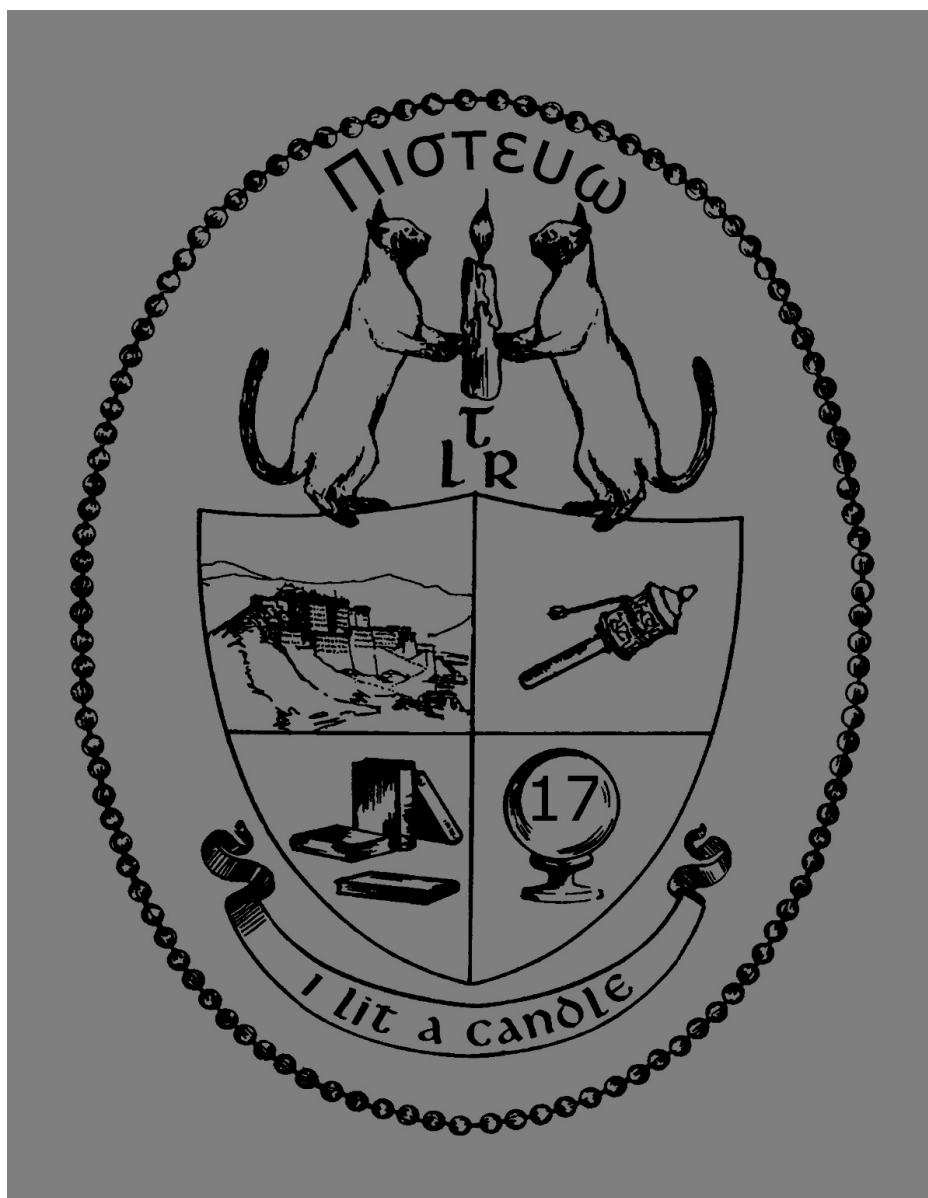

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστεύω 1977

ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΝΑ ΑΝΑΨΕΙΣ ΕΝΑ ΚΕΡΙ
ΠΑΡΑ ΝΑ ΚΑΤΑΡΙΕΣΑΙ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ.....	87
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ.....	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ.....	123
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ.....	139
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ.....	155
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ.....	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ή μίς Ματίλντα Χόκερσνίκλερ του άνω μικρού Πάντλπατς καθόταν δίπλα στο μισάνοιχτο παράθυρό της. Το βιβλίο που διάβαζε απορροφούσε όλη την προσοχή της. Μια πένθιμη πομπή περνούσε απέξω, χωρίς να πέφτει ή σκιά της στις κουρτίνες από λεπτή δαντέλα που στόλιζαν τα παράθυρά της. Ένας καβγάς ανάμεσα σε δύο γείτονες πέρασε απαρατήρητος από μια κίνηση της άσπιδίστρας που πλαισίωνε το κέντρο του κατώτερου παράθυρου. Ή δεσποινίς Ματίλντα διάβαζε. Για μια στιγμή άφησε να πέσει το βιβλίο στην ποδιά της, σήκωσε ως το μέτωπο τα γυαλιά με το μεταλλικό σκελετό κι έτριψε τα κοκκινισμένα μάτια της. Κατόπιν, βάζοντας και πάλι τα γυαλιά πάνω στην κάπως εξέχουσα μύτη της, πήρε το βιβλίο και συνέχισε το διάβασμα. Σ' ένα κλουβί ένας πρασινοκίτρινος παπαγάλος, με σπινθηροβόλα μάτια, κοιτούσε με κάποια περιέργεια. Ύστερα ακούστηκε το βραχνό του κρώξιμο. Πόλλυ θέλει έξω. Πόλλυ θέλει έξω. Ή μίς Ματίλντα Χόκερσνίκλερ τινάχτηκε όρθια ξαφνιασμένη. 'Ω, Θεέ μου, φώναξε, με συγχωρείς φτωχέ μου μικρούλη, το ξέχασα εντελώς να σε βάλω στην κούρνια σου. Προσεκτικά άνοιξε την πόρτα του επιχρυσωμένου κλουβιού και, βάζοντας το ένα της χέρι μέσα, σήκωσε τον μαδημένο κάπως γερο παπαγάλο και τον πέρασε μαλακά από την ανοιχτή πόρτα. Πόλλυ θέλει έξω. Πόλλυ θέλει έξω, έκρωξε ξανά ο παπαγάλος. 'Ω, χαζοπούλι, αποκρίθηκε ή μίς Ματίλντα, είσαι έξω θα σε βάλω στην κούρνια σου. Λέγοντας αυτά έβαλε τον παπαγάλο στο οριζόντιο ξύλο που στηριζόταν σ' ένα κοντάρι ενάμιση μέτρο από το πάτωμα. Προσεκτικά έβαλε μια μικρή αλυσίδα γύρω από το αριστερό πόδι του πουλιού κι ύστερα βεβαιώθηκε αν ήταν γεμάτες οι δύο κούπες του νερού και των σπόρων.11

Ο παπαγάλος ράμφισε τα φτερά του κι ύστερα έβαλε το κεφάλι του κάτω από μια φτερούγα, βγάζοντας συνάμα γουργουριστούς ήχους. Ά, Πόλλυ, είπτε ή μίς Ματίλντα θα έπρεπε να καθόσουν να διάβαζες αυτό το βιβλίο μαζί μου. Λέει για όλα εκείνα τα πράγματα που είμαστε όταν δεν βρισκόμαστε πια εδώ. Θα ήθελα να ήξερα ΤΙ ΠΙΣΤΕΎΕΙ ΑΛΗΘΙΝΑ ο συγγραφέας είπτε καθώς καθόταν πάλι, προσεκτικά και σεμνά φτιάχνοντας το φόρεμά της έτσι που να μη φαίνονται ούτε τα γόνατά της. Πήρε ξανά το βιβλίο και έμεινε ύστερα διατακτική κρατώντας το μετέωρο ανάμεσα στην ποδιά της και τα μάτια της, δίστασε για λίγο ακόμη κι ύστερα άφησε κάτω το βιβλίο για να πάρει στα χέρια της μια μακριά βελόνα πλεξίματος. Κατόπιν μ' ένα ζήλο εκπληκτικό για μια έτσι γερασμένη κυρία βάλθηκε να ξύνει όλη την πλάτη της κατά μήκος της σπονδυλικής στήλης. Ά! Αναστέναξε, τι υπέροχη ανακούφιση. Σίγουρα κάτι δεν πάει καλά με τον στηθόδεσμο μου. Ίσως να έχει πιαστεί καμιά τρίχα εκεί, ας ξυστό ξανά, είναι τέτοια ανακούφιση. Μ' αυτά έσπρωξε τη βελόνα ακόμα πιο δυνατά, και το πρόσωπό της ακτινοβόλησε με ευχαρίστηση. Αφού τέλειωσε κι αυτό, και ή φαγούρα ησύχασε για την ώρα, έβαλε πίσω στη θέση της τη βελόνα και πήρε το βιβλίο. ΘΑΝΑΤΟΣ, είπτε στον εαυτό της ή ίσως στον αμέριμνο παπαγάλο, να ήξερα μόνο τι ΑΛΗΘΙΝΑ πιστεύει αυτός ο συγγραφέας για το θάνατο και το μετά από αυτόν σταμάτησε για μια στιγμή κι άπλωσε το χέρι της στην άλλη άκρη της γλάστρας με την άσπιδίστρα, όπου φύλαγε κάτι μικρά γλυκίσματα. Μ' ένα αναστεναγμό σηκώθηκε όρθια κι έδωσε ένα από αυτά στον παπαγάλο που την κοιτούσε πολύ άγρια. Το άρπαξε μ' ένα τίναγμα και το κράτησε στο ράμφος του. Ή μίς Ματίλντα, με τη βελόνα του πλεξίματος στο ένα χέρι ξανά, το γλυκό στο στόμα της και το βιβλίο στ' αριστερό χέρι πήρε και πάλι τη βολική της θέση και συνέχισε να διαβάζει. Σταμάτησε ξανά λίγες γραμμές πιο πέρα. Γιατί συμβαίνει να λέει πάντα ο πατέρας πως αν δεν είναι κανείς καλός Καθολικός ένας καλός, τακτικά έκκλησιαζόμενος Καθολικός δεν είναι ικανός να φτάσει στο βασίλειο του ουρανού. Αναρωτιέμαι μήπως έχει άδικο ο πατέρας και μήπως πηγαίνουν στον παράδεισο και πιστοί από άλλες θρησκείες. Βυθίστηκε πίσω στη σιωπή της και ή αναπνοή της μόνο ακουγόταν, καθώς προσπαθούσε να φέρει στη φαντασία της μερικές από τις περισσότερο παράξενες λέξεις. Άκασικό αρχείο, Αστρικό ταξίδι, τα ουράνια πεδία.¹²

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Ο ήλιος συνέχιζε την τροχιά του πάνω από τη σκεπή και ή δίσ Ματίλντα έμενε στη θέση της διαβάζοντας. Ο παπαγάλος, με το κεφάλι κάτω από ένα φτερό, συνέχιζε τον ύπνο του. Μόνο το που τινάζόταν που και που πρόδιδε κάποιο σημείο ζωής. Κάποτε ακούστηκε να κτυπά μακριά ένα ρολόι από κάποια εκκλησία και ή μίς Ματίλντα τινάχτηκε από τη θέση της. 'Ω Θεέ μου, Ω, Θεέ μου, μονολόγησε, το ξέχασα εντελώς το τσάι και πρέπει να πάω στη συνάντηση των γυναικών της εκκλησίας. Πήδηξε όρθια και πολύ προσεκτικά έβαλε έναν πολύχρωμο σελιδοδείκτη στο βιβλίο, το έκλεισε και το έκρυψε κάτω από το τραπέζι της ραπτικής. Απομακρύνθηκε για να ετοιμάσει το τόσο αργοπορημένο τσάι της και μόνο ο παπαγάλος θα μπορούσε να την είχε ακούσει να μουρμουρίζει. 'Ω, πόσο θα 'θελα να ήξερα τι ΑΛΗΘΙΝΑ πίστευε αυτός ο συγγραφέας, πόσο θα 'θελα να μπορούσα να του μιλήσω. Θα ήταν τόσο παρηγορητικό. Σ' ένα μακρινό, ηλιόλουστο νησί που θα παραμείνει ανώνυμο αν και αληθινά, θα μπορούσε να κατονομασθεί γιατί είναι κάτι πραγματικό, ένας έγχρωμος κύριος τέντωσε νωχελικά το σώμα του κάτω από την πλατιά σκιά ενός πανάρχαιου δέντρου. Τεμπέλικα έβαλε κάτω το βιβλίο που διάβαζε κι άπλωσε το χέρι του σ' ένα χυμώδες φρούτο που κρεμόταν προκλητικά κοντά. Με μια μηχανική κίνηση έκοψε το φρούτο, το επιθεώρησε να δει αν ήταν ελεύθερο από έντομα κι ύστερα το εξαφάνισε στο μεγάλο στόμα του. Μμμμ, μουρμούρισε ψευδώς όπως τον ανάγκαζε το φρούτο, μμ, δεν ξέρω που το πάει ο φίλος. Θα 'θελα να ήξερα τι πραγματικά ΠΙΣΤΕΥΕΙ. Τεντώθηκε ξανά και χαλάρωσε την πλάτη του έτσι ώστε να πάρει μια πιο άνετη στάση πάνω στον κορμό του δέντρου. Τίναξε μηχανικά το χέρι του προς μια μύγα που περνούσε κοντά, αστόχησε, άφησε το χέρι του να συνεχίσει την τροχιά του και τέλος πήρε πάλι στα χέρια το βιβλίο του. Ζωή μετά θάνατο, Αστρικό ταξίδι, Ακασικό αρχείο, ο έγχρωμος κύριος ξεφύλλισε μερικές σελίδες. 'Ηθελε να φτάσει στο τέλος χωρίς να χρειαστεί να μπει στον κόπο να το διαβάσει λέξη προς λέξη. Διάβασε μια παράγραφο εδώ μια πρόταση εκεί, κι ύστερα γύρισε σελίδα. Μμμμ, επανέλαβε. Θα ήθελα να ήξερα τι πιστεύει. Ο ήλιος όμως έκαιγε. Το βουητό των εντόμων ακουγόταν σαν νανούρισμα. Σιγά-σιγά το κεφάλι του έγχρωμου κυρίου έγειρε στο στήθος του. 13

Αργά χαλάρωσαν τα μαύρα του δάχτυλα αφήνοντας το μικρό βιβλίο να γλιστρήσει στην απαλή άμμο. Ο έγχρωμος κύριος ροχάλιζε και ροχάλιζε, χωρίς πια να καταλαβαίνει τίποτα από όσα συνέβαιναν γύρω του, στη γήινη σφαίρα δραστηριότητας. Κάποιος μικρός που περνούσε εκεί κοντά έριξε μια ματιά στον μαύρο που κοιμόταν κι ύστερα στο βιβλίο. Με το βλέμμα του και πάλι στον κοιμισμένο προχώρησε μπροστά, άπλωσε προσεκτικά τα χέρια του και πήρε το βιβλίο. Κρατώντας το στην πλευρά του σώματός του την αντίθετη από τον κοιμισμένο σηκώθηκε κι απομακρύνθηκε μ' ένα ύφος πιο αθώο κι από αυτό που είχε προηγουμένως. Χάθηκε σε μια μικρή συστάδα δέντρων. Τα προσπέρασε και βγήκε πάλι στον ήλιο, σε μια έκταση εκθαμβωτικής, λευκής άμμου. Ο θόρυβος των κυμάτων που έσκαγαν στην παραλία αντηχούσε στ' αυτιά του μα περνούσε απαρατήρητος γιατί αυτή ήταν ή ζωή του, ο ήχος των κυμάτων στους βράχους ολόγυρα στη λιμνοθάλασσα ήταν ένα καθημερινός ήχος γι' αυτόν. Το βουητό των εντόμων και το μονότονο τραγούδι των γρύλων ήταν ή ζωή του και, σαν τέτοια, περνούσε απαρατήρητη. Συνέχιζε το δρόμο του, σκορπώντας με τ' ακροδάχτυλα τη λεπτή άμμο γιατί πάντα υπήρχε ελπίδα να φανερωθεί έτσι κανένας θησαυρός ή έστω κανένα νόμισμα. Ένας φίλος του μάλιστα δεν είχε κάποτε μαζέψει έτσι ένα χρυσό νόμισμα των οχτώ, ενώ περπατούσε όπως αυτός. Μια στενή λωρίδα νερού τον χώριζε από ένα μικρό κομμάτι Γης με Τρία μόνο μοναχικά δέντρα. Τσαλαβούτησε για λίγο στο νερό για να βρεθεί κατόπιν να προχωρά προς το διάστημα ανάμεσα στα Τρία δέντρα. Γονάτισε προσεκτικά και έσκαψε στο χώμα ένα μικρό λάκκο για να βολέψει το σώμα του. Ξάπλωσε ύστερα εκεί, ακούμπησε το κεφάλι του στη ρίζα του δέντρου και κοίταξε το βιβλίο που είχε κλέψει από τον κοιμισμένο. Κοίταξε προσεκτικά τριγύρω να βεβαιωθεί πως κανείς δεν τον έβλεπε, πως κανείς δεν τον είχε κυνηγήσει. Ικανοποιημένος που ήταν ασφαλής, άφησε το σώμα του να χαλαρώσει κι έτριψε με το ένα χέρι του τα πυκνά μαλλιά του, ενώ με το άλλο βάλθηκε να ξεφυλλίζει το βιβλίο. Διάβασε πρώτα το πίσω μέρος του εξώφυλλου τι είχε να πει ο εκδότης, ύστερα γύρισε το βιβλίο και μελέτησε την εικόνα μπροστά, μέσα από τα μισόκλειστα βλέφαρά του. Ύστερα, με σμιγμένα τα φρύδια του και σουφρωμένα τα χείλια, βάλθηκε να μουρμουρίζει πράγματα που του ήταν ακατανόητα.¹⁴

Ευστικέ και τράβηξε τα πανταλόνια του σε πιο άνετη θέση. Ύστερα,

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ακουμπώντας στον αριστερό του αγκώνα, άρχισε να γυρνά τις σελίδες και να διαβάσει. Μαγικές φόρμουλες, μάντρας, μάν-ο-μάν, κάτι έχουμε εδώ σίγουρα. Ίσως λοιπόν να μπορούσα να κάνω καμιά μαγική φόρμουλα και ή Αμπιγκάλ δε θα μπορούσε να κάνει άλλο από αυτό που θα της έλεγα. Λοιπόν, φίλε μου, μάλιστα, κάτι τέτοιο θα μου πήγαινε κουτί! Ξάπλωσε πίσω και σκάλισε για λίγο τη μύτη του για να προσθέσει στο τέλος. Αναρωτιέμαι αν μπορώ να τα πιστέψω όλα αυτά. Οι σκιασμένες γωνιές του δωματίου άνεδιναν έναν αέρα ιερότητας. Όλα όταν ήσυχια, εκτός από τα κούτσουρα που καίγονταν τριζοβολώντας στο βαθύ πέτρινο τζάκι. Στιγμές-στιγμές κάποιος πίδακας ατμού πεταγόταν σφυρίζοντας στις φλόγες με θυμό. Ήταν ατμός που απελευθερωνόταν από χλωρά κούτσουρα όπου ήταν παγιδευμένος σαν δροσιά. Στιγμές-στιγμές τα ξύλα ξεσπούσαν σε μικρές εκρήξεις που έστελναν ψηλά ένα συντριβάνι σπινθήρες. Το φως που τρεμόπαιζε άπλωνε μια παράξενη αίσθηση στο δωμάτιο, μια αίσθηση μυστηρίου. Από τη μια πλευρά του τζακιού μια πολύ βαθιά πολυθρόνα ήταν τοποθετημένη με την πλάτη προς την πόρτα. Ένα λαμπατέρ παλιάς μόδας, καμωμένο από χάλκινα ραβιά, στεκόταν δίπλα στην καρέκλα, και από μια μεσαίου μεγέθους λάμπα κρυμμένη σ' ένα πράσινο αμπαζούρ, απλωνόταν ένα απαλό φως. Το φως έπεφτε προς τα κάτω κι εξαφανιζόταν πίσω από την πλάτη της πολυθρόνας. Ακούστηκε ένας ξερός βήχας και το θρόισμα σελίδων που γυρίζουν. Μα και πάλι βασίλειψε ή σιωπή, με μόνο το τριζοβόλημα των ξύλων και το γύρισμα των σελίδων που διαβάστηκαν να την διακόπτουν. Από κάπου μακριά ακούστηκε ένα κουδούνι, να ηχεί ρυθμικά, με ρυθμό αργό, που σύντομα το ακολούθησε ο ήχος από σανδάλια και ένα πολύ απαλό μουρμουρητό από φωνές. Στη συνέχεια ακούστηκε ένας ήχος σαν να άνοιγε μια πόρτα, και ένας υπόκωφος γδούπος όταν έκλεινε. Ο ήχος ενός οργάνου και φωνές που έψελναν απλώθηκαν στην ατμόσφαιρα. Ο ύμνος συνεχίστηκε για κάμποσο, για να τον διαδεχθεί το θρόισμα ποδιών που απομακρύνονταν και σιωπή. Το μουρμούρισμα φωνών που επαναλάμβαναν κάτι ακατανόητο μα καλά μαθημένο κατάστρεψε την σιωπή. Στο δωμάτιο ένα βιβλίο έπεσε μ' ένα ξαφνικό θόρυβο στο πάτωμα. Μια σκοτεινή φιγούρα αναπήδησε. Ώ, σε καλό μου, θα πρέπει να αποκοιμήθηκα. 15

Τι αστείο πράγμα. Ή σκοτεινή φιγούρα έσκυψε να μαζέψει το βιβλίο και το

άνοιξε προσεκτικά στην κατάλληλη σελίδα. Με προσοχή έβαλε εκεί ένα σελιδοδείκτη και μ' αρκετό σεβασμό έβαλε το βιβλίο στο τραπέζι δίπλα του. Για λίγο έμεινε στη θέση του, με τα χέρια σταυρωμένα και το μέτωπο ρυτιδωμένο, μα σύντομα σηκώθηκε από την καρέκλα και γονάτισε μπροστά σ' ένα σταυρό στον τοίχο. Εκεί γονατιστός, με τα χέρια σταυρωμένα και το κεφάλι σκυφτό, μουρμούρισε μια προσευχή παράκληση για καθοδήγηση. Αφού τέλειωσε σηκώθηκε, πήγε ως το τζάκι και έβαλε ένα καινούριο κούτσουρο πάνω στα λαμπερά κάρβουνα. Έμεινε για λίγο εκεί καθισμένος δίπλα στο πέτρινο τζάκι με το κεφάλι κρυμμένο στα χέρια του. Σαν από ξαφνική παρόρμηση στηρίχτηκε στον μηρό του και πήδησε όρθιος. Διάσχισε γρήγορα το σκοτεινό δωμάτιο και πλησίασε ένα γραφείο κρυμμένο ως τώρα στις σκιές. Μια γρήγορη κίνηση, ένα τράβηγμα σε κάποιο κορδόνι, κι εκείνη ή γωνιά του δωματίου πλημμύρισε από ένα ζεστό φως. Ή φιγούρα τράβηξε μια καρέκλα και άνοιξε το κάλυμμα του γραφείου. Κάθισε στην καρέκλα. Έμεινε για μια στιγμή να κοιτά με βλέμμα κενό το φύλλο χαρτιού που μόλις είχε βάλει μπροστά του. Αφηρημένα άπλωσε το δεξί του χέρι για το βιβλίο που δεν ήταν εκεί, και μ' ένα ενοχλημένο μουρμουρητό σηκώθηκε και πήγε ως την πολυθρόνα για να πάρει το βιβλίο που είχε αφήσει στο διπλανό τραπέζι. Πίσω στο γραφείο κάθισε κι άρχισε να ξεφυλλίζει τις σελίδες ώσπου να βρει αυτό που γύρευε μια διεύθυνση. Γρήγορα έγραψε την διεύθυνση σ' ένα φάκελο κι ύστερα έμεινε να σκέφτεται, ξεδιαλέγοντας τις σκέψεις του, ψάχνοντας τι να κάνει, πως να βάλει σε φράσεις τις λέξεις που ήθελε να χρησιμοποιήσει. Σε λίγο ακουμπούσε την πένα του στο χαρτί και όλα γύρω ήταν ήσυχα εκτός από το θόρυβο της πέννας και το τίκ τίκ κάποιου μακρινού ρολογιού. Αγαπητέ Δρ. Ράμπα, άρχιζε το γράμμα, είμαι ένας Ιησουίτης ιερέας. Διδάσκω ανθρωπιστικές επιστήμες στο κολέγιό μας, και διάβασα τα βιβλία σας με ενδιαφέρον περισσότερο από το κανονικό. Πιστεύω πως μόνο εκείνοι που ακολουθούν τη δική μας μορφή θρησκείας μπορούν να σωθούν χάρη στο αίμα του κυρίου μας, Ιησού Χριστού. Το πιστεύω αυτό όταν διδάσκω τους μαθητές μου. Το πιστεύω αυτό όταν βρίσκομαι μέσα στον 'ίδιο τον ναό. Όταν όμως βρίσκομαι μόνος, τις σκοτεινές ώρες της νύχτας, όταν δεν υπάρχει κανείς να παρατηρεί τις αντιδράσεις μου ή να αναλύσει τις σκέψεις μου, τότε αναρωτιέμαι. 16

Έχω δίκιο στην πίστη μου. Κανείς άλλος δεν μπορεί να σωθεί παρά μόνο ένας Καθολικός. Τι συμβαίνει με τις άλλες θρησκείες, είναι όλες λάθος, είναι

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

όλες έργα του διαβόλου. Ή μήπως έχουμε παραπλανηθεί εγώ και οι άλλοι της πίστης μου. Τα βιβλία σας έριξαν πολύ φως και με βοήθησαν πραγματικά να ξεφύγω από τις Πνευματικές αμφιβολίες στις όποιες ήμουν μπλεγμένος, και θα σας ζητούσα, κύριε, να απαντήσετε σ' ορισμένες ερωτήσεις μου ώστε να φωτιστούν οι αμφιβολίες μου ή να δυναμώσει εκείνο στο οποίο πιστεύω. Προσεκτικά πρόσθεσε το όνομά του. Δίπλωσε προσεκτικά το γράμμα και το έβαζε στον φάκελο όταν σκέφτηκε κάτι. Γρήγορα, ένοχα σχεδόν, ξεδίπλωσε το γράμμα και πρόσθεσε ένα υστερόγραφο. Σας εξορκίζω στην τιμή σας σαν κάποιου αφιερωμένου στην πίστη σας να μην αναφέρετε το όνομά μου ούτε και ότι σας έγραψα καθώς αυτό είναι αντίθετο προς τους κανόνες της τάξης μου. Το υπέγραψε, στέγνωσε το μελάνι κι ύστερα γρήγορα έβαλε στο φάκελο το διπλωμένο γράμμα και το σφράγισε. Έψαξε ανάμεσα στα χαρτιά του ώσπου βρήκε ένα βιβλίο, όπου σημείωσε την αποστολή στον Καναδά. Ψάχνοντας σε συρτάρια και φακέλους ξετρύπωσε κάποτε τα κατάλληλα γραμματόσημα που κόλλησε στον φάκελο. Ο ιερέας ύστερα έβαλε το γράμμα βαθιά στις μέσα τσέπες του ράσου του. Σηκώθηκε όρθιος, έσβησε το φως και άφησε το δωμάτιο. Α, πατέρα, μια φωνή ακούστηκε να λέει έξω στον διάδρομο, πηγαίνετε στην πόλη. Μήπως μπορώ να σας φανώ χρήσιμος. Πρέπει να πάω για κάποιο θέλημα και θα χαιρόμουν να σας εξυπηρετούσα. Όχι, σ' ευχαριστώ, αδελφέ, απάντησε ο γηραιός καθηγητής στον υφιστάμενό του, σκοπεύω να τριγυρίσω λίγο στην πόλη, την χρειάζομαι πολύ μια τέτοια άσκηση, κι έτσι μάλλον θα περάσω την ώρα μου περπατώντας στην κεντρική οδό. Υποκλίθηκαν σοβαρά ο ένας στον άλλο και τράβηξε ο καθένας τον δρόμο του. Ο γηραιός καθηγητής άφησε το παμπάλαιο κτίριο από γκριζα πέτρα, πέτρα κηλιδωμένη από τον καιρό και μισοκαλυμμένη με κισσό. Προχώρησε αργά στον δρόμο της πύλης με τα χέρια τυλιγμένα γύρω στον σταυρό του, μουρμουρίζοντας προσευχές, όπως ήταν ή συνήθεια των μοναχών του τάγματος του. Στην κεντρική οδό, ακριβώς μετά την μεγάλη πύλη οι άνθρωποι υποκλίθηκαν με σεβασμό όταν φάνηκε, και πολλοί έκαναν τον σταυρό τους. Αργά ο γηραιός καθηγητής διέσχισε την απόσταση ως το γραμματοκιβώτιο έξω από το ταχυδρομείο. 17

Ένοχα, με προφύλαξη, κοίταξε τριγύρω να δει αν βρισκόταν κοντά κανέναν του τάγματος του. Ικανοποιημένος που ήταν καθόλα ασφαλής έβγαλε το γράμμα από τα ράσα του και το έριξε στο κιβώτιο. Κατόπιν, μ ένα βαθύ

αναστεναγμό ανακούφισης γύρισε και πήρε αντίθετα τώρα τον δρόμο του. Πίσω στο προσωπικό του γραφείο, ξανά δίπλα στην σπινθηροβόλα φωτιά και με το φως του λαμπατέρ να φωτίζει το βιβλίο του, συνέχισε το διάβασμά του ως βαθιά στις ώρες της νύχτας. Κάποτε έκλεισε το βιβλίο, το κλείδωσε σ' ένα συρτάρι κι έφυγε για το κελί του μουρμουρίζοντας. ΤΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΨΩ, ΤΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΨΩ. Ο βαρύς ουρανός δέσποζε βλοσυρός πάνω από το νυχτερινό Λονδίνο. Ή ορμητική βροχή σάρωνε τους παγωμένους δρόμους, τρομάζοντας τους διαβάτες με τις ομπρέλες που κρατούσαν σφιχτά ενάντια στον άνεμο. Το Λονδίνο, τα φώτα του Λονδίνου και άνθρωποι που γύριζαν από τις δουλειές τους. Λεωφορεία τραβούσαν μουγκρίζοντας τον δρόμο τους, γιγάντια κόκκινα λεωφορεία που σκορπούσαν τα λασπόνερα στα πεζοδρόμια, και κόσμος, παγωμένος κόσμος, που προσπαθούσε ν' αποφύγει τα βρομόνερα. Στριμωγμένοι μπροστά στις βιτρίνες των μαγαζιών πολλοί περίμεναν να περάσει το λεωφορείο τους, τινάζονταν ανυπόμονα εμπρός κάθε φορά που πλησίαζε κάποιος, για να γυρίσουν απελπισμένοι πάλι πίσω καθώς έβλεπαν στις ταμπέλες λάθος αριθμούς. Το Λονδίνο, με τον μισό εαυτό του να γυρνά από τις δουλειές και τον άλλο μισό μόλις να πηγαίνει. Στην Χάρλεϋ Στρήτ, την καρδιά του ιατρικού κόσμου του Λονδίνου, ένας γκριζομάλλης άντρας βηματίζει νευρικά πάνω σ' ένα τομάρι αρκούδας μπρος σε μια δυνατή φωτιά. Μπρος πίσω πήγαινε, με τα χέρια πίσω στην πλάτη, το κεφάλι γεμμένο στο στήθος. Κάποια στιγμή, αναπάντεχα, βυθίστηκε σε μια χοντρή, δερμάτινη πολυθρόνα και τράβηξε από την τσέπη του ένα βιβλίο. Γρήγορα το ξεφύλλισε, ώσπου βρήκε την παράγραφο που ήθελε, μια παράγραφο για την ανθρώπινη Αύρα. Την διάβασε ξανά, κι όταν τέλειωσε γύρισε από την αρχή και την διάβασε πάλι. Έμεινε κατόπιν να κοιτά την φωτιά για κάμποσο, κάποια στιγμή όμως έκανε μια αποφασιστική χειρονομία και πήδηξε όρθιος. Άφησε γρήγορα το δωμάτιο και μπήκε σ' ένα άλλο. Κλείδωσε με προσοχή την πόρτα πίσω του και πήγε στο γραφείο του. Βάζοντας στην άκρη μια στοίβα ιατρικές συνταγές και πιστοποιητικά που περίμεναν υπογραφή, κάθισε και πήρε από ένα συρτάρι τα προσωπικά του χαρτιά για σημειώσεις.¹⁸

Αγαπητέ Δρ. Ράμπα, έγραψε μ' ένα χαρακτήρα σχεδόν ακατάληπτο, διάβασα το βιβλίο σας με απόλυτη προσήλωση, μια προσήλωση που την έκανε δυνατότερη ή προσωπική μου πίστη ή προσωπική μου γνώση πως αυτά που γράφετε είναι αληθινά. Ανακάθισε και διάβασε προσεκτικά αυτά

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

που μόλις είχε γράψει, και για να βεβαιωθεί τα διάβασε ακόμα μια φορά πριν συνεχίσει. Έχω ένα γιο, έναν έξυπνο νεαρό, που πρόσφατα υπέστη μια εγχείρηση στον εγκέφαλο. Λοιπόν, μετά από εκείνη την εγχείρηση μας λέει ότι μπορεί και βλέπει παράξενα χρώματα γύρω από τα ανθρώπινα σώματα, καθώς και φώτα γύρω από τα ανθρώπινα κεφάλια. Αλλά όχι μόνον γύρω από ανθρώπινα σώματα και κεφάλια γύρω από σώματα ζώων επίσης. Για αρκετό καιρό σκεφτήκαμε βαθιά το ζήτημα, μη ξέροντας τι ήταν εκείνο που δεν πήγε καλά στην εγχείρηση, πιστεύοντας πως ίσως είχαμε αποδιοργανώσει το οπτικό του νεύρο, μα από τότε που διαβάσαμε το βιβλίο σας οι απορίες μας λύθηκαν. Ο γιος μου είναι ικανός να βλέπει την ανθρώπινη Αύρα, και για τούτο ξέρω πως γράφετε την αλήθεια. Θα ήθελα πάρα πολύ να σας συναντήσω αν βρίσκεστε στο Λονδίνο γιατί νομίζω πως ίσως να μπορούσατε να προσφέρετε άπειρη βοήθεια στον γιό μου. Ειλικρινά δικός σας. Ξαναδιάβασε αυτά που είχε γράψει και ύστερα, όπως και ο ιερέας πριν από αυτόν, ήταν έτοιμος να διπλώσει το γράμμα και να το βάλει στον φάκελο όταν τα μάτια του έπεσαν στην προτομή κάποιου πρωτοπόρου της ιατρικής επιστήμης. Ο ειδικός τινάχτηκε σαν να τον είχε τσιμπήσει μέλισσα, άρπαξε και πάλι γρήγορα την πένα του και πρόσθεσε ένα υστερόγραφο στο γράμμα του. Θέλω να πιστεύω πως δεν θα αποκαλύψετε σε κανένα το όνομά μου ή το περιεχόμενο της επιστολής μου, καθώς κάτι τέτοιο θα έβλαπτε την θέση μου στα μάτια των συναδέλφων μου. Υπέγραψε με τα ορχικά του, διπλώσε το γράμμα και το έβαλε στον φάκελο. Έσβησε τα φώτα κι άφησε το δωμάτιο. Έξω τον περίμενε το πανάκριβο αυτοκίνητό του. Στο ταχυδρομείο στην Λέιτσεστερ Σκουέαρ, είπε στον οδηγό, που ξεκίνησε αμέσως. Σύντομα το γράμμα έπεφτε στο γραμματοκιβώτιο για να φτάσει κάποτε στον προορισμό του. Κι έτσι έρχονταν τα γράμματα, γράμματα από εδώ, γράμματα από εκεί, γράμματα από παντού, από τον βορρά ως τον νότο κι από την ανατολή ως τη δύση γράμματα, γράμματα, γράμματα, ένας ατέλειωτος ποταμός από γράμματα που όλα ζητούσαν μια απάντηση, που όλα διαβεβαίωναν πως τα δικά τους προβλήματα ήταν μοναδικά και πως κανείς ποτέ πριν δεν αντιμετώπισε παρόμοια.¹⁹

Γράμματα καταδίκης, γράμματα έπαινου, γράμματα παρακλητικά. Από το Τριντιντάντ έφτασε ένα γράμμα γραμμένο στο φτηνότερο είδος σχολικού χαρτιού που υπάρχει, μ' όσες ανορθογραφίες είναι δυνατόν να υπάρξουν έλεγε. Είμαι ένας άγιος ιεραπόστολος, δουλεύω για το καλό του Θεού. Δώστε μου δέκα χιλιάδες δολάρια και ένα καινούριο στείσον βάγκον. Αν ναι, αφού

θα μπίτε στον κόπο, στείλτε μου και την σειρά των βιβλίων σας δωρεάν και τότε θα πιστέψω σ' όσα γράψετε. Από την Σιγκαπούρη έφτασε ένα γράμμα γραμμένο από δύο νεαρούς Κινέζους. Θέλουμε να γίνουμε γιατροί. Δεν έχουμε χρήματα. Θα θέλαμε να μας πληρώσετε τα εισιτήρια μας πρώτης θέσης από την Σιγκαπούρη στον τόπο σας και τότε θα σας μιλήσουμε να σας πούμε πως θα μας δώσετε τα χρήματα που χρειάζονται για να γίνουμε γιατροί και να βοηθήσουμε την ανθρωπότητα. Και θα μπορούσατε να μας στείλετε μερικά χρήματα επιπλέον για να δούμε ένα φίλο μας στην Νέα Υόρκη της Αμερικής. Κάντε το αυτό για μας και θα είναι σαν να κάνετε καλό στους ανθρώπους, και τότε θα πιστέψουμε. Τα γράμματα έρχονταν εκατοντάδες χιλιάδες, όλα ζητώντας μιαν απάντηση. Λίγοι, απελπιστικά λίγοι, έμπαιναν στον κόπο έστω και να σκεφτούν το κόστος της γραφικής ύλης και των ταχυδρομικών. Έγραφαν. Πείτε μας περισσότερα για το τι συμβαίνει μετά τον θάνατο. Πείτε μας περισσότερα για το τι ΕΙΝΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ. Δεν καταλαβαίνουμε αυτά που λέτε για τον θάνατο, δεν μας λέτε αρκετά, δεν το ξεκαθαρίζετε. Πέστε μας τα πάντα γι' αυτόν. Άλλοι έγραφαν, μιλήστε μας για τις θρησκείες, πείτε μας αν έχουμε ελπίδες για μετά από αυτή την ζωή όταν δεν είμαστε καθολικοί. Άλλοι πάλι έγραφαν. Δώστε μου μια μάντρα για να κερδίσω το Ιρλανδέζικο Σουηπιστέηκ, και αν κερδίσω το πρώτο βραβείο του εκατομμυρίου στο ιρλανδέζικο Σουηπιστέηκ θα σας δώσω το δέκα στα εκατό. Και κάποιος άλλος πάλι έγραφε. Ζω στο νέο Μεξικό, υπάρχει ένα χαμένο ορυχείο εδώ. Πείτε μου που βρίσκεται το χαμένο ορυχείο μπορείτε να περάσετε στο Αστρικό επίπεδο και να το βρείτε και αν μου πείτε που βρίσκεται και το βρω και το κάνω δικό μου θα σας κάνω αρκετά χρήματα δώρο για τις υπηρεσίες σας. Οι άνθρωποι μου γράφουν πως πρέπει να τους πω περισσότερα, να τους πω τα πάντα, να τους πω περισσότερα από τα πάντα ώστε να ξέρουν τι να πιστέψουν. 20

Ή κυρία Σήλα Ράουζ κάθισε σκυθρωπά στο γραφείο της, με τα χρυσά γυαλιά της να κρέμονται επικίνδυνα στο καμπύλωσα της μύτης της και κάθε λίγο να τα σπρώχνει με το δάχτυλο πίσω στη θέση τους. Κοίταξε την αναπηρική πολυθρόνα που μόλις περνούσε από την πόρτα της και είπε, κάπως άγρια, δεκάξι βιβλία έγραψες ως τα τώρα, γιατί να μην γράψεις ένα ακόμη, το δεκατοέβδομο, που να λέει στους ανθρώπους τι μπορούν να

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πιστέψουν. Κοίτα όλα αυτά τα γράμματα που είχες και που ζητούν ένα καινούριο βιβλίο, που ζητούν να τους πεις τι μπορούν να πιστέψουν θα το δακτυλογραφήσω εγώ για σένα! Πρόσθεσε έξυπνα στο τέλος. Ή δίσ Τανταλίνκα και ή δίσ Κλεοπάτρα Ράμπα κάθονταν στον διάδρομο μπροστά στο αναπηρικό καροτσάκι και χαμογελούσαν ευχαριστημένες. Ή δίσ Τάντυ, στοχαστικά όπως καθόταν, έξινε το αριστερό της αυτί με το αριστερό της πόδι ενώ συγκεντρωνόταν στις επιπτώσεις που θα είχε ένα ακόμα βιβλίο. Ικανοποιημένη σηκώθηκε και περπάτησε λικνιστά ως την αγαπημένη της καρέκλα. Ή Μάμα σαν Ράαμπ Ράμπα σήκωσε το βλέμμα της με μια χλωμή, απορημένη έκφραση στο πρόσωπό της. Χωρίς λέξη ίσως να ήταν μουγκή! Μου έδωσε μια γαλάζια κάρτα με μια επικεφαλίδα που έλεγε Μάμα σαν Ράαμπ Ράμπα. Κοιτάζοντας στο κέντρο της εικόνας είδα το δικό μου πρόσωπο με μια γαλάζια απόχρωση σαν να ήμουν για πολύ καιρό πεθαμένος και μόλις πρόσφατα θαμμένος. Και κάτω από αυτό, αντίκρισα το πιο παράξενο πρόσωπο σιαμέζικης γάτας που είχα δει ποτέ μου. Λοιπόν, το θέαμα με άφησε για λίγες στιγμές άφωνο, μα υποθέτω είναι ωραίο να βλέπεις το πρώτο εξώφυλλο του πρώτου βιβλίου κάποιου. Είμαι βέβαια κάπως προκατειλημμένος γιατί βρίσκομαι στο δεκατοέβδομο βιβλίο μου και δεν υπάρχει πια τίποτα το καινούριο. Όμως, Μάμα Σαν. Ρώτησα, εσύ τι νομίζεις για το γράψιμο ενός νέου βιβλίου. Αξίζει τον κόπο έτσι όπως είμαι καθηλωμένος στο κρεβάτι σαν ανδρείκελο ή να τα παρατήσω. Ή Μάμα σαν μεταφορικά σταμάτησε ν' αλληθωρίζει μπρος στο εξώφυλλο του πρώτου της βιβλίου και είπε. Ω, βέβαια, φυσικά και θα 'πρεπε να γράψεις ένα βιβλίο. Σκέπτομαι να ετοιμάσω κι εγώ ένα δεύτερο! Ή δίσ Κλεό Ράμπα και ή δίσ Τάντυ Ράμπα, αφού μύρισαν καλά καλά το εξώφυλλο απομακρύνθηκαν με τις ουρές τους τεντωμένες. Φαίνεται ότι κι εκείνες το ενέκριναν. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή κτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν ο Τζών Χέντερσον, πέρα στις ερημιές των ΗΠΑ, εκεί όπου συναντιόνται πολλά ρεύματα. Είπε. Γεια, αφεντικό, διάβαζα κάτι πολύ καλά άρθρα για σένα. 21

Υπάρχει ένα καλό στο περιοδικό που σου έστειλα. Εντάξει, τζών, αποκρίθηκα, δεν δίνω δεκάρα για το τι γράφουν για μένα τα περιοδικά κι οι εφημερίδες. Δεν διαβάζω τα άρθρα τους είτε είναι καλά είτε είναι κακά. Μα τι θα 'λεγες για ένα ακόμα βιβλίο, το δεκατοέβδομο βιβλίο. Λοιπόν, αφεντικό, είπε ο Τζών Χέντερσον., Αυτό περίμενα ν' ακούσω! Είναι καιρός να γράψεις κάτι καινούριο, όλοι ανυπομονούν κι από ότι καταλαβαίνω οι βιβλιοπώλες

αντιμετωπίζουν μεγάλη ζήτηση. Λοιπόν, αυτό πήγαινε πολύ. Όλοι φαίνονταν να περιμένουν, όλοι έδειχναν να θέλουν ένα ακόμα βιβλίο, μα τι μπορεί να κάνει κανείς όταν πλησιάζει στο τέλος της ζωής του και έχει ν' αντιμετωπίσει μια άγρια φορολογία από μια ολότελα εχθρική χώρα και κάτι πρέπει να γίνει για να διατηρηθούν αναμμένες οι φωτιές στο σπίτι ή να μείνουν μακριά από την εξώπορτα τα τσακάλια της φορολογικής υπηρεσίας. Ένα από τα πράγματα που με πικραίνουν ο φόρος εισοδήματος. Έχω μια άσχημη αναπηρία και περνώ τον περισσότερο χρόνο μου στο κρεβάτι. Δεν είμαι βάρος στην χώρα κι όμως πληρώνω έναν πολύ άγριο φόρο χωρίς απαλλαγές γιατί είμαι συγγραφέας και δουλεύω σπίτι μου. Κι όμως μερικές από τις εταιρείες πετρελαίων εδώ δεν πληρώνουν καθόλου φόρο γιατί έχουν δηλώσει ότι ασχολούνται με κάτι ολότελα μυθικές έρευνες και σαν τέτοιες εξαιρούνται από την φορολογία. Κι ακόμα σκέπτομαι μερικούς ανισόρροπους άποκρυφιστές που οργανώνουν μια μη κερδοσκοπική εταιρεία και πληρώνουν τους εαυτούς τους, τους συγγενείς τους και τους φίλους με μεγάλους μισθούς χωρίς να πληρώνουν φόρους γιατί είναι καταχωρημένοι σαν μη κερδοσκοπικός οργανισμός. Έτσι λοιπόν συνέβη να είναι απαραίτητο, παρά την θέλησή μου, να γράψω ένα δεκατοξέβδομο βιβλίο. Τόση ήταν ή ταυτότητα των γνωμών, ύστερα από γράμμα μετά από γράμμα μετά από γράμμα, που ο τίτλος θα 'πρεπε να είναι πιστεύω. Το βιβλίο αυτό θα σας μιλήσει για τη ζωή πριν τη γέννηση, για τη ζωή στην Γη και το πέρασμα από αυτή τη Γη και την επιστροφή στην άλλη ζωή. Έδωσα στο βιβλίο τον τίτλο πίστη, μα αυτό είναι ολότελα λάθος. Δεν είναι θέμα πίστης, πρόκειται για γνώση. Μπορώ να κάνω το καθετί που γράφω. Μπορώ να επισκέπτομαι το Αστρικό επίπεδο με την ίδια ευκολία που ένας άλλος θα πήγαινε στο διπλανό δωμάτιο του σπιτιού του κάτι πλέον ακατόρθωτο για μένα, να πάω στο διπλανό δωμάτιο εννοώ, χωρίς να χρησιμοποιήσω 22

Δεκανίκια ή την αναπηρική μου καρέκλα ή κάτι παρόμοιο. Στον Αστρικό κόσμο όμως δεν χρειάζεται κανείς δεκανίκια, καροτσάκια ή φάρμακα. Έτσι λοιπόν, αυτά που γράφω σ' αυτό το βιβλίο είναι αληθινά. Δεν γράφω την γνώμη μου, γράφω για την ζωή όπως πραγματικά είναι. Είναι καιρός λοιπόν να ξεκινήσουμε. Έτσι εμπρός για το δεύτερο κεφάλαιο.23

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευώ 1977

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο Αλγκερνον Ρέτζιναλντ Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς έπεσε στο πάτωμα του μπάνιου μ' ένα υπόκωφο γδούπο. Ο Αλγκερνον έμεινε εκεί αφήνοντας ήχους βραχνούς που θύμιζαν κλάμα γάτας. Έξω στο διάδρομο μια καμαριέρα που

έτυχε να περνά σταμάτησε νιώθοντας τα παγωμένα δάχτυλα του φόβου ν' ανεβοκατεβαίνουν στη ράχη της. Τρέμοντας φώναξε από την πόρτα. Είστε καλά, Σερ Αλγκερνον. Σέρ Αλγκερνον, είστε καλά. Βλέποντας πως δεν έπαιρνε καμιά απάντηση, γύρισε το χερούλι της πόρτας και μπήκε στο μπάνιο. Στη στιγμή τα μαλλιά στο κεφάλι της ορθώθηκαν στις ρίζες τους. Πήρε μια βαθιά ανάσα κι άφησε το πιο θαυμαστό ουρλιαχτό της καριέρας της, και συνέχισε να ουρλιάζει ανεβαίνοντας σ' όλο και ψηλότερες νότες. Κάποτε, με την αναπνοή της ολότελα εξαντλημένη, κατέρρευσε λιπόθυμη δίπλα στο σώμα του Αλγκερνον στο πάτωμα. Ακούστηκαν ανήσυχες φωνές και πόδια που κατέβαιναν σκάλες ή έτρεχαν στους διαδρόμους. Οι πρώτοι που έφτασαν σταμάτησαν τόσο ξαφνικά που έσκισαν το χαλί από τα στηρίγματά του. Μαζεύτηκαν όλοι μαζί, λες για να δώσουν κουράγιο ο ένας στον άλλο και ύστερα κοίταξαν από την ανοιχτή πόρτα. Ο Αλγκερνον Ρέτζιναλντ Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς κείτονταν μπρούμυτα στο δάπεδο του μπάνιου, μ' αίμα να ξεπηδά από το λαρύγγι του βρέχοντας το αναίσθητο σώμα της καμαριέρας δίπλα του. Ξαφνικά εκείνη πήρε μια γρήγορη αναπνοή, τινάχτηκε και άνοιξε τα μάτια της. Για μια στιγμή αντίκρισε την λιμούλα με το αίμα από κάτω της, τραντάχτηκε, κι ύστερα, μ' ένα φριχτό ουρλιαχτό που συμπαράλιασε τα νεύρα των γύρω, λιποθύμησε ξανά, αυτή τη φορά με το πρόσωπο για τα καλά βυθισμένο στο δήθεν γαλάζιο αίμα του εργοδότη της. Ο Αλγκερνον έμενε ακίνητος στο πάτωμα. Ένωθε πως τα πάντα στριφογύριζαν, πως τα πάντα ήταν κατά φανταστικό τρόπο εξωπραγματικά.²⁴

Άκουγε ένα θρηνητικό, μακρόσυρτο ήχο κι ύστερα ένα φριχτό γουργουρητό που σιγά σιγά έχανε την έντασή του καθώς το αίμα ξεχυνόταν από το τραυματισμένο σώμα του. Ο Αλγκερνον ένωθε να ξετυλίγονται μέσα του πολύ παράξενες διεργασίες. Ύστερα ακούστηκε εκείνο το τρομερό ουρλιαχτό και η καμαριέρα έπεσε κάτω, δίπλα του, χτυπώντας στο σώμα του. Μ' αυτό το απότομο τίναγμα ο Σερ Αλγκερνον τραβήχτηκε ίσια έξω από το σώμα του και υψώθηκε γρήγορα σαν μπαλόκι δεμένο με κλωστή. Για λίγα

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

δευτερόλεπτα περιορίστηκε να κοιτάζει ολόγυρα, απορημένος από την παράξενη, πολύ παράξενη εικόνα που αντίκριζε. Του φαινόταν σαν να κρεμόταν με το πρόσωπο προς τα κάτω από το ταβάνι κι ύστερα, καθώς κοίταζε κάτω τα δύο ακίνητα σώματα αντίκρισε ένα ασημένιο νήμα να εκτείνεται από το καινούριο του σώμα προς το παλιό που κείτονταν ανάσκελα στο πάτωμα. Καθώς κοιτούσε ή χορδή πήρε ένα σκούρο γκριζωπό χρώμα, απέκτησε κάτι φριχτές κηλίδες στο μέρος όπου ενωνόταν με το σώμα στο πάτωμα, κι ύστερα εξασθένησε κι έπεσε σαν ομφάλιος λώρος. Ο Αλγκερνον όμως έμενε στην θέση του σαν να ήταν κολλημένος στο ταβάνι. Φώναξε δυνατά για βοήθεια μη καταλαβαίνοντας πως είχε αφήσει ένα νεκρό σώμα και πως πλέον βρισκόταν στο Αστρικό επίπεδο. Έμενε εκεί, κολλημένος στο γεμάτο σκαλίσματα ταβάνι του παλιού σπιτιού. Έμενε εκεί αόρατος για τα πρόσωπα που κοιτάζαν χάσκοντας στο μπάνιο, έμεναν ακίνητα γι' αρκετή ώρα κι ύστερα εξαφανίζονταν για να πάρουν άλλοι τη θέση τους. Είδε την καμαριέρα να συνέρχεται, να κοιτά το αίμα όπου είχε πέσει και να ξαναλιποθυμά ουρλιάζοντας. Ή βαριά, ζυγισμένη φωνή του μπάτλερ έσπασε τη σιωπή. Εντάξει, εντάξει, είπε, ας μη πανικοβαλλόμαστε. Εσύ, Μπέρτ, συνέχισε δείχνοντας έναν υπηρέτη με λιβρέα, πήγαινε να καλέσεις την αστυνομία, τον Δρ. Μάκιντος και νομίζω πως θα πρέπει να καλέσεις επίσης και τον εργολάβο κηδειών. Αφού συμπλήρωσε τις εντολές του, έκανε μια αυτοκρατορική χειρονομία προς τον υπηρέτη και στράφηκε προς τα δύο σώματα. Αφού τράβηξε τα πανταλόνια του έτσι που να μην τσαλακώνουν πάνω από τα γόνατα, έσκυψε κάτω και έπιασε τον καρπό της καμαριέρας επιφυλακτικά, αφήνοντας ένα επιφώνημα υπερβολικής απέχθειας καθώς το χέρι του συνάντησε αίμα. Γρήγορα τράβηξε πίσω το χέρι του και σκούπισε το αίμα στη φούστα της καμαριέρας. 26

Ύστερα, αρπάζοντας τη Φτωχή υπηρέτρια από το πόδι από τον αστράγαλο την τράβηξε ίσια έξω από το μπάνιο. Κάποια κρυφόμελα ακούστηκαν, καθώς ή φούστα της φτωχής καμαριέρας τυλίχτηκε γύρω στη μέση της, φτάνοντας ύστερα μέχρι τους ώμους, κρυφόμελα που γρήγορα πνίχτηκαν όμως ύστερα από μια ματιά του μπάτλερ. Ο οικονόμος προχώρησε εμπρός και δισταχτικά έσκυψε για να φτιάξει, χάριν σεμνότητας, το φόρεμα της καμαριέρας γύρω από το σώμα της. Κατόπιν δυο υπηρέτες σήκωσαν την λιπόθυμη και την πήραν μαζί τους στον διάδρομο ενώ τα ποτισμένα με αίμα

ρούχα της άφηναν πίσω τους μια αιμάτινη γραμμή. Ο μπάτλερ προχώρησε μέσα στο μπάνιο και κοίταξε τριγύρω επιφυλακτικά. Ά, ναι, είπε, ιδού το όργανο με το οποίο έδωσε τέλος στη ζωή του ο Σερ Αλγκερνον. Έδειξε ένα ματωμένο ανοιχτό ξυράφι που είχε γλιστρήσει στο πάτωμα δίπλα στο μπάνιο. Στάθηκε σαν άγαλμα στην πόρτα του λουτρού ώσπου ακούστηκε από έξω ο καλπασμός άλογων. Μετά από λίγο εμφανίστηκε ο υπηρέτης με την λιβρέα που είπε. Ή αστυνομία μόλις έφτασε, κ. Χάρις και ο γιατρός έχει ήδη ξεκινήσει. Φωνές ακούστηκαν να μιλούν μ' έξαψη στον προθάλαμο κι ύστερα ένα βαρύ, σταθερό βήμα ακούστηκε που ανέβαινε τις σκάλες και διέσχιζε τον διάδρομο. Λοιπόν, λοιπόν, τι έχουμε εδώ. Ακούστηκε να λέει μια τραχιά φωνή, από ότι με πληροφόρησαν έχουμε να κάνουμε με μια αυτοκτονία εδώ, μα είστε σίγουρος πως δεν πρόκειται για φόνο. Ή φωνή ανήκε σ' έναν αστυνομικό με γαλάζια στολή, που μόλις πρόβαλε το κεφάλι του στο λουτρό, φτάνοντας αυτόματα το σημειωματάριο που κρατούσε πάντα έτοιμο στην τσέπη του σακακιού του. Πήρε ένα υπόλειμμα μολυβιού στο χέρι, το σάλιωσε κι ύστερα άνοιξε προσεκτικά το σημειωματάριό του. Εκείνη τη στιγμή ακούστηκε ο γρήγορος καλπασμός ενός άλογου και καινούρια φασαρία στην είσοδο που την διαδέχτηκε ένα πολύ πιο ελαφρό και γρήγορο βήμα από το προηγούμενο στις σκάλες. Ένας κομψός νεαρός εμφανίστηκε, κρατώντας μια μαύρη τσάντα. Ά, κ. Χάρις, είπε ο νεαρός που δεν ήταν άλλος από τον γιατρό, έχουμε κανένα άρρωστο εδώ, κάποια τραγωδία ίσως, ε. Παρακαλώ, παρακαλώ, γιατρέ, είπε ο κοκκινοπρόσωπος αστυνομικός, δεν τελειώσαμε ακόμα την έρευνά μας. Πρέπει να βρούμε την αιτία του θανάτου. Μα αρχιφύλακα, είπε ο γιατρός, είστε σίγουρος πως είναι αληθινά νεκρός. Δεν θα 'πρεπε να διαπιστώσουμε πρώτα αυτό. Χωρίς να πει λέξη ο αρχιφύλακας έδειξε το σώμα και το κεφάλι που ήταν σχεδόν ολοκληρωτικά κομμένο από τον λαιμό. 27

Ή πληγή έχασκε ανοιχτή καθώς όλο το αίμα είχε χυθεί και σκορπιστεί σ' όλο το πάτωμα του μπάνιου και στο χαλί ακόμα του διαδρόμου. Ο αρχιφύλακας μίλησε πρώτος. Λοιπόν, κ. Χάρις, ας ακούσουμε τι έχετε να πείτε. Ποιός το έκανε. Ο μπάτλερ ύγρανε τα νευρικά του χείλια καθώς δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένος με την τροπή που έπαιρναν τα πράγματα. Ένιωθε σαν να τον κατηγορούσαν για φόνο, μα ακόμα κι ο πιο κακοπροαίρετος νους θα έβλεπε πως οι πληγές στο νεκρό σώμα είχαν προκληθεί από τον ίδιο τον κάτοχό του. Ήξερε όμως πως δεν μπορούσε να τα βάλει με τον νόμο, κι έτσι άρχισε. Όπως πολύ καλά ξέρετε, ονομάζομαι Τζώρτζ Χάρις. Είμαι ο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

επικεφαλής μπάτλερ σε αυτό το σπίτι. Το προσωπικό κι εγώ ξαφνιαστήκαμε όταν ακούσαμε μια καμαριέρα την Αλις Γουάιτ να στριγγλίζει, με την φωνή της να υψώνεται όλο και περισσότερο σε σημείο που φοβηθήκαμε πως θα έσπαζαν τα νεύρα μας από την ένταση. Μα την άλλη στιγμή ακούστηκε ένας γδούπος και τίποτα περισσότερο. Έτσι τρέξαμε εδώ πάνω και βρήκαμε. Σταμάτησε θεατρικά, κι ύστερα τίναξε τα χέρια του προς την κατεύθυνση του μπάνιου λέγοντας, αυτό! Ο αρχιφύλακας κάτι μουρμούρισε από μέσα του και δάγκωσε το μουστάκι του, ένα μακρύ μουστάκι που έπεφτε στο στόμα του και κατέβαινε ως το σαγόκι. Ύστερα είπε. Φέρτε μου αυτή την 'Αλις Γουάιτ. Θα την ανακρίνω τώρα. 'Η οικονόμος φάνηκε να έρχεται βιαστική από τον διάδρομο λέγοντας. Ω, όχι, δεν πρόκειται να κάνετε τίποτα τέτοιο αρχιφύλακα, θα υποχρεωθούμε να την πλύνουμε, είναι βουτηγμένη στο αίμα και κάνει σαν υστερική. 'Η φτωχούλα, δεν απορώ καθόλου γι' αυτό που έπαθε. Λοιπόν, μη νομίζεις τώρα πως μπορείς να έρχεσαι εδώ να μας τρομοκρατείς γιατί δεν το κάναμε εμείς αυτό το πράγμα, αλλιώς θα υποχρεωθώ να σου θυμίσω όλες εκείνες τις φορές που ήρθες στην πίσω κουζίνα τη νύχτα για ένα καλό δείπνο! Ο γιατρός κινήθηκε εμπρός πολύ επιφυλακτικά και είπε. Λοιπόν, είναι καλύτερα να ρίξουμε μια ματιά στο πτώμα, φαίνεται να χάνουμε πολύ χρόνο χωρίς να φτάνουμε πουθενά. Έτσι λέγοντας προχώρησε εμπρός και έβγαλε προσεκτικά τα μανικετόκουμπα από τα κολλαρισμένα του μανίκια, τα έβαλε στην τσέπη του κι ύστερα ανασήκωσε τα μανίκια αφού πρώτα φρόντισε να παραδώσει το σακάκι του στον μπάτλερ.28

Σκύβοντας κάτω ο γιατρός εξέτασε προσεκτικά το σώμα χωρίς να το αγγίζει. Ύστερα, με μια γρήγορη κίνηση του ποδιού του, αναποδογύρισε το σώμα έτσι που τα ορθάνοιχτα μάτια του να κοιτούν ίσια επάνω. 'Η οντότητα που υπήρξε ο Σερ Αλγκερνον κοιτούσε από ψηλά μ' έκπληξη όλα αυτά. Ένωθε πολύ παράξενα, για μια στιγμή δεν μπορούσε να καταλάβει τι είχε συμβεί, μα κάποια δύναμη τον κρατούσε καρφωμένο στο ταβάνι να κοιτά προς τα κάτω, ο ζωντανός Αλγκερνον να κοιτά τα νεκρά, γυαλιστερά, κόκκινα μάτια του νεκρού Αλγκερνον. Έμενε εκεί στο ταβάνι όλος προσοχή, μαγεμένος από την παράξενη εμπειρία. 'Η προσοχή του στράφηκε στα λόγια του κ. Χάρις. Μάλιστα, ο φτωχός Σερ Αλγκερνον υπήρξε υπαξιωματικός στον πόλεμο των

Μπόερς. Πολέμησε γενναία ενάντια στους Μπόερς και πληγώθηκε άσχημα. Δυστυχώς πληγώθηκε σ' ένα πολύ ευαίσθητο μέρος που δεν μπορώ να περιγράψω με περισσότερες λεπτομέρειες μπροστά στις κυρίες, και τελευταία ή ανικανότητά του να λειτουργεί φυσιολογικά τον οδηγούσε σε όλο και εντονότερες κρίσεις κατάθλιψης. Σε πολλές περιπτώσεις εμείς και άλλοι τον ακούσαμε να απειλεί πως ή ζωή χωρίς τις ικανότητές του δεν είχε κανένα νόημα και πως θα έβαζε ένα τέλος σ' όλα. Ή οικονόμος άφησε ένα λυγμό συμπόνοιας, και ή δεύτερη καμαριέρα την μιμήθηκε. Ο πρώτος υπηρέτης μουρμούρισε πως κι εκείνος, επίσης, είχε ακούσει τέτοια πράγματα. Ύστερα ο γιατρός έριξε μια ματιά σ' όλες εκείνες τις πετσέτες που τόσο όμορφα έστεκαν τακτοποιημένες στις κρεμάστρες τους και με μια κίνηση τις έριξε όλες στο δάπεδο. Με το πόδι σκούπισε όλο το αίμα που ακόμη και τότε είχε αρχίσει να πήζει. Ύστερα, ρίχνοντας το βλέμμα του στην μπανιέρα, είδε εκεί ένα χαλάκι του μπάνιου, ένα αρκετά παχύ χαλάκι μάλιστα. Το πήρε και το έβαλε στο πάτωμα δίπλα στο σώμα και γονάτισε πάνω του. Αφού πήρε το ξύλινο στηθοσκόπιο του ξεκούμπωσε τα ρούχα του νεκρού και ακούμπησε το ξύλινο κουμπί του στηθοσκοπίου στο στήθος του σώματος και έβαλε το αυτί του στο κοίλωμα που σχημάτιζε το ξύλο στο άλλο άκρο. Όλοι στέκονταν ακίνητοι, όλοι κρατούσαν την αναπνοή τους κι ύστερα από μερικές ατέλειωτες στιγμές ο γιατρός κούνησε αρνητικά το κεφάλι του λέγοντας, όχι, δεν έχει ζωή, είναι νεκρός. Λέγοντας αυτά, πήρε το ξύλινο στηθοσκόπιο, το έβαλε σε μια ειδική τσέπη του πανταλονιού του και σηκώθηκε όρθιος, σκουπίζοντας τα χέρια του σε μια πετσέτα που είχε για τον σκοπό αυτό ή οικονόμος.²⁹

Ο αρχιφύλακας έδειξε το ξυράφι και ρώτησε, γιατρέ, αυτό είναι το όργανο που έδωσε τέλος στη ζωή αυτού του σώματος. Ο γιατρός κοίταξε κάτω, μετακίνησε με το πόδι το ξυράφι κι ύστερα το μάζεψε με την πετσέτα που κρατούσε. Μάλιστα, είπε, αυτό κινήθηκε από την μία ως την άλλη καρωτίδα. Ο θάνατος θα πρέπει να ήταν σχεδόν ακαριαίως. Υπολογίζω πως θα πρέπει να πέθανε μέσα σε επτά λεπτά. Ο αρχιφύλακας Μάρντοκ ήταν πολύ απασχολημένος να σαλιώνει το μολύβι του και να κρατά λεπτομερείς σημειώσεις στο μπλοκ του. Σε λίγο ακούστηκε ένας βαρύτερος θόρυβος σαν από κάποια άμαξα που την έσερναν άλογα. Ξανά αντήχησε στην κουζίνα το κουδούνι της εξώπορτας. Για μια ακόμα φορά ακούστηκαν φωνές στον προθάλαμο κι ύστερα ένας κομψός, μικρόσωμος άντρας ανέβηκε τις σκάλες,

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

υποκλίθηκε μεγαλόπρεπα στον μπάτλερ, τον γιατρό και τον αρχιφύλακα με αυτή τη σειρά. Ά, είναι ο νεκρός έτοιμος να τον πάρω. Ρώτησε. Μου ζήτησαν να έρθω και να παραλάβω ένα πτώμα, το σώμα ενός αυτόχειρα. Ο αρχιφύλακας κοίταξε τον γιατρό, ο γιατρός κοίταξε τον αρχιφύλακα κι ύστερα στράφηκαν και οι δυο τους προς τον κ. Χάρις. Έχετε τίποτα να πείτε γι' αυτό, κ. Χάρις. Ξέρετε αν πρόκειται να φτάσει εδώ κανείς από τους συγγενείς του αυτόχειρα. Ρώτησε ο αρχιφύλακας. Όχι, αρχιφύλακα, δεν θα είχαν τον χρόνο να φτάσουν τόσο γρήγορα εδώ. Νομίζω ο πλησιέστερος συγγενής ζει σε απόσταση μισής ώρας με γρήγορο άλογο, αλλά έχω ήδη στείλει έναν αγγελιοφόρο. Νομίζω θα ήταν σωστό να παραλάβει το σώμα ο τελετάρχης γιατί, βέβαια, δεν μπορούμε ν' αφήσουμε τους συγγενείς να δουν τον Σερ Αλγκερνον σε τέτοια άθλια κατάσταση, έτσι δεν είναι. Ο αρχιφύλακας κοίταξε τον γιατρό, και ο γιατρός τον αρχιφύλακα. Ταυτόχρονα συμφώνησαν. Έτσι ο αρχιφύλακας, σαν αντιπρόσωπος του νόμου, είπε. Εντάξει, πάρτε το σώμα, φροντίστε όμως να παραδώσετε στο τμήμα μας μια πλήρη αναφορά όσο το δυνατόν νωρίτερα. Ο προϊστάμενος θα την ήθελε πριν το πρωί. Ο γιατρός αποκρίθηκε, θα πρέπει να πληροφορήσω τον ιατροδικαστή για το περιστατικό, είναι πιθανό να θελήσει να κάνει αυτοψία. Ο γιατρός και ο αρχιφύλακας απομακρύνθηκαν. Ο άνθρωπος από το γραφείο κηδειών απομάκρυνε ευγενικά τον μπάτλερ, τους υπηρέτες, την οικονόμο και τις καμαριέρες, κι ύστερα δυο από τους άντρες του ανέβηκαν τις σκάλες φέρνοντας μαζί τους ένα ελαφρό φέρετρο. Ακούμπησαν μαζί το μικρό φέρετρο έξω από το μπάνιο κι αφαίρεσαν το κάλυμμα. 30

Μέσα το φέρετρο ήταν κατά το ένα τέταρτο γεμάτο πριονίδι. Ύστερα μπήκαν στο λουτρό, σήκωσαν το σώμα και το άφησαν να πέσει απότομα στο πριονίδι του φέρετρου. Τοποθέτησαν προσεκτικά το κάλυμμα στη θέση του. Βιαστικά ξέπλυναν τα χέρια τους στη βρύση και, μη βρίσκοντας πετσέτες τα σκούπισαν στις κουρτίνες. Ύστερα βγήκαν στον διάδρομο σκορπίζοντας μισοπηγμένο αίμα ολόγυρα στο χαλί του διαδρόμου. Με πολλά άγκομαχητά σήκωσαν το φέρετρο και προχώρησαν προς τις σκάλες. Δώστε ένα χέρι εδώ εσείς, φώναξε ο τελετάρχης σε δύο υπηρέτες, πιάστε την κάτω άκρη, δεν πρέπει να τον αναποδογυρίσουμε δυο άντρες έτρεξαν να βοηθήσουν, και έτσι κατέβασαν προσεκτικά το φέρετρο από τις σκάλες, το μετέφεραν έξω από το σπίτι και τ' απόθεσαν στο εσωτερικό μιας κατάμαυρης άμαξας. Ο

τελετάρχης του γραφείου κηδειών μπήκε μέσα, οι δυο βοηθοί ανέβηκαν στη θέση του αμαξά, πήραν τα γκέμια, και τ'άλογα ξεκίνησαν μ'αργό βήμα. Ο αρχιφύλακας Μάρντοκ ανέβηκε μεγαλόπρεπα και πάλι τις σκάλες και μπήκε στο λουτρό. Μ'ένα κομμάτι ύφασμα μάζεψε από κάτω το ανοιχτό ξυράφι και το ακούμπησε παράμερα. Ύστερα επιθεώρησε γύρω το δωμάτιο να δει αν μπορούσε να βρεθεί τίποτα άλλο που να χρησίμευε σαν αποδεικτικό στοιχείο. Το Πνεύμα του Σερ Αλγκερνον, κολλημένο στο ταβάνι, κοίταζε κάτω μ'απέραντη έκπληξη. Εκείνη τη στιγμή για κάποιον λόγο ο αρχιφύλακας Μάρντοκ έστρεψε το βλέμμα του προς το ταβάνι, άφησε μια φωνή τρόμου και σωριάστηκε κάτω με τόση ορμή που έσπασε το κάθισμα στην τουαλέτα. Με αυτό, το Πνεύμα του Σερ Αλγκερνον εξαφανίστηκε, και ο ίδιος έχασε πλέον τις αισθήσεις του, το μόνο που αντιλαμβανόταν ήταν ένας παράξενος βόμβος, ένα παράδοξο στριφογύρισμα και σύννεφα κατάμαυρα που στροβιλίζονταν σαν τον καπνό από κάποιο λυχνάρι παραφίνης που το άναψαν δυνατά και ύστερα το άφησαν να καίει χωρίς φροντίδα. Έτσι βυθίστηκε στο σκοτάδι, και το Πνεύμα του Σερ Αλγκερνον δεν έδειχνε πια κανένα ενδιαφέρον για τα γενόμενα, τουλάχιστον προς το παρόν. Ο Αλγκερνον Ρέτζιναλτ Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς άρχισε να ξυπνά δυσάρεστα από έναν ύπνο που του φαινόταν περισσότερο σαν βαθιά νάρκωση. Παράξενες σκέψεις ξεχύθηκαν να καταλάβουν τη μισοβυθισμένη του συνείδηση. Ακούστηκαν πρόσκαιρα ξεσπάσματα ουράνιας μουσικής που τα ακολουθούσαν άγριες, απότομες εκρήξεις διαβολικών ήχων.³¹

Ο Αλγκερνον προσπαθούσε να κινηθεί εκνευρισμένος, και σε μια περίοδο μεγαλύτερης συνειδητότητας, καθώς προσπαθούσε να κινηθεί, ανακάλυψε με έκπληξη πως οι κινήσεις του ήταν απελπιστικά αργές, χλιαρές, σαν να βρισκόταν βυθισμένος σε κάποιο κολλώδες υγρό. Ο Αλγκερνον Ρέτζιναλτ Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς ξύπνησε τότε ξαφνιασμένος και προσπάθησε να σηκωθεί, μα βρήκε πως οι κινήσεις του εμποδίζονταν από κάτι, πως μόνο πολύ αργά μπορούσε να κινηθεί. Πανικός τον κατέλαβε και στην αγωνία του προσπάθησε να πιαστεί από κάπου, βρήκε και πάλι όμως πως οι κινήσεις του γίνονταν αργά, αβίαστα, και αυτό αποθάρρυνε εντελώς. Έψαξε ψηλαφητά για τα μάτια του, να δει αν ήταν ανοιχτά ή κλειστά γιατί δεν μπορούσε να δει ούτε το ελάχιστο φως. Δεν είχε σημασία αν τα μάτια του ήταν ανοιχτά ή κλειστά, δεν είχε καμιά αίσθηση φωτός. Κατέβασε τα χέρια

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

του να ψηλαφίσει το κρεβάτι όπου ήταν ξαπλωμένος, μα τραντάχτηκε από το σοκ όταν ανακάλυψε πως δεν υπήρχε κρεβάτι κάτω από το σώμα του και πως στεκόταν μετέωρος όπως είπε ο ίδιος σαν ψάρι που έχει κολλήσει σε σιρόπι στη γυάλα του. Για μερικές στιγμές προσπάθησε να πιαστεί από κάπου κάνοντας με τα χέρια του κινήσεις σαν του κολυμβητή, θέλοντας να χρησιμοποιήσει κάποιο υποστήριγμα για να κινήσει το σώμα του και να νιώσει έτσι την ικανοποίηση πως προχωρεί προς τα κάπου. Μα όσο δυνατότερα κι αν έσπρωχνε αυτός με τ' απλωμένα χέρια του και τα πόδια του και τίναζε προς τα πίσω, τόσο και τον κρατούσε στη θέση του κάτι. Μ' έκπληξη συνειδητοποίησε πως όλες του οι προσπάθειες δεν τον είχαν κάνει να λαχανιάσει, δεν τον είχαν κουράσει. Βλέποντας όμως ότι όλες οι φυσικές του προσπάθειες δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, σταμάτησε κάθε κίνηση και αφέθηκε στις σκέψεις του. Που βρισκόμουν. Ζήτησε να θυμηθεί. Ω, ναι, θυμάμαι, αποφάσισα να δώσω τέλος στη ζωή μου, αποφάσισα πως δεν είχε νόημα να συνεχίσω να ζω έτσι, στερημένος από τη γυναικεία συντροφιά εξαιτίας της φύσης της ανικανότητας μου. Πόσο άτυχος ήμουν, μονολόγησε, να με κτυπήσουν εκεί οι βρωμο Μπόερς! Για κάμποσες στιγμές έμεινε εκεί ακίνητος, με τη σκέψη του στο παρελθόν, με την σκέψη του σ' εκείνο τον γενειοφόρο που είχε υψώσει το τουφέκι του και συνειδητά, ασφαλώς συνειδητά, είχε σκοπεύσει όχι με σκοπό να τον σκοτώσει, μα φανερά με σκοπό να κάνει κάτι που ευγενικά θα μπορούσε να ονομαστεί στέρηση του ανδρισμού του.³²

Σκέφτηκε ακόμα τον αγαπητό βικάριο που είχε συστήσει το σπίτι του Αλγκερνον σαν ασφαλές καταφύγιο για τις νεαρές υπηρέτριες που ήθελαν να κερδίσουν το ψωμί τους. Σκέφτηκε ακόμα τον πατέρα του, που είχε πει όταν αυτός ήταν ακόμα μαθητής, λοιπόν, Αλγκερνον, αγόρι μου, πρέπει ν' αρχίσεις να μαθαίνεις τη ζωή, να εξασκηθείς με κάποιες από τις υπηρέτριες που έχουμε εδώ, θα τις βρεις πολύ χρήσιμες στο παιγνίδι, μα φρόντισε να μη πάρεις τα πράγματα πολύ στα σοβαρά. Αυτές οι κατώτερες τάξεις για την ευκολία μας υπάρχουν, έτσι δεν είναι. Ναι, σκέφτηκε, ακόμα και ή οικονόμος είχε χαμογελάσει μ' εκείνο το παράξενο μισοχαμόγελό της όταν γράφτηκε στο υπηρετικό προσωπικό μια ιδιαίτερα όμορφη νεαρή υπηρέτρια. Ή οικονόμος είχε πει, θα είσαι πολύ ασφαλής εδώ, αγαπητή μου, ο κύριος δεν θα σ' ενοχλήσει καθόλου, είναι σαν εκείνα τ' άλογα έξω στο λιβάδι, ξέρεις,

που τα έχουν ευνουχίσει. Μάλιστα, θα είσαι ασφαλής εδώ, και με αυτά είχε αφήσει την υπηρέτρια ή οικονόμος, μη μπορώντας να πνίξει όμως ένα δειλό, μικρό κρυφογελώ. Ο Αλγκερνον άρχισε να σκέφτεται κι άλλες λεπτομέρειες της ζωής του. Το τρομερό κτύπημα της σφαίρας και πως είχε διπλωθεί στα δύο και πως είχε κάνει εμετό από την αγωνία. Ακόμα μπορούσε να ακούσει στ' αυτιά του το βραχνό γέλιο του γέρου μπόερ αγρότη καθώς έλεγε, δεν έχει πια κορίτσια για σένα, αγόρι μου, δεν θα σ' αφήσουμε να συνεχίσεις το όνομα της οικογένειας. Τώρα θα 'σαι σαν εκείνους τους ευνούχους που κάποτε ακούγαμε να υπάρχουν. Ο Αλγκερνον ένιωσε ν' ανάβει ολόκληρος από την ντροπή, κι αυτό του θύμιζε το μακροπρόθεσμο σχέδιο που είχε κάνει, ένα σχέδιο να αυτοκτονήσει μετά από την απόφαση που είχε πάρει ότι δεν ήταν δυνατό να ζήσει κάτω από τέτοιες παράξενες συνθήκες. Το είχε βρει φοβερό τότε που ο βικάριος ήρθε να τον επισκεφτεί κάνοντας πλάγιες αναφορές στην αναπηρία του, λέγοντας πόσο ευχαριστημένος θα ήταν αν είχε τόσο ασφαλή νεαρό άντρα να βοηθά στην οργάνωση γυναικείων συναντήσεων και στα μαθήματα ραπτικής τα απογεύματα της Κυριακής και σ' όλα τα παρόμοια γιατί είχε πει ο βικάριος δεν μπορούμε να δείχνουμε και υπερβολική προσοχή, έτσι δεν είναι. Δεν πρέπει να θέτουμε σε κίνδυνο το καλό όνομα της εκκλησίας μας, έτσι δεν είναι. Κι ύστερα ήταν ο γιατρός, ο παλιός οικογενειακός γιατρός, ο Δρ. Μόρτιμερ Ντέιβις, που συνήθιζε κανένα απόγευμα να έρχεται στο σπίτι με το παλιό του άλογο, τον Γουέλιγκτον.³³

Ο Δρ. Ντέιβις καθόταν στο γραφείο και μαζί έπιναν ευχάριστα το κρασί τους. Πάντα όμως ή ευχαρίστηση καταστρεφόταν όταν ο γιατρός άρχιζε να λέει, λοιπόν, Σερ Αλγκερνον, νομίζω πως θα πρέπει να σας εξετάσω, πρέπει να βεβαιωθούμε πως δεν αναπτύσσετε θηλυκά χαρακτηριστικά. Αν δεν παρακολουθούμε με τον πιο εντατικό τρόπο την κατάσταση μπορεί ν' ανακαλύψετε πως αραιώνουν τα γένια σας και θα αναπτύξετε χμ γυναικεία στήθη. Ένα από τα πράγματα για τα οποία πρέπει να προσέχουμε πολύ είναι για καμιά αλλαγή στον τόνο της φωνής σας, γιατί τώρα που χάσατε ορισμένους αδένες ή χημεία του σώματός σας έχει αλλάξει. Ο γιατρός του έριχνε τότε ένα πολύ εξεταστικό βλέμμα για να δει πως το παίρνει, κι ύστερα έλεγε, καλά τώρα, νομίζω πως θα μπορούσαμε να είχαμε ένα ακόμα ποτήρι κρασί, έχετε εξαιρετικό κρασί εδώ, ο αγαπητός πατέρας σας ήταν μεγάλος γνώστης των όμορφων πραγμάτων στη ζωή, ιδιαίτερα των θηλυκών όμορφων

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πραγμάτων, χέ, χέ, χέ! Ο φτωχός Αλγκερνον έφτασε στα όρια της αντοχής όταν μια μέρα άκουσε τον μπάτλερ να μιλά με την οικονόμο, τρομερό πράγμα, ξέρεις, πως έγινε και συνέβη στον Σερ Αλγκερνον, ένα τόσο ζωηρό, θαλερό νέο, τέτοιο καμάρι της τάξης του. Ξέρω καλά πως, πριν έρθεις εσύ εδώ και πριν φύγει για τον πόλεμο, συνήθιζε να πηγαίνει στα κυνήγια. Κι έκανε πολύ καλή εντύπωση στις κυρίες της περιοχής. Πάντα καλούσαν τον Σερ Αλγκερνον στα πάρτι τους, πάντα τον έβλεπαν σαν πολύ διαλεχτό νέο και πολύ επιθυμητό μέλλοντα σύζυγο για μια κόρη που μόλις έβγαине στην κοινωνία. Τώρα όμως τώρα, όλες οι μητέρες στην περιοχή τον κοιτάζουν με συμπάθεια, μα ξέρουν τουλάχιστον πως δεν χρειάζεται να βάλουν επιστάτη όταν βγαίνει αυτός με τις κόρες τους. Είναι ένας πολύ άκακος νεαρός, ένας καθ' όλα άκακος νεαρός, πράγματι. Ναι, σκέφτηκε ο Αλγκερνον, ένας πολύ άκακος νεαρός πράγματι. Αναρωτιέμαι τι θα έκαναν αν ήταν στη θέση μου, να βρίσκομαι πεσμένος στο πεδίο της μάχης αιμορραγώντας, με τα πανταλόνια της στολής μου βρεγμένα στο αίμα, κατακόκκινα, κι ύστερα να έρχεται ο χειρουργός εκεί που βρισκόμουν και, κόβοντας τη στολή μου, ν' αφαιρεί έτσι μ' ένα κοφτερό μαχαίρι τα κατεστραμμένα υπολείμματα αυτού που σε κάνει διαφορετικό από μια γυναίκα. Ω! Τι αγωνία δοκίμασα! Σήμερα υπάρχει αυτό το λεγόμενο χλωροφόρμιο, που λένε πως ανακουφίζει τον πόνο, που καταπραύνει την αγωνία των εγχειρήσεων, μα στο πεδίο της μάχης. Όχι, τίποτα, μόνο το μαχαίρι που έκοβε και ή σφαίρα ανάμεσα στα δόντια να την δαγκώνεις και να μην ουρλιάζεις. 34

Και ύστερα ή ντροπή, ή ντροπή του να είσαι ακρωτηριασμένος εκεί. Το θέαμα των συνάδελφών σου υπαξιωματικών που έμοιαζαν σοκαρισμένοι και που, την ίδια στιγμή, διηγόνταν πικάντικες ιστορίες πίσω από την πλάτη σου. Ναι, ή ντροπή, ή ντροπή. Το τελευταίο μέλος μιας παλιάς οικογένειας, των Ντε Μπόνκερ, που ήρθαν με την Νορμανδική εισβολή, εγκαταστάθηκαν σ' αυτό το τόσο υγιεινό μέρος της Αγγλίας, έκτισαν ένα μεγάλο πύργο και είχαν ανθρώπους να δουλεύουν τη Γη γι' αυτούς. Τώρα εκείνος, ο τελευταίος της οικογένειας, ανίκανος ύστερα από υπηρεσίες που πρόσφερε στη χώρα του, ανίκανος και καταγέλαστος από τους υπόλοιπους ευγενείς. Και τι μπορεί να κοροϊδέψει κανείς, σκέφτηκε, σ' έναν άντρα που ακρωτηριάστηκε στην υπηρεσία των άλλων. Σκέφτηκε πως τώρα, εξαιτίας εκείνου του πόλεμου όπου είχε πολεμήσει για την πατρίδα του, τώρα ή οικογένεια του θα έπαυε να υπάρχει. Ο Αλγκερνον συνέχιζε να μένει μετέωρος, ούτε στο αέρα μα ούτε και στο έδαφος. Δεν μπορούσε να προσδιορίσει που βρισκόταν, δεν

μπορούσε να καταλάβει τι ήταν. Διατηρούσε μόνο τη θέση του κουνώντας το σώμα του σαν ψάρι στην στεριά και κάποτε σκέφτηκε. Είμαι νεκρός. Τι είναι θάνατος. Είδα τον εαυτό μου νεκρό, τότε πως βρίσκομαι εδώ. Χωρίς να το θέλει οι σκέψεις του γύρισαν πίσω στα γεγονότα που είχε ζήσει από την επιστροφή του στην Αγγλία. Είδε τον εαυτό του να περπατά με κάποια δυσκολία, κι ύστερα να προσέχει επίμονα τις εκφράσεις και τις αντιδράσεις των γειτόνων του, της οικογενείας του και των υπηρετών του. Είχε μεστώσει ή ιδέα πως έπρεπε να σκοτωθεί, πως έπρεπε να δώσει τέλος σε μια άχρηστη ζωή. Είχε κάποτε κλειδωθεί στο γραφείο του, είχε βγάλει το πιστόλι του, το είχε προσεκτικά καθαρίσει, το είχε προσεκτικά γεμίσει και λαδώσει. Ύστερα έβαλε την κάνη στον δεξιό του κρόταφο και τράβηξε την σκανδάλη. Ένας πνιχτός μικρός κρότος ακούστηκε μόνο. Για μερικές στιγμές είχε μείνει ακίνητος, άπορη μένος, μη πιστεύοντας πως τον είχε προδώσει το πιστό του πιστόλι, το πιστόλι που είχε μαζί του σ' ολόκληρο τον πόλεμο. Μα ήταν ακόμα ζωντανός. Άπλωσε ένα φύλλο λευκό χαρτί στο γραφείο του και απόθεσε εκεί το όπλο. Τα πάντα ήταν στη θέση τους, μπαρούτι, σφαίρα, έκπυροκροτήρας, τα πάντα ήταν εντάξει. Το συναρμολόγησε από την αρχή, μπαρούτι, σφαίρα και έκπυροκροτήρα, και χωρίς να σκεφτεί τράβηξε την σκανδάλη. Ακούστηκε ένα δυνατό μπάνγκ κι ή σφαίρα έσπασε το παράθυρο. 35

Ακούστηκαν πόδια που έτρεχαν κι ένα κτύπημα στην πόρτα. Αργά είχε σηκωθεί όρθιος, και είχε ξεκλειδώσει την πόρτα για βρεθεί απέναντι σ' ένα κάτασπρο από τον φόβο του μπάτλερ. Ω, Σερ Αλγκερνον, Σερ Αλγκερνον, νόμισα πως συνέβη κανένα τρομερό δυστύχημα, είχε πει τότε ο μπάτλερ μ' αρκετή τρεμούλα στη φωνή. Ω, όχι, όλα είναι εντάξει, καθαρίζα μόνο το πιστόλι μου κι εκπυροκρότησε φέρε κάποιον ν' αλλάξει το παράθυρο μόνο σε παρακαλώ. Έπειτα είχε ακολουθήσει ή απόπειρα την ώρα της ιππασίας. Είχε πάρει μια γριά γκρίζα φοράδα από τους στάβλους και την οδηγούσε έξω όταν κάποιο αγόρι που δούλευε εκεί σιγογέλασε και μουρμούρισε σ' έναν ιπποκόμο, δύο γριές φοράδες μαζί λοιπόν, ε, τι λες γι' αυτό. Είχε γυρίσει κι είχε κτυπήσει το αγόρι με το μαστίγιο της ιππασίας. Κατόπιν πέταξε τα ηνία από τα χέρια του, πήδηξε κάτω και γύρισε βιαστικός στο σπίτι, για να μην ανεβεί ποτέ ξανά σε άλογο. Ύστερα κάποια άλλη φορά σκέφτηκε αυτό το παράξενο φυτό που είχε έρθει από την σχεδόν άγνωστη χώρα της Βραζιλίας, ένα φυτό που έλεγαν πως χάριζε ακαριαίο θάνατο σ' όποιον μασούσε τους

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

καρπούς του και κατάπινε τον δηλητηριώδη χυμό τους. Το είχε δοκιμάσει κι αυτό, είχε ένα τέτοιο φυτό, δώρο από κάποιον περιηγητή. Για μέρες ολόκληρες πότιζε προσεκτικά το φυτό, το φρόντιζε σαν παιδί, κι ύστερα, τότε που το φυτό είχε πια αναπτυχθεί, ήταν γερό κι έδωσε καρπούς, τους είχε πάρει κι είχε μπουκώσει μ' αυτούς το στόμα του. Ω, τι αγωνία ήταν αυτή, σκέφτηκε, τι ντροπή. Δεν βρήκα τον θάνατο, μα πράγματα χίλιες φορές χειρότερα. Τέτοια στομαχική ταραχή! Ποτέ στην ιστορία, σκέφτηκε, δεν είχε υπάρξει τέτοιο καθαρτικό, τέτοιο καθαρτικό που δεν βρήκα χρόνο καν να πάω ως το κατάλληλο δωμάτιο. Και τι σοκ δοκίμασε ή οικονόμος όταν υποχρεώθηκε να μεταφέρει τα καταλερωμένα μου ρούχα, για να τα παραδώσει στη γυναίκα που έπλενε. Το πρόσωπό του κατακοκκίνησε και μόνο στην ανάμνηση. Κι ύστερα ήταν ή τελευταία του απόπειρα. Είχε στείλει παραγγελία στο Λονδίνο, στον καλύτερο οπλουργό εκείνης της πόλης, κι είχε αγοράσει από αυτόν το καλύτερο και πιο κοφτερό από τα ξυράφια του, ένα όμορφο όργανο που είχε βαθιά χαραγμένα στη λεπίδα του το όνομα και το σήμα του κατασκευαστή. Ο Σερ Αλγκερνον είχε πάρει αυτή την όμορφη λεπίδα, και την τρόχιζε, την τρόχιζε, την τρόχιζε. Κι ύστερα, με μια γρήγορη κίνηση, είχε κόψει τον λαιμό του από το ένα αντί ως το άλλο, έτσι που μόνο ή σπονδυλική στήλη έμεινε να κρατά το κεφάλι στους ώμους του. 36

Έτσι λοιπόν είχε δει τον εαυτό του νεκρό. Ήξερε πως ήταν νεκρός γιατί ήξερε πως είχε σκοτωθεί, κι ύστερα βρέθηκε στο ταβάνι να κοιτά τον εαυτό του στο πάτωμα με τα μάτια που γυάλιζαν ακίνητα. Και έπειτα έμεινε εκεί στο σκοτάδι, στο πηχτό σκοτάδι, να σκέφτεται, και να σκέφτεται, και να σκέφτεται και να σκέφτεται... Θάνατος. Τι ήταν ο θάνατος. Υπήρχε τίποτα μετά τον θάνατο. Αυτός και οι συνάδελφοί του υπαξιωματικοί και άλλοι αξιωματικοί είχαν συχνά συζητήσει το θέμα στη λειτουργία. Ο ιερέας είχε προσπαθήσει να τους εξηγήσει για την αθάνατη ζωή, για τον παράδεισο, και ένας τολμηρός ουσάρος, ένας ταγματάρχης, είχε πει. Όχι, πάτερ, είμαι σίγουρος πως είναι απόλυτα λάθος αυτά. Όταν είναι κανείς νεκρός είναι νεκρός κι αυτό είναι όλο. Αν πάω και σκοτώσω έναν Μπόερ μου λέτε τώρα πως θα πάει κατευθείαν στον παράδεισο ή στο άλλο μέρος. Αν τον σκοτώσω με μια σφαίρα στην καρδιά κι ύστερα πατήσω με το πόδι μου στο στήθος του, σας λέω πια θα βρίσκεται από κάτω μου, νεκρός, νεκρός όσο κι ένα ταριχευμένο γουρούνι. Όταν είμαστε νεκροί, είμαστε νεκροί κι αυτό είναι όλο. Σκέφτηκε ξανά όλες εκείνες τις συζητήσεις για την μετά θάνατο ζωή.

Αναρωτήθηκε πως μπορούσε να μιλάει κανείς για ζωή μετά τον θάνατο. Αν σκοτώσεις κάποιον λοιπόν, είναι νεκρός κι αυτό είναι όλο. Αν υπήρχε ψυχή τότε θα έβλεπες κάτι ν' αφήνει το σώμα μετά τον θάνατο, έτσι δεν είναι. Ο Αλγκερνον έμενε στη θέση του γεμάτος σκέψεις για αυτό το ζήτημα, μη ξέροντας τι είχε συμβεί, που βρισκόταν. Κι ύστερα του ήρθε ή φριχτή σκέψη πως ίσως να ήταν όλα ένας εφιάλτης, πως ίσως να είχε κάποια βλάβη στο μυαλό του και πως τον είχαν κλείσει σε κάποιο άσυλο για τους ψυχασθενείς. Προσεκτικά ψηλάφισε γύρω του να διαπιστώσει αν υπήρχαν τίποτα λωρίδες που τον κρατούσαν δεμένο. Όχι όμως, βρισκόταν μετέωρος, αυτό και τίποτα άλλο, βρισκόταν μετέωρος σαν ψάρι μέσα στο νερό. Θάνατος. Είμαι νεκρός. Τότε, αν είμαι νεκρός, τότε που βρίσκομαι, τι κάνω σ' αυτή την παράξενη κατάσταση όπου αιωρούμαι χωρίς σκοπό. Λόγια του ιερέα αντήχησαν στον του. Όταν αφήσετε το σώμα σας ένας άγγελος θα βρίσκεται κοντά να σας υποδεχθεί και να σας οδηγήσει. Θα κριθείτε από τον Θεό τον ίδιο, κι ύστερα θα υποστείτε οποιαδήποτε τιμωρία κρίνει ο Θεός. Ο Αλγκερνον αναρωτήθηκε για το ζήτημα αυτό. 37

Αν ο Θεός είναι ένας καλός Θεός, γιατί θα πρέπει να τιμωρηθεί κανείς μόλις πεθάνει. Και αν ήταν νεκρός, πως θα μπορούσε να τον επηρεάσει ή τιμωρία. Ήταν κι αυτός εδώ τώρα, σκέφτηκε, χωρίς ιδιαίτερο πόνο, χωρίς ιδιαίτερη χαρά, βρισκόταν μόνο ήσυχια. Εκείνη τη στιγμή ο Αλγκερνον ταραχτήκε από φόβο. Κάτι είχε περάσει από δίπλα του. Ήταν σαν κάποιο χέρι να έμπαινε στο κρανίο του. Είχε μια εντύπωση, όχι φωνής, μα εντύπωση μια αίσθηση πως κάποιος σκεφτόταν προς αυτόν, ειρήνη, μείνε ακίνητος, άκου. Για λίγες στιγμές ο Αλγκερνον έκανε απεγνωσμένες κινήσεις προσπαθώντας να τρέξει. Ήταν κάτι το πολύ μυστηριώδες αυτό, κάτι που δύσκολα συμβιβαζόταν κανείς μαζί του, μα έμενε πάντα κολλημένος στη θέση του. Κι έτσι για μια ακόμα φορά είχε την εντύπωση που έλεγε. Ειρήνη, μείνε ακίνητος, και ελευθερώσου από αυτό. Ο Αλγκερνον σκέφτηκε, είμαι ένας αξιωματικός και κύριος, δεν πρέπει να πανικοβάλλομαι, πρέπει να σταθώ παράδειγμα στους άντρες μου. Έτσι, αν και ήταν συγχυσμένος μ' όλα αυτά, συγκρατήθηκε κι άφησε να τον καταλάβει ή γαλήνη κι ή ηρεμία. 38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο Αλγκερνον ξαφνικά άρχισε να τρέμει από το σοκ. Ο πανικός τον κυριέυσε. Για μια στιγμή νόμισε πως το μυαλό του θα ξεπεταγόταν από το κρανίο του. Τριγύρω του ή μαυρίλα γινόταν ακόμα πυκνότερη. Παρόλο που δεν μπορούσε να δει στο απόλυτο σκοτάδι κατά ένα ανεξήγητο τρόπο μπορούσε να νιώθει πηχτά σύννεφα, πιο μαύρα από το σκοτάδι, να στριφογυρίζουν γύρω του, περικλείοντάς τον. Μέσα από το σκοτάδι του φάνηκε πως έβλεπε μια λαμπερή ακτίνα φωτός, λεπτή όσο ένα μολύβι, που πήγαινε προς το μέρος του και τον άγγιζε, και μέσα από αυτήν τη λεπτή αχτίδα φωτός ερχόταν ή εντύπωση, ή ειρήνη, ειρήνη, μείνε ακίνητος και θα σου μιλήσουμε. Με υπεράνθρωπες προσπάθειες ο Αλγκερνον κυριάρχησε στον πανικό του. Σιγά-σιγά ηρέμησε και για μια ακόμα φορά έμεινε λίγο πολύ χαλαρωμένος

περιμένοντας τις εξελίξεις. Και δεν άργησαν να έρθουν. Είμαστε πρόθυμοι να σε βοηθήσουμε, ανυπομονούμε να σε βοηθήσουμε, μα δεν μας αφήνεις. Ο Αλγκερνον στριφογύρισε τη σκέψη στο μυαλό του. Δεν μας αφήνεις, σκέφτηκε, μα δεν τους έχω πει λέξη, πως μπορούν να λένε πως δεν τους αφήνω. Δεν ξέρω ποιοί είναι, δεν ξέρω τι σκοπεύουν να κάνουν, δεν ξέρω καν που βρίσκομαι. Αν αυτός είναι ο θάνατος, σκέφτηκε, λοιπόν τι είναι. Άρνηση. Το μηδέν. Πρόκειται να καταδικαστώ να ζω αιώνια σ' ένα σκοτάδι όπως αυτό. Μα ακόμα κι' αυτό, σκέφτηκε, θέτει ένα πρόβλημα. Είπα να ζω. Λοιπόν, ζω. Τέτοιες σκέψεις τον τριγυρνούσαν και το μυαλό του βρισκόταν σε μεγάλη αναταραχή. Θυμήθηκε διδασκαλίες που είχε ακούσει στη μικρή του ηλικία. Δεν υπάρχει θάνατος είμαι ή ανάσταση των νεκρών στον οίκο του πατρός μου υπάρχει θέση για πολλούς, έρχομαι να προετοιμάσω την οδό για σας αν δεν κάνετε αμαρτίες θα πάτε στον παράδεισο αν κάνετε αμαρτίες θα πάτε στην κόλαση μόνο οι χριστιανοί μπορούν να κερδίσουν τον παράδεισο. 39

Τόσες πολλές αλληλοσυγκρουόμενες προτάσεις, τόσο μεγάλη παρανόηση, τόσο πολλοί τυφλοί να προσπαθούν να διδάξουν τους τυφλούς. Οι ιερείς και οι δάσκαλοι των κατηχητικών, άνθρωποι τυφλοί οι ίδιοι να προσπαθούν να διδάξουν άλλους που νόμιζαν πως ήταν ακόμα περισσότερο τυφλοί. Κόλαση. Σκέφτηκε. Τι είναι κόλαση. Τι παράδεισος. Υπάρχει παράδεισος. Μια ισχυρή σκέψη διέσπασε τους συλλογισμούς του. Είμαστε πρόθυμοι να σε βοηθήσουμε αφού πρώτα δεχτείς πως είσαι ζωντανός και πως υπάρχει ζωή μετά θάνατο. Θέλουμε να σε βοηθήσουμε αν είσαι προετοιμασμένος να πιστέψεις χωρίς δισταγμούς σε μας και να πιστέψεις και σ' εκείνα που μπορούμε να σου διδάξουμε. Το μυαλό του Αλγκερνον επαναστάτησε στην ιδέα. Τι ήταν αυτές οι βλακείες για βοήθεια που έπρεπε να δεχτεί. Τι ήθελαν να πουν αυτές οι ανοησίες, να πιστέψει. Τι θα μπορούσε να πιστέψει. Αν ήταν να πιστέψει κάτι, αυτό το γεγονός υπαινισσόταν πως υπήρχε κάποια αμφιβολία. Ήθελε γεγονότα, όχι πίστεις. Τα γεγονότα ήταν πως είχε πεθάνει από το δικό του χέρι, το δεύτερο γεγονός ήταν πως είχε δει το ίδιο του το σώμα νεκρό, και το τρίτο γεγονός ήταν πως τώρα βρισκόταν στο απόλυτο σκοτάδι, βυθισμένος από ότι φαινόταν σε κάποια κολλώδη, πηχτή ουσία που

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

εμπόδιζε πολύ τις κινήσεις. Κι ύστερα ανόητα όντα από δεν ήξερε που του έστελναν σκέψεις στο κεφάλι που έλεγαν πως έπρεπε να πιστέψει. Λοιπόν τι θα έπρεπε να πιστέψει. Βρίσκεσαι στο επόμενο στάδιο μετά τον θάνατο, του είπε ή φωνή, ή ή σκέψη, ή ή εντύπωση, ή οτιδήποτε άλλο ήταν. Σε έχουν πληροφορήσει λάθος, σε έχουν διδάξει λάθος, και σε έχουν καθοδηγήσει λάθος στη Γη, κι αν θέλεις να βγεις από τη φυλακή που μόνος σου δημιούργησες τότε θα σε βοηθήσουμε να βγεις. Ο Αλγκερνον έμεινε ήρεμος και σκέφτηκε το ζήτημα, και κατόπιν αποκρίθηκε με τη σκέψη του. Λοιπόν, σκέφτηκε δυνατά, αν θέλετε να πιστέψω, πρώτα από όλα θα πρέπει να μου πείτε τι μου συμβαίνει. Λέτε πως βρίσκομαι στο πρώτο στάδιο μετά τον θάνατο, μα εγώ νόμιζα πως ο θάνατος είναι το τέλος των πάντων. Ακριβώς! Τον διέκοψε ή σκέψη ή ή φωνή πολύ δυνατά. Ακριβώς! Περιτριγυρίζεσαι από τα μαύρα σύννεφα της αμφιβολίας, τα μαύρα σύννεφα του παράλογου. Σε περιτριγυρίζει το Εσένα τον ίδιο, έχει δημιουργηθεί από εσένα τον ίδιο και μόνο από εσένα μπορεί να καταστραφεί του Αλγκερνον δεν του άρεσαν καθόλου αυτά. Φαίνονταν να ρίχνουν πάνω του το φταίξιμο για τα πάντα.40

Ύστερα είπε, μα δεν έχω κανένα λόγο να πιστέψω, μπορώ να βαδίζω μόνο σύμφωνα μ' εκείνα που μου δίδαξαν. Διδάχτηκα διάφορα πράγματα στις εκκλησίες, κι όσο ήμουν παιδί ακόμα με δίδασκαν στα κατηχητικά. Και ή γκουβερνάντα μου ακόμα με δίδασκε, και τώρα νομίζετε πως μπορώ να τα διαγράψω όλα αυτά μόνο και μόνο επειδή έρχεται στο νου μου κάποια άγνωστη, απροσδιόριστη εντύπωση. Κάντε κάτι να μου δείξετε πως υπάρχει κάτι πέρα από αυτό το σκοτάδι. Ξαφνικά το σκοτάδι φάνηκε να σχίζεται σ' ένα του μέρος. Ξαφνικά το σκοτάδι κύλησε παράμερα σαν τις αυλαίες των θεάτρων που ανοίγουν και τραβιούνται παράμερα για ν' αρχίσει το έργο. Ο Αλγκερνον παραλίγο να πέσει αναίσθητος από την εισροή ζωηρού φωτός κι από τις θαυμαστές δονήσεις της ατμόσφαιρας. Παραλίγο να ούρλιάξει από την έκσταση της στιγμής κι ύστερα αμφιβολία, και μαζί με αυτήν το σκοτάδι, που κύλησε πίσω έτσι που για μια φορά ακόμα βρέθηκε βυθισμένος μέσα του. Αμφιβολία, πανικός, αυτοκαταδίκη, πάλη ενάντια στις διδασκαλίες του κόσμου. Άρχισε ν' αμφιβάλει για την διανοητική του κατάσταση. Πως μπορούσαν να συμβαίνουν πράγματα σαν αυτά. Ήταν σίγουρος πια πως ήταν τρελός, σίγουρος πως υπέφερε από παραισθήσεις. Το μυαλό του γύρισε πίσω σ' εκείνο το πολύ ισχυρό βραζιλιάτικο φυτό από όπου είχε πάρει τους

καρπούς. Ίσως να υπήρχαν παρενέργειες, ίσως να υπέφερε από καθυστερημένες παραισθήσεις. Είχε δει το νεκρό του σώμα στο πάτωμα μα το είχε δει πράγματι. Πως μπορούσε αυτός ο ίδιος να δει αφού ήταν νεκρός. Νόμιζε πως κοίταζε από το ταβάνι, νόμιζε πως διέκρινε εκείνο το κομμάτι της φαλάκρας στην κορφή του κεφαλιού του μπάτλερ. Καλά, μα αν αυτό ήταν αλήθεια, γιατί δεν είχε προσέξει και πριν αυτό το κομμάτι. Αν ήταν αλήθεια γιατί δεν είχε προσέξει πως ή οικονόμος ήταν φανερό πως φορούσε περούκα. Σκεφτόταν το πρόβλημα και έμενε μετέωρος ανάμεσα στη σκέψη πως ή ζωή μετά τον θάνατο είναι πιθανή και τη σκέψη πως ήταν αναντίρρητα τρελός. Σ' αφήνουμε να πάρεις ανεπηρέαστος μια απόφαση γιατί ο νόμος ορίζει πως κανένας δεν μπορεί να βοηθηθεί αν δεν είναι έτοιμος να δεχτεί βοήθεια. Όταν είσαι έτοιμος να δεχτεί βοήθεια, μίλησε και θα έρθουμε. Και, θυμήσου, δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος να συνεχίσεις αυτήν την απομόνωση που μόνος επιβάλλεις στον εαυτό σου. Το σκοτάδι αυτό είναι δημιούργημα της φαντασίας σου. Ο χρόνος δεν είχε νόημα. Οι σκέψεις έρχονταν κι έφευγαν. Ποιά όμως, αναρωτήθηκε ο Αλγκερνον, ήταν ή ταχύτητα της σκέψης.⁴¹

Πόσες σκέψεις είχε. Αν ήξερε τότε θα μπορούσε να υπολογίσει πόσο καιρό είχε μείνει σ' αυτή τη θέση και σ' αυτή την κατάσταση. Όμως όχι, ο χρόνος δεν είχε πια νόημα. Τίποτα δεν είχε νόημα από όσο μπορούσε να καταλάβει. Κατέβασε τα χέρια του μα δεν μπόρεσε να αισθανθεί τίποτα κάτω από το σώμα του. Αργά, μ' απέραντη προσπάθεια, τέντωσε όσο μπορούσε τα χέρια του. Δεν υπήρχε τίποτα, τίποτα απολύτως που να μπορούσε να ψηλαφήσει, τίποτα εκτός από εκείνο το παράξενο τράβηγμα που τον έκανε να νιώθει σαν να τραβούσε τα χέρια του μέσα σε πυκνό σιρόπι. Άφησε μετά τα χέρια του να πέσουν στο σώμα του και άρχισε να το ψηλαφίζει. Ναι, το κεφάλι του ήταν στη θέση του, το ίδιο και ο λαιμός του, οι ώμοι του και βέβαια τα χέρια του, αφού τα χρησιμοποιούσε για να ψηλαφίζει. Και τότε αναπήδησε. Ήταν γυμνός, κι άρχισε να κοκκινίζει με τη σκέψη. Μπορεί να ερχόταν κάποιος και να τον έβρισκε γυμνό. Στην δική του κοινωνική τάξη απλούστατα κανείς δεν εμφανιζόταν ποτέ γυμνός, δεν ήταν πρόπον. Από όσα όμως μπορούσε να ξέρει, είχε ακόμα το ανθρώπινο σώμα του. Κι εκείνη τη στιγμή, τα δάχτυλά του που ταξίδευαν ψηλαφώντας σταμάτησαν ξαφνικά ενώ εκείνος έφτασε στο βέβαιο συμπέρασμα πως ήταν τρελός πράγματι τρελός γιατί τα δάχτυλά του στην αναζήτηση τους συνάντησαν τα όργανα που είχαν πυροβοληθεί από εκείνον τον ελεύθερο σκοπευτή των Μπόερς και που τα υπολείμματά

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

τους είχαν αφαιρεθεί από το μαχαίρι του χειρουργού. Κι όμως τώρα ήταν άθικτος! Φυσικά θα ήταν ή φαντασία του. Βέβαια, σκέφτηκε, είχε κοιτάξει από ψηλά το σώμα του που πέθαινε και που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχε πεθάνει. Τότε όμως δεν μπορούσε παρά να προσέξει το γεγονός ότι είχε κοιτάξει από ψηλά το σώμα του. Λοιπόν, πως θα μπορούσε να είχε κοιτάξει από ψηλά το σώμα του αν ήταν αληθινά το σώμα που πέθαινε. Κι αν είχε μπορέσει να κοιτάξει από ψηλά τη στιγμή του θανάτου του τότε ήταν φανερό πως κάποιο μέρος του, ή ψυχή του ή όπως αλλιώς το ονομάζει κανείς, πρέπει να είχε βγει από το σώμα του. Αυτό και μόνο το γεγονός, πως είχε μπορέσει να κοιτάξει από ψηλά το σώμα του, έδειχνε πως υπήρχε κάτι μετά τον θάνατο. Έμενε έτσι βυθισμένος στις σκέψεις του. Ο εγκέφαλος του δούλευε με ταχύτητα μηχανής. Σιγά-σιγά μικρά κομμάτια γνώσης, αποκτημένα από διάφορα μέρη του κόσμου, βρήκαν τη θέση τους. Σκέφτηκε μια θρησκεία ποιά ήταν. Ινδουισμός. Μουσουλμανισμός. Δεν ήξερε, μια πάντως από εκείνες τις εξωτικές θρησκείες 42

Που μόνο οι ιθαγενείς τις πίστευαν, μα που δίδασκαν πως όταν πέθαιναν οι καλοί άνθρωποι πήγαιναν σε ένα μέρος όπου υπήρχαν αναρίθμητα πρόθυμα κορίτσια διαθέσιμα. Βέβαια, δεν μπορούσε να διακρίνει κανένα κορίτσι, διαθέσιμο ή όχι, ή σκέψη όμως έβαλε το νου του σε κίνηση. Θα πρέπει να υπάρχει ζωή μετά τον θάνατο, θα πρέπει να υπάρχει κάτι και θα πρέπει ακόμα να υπάρχει κάποιος γιατί πως αλλιώς θα μπορούσε να φτάσει στο μυαλό του εκείνη ή φωτεινή αχτίδα σκέψης. Ο Αλγκερνον αναπήδησε μ' έκπληξη. Ω! Έρχεται ή ανατολή, φώναξε. Πράγματι, το σκοτάδι ήταν λιγότερο μαύρο τώρα, ή πυκνότητα του υλικού γύρω του γινόταν κι αυτή ακόμα μικρότερη, κι ανακάλυψε πως βούλιαζε απαλά προς τα κάτω, απαλά ώσπου κάποτε τα χέρια του, που κρέμονταν τεντωμένα κάτω από το σώμα του, ένιωσαν κάτι. Καθώς το σώμα του χαμήλωσε ακόμα περισσότερο ανακάλυψε πως τα χέρια του κρατούσαν όχι, δεν ήταν δυνατό! Καινούριες ανιχνεύσεις όμως επιβεβαίωσαν πώς, πράγματι, τα χέρια του άγγιζαν, βρίσκονταν σ' επαφή, μ' απαλό γρασίδι. Την άλλη στιγμή το σώμα του ερχόταν να ακουμπήσει πάνω σε κοντή, κουρεμένη χλόη. Ο νους του ξεχείλισε από την συνειδητοποίηση πως βρισκόταν επιτέλους σε κάποιον υλικό τόπο και πως υπήρχαν και άλλα πράγματα εκτός από το σκοτάδι, και καθώς το σκεφτόταν, καθώς το συνειδητοποιούσε αυτό, τόσο και το σκοτάδι λιγότεψε κι ήταν σαν κάποιος στο κέντρο μιας ελαφριάς ομίχλης. Μέσα από

την ομίχλη μπορούσε να διακρίνει ασαφείς φιγούρες, όχι καθαρά, όχι αρκετά καθαρά για να διακρίνει τι ήταν οι φιγούρες, μα πάντως φιγούρες. Κοιτάζοντας προς τα πάνω ανακάλυψε μια σκιώδη φιγούρα να πλανιέται από πάνω του. Το μόνο που μπορούσε να διακρίνει ήταν δυο χέρια υψωμένα σαν σε προσευχή, κι ύστερα μια φωνή, όχι αυτή τη φορά μια σκέψη μέσα στο κεφάλι του, μα μια αδιαφιλονίκητα αληθινή φωνή που μιλούσε Εγγλέζικα σαν να προερχόταν από κάποιον απόφοιτο του Ητον ή του όξφορντ! Σήκω όρθιος, γιε μου, είπε ή φωνή. Σήκω όρθιος και πάρε τα χέρια μου, νιώσε πως είμαι απτός όσο το σώμα σου, νιώσε το ώστε να έχεις μια ακόμα απόδειξη πως είσαι ζωντανός σε μια διαφορετική κατάσταση βέβαια, αλλά ζωντανός, και όσο συντομότερα συνειδητοποιήσεις ότι είσαι ζωντανός και ότι υπάρχει ζωή μετά τον θάνατο, τόσο συντομότερα θα μπορέσεις να αντικρίσεις την μεγάλη πραγματικότητα. Ο Αλγκερνον έκανε ασθενικές προσπάθειες να σηκωθεί όρθιος, μα τα πράγματα φαίνονταν να ναι κάπως διαφορετικά τώρα, ένιωθε να μην μπορεί να κινήσει τους μυς του όπως γινόταν παλιά. 43

Ή φωνή ακούστηκε και πάλι. Φαντάσου τον εαυτό σου να σηκώνεται, φαντάσου τον εαυτό σου να στέκεται όρθιος. Ο Αλγκερνον έκανε όπως του είπαν και, προς μεγάλη του έκπληξη, ανακάλυψε πως την άλλη στιγμή στεκόταν ολόρθος, στα χέρια μιας φιγούρας που γινόταν ολοένα και πιο φωτεινή και καθαρή, ολοένα και πιο σαφής, ώσπου μπόρεσε να δει να στέκεται μπροστά του ένας μεσόκοπος άντρας με θαυμαστά φωτεινή όψη, ντυμένος με κίτρινο χιτώνα. Ο Αλγκερνον άφησε το βλέμμα του να πλανηθεί πάνω στην φιγούρα κι ύστερα στον εαυτό του. Είδε πως ήταν γυμνός. Δεν μπόρεσε να κρατήσει μια φωνή τρόμου, ώ, φώναξε, που είναι τα ρούχα μου. Δεν μπορώ να περιφερόμαι έτσι. Ή φιγούρα του χαμογέλασε και είπε ήρεμα, τα ρούχα δεν κάνουν τον άνθρωπο, φίλε μου. Γεννιέται κανείς στην Γη χωρίς ρούχα, και ξαναγεννιέται σ' αυτόν τον κόσμο χωρίς ρούχα. Σκέψου το είδος των ρούχων που θα σου άρεσε να φοράς και θα τα βρεις πάνω σου. Ο Αλγκερνον φαντάστηκε τον εαυτό του σαν τότε που ήταν νεαρός και εύθυμος υπαξιωματικός, ντυμένος με βαθύ μπλε ναυτικά πανταλόνια που φτάναν ως κάτω στα τακούνια, και με ένα ζωηρό κόκκινο σακάκι. Γύρω στο στήθος του φαντάστηκε μια εκθαμβωτική λευκή ζώνη με θέσεις για φυσίγγια. Φαντάστηκε τα λαμπερά χάλκινα κουμπιά γυαλισμένα τόσο καλά που να μπορούσε κανείς να διακρίνει μέσα τους το πρόσωπό του. Κι ύστερα, πάνω στο κεφάλι του φαντάστηκε το σκουρόχρωμο σκληρό καπέλο με τη δερμάτινη ζώνη του να κατεβαίνει από το ένα του μάγουλο, να αγκαλιάζει το πηγούνι του και ν' ανεβαίνει από το άλλο. Τελευταία είδε να κρέμεται στο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πλευρό του τη θήκη για το ξίφος του, κι ύστερα χαμογέλασε μυστικά μέσα του καθώς σκεφτόταν, και τώρα, ας δούμε πως θα τα καταφέρουν να κάνουν κάτι τέτοιο! Μια προς μεγάλη του έκπληξη βρήκε το σώμα του ξαφνικά να περιορίζεται από μια στολή, να σφίγγεται από μια ζώνη και να υποφέρει μέσα σε στενές στρατιωτικές μπότες. Στο πλευρό του ένιωσε να τον τραβά το βάρος της θήκης του ξίφους, ενώ το βάρος της θήκης του πιστολιού του τραβούσε προς τα κάτω ολόκληρη τη ζώνη του. Ένωσε ακόμα κάτω από το πηγούνι του την πίεση της δερμάτινης λωρίδας που στερέωνε το κράνος του. Κι ύστερα, καθώς γύρισε το κεφάλι του, αντίκρισε στους ώμους του φανταχτερές επωμίδες. Αυτό πήγαινε πολύ πάρα πολύ. Ο Αλγκερνον χλώμιασε και θα σωριαζόταν στο γρασίδι αν δεν είχε προλάβει να τον αποθέσει απαλά εκεί ο μεσόκοπος άντρας. 44

Τα βλέφαρα του Αλγκερνον ανοιγόκλειναν ασθενικά και μουρμούρισε με σιγανή φωνή, πιστεύω, Ω κύριε, πιστεύω. Συγχώρεσε τις αμαρτίες μου, συγχώρεσε τ' αμαρτήματα που έχω κάνει. Ο συνοδός του του χαμογέλασε αγαθά και είπε. Δεν είμαι ο κύριος, είμαι μόνο κάποιος που έχει καθήκον να βοηθά εκείνους που έρχονται από την γήινη ζωή σ' αυτή. Το ενδιάμεσο στάδιο, και είμαι έτοιμος να σε βοηθήσω όταν θα είσαι έτοιμος να δεχτείς την βοήθεια που σου προσφέρω. Ο Αλγκερνον σηκώθηκε όρθιος, τη φορά αυτή χωρίς δυσκολία, και είπε. Είμαι έτοιμος να δεχτώ την βοήθεια που μπορείς να μου δώσεις. Πες μου όμως, έχεις πάει ποτέ σου στο Ητβαν, ήσουν ποτέ στο Μπάλιολ. Ή φιγούρα χαμογέλασε και είπε, λέγε με απλά φίλο, και θ' ασχοληθούμε αργότερα με τις ερωτήσεις σου. Πρώτα πρέπει να μπεις στον κόσμο μας. Γύρισε κι έκανε με τα χέρια του μια κίνηση που έμοιαζε να τραβά κουρτίνες και. Μάλιστα, το αποτέλεσμα ήταν το ίδιο. Τα σύννεφα του σκοταδιού διαλύθηκαν, οι σκιές εξαφανίστηκαν και ο Αλγκερνον βρέθηκε να στέκεται πάνω στο πιο πράσινο από τα πράσινα γρασίδι. Ο αέρας γύρω του δονούνταν από ζωή. Παλλόταν με ενέργεια. Από άγνωστες πηγές έφταναν σ' αυτόν εντυπώσεις όχι ήχοι. Αλλά εντυπώσεις μουσικής, μουσικής της ατμόσφαιρας θα μπορούσε να πει. Που την έβρισκε θαυμαστά ηρεμιστική. Άνθρωποι περπατούσαν τριγύρω, ακριβώς όπως περπατούν οι άνθρωποι σ' ένα δημόσιο πάρκο. Του έδωσε από πρώτη ματιά την εντύπωση πως θα μπορούσε να περπατάει στο Κρήν Πάρκ ή στο Χάιντ Πάρκ του Λονδίνου, ένα όμως πολύ ιδιαίτερα εξιδανικευμένο για Κρήν Πάρκ ή Χάιντ Πάρκ. Ζευγάρια κάθονταν σε πάγκους κι άλλοι περπατούσαν ολόγυρα. Μια για μια

ακόμα φορά ένωσε ο Αλγκερνον να τον πιάνει έντονος φόβος, καθώς μερικοί περνούσαν δίπλα του πετώντας αρκετά εκατοστά πάνω από το έδαφος! Κάποιος μάλιστα έτρεχε κυριολεκτικά πάνω από το τοπίο σε ύψος σχεδόν τριών μέτρων, ενώ κάποιος άλλος τον κυνηγούσε. Χαρούμενες κραυγές ευτυχίας έρχονταν κι από τους δύο. Ο Αλγκερνον ένωσε μια ξαφνική ανατριχίλα στην σπονδυλική του στήλη κι άρχισε να τρέμει, μα ο φίλος του τον πήρε από το χέρι μαλακά και είπε. Έλα. Ας κάτσουμε εδώ γιατί θέλω να σου πω μερικά πράγματα γι' αυτόν τον κόσμο, πριν προχωρήσουμε πιο πέρα. Αλλιώςτικά αυτά που θα δεις εκεί ίσως να εμποδίσουν την ανάρρωση σου. 45

Ανάρρωση. Είπε ο Αλγκερνον. Τι ανάρρωση. Δεν αναρρώνω από τίποτε, είμαι απόλυτα υγιής, απόλυτα φυσιολογικός. Ο φίλος του χαμογέλασε ευγενικά και είπε. Έλα, ας κάτσουμε εκεί όπου μπορούμε να βλέπουμε τους κύκνους και τα άλλα πουλιά. Θα 'θελα να σου δώσω μια εικόνα της καινούριας ζωής που έχεις μπροστά σου. Κάπως διατακτικά, κι ακόμα θυμωμένος με τη σκέψη πως ήταν άρρωστος, ο Αλγκερνον άφησε τον εαυτό του να οδηγηθεί σ' ένα κοντινό πάγκο. Κάθισαν και ο φίλος είπε. Κάθισε άνετα, έχω πολλά να σου πω, γιατί βρίσκεσαι πάνω σ' ένα άλλο κόσμο, σε ένα άλλο επίπεδο ύπαρξης, και όσο περισσότερο προσέξεις τα λόγια μου, τόσο ευκολότερη θα γίνει και ή πρόοδός σου μέσα σ' αυτό τον κόσμο. Έκανε μεγάλη εντύπωση στον Αλγκερνον που ήταν τόσο άνετο το κάθισμα εκείνο στο πάρκο, φαινόταν να προσαρμόζεται στη φόρμα του ανθρώπου που καθόταν πάνω του, κάτι ολότελα διαφορετικό από τα πάγκα που είχε γνωρίσει στο Λονδίνο, όπου, αν ήταν κανείς λίγο άτυχος, μπορούσε εύκολα να λογχιστεί από κάποιο κομμάτι ξύλου, αν βέβαια ήταν κάπως ανήσυχος όταν καθόταν. Μπροστά τους τα νερά έλαμπαν, γαλάζια και πεντακάθαρα, ενώ εκτυφλωτικά λευκοί κύκνοι κολυπούσαν μαγευτικά. Ο αέρας ήταν θερμός και ζωογόνος. Εκείνη τη στιγμή μια σκέψη γεννήθηκε στον Αλγκερνον, μια σκέψη τόσο ξαφνική κι εκπληκτική που παραλίγο ν αναπηδήσει από τη θέση του. Δεν υπήρχαν σκιές! Κοίταξε ψηλά κι είδε πως δεν υπήρχε ούτε ήλιος. Ολόκληρος ο ουρανός φαινόταν να λάμπει από μόνος του! Ο φίλος είπε, πρέπει τώρα να μιλήσουμε γι' αυτά τα πράγματα. Πρέπει να σε διδάξω γι αυτόν τον κόσμο πριν μπεις στο αναπαυτήριο. Ο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Αλγκερνον τον διέκοψε. Μου κάνει μεγάλη έκπληξη που σε βλέπω να φοράς αυτόν τον κίτρινο χιτώνα. Ανήκεις μήπως σε καμιά αίρεση, σε καμιά άποκρυφιστική εταιρεία ή σε κάποιο θρησκευτικό τάγμα. Ω Θεέ μου, τι παράξενα που δουλεύει το μυαλό σου! Τι σημασία έχει το χρώμα του χιτώνα μου. Τι σημασία έχει που φοράω χιτώνα. Φορώ αυτόν τον χιτώνα γιατί θέλω να φοράω χιτώνα, γιατί το βρίσκω κατάλληλο για μένα και γιατί είναι ένα είδος στολής για το καθήκον που έχω. Χαμογέλασε κι έδειξε την φορεσιά του Αλγκερνον. Εσύ φοράς στολή, σκούρο μπλε παντελόνι, σακάκι σε ζωνρό κόκκινο. 46

Κι αυτό το παράξενο τετράγωνο σκληρό καπέλο στο κεφάλι. Φοράς ακόμα μια λευκή ζώνη γύρω στο στήθος σου. Λοιπόν, εσύ γιατί είσαι ντυμένος μ' αυτό τον τόσο απίθανο τρόπο. Ντύνεσαι όπως θέλεις να ντύνεσαι. Κανείς εδώ δεν θα σε καλέσει να απολογηθείς για τον τρόπο που ντύνεσαι. Έτσι κι εγώ ντύνομαι με τον τρόπο που μου ταιριάζει. Κι ακόμα επειδή αυτή είναι ή στολή μου. Όμως χάνουμε τον καιρό μας. Ο Αλγκερνον ένιωσε πως πραγματικά δεν είχε τίποτα να πει ύστερα από αυτό. Καθώς κοιτούσε τριγύρω παρατήρησε κι άλλα πρόσωπα ντυμένα με κίτρινους χιτώνες που συνομιλούσαν μ' άντρες και γυναίκες ντυμένους όλους με διάφορα εξωτικά φορέματα. Ο σύντροφός του όμως μιλούσε. Πρέπει να σου πω, έλεγε, πως πάνω στη Γη παίρνετε τρομερά λάθος πληροφορίες γύρω από την αλήθεια της ζωής και την αλήθεια της ζωής μετά τη Γη. Οι θρησκευτικοί σας αρχηγοί μοιάζουν με μια τυχαία ομάδα ανθρώπων που ένωσαν τις δυνάμεις τους. Ή μάλλον με μια ομάδα διαφημιστών, που ο καθένας φροντίζει να διαφημίσει τα δικά του αγαθά, χωρίς κανείς τους να γνωρίζει τίποτα για την αλήθεια της ζωής και του θανάτου. Σταμάτησε για λίγο, κοίταξε τριγύρω και συνέχισε. Κοίταξε όλους αυτούς εδώ. Μπορείς να διακρίνεις ανάμεσα τους ποιός είναι Χριστιανός, ποιός Ιουδαίος, ποιός Βουδιστής ή Μουσουλμάνος. Όλοι μοιάζουν το ίδιο. Έτσι δεν είναι. Και, μάλιστα, όλοι αυτοί που βλέπεις σ' αυτό το πάρκο, εκτός από τα πρόσωπα με τους κίτρινους χιτώνες, έχουν κι ένα πράγμα κοινό. Έχουν όλοι αυτοκτονήσει. Ο Αλγκερνον αναπήδησε ξαφνιασμένος όλοι είχαν αυτοκτονήσει τότε λοιπόν, σκέφτηκε. Ίσως να βρισκόταν σε κάποιο άσυλο φρενοβλαβών όπου ίσως οι άντρες με τους

κίτρινους χιτώνες να είναι οι επιστάτες. Έφερε στο μυαλό του όλα τα παράξενα πράγματα που του είχαν συμβεί και που τον δυσκόλευαν να πιστέψει. Πρέπει να ξέρεις ότι ή αυτοκτονία είναι ένα πολύ-πολύ σοβαρό έγκλημα. Κανείς δεν πρέπει να βάζει τέλος στη ζωή του. Δεν υπάρχει κανείς απολύτως λόγος που να δικαιολογεί την αυτοκτονία. Κι αν οι άνθρωποι ήξεραν τι έχουν να υπομείνουν μετά την αυτοκτονία τους θα φαινόταν συννετότεροι. Εδώ, είπε ο συνοδός. Είναι ένα κέντρο υποδοχής όπου αναρρώνουν. Δέχονται συμβουλές και επιστρέφουν στη Γη σε άλλο σώμα εκείνοι που αυτοκτόνησαν. Θα σου μιλήσω πρώτα για τη ζωή πάνω στη Γη και για αυτό το επίπεδο ύπαρξης. Κάθισαν πιο άνετα στον πάγκο, και ο Αλγκερνον άφησε για λίγο το βλέμμα του να χαζέψει τους κύκνους που γλιστρούσαν γαλήνια στη λιμνούλα. 47

Πρόσεξε πως και στα δέντρα υπήρχαν πάρα πολλά πουλιά, ακόμα και σκίουροι. Μ' ενδιαφέρον είδε επίσης πως και άλλα κιτρινοφορεμένα πρόσωπα μιλούσαν στους ανθρώπους που συνόδευαν. Ή Γη είναι ένας τόπος διδασκαλίας όπου πηγαίνουν οι άνθρωποι να διδαχθούν με την σκληρότητα αυτό που δεν θα μάθαιναν με την ευγένεια. Οι ψυχές πηγαίνουν στη Γη όπως οι κάτοικοι της Γης πηγαίνουν στο σχολείο. Πριν έρθουν στην Γη οι οντότητες που πρόκειται να ενσαρκωθούν σε κάποιο γήινο σώμα δέχονται συμβουλές για τον καλύτερο τύπο σώματος και τις καλύτερες συνθήκες που θα τους επιτρέψουν να διδαχθούν αυτό που έχουν να διδαχθούν, ή για να είμαστε περισσότερο ακριβείς, για να διδαχθούν αυτό για το οποίο ακριβώς πηγαίνουν στη Γη. Θα έχεις ο ίδιος εμπειρία αυτού του πράγματος, έτσι ας μιλήσουμε τώρα γι' αυτό το ιδιαίτερο επίπεδο ύπαρξης. Βρισκόμαστε σ' αυτό που είναι γνωστό σαν κατώτερο Αστρικό επίπεδο. Ο πρόσκαιρος πληθυσμός του αποτελείται αποκλειστικά από αυτόχειρες γιατί όπως είπα, ή αυτοκτονία είναι έγκλημα και εκείνου που αυτοκτονούν είναι Πνευματικά ασταθείς. Στην δική σου περίπτωση ή αυτοκτονία έγινε επειδή δεν ήσουν πια ικανός να γίνεις πατέρας, γιατί είχες ακρωτηριαστεί, μα πήγες στην Γη ακριβώς για να μάθεις να αντέχεις αυτές τις συνθήκες ζωής και να μάθεις να τις ξεπερνάς. Με κάθε σοβαρότητα σου λέω πως πριν ενσαρκωθείς στη Γη είχες κανονίσει να ακρωτηριαστείς έτσι. Αυτό σημαίνει όμως πως απέτυχες στη δοκιμασία σου. Σημαίνει πως είσαι υποχρεωμένος ν' αρχίσεις από την αρχή για μια ακόμα φορά, ή για περισσότερες από μια. Αν αποτύχεις και πάλι. Ο Αλγκερνον ένιωθε πνιγμένος στη θλίψη. Είχε νομίσει πως έκανε κάτι το ευγενικό με το να τερματίσει μια ζωή που την φανταζόταν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

άχρηστη, και τώρα μάθαινε πως είχε κάνει ένα έγκλημα για το οποίο έπρεπε να εξιλεωθεί. Ο σύντροφός του όμως μιλούσε. Αυτό το κατώτερο Αστρικό επίπεδο. Είναι πολύ κοντά στο γήινο επίπεδο. Είναι το πιο χαμηλό επίπεδο που μπορεί να πάει κανείς χωρίς να γυρίσει στη Γη. Εδώ θα σε τοποθετήσουμε σε ένα αναπαυτήριο για θεραπεία. Θα είναι μια προσπάθεια να σταθεροποιηθεί ή Πνευματική σου κατάσταση, θα είναι μια προσπάθεια ενδυνάμωσής σου για την σίγουρη επιστροφή σου στη Γη. Όταν οι συνθήκες είναι κατάλληλες. Εδώ πάντως στο Αστρικό επίπεδο είσαι ελεύθερος να πας όπου θέλεις, ή και να πετάξεις ακόμα. Αρκεί μόνο να το σκεφτείς. 48

Με τον ίδιο τρόπο, αν ποτέ θεωρήσεις παράλογα αυτά που φοράς, όπως και πράγματι είναι, μπορείς να τα αλλάξεις απλά με το να σκεφτείς τι θα ήθελες να φορούσες. Ο Αλγκερνον σκέφτηκε ένα πολύ ωραίο κοστούμι που είχε κάποτε δει σε μια θερμή χώρα. Του φαινόταν κάτασπρο, ελαφρό και κομψά ραμμένο. Ακούστηκε ένα ξαφνικό θρόισμα και κοίταξε προς τα κάτω για να δει έκπληκτος την στολή του να εξαφανίζεται και να τον αφήνει γυμνό. Με μια φωνή πήδηξε όρθιος φέρνοντας τα χέρια σε μια στρατηγική περιοχή, μα πριν καν προλάβει να σταματήσει την κίνησή του ανακάλυψε πως βρισκόταν πια ντυμένος με μια καινούργια φορεσιά, την φορεσιά της φαντασίας του. Ντροπαλά, κατακόκκινος, γύρισε πίσω στη θέση του. Θα διαπιστώσεις πως δεν χρειάζεσαι τροφή εδώ, μα αν παρόλα αυτά έχεις γαστριμαργικές ορέξεις μπορείς να φας, οποιαδήποτε τροφή θέλεις. Δεν έχεις παρά να την σκεφτείς και θα υλοποιηθεί από τα στοιχεία της ατμόσφαιρας. Σκέψου, για παράδειγμα το αγαπημένο σου πιάτο. Ο Αλγκερνον σκέφτηκε για μια-δυο στιγμές, ύστερα έφερε στη φαντασία του ένα πιάτο ψητό μοσχάρι, ψητές πατάτες, μια από τις όμορφες πουτίγκες του γιόρκσάιρ, καρότα, γογγύλια, λάχανο, ένα πολύ μεγάλο ποτήρι μηλόκρασο κι ένα μεγάλο πούρο με το οποίο τέλειωνε συνήθως το φαγοπότι. Καθώς τα σκεφτόταν αυτά ένα αμυδρό σχήμα φάνηκε εμπρός του, που γρήγορα στερεοποιήθηκε για να φανεί ένα τραπέζι καλυμμένο μ' ένα εκτυφλωτικά λευκό τραπεζομάντιλο. Ύστερα, χέρια και μπράτσα φάνηκαν κι απόθεταν μπροστά του ασημένιες πιατέλες, και κρυστάλλινες καράφες. Ένα-ένα ανασηκώθηκαν τα καλύμματα από τα πιάτα και ο Αλγκερνον είδε εμπρός του και μύρισε το φαγητό που είχε διαλέξει. Ο σύντροφός του περιορίστηκε να κουνήσει λίγο τα χέρια του, και όλες οι τροφές με το τραπέζι εξαφανίστηκαν. Στην πραγματικότητα δεν

υπάρχει ανάγκη για τέτοια θεατρικά πράγματα, δεν υπάρχει ανάγκη για τέτοια χονδροειδή είδη τροφής επειδή σε αυτό το Αστρικό επίπεδο το σώμα απορροφά τροφή από την ατμόσφαιρα. Καθώς βλέπεις, δεν υπάρχει ήλιος στον ουρανό. Αλλά ο ουρανός ολόκληρος λάμπει, και από τον ουρανό παίρνει κανείς όλα τα θρεπτικά στοιχεία που έχει ανάγκη. Εδώ δεν έχουμε υπερβολικά λεπτούς, ούτε υπερβολικά παχείς ανθρώπους, ο καθένας είναι ακριβώς όπως το απαιτεί το σώμα του. Ο Αλγκερνον κοίταξε τριγύρω και είδε πως αυτό ήταν ολότελα αληθινό. Δεν υπήρχαν χοντροί, δεν υπήρχαν λεπτοί, ούτε νάνοι ούτε γίγαντες, όλοι έδειχναν να βρίσκονται σε θαυμαστή φόρμα.⁴⁹

Μερικοί από αυτούς που περπατούσαν ολόγυρα είχαν τα μέτωπα βαθειά ζαρωμένα από συγκέντρωση, καθώς σκέφτονταν, χωρίς αμφιβολία, για το μέλλον, ανησυχώντας για το παρελθόν και μετανιώνοντας για απερίσκεπτες πράξεις. Ο σύντροφός του σηκώθηκε όρθιος και είπε. Πρέπει τώρα να πάμε στο αναπαυτήριο. Θα συνεχίσουμε την κουβέντα μας καθώς θα περπατούμε. Ή άφιξή σου ήταν κάπως ξαφνική και, παρόλο που προσέχουμε πάντα για αυτοκτονίες, εσύ το σκεφτόσουν για τόσο καιρό που χμμ μας βρήκες κάπως απροετοίμαστους όταν έκανες εκείνη την τελευταία σου απελπισμένη κίνηση. Ο Αλγκερνον σηκώθηκε όρθιος και ακολούθησε διατακτικά τον συνοδό του. Μαζί προσπέρασαν μικρές ομάδες ανθρώπων αφοσιωμένων στη συζήτηση. Συχνά έβλεπαν κάποιο ζευγάρι να σηκώνεται και να περπατά ακριβώς όπως είχαν κάνει κι εκείνοι. Εδώ οι συνθήκες είναι άνετες γιατί σ' αυτό το στάδιο πρέπει, ας πούμε, να αναρρώσεις για να επιστρέφεις στους πόνους και τις δυσκολίες της Γης, να θυμάσαι όμως πως ή ζωή πάνω στη Γη είναι σύντομη όσο το ανοιγοκλείσιμο ενός βλεφάρου μπροστά στον πραγματικό χρόνο, και όταν θα έχεις συμπληρώσει την ζωή σου πάνω στη Γη, όταν θα την έχεις συμπληρώσει με επιτυχία, σημείωσε, δεν θα ξαναγυρίσεις σ' αυτόν τον τόπο αλλά θα τον παρακάμψεις για να πας σε μια άλλη φάση των αστρικών επιπέδων, σε κάποιο επίπεδο ανάλογο με την πρόοδο που θα έχεις κάνει στη Γη. Σκέψου το σαν να πηγαίνεις σχολείο στη Γη. Αν δώσεις απλώς εξετάσεις είναι πιθανό να σε κρατήσουν στην ίδια τάξη. Αν φροντίσεις όμως να περάσεις τις εξετάσεις σου με επιτυχία τότε θα προαχθείς, και αν καταφέρεις να τις περάσεις όπως λέμε μετ' έπαινου τότε, πράγματι, μπορεί να προαχθείς ακόμα και δύο τάξεις. Το ίδιο ισχύει στα αστρικά επίπεδα. Μπορεί να φύγεις από την Γη με τον λεγόμενο θάνατο και να φτάσεις σε ένα ορισμένο Αστρικό επίπεδο ή αν έχεις πετύχει πάρα πολλά,

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

μπορεί να φτάσεις σε ένα πολύ ανώτερο επίπεδο και. Φυσικά, όσο ψηλότερα φτάνεις τόσο και οι συνθήκες γίνονται καλύτερες. Ο Αλγκερνον αφιέρωνε τώρα μεγάλο μέρος της προσοχής του στο να παρακολουθεί το τοπίο που άλλαζε. Άφησαν την περιοχή της λίμνης και πέρασαν από ένα άνοιγμα συστάδας θάμνων. Μπροστά τους απλώθηκε μια όμορφα διατηρημένη έκταση καλυμμένη όλη με καταπράσινο γρασίδι. Ομάδες ανθρώπων. Καθισμένων σε καρέκλες, άκουγαν κάποιον που στεκόταν εμπρός τους μιλώντας. Ο συνοδός όμως δεν σταμάτησε καθόλου, συνέχισε ευθεία εμπρός και σύντομα έφτασαν σ' ένα ύψωμα του εδάφους το οποίο ανέβηκαν.50

Μπροστά τους υψώθηκε τότε ένα πολύ όμορφο κτίριο, με χρώμα όχι άσπρο αλλά με μια ελαφριά πράσινη απόχρωση, ένα χρώμα πολύ ηρεμιστικό, ένα χρώμα που μετέδιδε γαλήνη και ηρεμία στο νου. Έφτασαν σε μια πόρτα που άνοιξε αυτόματα μπροστά τους και πέρασαν σ' ένα καλοφωτισμένο προθάλαμο. Ο Αλγκερνον κοιτούσε τριγύρω μ' άπειρο ενδιαφέρον. Ποτέ άλλοτε δεν είχε δει ένα τόσο όμορφο μέρος κι όμως θεωρούσε τον εαυτό του, σαν μέλος της αγγλικής αριστοκρατίας που ήταν, γνώστη της ωραιότητας των κτιρίων. Φαίνονταν να υπάρχουν σειρές ολόκληρες πανύψηλες κολώνες και πολλοί διάδρομοι που ξεκινούσαν από τον κύριο προθάλαμο υποδοχής. Στο κέντρο του χώρου αυτού φαινόταν να υπάρχει κάτι σαν κυκλικό γραφείο όπου κάθονταν μερικά άτομα. Ο συνοδός του Αλγκερνον προχώρησε εμπρός και είπε. Αυτός είναι ο φίλος μας, Αλγκερνον Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς. Τον περιμένετε και νομίζω έχετε ένα δωμάτιο γι αυτόν. Ακούστηκε ένα γρήγορο ξεφύλλισμα χαρτιών και μια νεαρή γυναίκα είπε. Ναι. Σωστά κύριε, θα πω να τον οδηγήσουν στο δωμάτιό του. Αμέσως ένας νεαρός άντρας σηκώθηκε και ήρθε προς το μέρος τους. Θα σας πάω στο δωμάτιό σας, παρακαλώ ακολουθήστε με, είπε. Ο συνοδός έκανε μια γρήγορη υπόκλιση προς το μέρος του Αλγκερνον, γύρισε κι άφησε το κτίριο. Ο Αλγκερνον ακολούθησε τον καινούριο του οδηγό σ' ένα διάδρομο στρωμένο με μαλακό χαλί και σύντομα έμπαινε σ' ένα πολύ ευρύχωρο δωμάτιο, ένα δωμάτιο που είχε κρεβάτι, τραπέζι και που συκοινωνούσε με δύο άλλα μικρότερα δωμάτια. Τώρα. Κύριε, παρακαλώ ξαπλώστε. Μια ομάδα ιατρών θα έρθουν να σας εξετάσουν. Δεν επιτρέπεται ν' αφήσετε αυτό το δωμάτιο παρά μόνο αν έχετε άδεια του γιατρού που θα σας αναλάβει. Χαμογέλασε κι άφησε το δωμάτιο. Ο Αλγκερνον κοίταξε τριγύρω του. Κι ύστερα πέρασε στα άλλα δύο δωμάτια. Το ένα φαινόταν να είναι ένα λίβινγκ-ρούμ με έναν άνετο καναπέ και πολυθρόνες, ενώ το άλλο αυτό ήταν ένα πολύ γυμνό μικρό δωμάτιο με σκληρό δάπεδο και μια σκληρή καρέκλα,

τίποτα περισσότερο. Ο Αλγκερνον σκέφτηκε ξαφνικά. Ώ. Από ότι φαίνεται δεν διαθέτουν τουαλέτες εδώ. Μα ύστερα σκέφτηκε πως ίσως να μην υπήρχε λόγος να διαθέτουν τουαλέτες ο ίδιος μάλιστα δεν είχε νιώσει καμιά ανάγκη να χρησιμοποιήσει τουαλέτα κι ίσως να μην έκαναν τέτοια πράγματα σ' αυτό τον τόπο! Ο Αλγκερνον στάθηκε δίπλα στο κρεβάτι κι αναρωτήθηκε τι να κάνει.⁵¹

Να προσπαθούσε να δραπετεύσει από εκεί. Πήγε στα παράθυρα με τα Γαλλικά παραθυρόφυλλα κι ανακάλυψε ότι άνοιγαν ελεύθερα. Μα όταν προσπάθησε να βγει έξω όχι υπήρχε κάποιος αόρατος φραγμός που τον εμπόδιζε. Ο πανικός που τον κατέλαβε γρήγορα υποχώρησε όμως. Γύρισε πίσω στο κρεβάτι κι άρχισε να βγάζει τα ρούχα του. Ύστερα σκέφτηκε, τι θα κάνω χωρίς νυχτικό. Καθώς σκεφτόταν έτσι άκουσε κι ένιωσε εκείνο το θρόισμα, και κοιτάζοντας τον εαυτό του ανακάλυψε πως ήταν ντυμένος μ' ένα μακρύ λευκό νηκτικό, ταιριαστό με την περίοδο που είχε ζήσει πάνω στη Γη. Σήκωσε τα φρύδια του αρκετά έκπληκτος κι ύστερα, αργά, σκεπτικά, ξάπλωσε στο κρεβάτι. Λίγα λεπτά αργότερα ακούστηκε ένα διακριτικό κτύπημα στην πόρτα. Ο Αλγκερνον φώναξε εμπρός και τρεις άνθρωποι μπήκαν στο δωμάτιο, δύο άντρες και μια γυναίκα. Συστήθηκαν σαν μέλη μιας ομάδας ανάρρωσης που τον είχε αναλάβει. Κάθισαν, και προς μεγάλη έκπληξη του Αλγκερνον δεν χρησιμοποίησαν ούτε στηθοσκόπιο ούτε καμιά άλλη συσκευή ακρόασης, ούτε πήραν τον σφυγμό του. Αντίθετα έμειναν για λίγο να τον κοιτούν και κάποιος από τους τρεις άρχισε να μιλά. Βρίσκεστε εδώ γιατί διαπράξατε το βαρύ έγκλημα της αυτοκτονίας. Εξαιτίας του όποιου ολόκληρη ή ζωή σας πάνω στη Γη πήγε χαμένη. Έτσι θα υποχρεωθείτε να αρχίσετε πάλι από την αρχή και θα υποστείτε καινούργιες εμπειρίες με την ελπίδα ότι την επόμενη φορά θα επιτύχετε, χωρίς να επαναλάβετε το ίδιο έγκλημα. Εκείνος που μιλούσε συνέχισε για να πει ότι ο Αλγκερνον θα υποβαλλόταν σε ειδικές ηρεμιστικές ακτίνες με την ελπίδα να βελτιωθεί γρήγορα ή υγεία του. Του είπαν πως ήταν απαραίτητο για αυτόν να ξαναγυρίσει στη Γη όσο το δυνατόν συντομότερα. Όσο συντομότερα γύριζε στη Γη τόσο πιο εύκολα θα ήταν τα πράγματα γι αυτόν. Μα πως μπορώ να ξαναγυρίσω στη Γη. Φώναξε ο Αλγκερνον. Είμαι νεκρός, ή τουλάχιστον το φυσικό μου σώμα είναι νεκρό, πως λοιπόν νομίζετε θα με ξανατοποθετήσετε μέσα του. Ή νεαρή γυναίκα του αποκρίθηκε. Ναι. Μα σκέφτεσαι με βαριές παρανοήσεις, εξαιτίας όλων αυτών των φριχτών

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πραγμάτων που διδάχτηκες στη Γη. Το φυσικό σώμα δεν είναι παρά ένα ρούχο που φορά το Πνεύμα ώστε να εκτελέσει ιδιαίτερα χαμηλά καθήκοντα. Ώστε να διδαχτεί ορισμένα σκληρά μαθήματα, κι αυτό γιατί το Πνεύμα καθεαυτό δεν μπορεί να έχει την εμπειρία τόσο χαμηλών δονήσεων και πρέπει να φορέσει κάτι που του επιτρέπει να έχει τέτοιες εμπειρίες. Θα γυρίσεις στην Γη και θα γεννηθείς από γονείς που θα διαλεχτούν για σένα. 52

Θα γεννηθείς σε συνθήκες τέτοιες που θα σου επιτρέψουν να αποκομίσεις το μέγιστο δυνατό κέρδος από την γήινη εμπειρία σου, αλλά, πρόσθεσε, να θυμάσαι πως αυτό που εννοούμε με κέρδος δεν σημαίνει κατ' ανάγκη χρήματα, γιατί μερικοί από τους πιο Πνευματικούς ανθρώπους στη Γη είναι φτωχοί, ενώ οι πλούσιοι είναι κακοί. Εξαρτάται από το τι έχει κανείς να κάνει, και νομίζουμε πως στην δικιά σου περίπτωση, αφού μεγάλωσες σε πλούτη και άνεση που δεν σε βοήθησαν στο τέλος, θα πρέπει αυτή τη φορά να ζήσεις κάτω από φτωχότερες συνθήκες. Μίλησαν για αρκετή ώρα, και σιγά σιγά ο Αλγκερνον άρχισε να αντιλαμβάνεται το πόσο πολύ διαφορετική ήταν ή πραγματικότητα από εκείνο που του είχαν μάθει να πιστεύει. Σύντομα μπόρεσε να συνειδητοποιήσει πως ο χριστιανισμός δεν ήταν παρά ένα όνομα, ο Ιουδαισμός ένα άλλο, όπως ήταν ο βουδισμός, ο μωαμεθανισμός, ή Ισλαμική και όλες οι άλλες πίστεις, και πως στην πραγματικότητα υπήρχε μόνο μια θρησκεία, μια θρησκεία πάντως που μέχρι τότε δεν μπορούσε να καταλάβει. Οι τρεις επισκέπτες του σύντομα έφυγαν και το φως μέσα στο δωμάτιο χλώμιασε. Ήταν σαν να είχε νυχτώσει για τον Αλγκερνον. Εάπλωσε άνετα, έχασε τη συνείδησή του και κοιμήθηκε. Συνέχισε να κοιμάται και να κοιμάται κι αυτός δεν ήξερε για πόσο. Θα μπορούσε να ήταν λεπτά, ίσως ώρες, ίσως και μέρες. Πάντως ο Αλγκερνον κοιμόταν, και όσο κοιμόταν το Πνεύμα του δεχόταν νέες αναζωογονητικές δυνάμεις και ή υγεία κυλούσε μέσα του. 53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο Αλγκερνον ξύπνησε το πρωί για να βρει να τον περιμένουν ένας λαμπρός ήλιος και οι ήχοι των πουλιών που κελαηδούσαν στα δέντρα Λαμπρός ήλιος. Ο Αλγκερνον θυμήθηκε ξαφνικά πως δεν ήταν από κανένα ήλιο εκείνη ή λάμψη που έβλεπε. Εκεί δεν υπήρχε ήλιος. Ή ίδια ή ατμόσφαιρα είχε ζωή. Έκανε στο πλάι τα σκεπάσματα και άφησε το κρεβάτι για να πάει στο παράθυρο. Έξω τα πάντα ήταν το ίδιο φωτεινά και χαρούμενα όπως και την προηγούμενη μέρα μα ήταν πράγματι ή προηγούμενη μέρα. Ο Αλγκερνον τα είχε ολότελα χαμένα, δεν ήξερε αν υπήρχαν μέρες ή νύχτες, του φαινόταν πως δεν υπήρχε τίποτα που να καταγράφει ιό πέρασμα του χρόνου. Γύρισε πίσω στο κρεβάτι και ξάπλωσε πάνω από τα σκεπάσματα με τα χέρια πίσω στο κεφάλι του και το μυαλό του να αναπολεί όλα όσα του είχαν συμβεί. Ξανά ακούστηκε ένα διακριτικό κτύπημα στην πόρτα. Απάντησε στο κτύπημα και αμέσως μετά μπήκε στο δωμάτιό του ένας άντρας με πολύ σοβαρή όψη. Κάποιος που έδειχνε να ξέρει πολύ καλά τη δουλειά του. Ήρθα να σου μιλήσω, είπε. Γιατί φοβούμαστε πως έχεις μεγάλες αμφιβολίες ως προς την πραγματικότητα αυτού το όποιο ζεις. Ο Αλγκερνον έβαλε τα χέρια τεντωμένα στα πλευρά του και. Σύμφωνα με την στρατιωτική του εκπαίδευση, σχεδόν στάθηκε προσοχή, σαν να βρισκόταν σε κάποιο στρατιωτικό νοσοκομείο. Όλα όσα έχω δει. Κύριε. Αποκρίθηκε. Έρχονται σ αντίθεση με τα διδάγματα της χριστιανικής εκκλησίας. Περίμενα να με υποδεχθούν άγγελοι, περίμενα να παίζουν άρπες, περίμενα να δω κρυστάλλινες πύλες και χερουβείμ. Μα αντί για όλα αυτά βρίσκομαι σ ένα τόπο που θα μπορούσε να ήταν το Γκρήν Πάρκ ή το Χάιντ Πάρκ ή οποιοδήποτε άλλο καλοδιατηρημένο πάρκο σε μια εξωπραγματική

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

κατάσταση, βέβαια. Θα μπορούσε να συμβαίνει, είπε. Να βρίσκομαι στο Ρίτςμοντ Πάρκ και να έχω παραισθήσεις.55

Ο νέος γιατρός γέλασε και είπε. Λοιπόν, δεν είσαι και ιδιαίτερα πιστός Χριστιανός. Αν ήσουν, ας πούμε, ένας Ρωμαιοκαθολικός και πίστευες αληθινά στη θρησκεία σου τότε θα είχες δει αγγέλους όταν ήρθες εδώ, και θα συνέχιζες να βλέπεις αγγέλους ως τη στιγμή που το ψεύτικο στην παρουσία τους να σε έκανε να συνειδητοποιήσεις αντίθετα πως δεν είναι παρά πλάσματα της φαντασίας σου. Εδώ μιλούμε για την πραγματικότητα. Επειδή υπήρξες ένας έμπειρος, κοσμοπολίτης άνθρωπος, επειδή υπήρξες στρατιώτης και αντίκρισες τον θάνατο και τη ζωή, μπόρεσες να μας δεις όπως πραγματικά είμαστε. Ο Αλγκερνον έφερε στο μυαλό του μερικές σκηνές από το παρελθόν του. Θάνατος, είπε, αυτό το θέμα με προβληματίζει πολύ γιατί πάνω στη Γη ο θάνατος προκαλεί τόσο τρόμο, οι άνθρωποι τον φοβούνται τόσο απεγνωσμένα. Κι εκείνο μάλιστα που πάντα με διασκέδαζε αφάνταστα ήταν το γεγονός πως όσο πιο θρησκόληπτος ήταν κανείς, τόσο περισσότερο τρόμο ένιωθε και στη σκέψη ακόμα του θανάτου. Χαμογέλασε και σταύρωσε τα χέρια του καθώς συνέχισε. Έχω ένα πολύ σεβαστό φίλο, ένα από τους πιο πιστούς Καθολικούς, που, όποτε άκουγε πως κάποιος ήταν άρρωστος και κοντά στον θάνατο έλεγε πάντα, όταν άκουγε πως καλύτερεύει, πόσο ευχαριστημένος ήταν που ο φτωχός κύριος τάδε πήγαινε καλύτερα στην υγεία του και θα απέφευγε τον θάνατο! Μα πέστε μου κύριε, είπε ο Αλγκερνον. Πως συμβαίνει. Αφού υπάρχει ζωή μετά τον θάνατο να τον φοβούνται τόσο οι άνθρωποι. Ο γιατρός του χαμογέλασε κάπως παράξενα και αποκρίθηκε. Λοιπόν, θα έπρεπε να περιμένω πως ένας άνθρωπος της δικής σου μόρφωσης, με τις δικές σου εμπειρίες και ικανότητες θα είχε συνειδητοποιήσει την απάντηση. Καθώς όμως από ότι φαίνεται, δεν έχει γίνει κάτι τέτοιο επέτρεψε μου να σου εξηγήσω. Οι άνθρωποι πηγαίνουν στη Γη για να πετύχουν ορισμένα πράγματα, για να μάθουν ορισμένα πράγματα, για να ζήσουν ορισμένες κακουχίες ώστε το Πνεύμα ή η ψυχή ή ο Υπερνούς ονομασέτα το όπως θέλεις να εξαγιστούν και να δυναμώσουν από αυτές. Έτσι. Αν κάποιος αυτοκτονήσει τότε διαπράττει έγκλημα απέναντι στο πρόγραμμα, απέναντι στο σχέδιο των πραγμάτων. Και αν οι

άνθρωποι έβλεπαν πόσο φυσικό πράγμα είναι ο θάνατος και πως δεν είναι παρά γέννηση σε κάποιο άλλο στάδιο εξέλιξης τότε θα ήθελαν να πεθάνουν όλοι παντού στη Γη. Κι έτσι δεν θα είχε σκοπό ύπαρξης ή Γη και τόσοι άλλοι κόσμοι. Βέβαια αυτά ήταν καινούρια για τον Αλγκερνον παρόλο που αληθινά, είχαν τη λογική τους. 56

Μα και πάλι δεν ήταν ικανοποιημένος. Να συμπεράνω δηλαδή πως ο φόβος του θανάτου είναι τεχνητός στον άνθρωπο και εξολοκλήρου παράλογος. Ρώτησε. Πράγματι, είπε ο γιατρός. Είναι πρόνοια της φύσης να φοβάται ο καθένας τον θάνατο και να κάνει ότι μπορεί για να διατηρηθεί στη ζωή έτσι ώστε να συνεχίζονται οι εμπειρίες στη Γη και να φτάνουν στο λογικό και προκαθορισμένο τους αποτέλεσμα. Έτσι, αν κανείς αυτοκτονήσει, αναστατώνει ολόκληρο αυτό το σχέδιο. Να ξέρεις, συνέχισε, όταν φτάνει ή ώρα του φυσικού θανάτου κανονικά δεν υπάρχει φόβος, κανονικά δεν υπάρχει πόνος, γιατί οντότητες σε κάποιον άλλο τομέα του Αστρικού κόσμου μπορούν να ξέρουν πότε κάποιος πρόκειται να πεθάνει ή, όπως το προτιμούμε, να υποστεί μεταφορά, και καθώς ο χρόνος του θανάτου πλησιάζει δημιουργείται ένα είδος αναισθησίας και αντί για τους πόνους του θανάτου νιώθει κανείς ευχάριστα, έχει αισθήσεις απελευθέρωσης, αισθήσεις πως ξαναγυρνά πίσω στην πατρίδα του. Ο Αλγκερνον διέκοψε με κάποια αγανάκτηση τον συνομιλητή του. Ώ. Μα δεν μπορεί να ναι αλήθεια αυτό. Είπε. Γιατί εκείνοι που πεθαίνουν συχνά γυρνούν και τινάζονται και δείχνουν αληθινά πως αισθάνονται μεγάλους πόνους. Ο γιατρός κούνησε λυπημένα το κεφάλι του. Όχι όχι, είπε, κανείς λάθος. Όταν πεθαίνει κανείς δεν υπάρχει πόνος μα απελευθέρωση από τον πόνο. Το σώμα μπορεί να συσπάται, μπορεί να βογκά, μα αυτά δεν είναι τίποτα άλλο από αυτόματη αντίδραση ορισμένων διεγερμένων νεύρων. Αυτά δεν σημαίνουν καθόλου πως εκείνος που πεθαίνει υποφέρει. Ο θεατής συνήθως δεν είναι σε θέση να ξέρει τι γίνεται. Το συνειδητό μέρος που πρόκειται να υποστεί την μετάβαση χωρίζεται από το φυσικό μέρος, που δεν είναι παρά μια ζωική οντότητα. Έτσι μα περίμενε! Είπε. Όταν αυτοκτόνησες δεν ένιωσες κανένα πόνο. Έτσι δεν είναι. Ο Αλγκερνον έτριψε το πηγούνι του βυθισμένος σε σκέψεις κι ύστερα απάντησε διατακτικά, λοιπόν, όχι υποθέτω πως όχι. Δεν μπορώ να θυμηθώ να αισθάνθηκα τίποτα εκτός από μια υπερβολικά ψυχρή αίσθηση. Τίποτα άλλο. Όχι κύριε, ίσως να έχετε δίκιο, τώρα που το σκέφτομαι, όχι. Δεν ένιωσα καθόλου πόνο. Ένωσα μόνο να τα έχω χαμένα, απορημένος. Ο γιατρός γέλασε και τέντωσε τα χέρια του λέγοντας. Ά. Εδώ σ' έχω!

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Παραδέχεσαι πως δεν ένιωσες πόνο. Κι όμως φώναζες σαν σφαγμένο γουρούνι. Και μια και το ανέφερα με το γουρούνι το μόνο που συμβαίνει είναι να βγαίνει γρήγορα ο αέρας από τα πνευμόνια και να θέτει σε κίνηση τις φωνητικές χορδές έτσι που να ακούγεται ένα ουρλιαχτό σε πολύ ψηλό τόνο.
57

Το ίδιο συνέβη και με σένα, ακούστηκε ένα μακρόσυρτο ουρλιαχτό σε ψηλό τόνο που διακοπτόταν από το γουργούρισμα του αίματος καθώς ανάβλυζε άφθονο από την πληγή στο λαιμό σου. Αυτό το ουρλιαχτό ήταν που έφερε στο μπάνιο την άτυχη καμαριέρα. Ναι, του φαινόταν αρκετά λογικό τώρα. Ο Αλγκερνον άρχιζε να καταλαβαίνει πως δεν είχε να κάνει με παραισθήσεις μα με την πραγματικότητα. Στο τέλος είπε. Μα είχα την ιδέα πως όταν κάποιος πεθαίνει τον μεταφέρουν αμέσως μπροστά στον Θεό για να κριθεί. Θα έβλεπε λοιπόν κανείς αμέσως τον Ιησού και ίσως την Παναγία και τους Απόστολους. Ο γιατρός κούνησε λυπημένα το κεφάλι του και αποκρίθηκε. Λες πως περίμενες να δεις τον Ιησού. Ας υποθέσουμε πως ήσουν Ιουδαίος, ας υποθέσουμε πως ήσουν Μουσουλμάνος ή Βουδιστής, θα περίμενες και τότε να δεις τον Ιησού ή μήπως νομίζεις ότι οι ουρανοί είναι χωρισμένοι σε ξεχωριστές χώρες όπου πηγαίνουν άνθρωποι διαφορετικών θρησκειών. Όχι, ολόκληρη αυτή η ιδέα είναι παράλογη, δεν έχει κανένα νόημα, είναι εγκληματική ανοησία, και οι ανόητοι ιερείς στην Γη κυριολεκτικά μολύνουν τον πληθυσμό με τους φρικτούς τους μύθους. Πολλοί έρχονται εδώ και νομίζουν πως βρίσκονται στην κόλαση. Δεν υπάρχει κόλαση εκτός από τη Γη. Ο Αλγκερνον δεν μπόρεσε να μην αναπηδήσει. Ένωθε το σώμα του να τινάζεται σαν να βρισκόταν πάνω σε φωτιά. Ώ, βρίσκομαι λοιπόν, στον παράδεισο. Ρώτησε. Όχι, αληθινά όχι, αποκρίθηκε ο γιατρός. Δεν υπάρχει τέτοιος τόπος. Δεν υπάρχει παράδεισος, δεν υπάρχει κόλαση, υπάρχει όμως καθαρτήριο. Το καθαρτήριο είναι ένας τόπος όπου επαλλάσσεται κανείς από τις αμαρτίες του και ακριβώς αυτό κάνεις εδώ. Σύντομα θα συναντήσεις εδώ μια επιτροπή που θα σε βοηθήσει να αποφασίσεις τι πρόκειται να κάνεις όταν επιστρέψεις στη Γη. Πρέπει να επιστρέψεις στη Γη για να ζήσεις αυτά που εσύ ο ίδιος σχεδίασες να ζήσεις και, μάλιστα, αυτός είναι ο λόγος που βρίσκομαι τώρα εδώ, για να διαπιστώσω αν είσαι έτοιμος να παρουσιαστείς μπροστά στην επιτροπή. Ο Αλγκερνον ένιωσε μια ανατριχίλα φόβου, ένιωσε παγωμένα δάχτυλα να κατεβαίνουν στη ράχη του. Ή επιτροπή ακουγόταν χειρότερα από μία στρατιωτική ιατρική επιτροπή που σκάλιζε τα πάντα και που ρωτούσε τις πιο αδιάκριτες ερωτήσεις για τις αντιδράσεις σου σ αυτό και σ εκείνο, για το πως τα κατάφερνες με τη σεξουαλική σου ζωή. Αν ήσουν

παντρεμένος, αν είχες φιλενάδα...58

Όχι, ο Αλγκερνον δεν μπορούσε, δεν μπορούσε να νιώσει κανένα ενθουσιασμό με την ιδέα της παρουσίας του σ' εκείνη την επιτροπή των τι. Λοιπόν, είπε, σίγουρα θα μου δοθεί χρόνος να αναρρώσω κάπως από το βαθύ τραύμα του περάσματος από την ζωή σ' αυτό. Παραδέχομαι βέβαια πως βρίσκομαι εδώ με δική μου θέληση ύστερα από την αυτοκτονία μου, που φαίνεται να είναι ένα φριχτό έγκλημα, μα και πάλι νομίζω πως θα πρέπει να μου δοθεί χρόνος να αναρρώσω και να δω τι θέλω να κάνω. Και, μιας και μίλησα γι' αυτό το θέμα, πρωσθσε, πως μπορεί ή αυτοκτονία να είναι ένα τόσο φριχτό έγκλημα αν οι άνθρωποι δεν ξέρουν ότι διαπράττουν έγκλημα. Πάντοτε νόμιζα πως αν κανείς δεν έχει συνείδηση του κακού που κάνει τότε δεν μπορεί να τιμωρηθεί γι αυτό. Ω. Ανοησίες. Φώναξε ο γιατρός. Είσαι σαν όλους τους άλλους της κάστας σου. Που νομίζουν πως επειδή προέρχονται από ανώτερη τάξη έχουν και δικαίωμα για ιδιαίτερη μεταχείριση. Προσπαθείτε πάντα να λογικοποιείτε τα θέματα. Ήξερες πολύ καλά πως ή αυτοκτονία ήταν κάτι το λάθος, ακόμη και ή δική σου παράξενη μορφή θρησκείας όπως διδάσκεται εκεί κάτω σου βάζει την ιδέα πως ή αυτοκαταστροφή είναι έγκλημα ενάντια στον ίδιο σου τον εαυτό, την πολιτεία και την εκκλησία. Ο Αλγκερνον φάνηκε για μια στιγμή πραγματικά αποστομωμένος. Μα γρήγορα πρόσθεσε. Τότε τι έχεις να πεις για τους Γιαπωνέζους που αυτοκτονούν όταν δεν τους πηγαίνουν καλά τα πράγματα. Αν κάποιος Γιαπωνέζος νομίζει ότι έχει κηλιδωθεί ή τιμή του ανοίγει την κοιλιά του δημόσια. Αυτό είναι αυτοκτονία. Σωστά. Κι όμως κάνει αυτό που πιστεύει, έτσι δεν είναι. Ο γιατρός είχε μια πολύ λυπημένη όψη καθώς απαντούσε. Δεν αλλάζει καθόλου ούτε στο ελάχιστο. Το θέμα το ότι έχει γίνει κοινωνικό έθιμο στην Ιαπωνία να αφαιρεί κανείς τη ζωή του από του να αντιμετωπίσει την ατίμωση. Άκουσε με. Άφησε να εντυπωθεί καλά στο υποσυνείδητό σου. Ή αυτοκτονία πότε δεν δικαιολογείται. Ή αυτοκτονία πάντα είναι έγκλημα. Ποτέ. Κανενός είδους περίσταση δεν δικαιολογεί την αυτοκτονία. Μια τέτοια πράξη σημαίνει ότι δεν είναι κανείς αρκετά εξελιγμένος ώστε να συνεχίσει αυτό που άρχισε με την θέλησή του. Ας μην χάνουμε όμως τον καιρό μας είπε. Δεν βρίσκεσαι εδώ για διακοπές, βρίσκεσαι εδώ για σε βοηθήσουμε να έχεις όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κέρδος από την προσεχή ζωή σου στην Γη. Έλα! Σηκώθηκε απότομα όρθιος

και στάθηκε πάνω από τον Αλγκερνον που κλαψούρισε παραπονιάρικα. 59

Καλά. Δεν υπάρχει χρόνος ούτε το μπάνιο μου να κάνω. Δεν θα προγευματίσω πριν με σύρετε από εδώ. Αηδίες! Φώναξε εκνευρισμένος ο γιατρός. Δεν χρειάζεσαι μπάνιο εδώ, δεν χρειάζεσαι τροφή. Καθαρίζεσαι και τρέφεσαι από την ίδια την ατμόσφαιρα. Πιάνεσαι από τέτοια γιατί φαίνεται δεν έχεις αρκετή ανδροπρέπεια, σαν να είσαι κάποιος που προσπαθεί ν' αποφύγει όλες τις ευθύνες. Έλα μαζί μου. Ο γιατρός στράφηκε και πήγε προς την πόρτα. Πραγματικά πολύ διατακτικά ο Αλγκερνον σηκώθηκε και τον ακολούθησε. Βγήκαν από το δωμάτιο. Έστριψαν στα δεξιά και μπήκαν σ' ένα κήπο που πρώτη φορά έβλεπε ο Αλγκερνον. Ή ατμόσφαιρα ήταν υπέροχη, υπήρχαν πολλά πουλιά και άφθονα όμορφα ζώα τριγύρω. Καθώς ο γιατρός με τον Αλγκερνον έστριψαν σε μια γωνία φάνηκε εμπρός τους ένα άλλο κτίριο. Έμοιαζε με μητρόπολη, είχε μυτερούς τρούλους μα αυτή τη φορά, αντί για το ανηφορικό επίπεδο που οδηγούσε στην είσοδο του προηγούμενου κτιρίου, υπήρχαν πολλά πολλά σκαλιά. Ανέβηκαν τις σκάλες και μπήκαν στις ψυχρές αίθουσες ενός πελώριου κτιρίου. Στην πρώτη αίθουσα υπήρχαν πολλοί άνθρωποι. Μερικοί κάθονταν σε άνετους πάγκους ολόγυρα στους τοίχους. Και πάλι, στο κέντρο της αίθουσας, υπήρχε κάτι που έμοιαζε με γραφείο υποδοχής, κυκλικό όπως και πριν, μόνο που αυτή τη φορά οι άνθρωποι εκεί έδειχναν πολύ γεροντότεροι. Ο γιατρός οδήγησε τον Αλγκερνον εκεί και είπε, πρέπει να παρουσιαστούμε στο συμβούλιο. Ένας από τους βοηθούς σηκώθηκε όρθιος και είπε παρακαλώ ακολουθήστε με. Με τον βοηθό να τους οδηγεί, ο γιατρός και ο Αλγκερνον συνέχισαν τον δρόμο τους. Αφού διέσχισαν έναν μικρό διάδρομο έστριψαν αριστερά σ' ένα προθάλαμο. Ο βοηθός τους παρακάλεσε να περιμένουν εκεί κι εκείνος συνέχισε, κτύπησε μια πόρτα και όταν πήρε απάντηση την άνοιξε και μπήκε. Ή πόρτα έκλεισε πίσω του. Αφήνοντας όμως ν' ακούγονται στον προθάλαμο σαν απαλό. Ψιθύρισμα διάφορες φωνές. Λίγες στιγμές αργότερα ο βοηθός βγήκε και κρατώντας ανοιχτή την πόρτα είπε. Μπορείτε να μπειτε τώρα. Ο γιατρός τινάχτηκε όρθιος, πήρε τον Αλγκερνον από το μπράτσο και τον οδήγησε μέσα. Αθέλητα ο Αλγκερνον σταμάτησε έκπληκτος μόλις βρέθηκε στην καινούρια αίθουσα. Ο χώρος ήταν αληθινά τεράστιος, και στο κέντρο του υπήρχε μια σφαίρα που γύριζε αργά. Μια σφαίρα γαλαζοπράσινη. Από ένστικτο ο Αλγκερνον κατάλαβε στη στιγμή ότι είχε μπροστά του ένα ομοίωμα της Γης. 60

Του προξενούσε αληθινά μεγάλη έκπληξη και περιέργεια που έβλεπε τη γήινη σφαίρα να γυρίζει, να γυρίζει χωρίς να υπάρχει κανένα ορατό υποστήριγμα. Του έδινε την εντύπωση πως βρισκόταν στο διάστημα και πως κοιτούσε κάτω την Γη που φωτιζόταν από κάποιον αόρατο ήλιο. Πιό πέρα υπήρχε ένα μακρύ τραπέζι, υπέροχα γυαλισμένο δεξιοτεχνικά σκαλισμένο, και στο ένα άκρο του καθόταν ένας πολύ ηλικιωμένος άντρας, με κάτασπρα μαλλιά και γένια. Είχε όψη αγαθή, που έδινε όμως ταυτόχρονα μια εντύπωση αυστηρότητας. Έδινε την εντύπωση πως αν το απαιτούσε ή περίπτωση μπορούσε να γίνει αληθινά σκληρός. Ο Αλγκερνον άφησε το βλέμμα του να πλανηθεί περισσότερο. Στο τραπέζι κάθονταν άλλοι οχτώ, τέσσερις άντρες και τέσσερις γυναίκες. Ο γιατρός τον οδήγησε σ' ένα κάθισμα στο ίδιο τραπέζι. Αυτό το τραπέζι, είδε ο Αλγκερνον, ήταν κατά τέτοιο τρόπο διαρρυθμισμένο, είχε τέτοιο σχήμα, που όλα τα άλλα μέλη μπορούσαν να τον δουν χωρίς να χρειάζεται να στραφούν καν στις καρέκλες τους. Θαύμασε έτσι για λίγο την τέχνη που μπορούσε να χρησιμοποιεί τέτοια πολύπλοκη γεωμετρία. Ο γιατρός είπε, έχουμε εδώ τον Αλγκερνον Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς. Αποφασίσαμε πως έχει φτάσει στο στάδιο εκείνο της ανάρρωσης του που θα του επιτρέψει να επωφεληθεί από τις συμβουλές σας. Σας παρουσιάζω τον Αλγκερνον Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς. Ο γέροντας στο άκρο του τραπέζιού τους έκανε ένα γρήγορο νόημα να καθίσουν. Ύστερα είπε, Αλγκερνον Σαίντ Κλαίρ Ντε Μπόνκερς, βρίσκεσαι εδώ γιατί διέπραξες το έγκλημα της αυτοκτονίας. Αφαίρεσες τη ζωή σου παρά τα σχέδια που είχες κάνει και σε παράβαση του ανώτερου νόμου. Επιθυμείς να πεις τίποτα προς υπεράσπιση σου πρώτα. Ο Αλγκερνον ξεροκατάπτε κι ανατρίχιασε. Ο γιατρός έγειρε προς το μέρος του και ψιθύρισε, σήκω όρθιος! Διατακτικά ο Αλγκερνον σηκώθηκε όρθιος και είπε κάπως απολογητικά, αν είχα κανονίσει να εκτελέσω ένα ορισμένο έργο, κι αν συνθήκες που εγώ δεν διάλεξα έκαναν αδύνατη την εκτέλεση αυτού του έργου τότε σίγουρα, καθώς ή ζωή μου μου ανήκει, είχα κάθε δικαίωμα να την τερματίσω αν ήθελα. Δεν θέλησα να έρθω σ' αυτόν τον τόπο. Το μόνο που θέλησα ήταν να βάλω τέλος στη ζωή μου. Έτσι λέγοντας κάθισε κάτω απότομα. Ο γιατρός τον κοίταζε λυπημένα. Ο γέροντας στην άκρη του τραπέζιού τον κοίταζε με μεγάλη λύπη και οι τέσσερις άντρες και 61

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Οι τέσσερις γυναίκες τον κοίταζαν με συμπάθεια, σαν να είχαν και άλλοτε ξανακούσει λόγια σαν τα δικά του. Τότε μίλησε ο γέροντας, έκανες τα σχέδιά σου, μα ή ζωή σου δεν σου ανήκει. Ή ζωή σου ανήκει στον Υπερνόου σου αυτό που ονομάζεις ψυχή σου και τον Υπερνόου σου έβλαψες με την απειθαρχία σου και την ανόητη μέθοδό σου, που στέρησε από τον Υπερνόου το σκηνώμα του. Εξαιτίας αυτού θα πρέπει να επιστρέψεις στη Γη και να ζήσεις ξανά μια ολόκληρη ζωή. Μα αυτή τη φορά φρόντισε να μην αυτοκτονήσεις. Τώρα πρέπει να αποφασίσουμε ποιός θα είναι ο καλύτερος χρόνος για την επιστροφή σου καθώς και οι καταλληλότερες συνθήκες. Πρέπει ακόμα να βρούμε και τους κατάλληλους γονείς. Ακούστηκε το θρόισμα από αρκετά χαρτιά που ανακατεύονταν και ένα από τα μέλη άφησε τη θέση του και στάθηκε κοντά στη σφαίρα. Έμεινε έτσι για μερικές στιγμές κοιτάζοντας τη σφαίρα αμίλητος. Ύστερα, αμίλητος πάντα, γύρισε πίσω στη θέση του στο πλάι του τραπέζιου και κράτησε μια σημείωση στα χαρτιά του. Άλγκερνον, είπε ο γέροντας, κατέβηκες στη Γη σε συνθήκες μεγάλης άνεσης. Βρέθηκες ανάμεσα σε μια παλιά αρχοντική οικογένεια όπου άλλοι φρόντιζαν πάντα για κάθε ανάγκη σου. Είχες κάθε δυνατή βοήθεια. Τα χρήματα δεν ήταν ποτέ εμπόδιο. Ή μόρφωσή σου ήταν από τις καλύτερες που μπορούσαν να υπάρξουν στην χώρα σου. Σκέφτηκες όμως το κακό που έκανες στη ζωή σου. Σκέφτηκες την αγριότητα σου, σκέφτηκες πόσο συχνά κτυπούσες τους υπηρέτες. Σκέφτηκες τις νεαρές υπηρέτριες που αποπλάνησες. Ο Άλγκερνον αναπήδησε με αγανάκτηση. Κύριε! Φώναξε θυμωμένα, πάντα μου έλεγαν πως οι νεαρές υπηρέτριες υπήρχαν για χάρη των ανύπαντρων αγοριών, για να είναι τα παιχνίδια του, για να μάθει τον έρωτα. Δεν έκανα τίποτα κακό, αδιάφορο πόσες υπηρέτριες αποπλάνησα! Κάθισε πίσω στη θέση του βράζοντας σχεδόν από αγανάκτηση. Άλγκερνον, ξέρεις πολύ καλά, είπε ο γέροντας, ξέρεις πολύ καλά πως ή τάξη, όπως την βλέπεις εσύ, δεν είναι παρά κάτι το τεχνητό. Στον κόσμο σου αν έχει κάποιος χρήματα ή αν προέρχεται από παλιά οικογένεια, ευεργετημένη από την τύχη, χαίρεται πάμπολλα δικαιώματα. Ενώ αν γεννηθεί κανείς φτωχός και υποχρεωθεί να δουλέψει σε κάποια από αυτές τις οικογένειες του αρνούνται τα δικαιώματά του και του φέρονται σαν να είναι κατώτερο ον. Ξέρεις τον νόμο το ίδιο καλά όσο ο καθένας μας γιατί έχεις ζήσει πολλές φορές και έχεις ολόκληρη αυτή τη γνώση αποτυπωμένη στο υποσυνείδητο σου.62

Μια από τις γυναίκες που κάθονταν στο τραπέζι σούφρωσε τα χείλη της σαν να είχε μόλις γευτεί κάποιο υπερβολικά ξυνό βατόμουρο και είπε συγκροτημένα, θα ήθελα να δηλώσω ότι κατά την γνώμη μου ο νέος αυτός θα πρέπει να ξαναρχίσει τη ζωή του σαν μέλος των φτωχότερων τάξεων. Μέχρι τώρα είχε όλα όσα ήθελε. Νομίζω πως αυτή τη φορά θα 'πρεπε να ξεκινήσει σαν γιος κάποιου μικροέμπορου ή ακόμα και σαν γιος κάποιου βοσκού. Ο Αλγκερνον αναπήδησε θυμωμένος. Πως τολμάτε να λέτε τέτοια πράγματα! Φώναξε. Ξέρετε πως στις φλέβες μου κυλά γαλάζιο αίμα. Ξέρετε πως οι πρόγονοί μου έλαβαν μέρος στις σταυροφορίες. Ή οικογένεια μου είναι μια από τις πιο σεβαστές. Μια το ποτάμι αυτό των λόγων του κόπηκε από τον γέροντα πρόεδρο που είπε, παρακαλώ, παρακαλώ, ας μην έχουμε διαφωνίες εδώ. Δεν θα σου κάνει καθόλου καλό. Θα βαρύνει μόνο το φορτίο που έχεις να υπομείνεις. Προσπαθούμε να σε βοηθήσουμε, όχι να βαρύνουμε το κάρμα σου μα αντίθετα, να το ελαττώσουμε. Ο Αλγκερνον ξέσπασε όλος οργή, καλά, μα δεν ανέχομαι από κανένα να προσβάλει τους προγόνους μου. Υποθέτω πως οι δικοί σας, πρόσθεσε δείχνοντας θυμωμένα με το δάχτυλο την γυναίκα που είχε μιλήσει, θα επιδίδονταν στην διατήρηση πορνείων ή θα ήταν μαστροποί ή κάτι τέτοιο. Πουφ! Ο γιατρός άρπαξε δυνατά το μπράτσο του Αλγκερνον και τον τράβηξε να κάτσει στη θέση του, λέγοντας, ησύχασε, άμυαλε, μην χειροτερεύεις τα πράγματα σε βάρος σου. Δεν ξέρεις τίποτα ακόμα γι' αυτό το μέρος, σώπα λοιπόν και άκου αυτά που λέγονται. Ο Αλγκερνον υποχώρησε με τη σκέψη πως ήταν πράγματι στο καθαρτήριο όπως ήδη του είχαν πει, μα την προσοχή του τράβηξε ο πρόεδρος που είπε, Αλγκερνον, μας αντιμετωπίζεις σαν να είμαστε εχθροί σου. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Δεν βρίσκεσαι εδώ σαν τιμώμενο πρόσωπο, ξέρεις. Βρίσκεσαι εδώ σαν κάποιος που διέπραξε έγκλημα, μα πριν προχωρήσουμε περισσότερο σ' αυτό το θέμα θα 'θελα να ξεκαθαρίσουμε από την αρχή ένα θέμα. Δεν υπάρχει αυτό το πράγμα που λες γαλάζιο αίμα στις φλέβες σου. Δεν υπάρχει κληρονομική μεταβίβαση της τάξης ή της κάστας ή της κοινωνικής θέσης. Έχεις υποστεί πλύση εγκεφάλου, έχεις εξαπατηθεί από τους μύθους και τα παραμύθια που σου έλεγαν. Σταμάτησε για λίγο, ήπια μια γουλιά νερό κι ύστερα κοίταξε τα άλλα μέλη του συμβουλίου πριν συνεχίσει. Πρέπει να θυμάσαι πολύ-πολύ καλά πως οντότητες από πολυάριθμους κόσμους, από πολυάριθμα επίπεδα ύπαρξης κατεβαίνουν στη Γη, 63

Έναν από τους κατώτερους κόσμους, για να διδαχθούν με την σκληρότητα αυτό που τους είναι αδύνατο να διδαχθούν με καλοσύνη. Κι όταν κατεβαίνει κανείς στη Γη παίρνει το σώμα το πιο κατάλληλο για την εκπλήρωση του έργου που έχει αναλάβει. Αν ήσουν ηθοποιός θα καταλάβαινες πως δεν είσαι παρά ένα πρόσωπο, ένας ηθοποιός, που τον καλούν να παίξει πολλούς ρόλους στη διάρκεια της ζωής του. Έτσι, στη διάρκεια της ζωής σου, σαν ηθοποιός, θα ήσουν υποχρεωμένος να ντυθείς σαν πρίγκηπας, σαν βασιλιάς ή σαν επαίτης. Σαν βασιλιάς ίσως να έπρεπε να υποκριθείς ότι έχεις στις φλέβες σου βασιλικό αίμα, μα αυτό δεν είναι παρά θέατρο. Ο καθένας στο θέατρο το ξέρει. Μερικοί ηθοποιοί όμως παρασύρονται τόσο πολύ όπως εσύ που φτάνουν να πιστέψουν ότι είναι στην πραγματικότητα πρίγκιπες ή βασιλιάδες, μα ποτέ δεν φαίνονται να θέλουν να είναι επαίτες. Λοιπόν, αδιάφορο το ποιός είσαι, αδιάφορο πόσο ψηλά έχεις φτάσει στην εξέλιξη σου, όταν έρχεσαι εδώ έρχεσαι σαν κάποιος που διέπραξε ένα έγκλημα, γιατί αληθινά ή αυτοκτονία είναι έγκλημα. Έρχεσαι εδώ για να μπορέσεις να εξιλεωθείς για το έγκλημά σου. Έρχεσαι εδώ ώστε εμείς, που είμαστε σε επαφή τόσο με τα ανώτερα επίπεδα όσο και με τη Γη την ίδια, να μπορέσουμε να προτείνουμε τον καλύτερο τρόπο για την επίτευξη της εξιλέωσης. Ο Αλγκερνον δεν έδειχνε καθόλου ευχαριστημένος. Καλά, και πως ήξερα ότι ήταν λάθος να αυτοκτονεί κανείς. Και τι έχετε να πείτε για τους Γιαπωνέζους που αυτοκτονούν για την τιμή τους. Ρώτησε, ακόμη αρκετά θυμωμένος. Ο πρόεδρος είπε, ή αυτοκτονία δεν δικαιώνεται ποτέ. Δεν δικαιώνεται ούτε ακόμα για τους βουδιστές ιερείς ή τους ιερείς Σίντο που αύτοπυρπολούνται που μαχαιρώνονται ή πέφτουν από γκρεμούς. Οι νόμοι του ανθρώπου ποτέ δεν μπορούν να υπερβούν τους νόμους του σύμπαντος. Μα πρόσεξε με. Ο πρόεδρος κοίταξε στα χαρτιά του και είπε, επρόκειτο να ζήσεις ως μια ορισμένη ηλικία, μα έδωσες τέλος στην γήινη ζωή σου τριάντα χρόνια πριν από αυτή την ηλικία, κι έτσι πρέπει να επιστρέφεις στη Γη όπου θα ζήσεις τριάντα χρόνια κι ύστερα θα πεθάνεις. Και οι δύο ζωές, εκείνη που μόλις τερμάτισες κι εκείνη που τώρα αρχίζεις, θα μετρήσουν σαν μία μόνο πως να το πούμε. Ας το πούμε σχολική τάξη. Μια άλλη από τις γυναίκες σήκωσε το χέρι της για να τραβήξει την προσοχή του πρόεδρου. Ναι, κυρία. Ρώτησε εκείνος. Έχετε τίποτα να παρατηρήσετε. Μάλιστα, κύριε, αποκρίθηκε εκείνη, νομίζω πως ο νεαρός αυτός δεν έχει καθόλου συνειδητοποιήσει τη θέση του.

ίσως θα έπρεπε να μάθει τους θανάτους που έχει προκαλέσει. Νομίζω πως θα έπρεπε να μάθει περισσότερα για το παρελθόν του. Ναι, ναι, όπως πολύ καλά ξέρετε θα δει το παρελθόν του στην αίθουσα των αναμνήσεων, αποκρίθηκε κάπως ενοχλημένα ο πρόεδρος. Μα, κύριε πρόεδρε, συνέχισε η γυναίκα, ή πληροφόρηση στην αίθουσα των αναμνήσεων θα γίνει μετά από αυτό το συμβούλιο και εμείς θέλουμε τώρα να μας ακούσει ψύχραιμα ο νεαρός αυτός αν είναι δυνατό ένα τέτοιο πράγμα στην ηλικία του, πρόσθεσε, ρίχνοντας ένα σκοτεινό βλέμμα προς το μέρος του Αλγκερνον. Νομίζω πως θα έπρεπε να μάθει τώρα περισσότερα για τη θέση του. Ο πρόεδρος αναστέναξε, ανασήκωσε τους ώμους του και είπε, πολύ καλά, αφού έτσι επιθυμείτε, θα αλλάξουμε το πρόγραμμά μας και θα πάρουμε τώρα τον νεαρό στην αίθουσα των αναμνήσεων. Ωστε να μπορέσει να δει τι μας κάνει να μην δείχνουμε και τόσο γοητευμένοι από τα προσωπικά του επιτεύγματα. Ακούστηκε ο θόρυβος από τις καρέκλες που παραμερίζονταν και τα μέλη του συμβουλίου σηκώθηκαν όρθια. Ο γιατρός επίσης σηκώθηκε με κάποια δυσαρέσκεια και είπε, έλα, πήγαινες γυρεύοντας για αυτό. Ο Αλγκερνον κοίταζε μ' αρκετή αγανάκτηση από τον ένα στον άλλο και μурμουύρισε, καλά, μα δεν ζήτησα εγώ να έρθω εδώ. Δεν ξέρω για ποιο λόγο όλοι εσείς κάνετε τόση φασαρία. Αν πρέπει να ξαναγυρίσω στη Γη, εμπρός λοιπόν, αφήστε με να ξαναγυρίσω. Ο πρόεδρος είπε, θα σε συνοδεύσουμε τώρα στην αίθουσα των αναμνήσεων. Εκεί θα μπορέσεις να κρίνεις αν κάνουμε κατάχρηση της εξουσίας μας, όπως φαίνεται να φαντάζεσαι, ή αν δείχνουμε επιεικείς. Έλα! Με Αυτά τα λόγια στράφηκε κι οδήγησε την ομάδα έξω από την μεγάλη αίθουσα. Ήταν τόσο αναζωογονητικά έξω. Η ζωντανή ατμόσφαιρα, τα πουλιά και οι φιλικές μέλισσες που πετούσαν ολόγυρα βουίζοντας. Στον κόσμο αυτό δεν υπήρχαν έντομα που δάγκωναν ή ενοχλούσαν, μόνο έντομα που προσθέτουν αυτό που θα μπορούσε να πει κανείς γνώριμη μουσική στο περιβάλλον. Ο πρόεδρος και τα άλλα μέλη του συμβουλίου πήγαιναν εμπρός. Σχεδόν σαν σε σχολική εκδρομή σκέφτηκε ο Αλγκερνον, μόνο που γι' αυτόν δεν ήταν καθόλου εκδρομή. Ύστερα έριξε μια πλάγια ματιά στον γιατρό και είπε, φαίνεται πως εσύ είσαι ο δεσμοφύλακας μου, E.65

Ο γιατρός δεν απάντησε. Αντίθετα περιορίστηκε να σφίξει ακόμα πιο πολύ

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

το μπράτσο του Αλγκερνον. Συνέχισαν μαζί τον δρόμο τους. Σύντομα έφτασαν σ' ένα άλλο κτίριο. Ο Αλγκερνον, με την πρώτη ματιά που του έριξε αναφώνησε, ώ, το Άλμπερτ Χώλ, πως φτάσαμε πίσω στο Λονδίνο. Ο γιατρός γέλασε αληθινά έδειχνε να διασκεδάζει δεν είναι το Άλμπερτ Χώλ αυτό, είπε. Κοίτα την διαφορά στην αρχιτεκτονική. Το κτίριο αυτό είναι όμορφο! Μαζί μπήκαν στην αίθουσα που ήταν, όπως είχε πει ο γιατρός, πανέμορφη. Ο πρόεδρος τους οδήγησε σε κάποιους εσωτερικούς χώρους. Ο Αλγκερνον μάντεψε από την ώρα που περπατούσαν πως θα πρέπει να βρίσκονταν στην καρδιά του κτιρίου. Μα ύστερα μια πόρτα άνοιξε και ο Αλγκερνον ξαφνιασμένος έκανε πίσω με τόση βιασύνη που έπεσε πάνω στον γιατρό. Εκείνος γέλασε και είπε, 'ώ. Όχι, δεν βρίσκεσαι στην άκρη του σύμπαντος, δεν μπορείς να πέσεις, όλα είναι κανονικά. Μόνο συγκράτησε τον φόβο σου, δεν πρόκειται να συμβεί τίποτα το επικίνδυνο. Ο πρόεδρος στράφηκε προς τον Αλγκερνον και είπε, προχώρησε εμπρός. Νεαρέ μου. Προχώρησε εμπρός. Θα ξέρεις πότε να σταματήσεις. Και δώσε μεγάλη προσοχή. Για μια στιγμή ο Αλγκερνον στάθηκε ακίνητος. Αληθινά γεμάτος από τον φόβο ότι θα γκρεμιστεί από την άκρη του σύμπαντος. Ότι θα κατακυλήσει ανάμεσα στ' άστρα στα πόδια του. Μα την επόμενη στιγμή ένα πολύ σταθερό σπρώξιμο στην πλάτη του τον έκανε να προχωρήσει εμπρός. Κι αφού βρέθηκε σε κίνηση ανακάλυψε πως δεν μπορούσε να σταματήσει. Ο Αλγκερνον περπάτησε εμπρός. Προωθούμενος από κάποια δύναμη ακατανόητη γι' αυτόν. Προχωρούσε εμπρός και καθώς το έκανε σκιές, μορφές και χρώματα γλιστρούσαν μαζί του. Σκιές που γίνονταν ολοένα και πιο στέρεες, ώσπου στο τέλος διαμόρφωσαν ένα πραγματικό εμπόδιο. Τότε σταμάτησε και ή κίνησή του. Πάλι παρά την θέλησή του. Κοίταξε ολόγυρά του συγχυσμένος. Και τότε μια φωνή ακούστηκε. Προχώρησε. Πάλι χωρίς συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους του ο Αλγκερνον κινήθηκε εμπρός διαπερνώντας αυτό που του φαινόταν αδιαπέραστος τοίχος. Ακολούθησε ένα τρομερά τραυματικό αίσθημα πτώσης. Μετά από αυτό ο Αλγκερνον φάνηκε να μην έχει σώμα πλέον και να κοιτά από ψηλά μια σκηνή. Μια νοσοκόμα κρατούσε στα χέρια της ένα μωρό που μόλις είχε γεννηθεί. Ένας αγριωπός κύριος κοίταζε το μωρό όταν ξαφνικά έστριψε τα μουστάκια του κι είπε στην νοσοκόμα. Χμ, τι φρικτό πλασματάκι, ε. Μοιάζει περισσότερο με πνιγμένο αρουραίο παρά με τον άντρα που ελπίζω να γίνει.66

Εντάξει, αδελφή, πάρτε το. Ή σκηνή στροβιλίστηκε και χάθηκε, κι ύστερα ο

Αλγκερνον είδε τον εαυτό του σε μια σχολική αίθουσα να διδάσκεται από έναν δάσκαλο. Είδε τον εαυτό του να παίζει κάπως άσχημα παιχνίδια σε βάρος του εκπαιδευτή του, που δεν μπορούσε να πει και πολλά γιατί ο πατέρας του Αλγκερνον ήταν ένας πολύ αυταρχικός αριστοκράτης που θεωρούσε τους δάσκαλους, τις γκουβερνάντες και όλο το υπηρετικό προσωπικό αξιοκαταφρόνητα πρόσωπα. Ο Αλγκερνον αντίκριζε με φρίκη τώρα μερικά από τα παιχνίδια του, παιχνίδια που τον έκαναν τώρα να κοκκινίζει. Ύστερα από λίγο ή εικόνα άλλαξε και πάλι. Ήταν μεγαλύτερος αυτή τη φορά, ίσως δεκατεσσάρων χρονών μάντεψε πως θα έπρεπε να ήταν ανάμεσα στα δεκατέσσερα και δεκαπέντε κι είδε τον εαυτό του να κοιτά κρυφά πίσω από μια πόρτα σ' ένα αρκετά έρημο τμήμα του μεγάρου της οικογένειας. Μια όμορφη νεαρή υπηρέτρια φάνηκε να έρχεται. Ο Αλγκερνον κρύφτηκε πίσω από την πόρτα, και καθώς εκείνη τον προσπενούσε πήδηξε έξω, την άρπαξε από τον λαιμό και την τράβηξε μέσα στο δωμάτιο. Γρήγορα κλείδωσε την πόρτα και, κρατώντας ακόμα την κοπέλα από τον λαιμό για να την εμποδίσει να φωνάξει, της έσκισε τα ρούχα. Ο Αλγκερνον ένιωσε να κοκκινίζει με την σκέψη του τι είχε κάνει. Σε λίγο ή σκηνή άλλαξε ξανά. Στεκόταν τώρα στο γραφείο του πατέρα του, μαζί με την καμαριέρα που έκλαιγε. Ο πατέρας του Αλγκερνον έστριβε τα μουστάκια του κι άκουγε την ιστορία της κοπέλας. Μετά γέλασε βραχνά και είπε, Θεέ μου, γυναίκα, δεν καταλαβαίνεις πως ένας νεαρός κύριος πρέπει να μάθει μερικά πράγματα για το σεξ. Γιατί νομίζεις πως βρίσκεσαι εδώ. Αν δεν μπορείς να δεχτείς ένα τόσο μικρό πράγμα τότε φύγε από το σπίτι μου! Και μ' αυτά έδωσε βάνουσα ένα χαστούκι στην κοπέλα. Εκείνη γύρισε κι έφυγε τρέχοντας από το δωμάτιο. Ο πατέρας στράφηκε προς τον Αλγκερνον και είπε, μμμμ, ώστε είχες την πρώτη σου επαφή, νεαρέ μου, δεν είσαι πια παρθένος ε. Ωραία, συνέχισε έτσι, θέλω να εξασκείσαι. Θέλω να δω πολλούς γερούς γιους να γεννιούνται σ' αυτό το σπίτι πριν αφήσω αυτό τον κόσμο. Μ' αυτά τα λόγια ο πατέρας έκανε νόημα στον Αλγκερνον να φύγει. Οι εικόνες άλλαζαν, και άλλαζαν ξανάδε το Ητον, τις κωπηλασίες στον ποταμό. Μετά την Οξφόρδη, τον στρατό, την εκπαίδευση κι ύστερα την αποστολή του. Ο πόλεμος με τους Μπόερς. Ο Αλγκερνον αντίκρισε με φρίκη τις εικόνες, καθώς τον έδειχναν να δίνει διαταγές στους άντρες του να σκοτώσουν μια ανυπεράσπιστη 67

Οικογένεια που το μόνο της κρίμα ήταν ότι δεν κατάλαβε μια διαταγή στα Αγγλικά γιατί μιλούσε μόνο Αφρικανικά. Είδε τα σώματα να πετιούνται στο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

χαντάκι δίπλα στον δρόμο κι αντίκρισε τον εαυτό του να χασκογελά καθώς ένα νεαρό κορίτσι πέθαινε από την λόγχη κάποιου στρατιώτη του. Οι εικόνες συνεχίστηκαν. Ο Αλγκερνον λούστηκε σε κρύο ιδρώτα. Ένωθε άρρωστος, ένωθε πολύ έντονα την επιθυμία να κάνει εμετό, μα δεν μπορούσε. Είδε τους θανάτους να φτάνουν τους εβδομήντα, τους εβδομήντα τέσσερις, εβδομήντα οχτώ. Εβδομήντα οχτώ θάνατοι, κι ακριβώς τη στιγμή που ήταν έτοιμος να σκοτώσει για εβδομηκοστή ένατη φορά ένας ελεύθερος σκοπευτής τον χτύπησε έτσι που να μην είναι πια άντρας. Οι εικόνες συνεχίστηκαν ώσπου πια φαίνονταν να μην έχουν νόημα για τον Αλγκερνον. Βημάτισε προς τα πίσω κι ακούμπησε σ' ένα τοίχο και την άλλη στιγμή, χωρίς να το καταλάβει, χωρίς να κάνει καμιά θεληματική κίνηση, βρέθηκε ανάμεσα στον γιατρό και τα μέλη του συμβουλίου. Τον κοίταζαν παράξενα. Για μια στιγμή όμως μια αστραπή συμπάθειας έλαμψε στο πρόσωπο του πρόεδρου. Περιορίστηκε όμως να πει, λοιπόν, ας γυρίσου με πίσω στη συζήτησή μας. Στράφηκε και οδήγησε την ομάδα έξω από την αίθουσα των αναμνήσεων, πίσω στην αίθουσα του συμβουλίου. Όταν βρέθηκαν πάλι πίσω στις αρχικές τους θέσεις ο πρόεδρος είπε, είδες επεισόδια από τη ζωή σου. Είδες ότι, γαλαζοαίματος ή όχι, έχεις διαπράξει πολλά εγκλήματα, εγκλήματα που κορυφώθηκαν με την αυτοκτονία σου. Τώρα πρέπει να αποφασίσουμε, ή μάλλον πρέπει να σε βοηθήσουμε να αποφασίσεις ποιά θα είναι ή καλύτερη ζωή με την οποία θα εξιλεωθείς για το κακό που έκανες στην αγριότητα του πολέμου και για το έγκλημα της αυτοκτονίας σου. Έχεις μήπως καμιά ιδέα για το τι θα σου άρεσε να είσαι. Ο Αλγκερνον ένωθε να του έχουν κοπεί τα φτερά. Έτρεμε, ένωθε χειρότερα από κάθε άλλη φορά. Πήρε το κεφάλι στα χέρια του κι ακούμπησε τους αγκώνες στο τραπέζι. Στην αίθουσα επικρατούσε σιωπή, απόλυτη σιωπή. Ο Αλγκερνον έμεινε σ' αυτή τη θέση για απροσδιόριστο χρόνο, δουλεύοντας στο μυαλό του όλα όσα είχε δει, το χειρότερο, φέρνοντας στο μυαλό του όλες εκείνες τις πράξεις που είχε δει, που είχε κάνει, και σκεφτόταν τι θα έπρεπε να γίνει. Πέρασε από το μυαλό του ή σκέψη πως ίσως να έπρεπε να γίνει ιερέας, ένας κληρικός, ίσως και επίσκοπος, που, μάλιστα, αν είχε και λίγη υποστήριξη, θα μπορούσε να εξελιχθεί και σε αρχιεπίσκοπο. 68

Μα τότε από κάπου μέσα του ένωσε ένα τόσο ισχυρό αίσθημα άρνησης που άλλαξε πολύ γρήγορα τη γραμμή της σκέψης του. Κτηνίατρος, σκέφτηκε. Μα όχι, δεν του άρεσαν και τόσο τα ζώα, κι άλλωστε δεν ήταν και

τόσο σημαντική ή θέση του κτηνίατρου στην κοινωνία έτσι δεν είναι. Θα ήταν πραγματικά πτώση για κάποιον της τάξης του να γίνει κτηνίατρος, ένας απλός κτηνίατρος. Από κάπου του ήρθε ή εντύπωση σιωπηλού γέλιου, γέλιου που τον κορόιδευε, γέλιου που του έδειχνε ότι ακόμα βρισκόταν σε λάθος δρόμο. Και τότε σκέφτηκε πως θα γινόταν γιατρός, ένας διάσημος γιατρός, που θα δούλευε ανάμεσα στους ευγενείς και ίσως να κατάφερνε να σώσει εβδομήντα ή ογδόντα ζωές στην καριέρα του. Και τότε θα είχε πια καθαρό παρελθόν για να ξεκινήσει μια άλλη ζωή στο τέλος αυτής της ζωής, της επερχόμενης. Ένας από τους άντρες του συμβουλίου μίλησε για πρώτη φορά. Παρακολουθούμε, φυσικά, τις σκέψεις σου σ' αυτή τη σφαίρα, είπε δείχνοντας μια σφαίρα στο τραπέζι, που ο Αλγκερνον δεν είχε προσέξει την πρώτη φορά γιατί ήταν καλυμμένη, μα τώρα φωτοβολούσε και έδειχνε τις σκέψεις του Αλγκερνον. Καθώς ο Αλγκερνον κοκκίνισε συνειδητοποιώντας πως όλα όσα είχε σκεφτεί είχαν αποκαλυφτεί κοκκίνισε και η εικόνα στην σφαίρα. Ο πρόεδρος μίλησε, ναι, μπορώ με όλη μου την καρδιά να σου συστήσω να γίνεις γιατρός, μα δεν συνιστώ καθόλου να γίνεις γιατρός της αριστοκρατίας. Αυτό είναι το σχέδιο που θα πρότεινα στην περίπτωση σου. Ο πρόεδρος σταμάτησε να ξεφυλλίζει μερικά χαρτιά, και στο τέλος είπε, πήρες τις ζωές πολλών, και άλλους ακρωτηριάσες και κατάντησες ανάπηρους. Ο Αλγκερνον τινάχτηκε όρθιος. Όχι! Δεν έχω ακρωτηριάσει κανένα, κανείς δεν είναι ανάπηρος εξαιτίας μου ο πρόεδρος τον διέκοψε, μάλιστα, με τις διαταγές σου άλλοι έχασαν τη ζωή τους, άλλοι ακρωτηριάστηκαν κι έμειναν ανάπηροι, κι εσύ φέρνεις την ευθύνη το ίδιο όσο και εκείνοι που πράγματι το έκαναν. Μα πρέπει να με ακούσεις, και πρέπει να με ακούσεις προσεκτικά γιατί δεν θα τα επαναλάβω. Θα πρέπει να γίνεις γιατρός, γιατρός όμως σε μια φτωχή περιοχή όπου θα μπορείς να δουλεύεις ανάμεσα στους φτωχούς, και θα ξεκινήσεις τη ζωή σου σαν φτωχός, όχι πλέον σαν μέλος της αριστοκρατίας, μα σαν κάποιος που πρέπει να αναρριχηθεί μόνος του. Και στο τριακοστό έτος αυτής της ζωής ή θα ξαναγυρίσεις εδώ αν επαναλάβεις την αυτοκτονία σου ή, αν όχι, θα γυρίσεις σε ένα ανώτερο επίπεδο του αστρικού κόσμου, όπου θα προετοιμαστείς σύμφωνα με το πόσο καλά θα συμπεριφερθείς στην ζωή που πρόκειται ν' αρχίσεις.⁶⁹

Ακολούθησε ζωνηρή συζήτηση για αρκετή ώρα μα κάποτε ο πρόεδρος κτύπησε το σφυρί του και είπε, θα συναντηθούμε και πάλι να μιλήσουμε για το τι γονείς θα έχεις, για να δούμε την περιοχή όπου θα γεννηθείς και να

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

κανονίσουμε την ημερομηνία. Έως τότε μπορείς να ξαναγυρίσεις στο αναπαυτήριο. Λύνεται ή συνεδρίαση. Ο Αλγκερνον και ο γιατρός πέρασαν και πάλι τα μονοπάτια ανάμεσα στους κήπους χωρίς να μιλά κανείς τους. Σε λίγο ο γιατρός οδηγούσε τον Αλγκερνον στο αναπαυτήριο και του έδειξε ένα κατάλληλο δωμάτιο λέγοντας, θα έρθω να σε πάρω αργότερα, όταν μου δοθεί εντολή. Μετά από μια πολύ σύντομη υπόκλιση γύρισε και έφυγε, αφήνοντας τον Αλγκερνον καθισμένο σε μια καρέκλα με το κεφάλι κρυμμένο στα χέρια, μια εικόνα δυστυχίας, να σκέφτεται όλα όσα είχε δει, όλα όσα είχε κάνει, να σκέφτεται, λοιπόν, αν αυτό είναι το καθαρτήριο, δόξα στον Θεό που δεν υπάρχει κόλαση! 70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ο Αλγκερνον ανακάτεψε τα μαλλιά του με τα χέρια. Ένιωθε πολύ δυστυχισμένος. Ναι-βέβαια-είχε αυτοκτονήσει. Ωραία, το είχε κάνει και τώρα το πλήρωνε, και θα το πληρώνει για αρκετό καιρό ακόμα. Στεκόταν εκεί μη ξέροντας που θα καταλήξουν όλα αυτά, πως θα τελείωναν. Έφερε στο μυαλό του όλα τα επεισόδια που του είχαν συμβεί από την άφιξή του εδώ, στον τόπο του καθαρτήριου. Ωστε είναι κακό να είναι κανείς αριστοκράτης, ε. Ωστε είναι κακό να είναι κανείς γαλαζοαίματος, ε. Μονολογούσε δυνατά κοιτάζοντας σκυθρωπός το πάτωμα. Μα την άλλη στιγμή, στο άνοιγμα της πόρτας, έκανε απότομη μεταβολή. Μπροστά στην πανέμορφη νοσοκόμα που μπήκε σηκώθηκε όρθιος ενώ το πρόσωπό του έλαμπε σαν τον πρωινό ήλιο. Ά! Είπε θριαμβευτικά, επιτέλους ένας άγγελος έρχεται να με πάρει από αυτόν τον δαιμονισμένο τόπο. Έριξε ένα βλέμμα απροκάλυπτης άνυπομονησίας και πρόσθεσε, τι καλλονή σ' έναν τόπο σαν κι αυτό, τι. Σταματήστε! Είπε ή νοσοκόμα. Οι κολακείες σας μ' αφήνουν αδιάφορη. Εσείς οι άντρες είστε όλοι ίδιοι, ένα μόνο πράγμα σκέφτεστε όταν έρχεστε σ' αυτό τον τόπο, κι ένα μπορώ να σας πω. Εμείς οι γυναίκες κουρασθήκαμε πια από όλα όσα δοκιμάζετε. Καθίστε, είπε, πρέπει να σας μιλήσω και να σας οδηγήσω σ' ένα διαφορετικό μέρος. Μα πρώτα από όλα δεν μπόρεσα να μην ακούσω όλα όσα μουρμουρίζατε όταν μπήκα μέσα. Μετά από σας, δεσποινίς, είπε ο Αλγκερνον με πολλή ευγένεια. Ή νοσοκόμα κάθισε και ο Αλγκερνον βιάστηκε να βάλει την καρέκλα του πλάι της. Μα πειράχτηκε πολύ όταν εκείνη μετακίνησε με τη σειρά της το κάθισμα ώστε να κάθεται απέναντι του. Λοιπόν, Πενήντα Τρία, άρχισε. Ο Αλγκερνον σήκωσε το χέρι του. Κάνετε λάθος, δεσποινίς, δεν είμαι ο Πενήντα Τρία.71

Είμαι ο Αλγκερνον Σαίντ Κλαίρ ντε Μπόνκερς, είπε. Ή νοσοκόμα φύσηξε ηχηρά τη μύτη της και τίναξε το κεφάλι της. Μην είσαι χαζός, αποκρίθηκε, δεν παίζεις στο θέατρο τώρα, βρίσκεσαι εδώ σ' αυτό τον κόσμο ανάμεσα στις πράξεις ενός έργου, όπως θα μπορούσε να πει κανείς. Σήκωσε το χέρι της

για να τον εμποδίσει να την διακόψει κι' ύστερα είπε. Υπάρχουν δύο πράγματα ιδιαίτερα για τα όποια θέλω να σου μιλήσω πρώτα. Το πρώτο είναι ότι εδώ δεν είσαι ο Αλγκερνον τάδε μα ο αριθμός Πενήντα Τρία. Είσαι κάτι σαν κατάδικος εδώ, έχεις καταδικαστεί γιατί το έγκλημα της αυτοκτονίας, κι εδώ είσαι γνωστός με τα δύο τελευταία νούμερα της βασικής σου συχνότητας, στην περίπτωση σου Πενήντα Τρία. Ο φτωχός Αλγκερνον ένιωσε το μυαλό του να σταματά. Βασική συχνότητα. Είπε. Φοβάμαι πως τα λόγια σας ξεπερνούν τις δυνάμεις μου κατανόησης. Δεν έχω την παραμικρή ιδέα για ποιό πράγμα μιλάτε. Το όνομα μου είναι Αλγκερνον και όχι Πενήντα Τρία. Έχεις πολλά να μάθεις, νεαρέ, του αποκρίθηκε ή νοσοκόμα με κάποια ψυχρότητα. Δείχνεις να είσαι καταπληκτικά αμαθής για κάποιον που υποστηρίζει ότι στις φλέβες του κυλά αίμα σχεδόν βασιλικό, μα ασχοληθούμε με αυτό πρώτα. Φαίνεται να πιστεύεις πως, επειδή κάποια ιδιαίτερη πράξη πάνω στην Γη σε ανέδειξε μέλος της αριστοκρατίας, διατηρείς αυτόν τον τίτλο και εδώ. Έχεις λάθος! Ω ξέσπασε ο Αλγκερνον, θα πρέπει να είσαι κομμουνίστρια ή κάτι παρόμοιο. Υιοθετείς μια Κομμουνιστική θεωρία αν πιστεύεις ότι κανείς δεν κατέχει δίκαια τη θέση του στην κοινωνία πως όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι! Η νοσοκόμα αναστέναξε αγανακτισμένα κι ύστερα είπε κουρασμένα. Είσαι πράγματι αμαθής. Θα σου πω μιας διαπαντός πως ο Κομμουνισμός είναι κι' αυτός έγκλημα τουλάχιστον ισοδύναμο με την αυτοκτονία γιατί, αν εκείνος που αυτοκτονεί διαπράττει έγκλημα ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό, ο κομμουνισμός είναι έγκλημα ενάντια σ' ολόκληρη την φυλή, ενάντια σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα. Δεν υποστηρίζουμε τον κομμουνισμό, και μετά από καιρό μετά από πολύ καιρό ο Κομμουνισμός θα πάψει να υπάρχει γιατί βασίζεται σε λάθος διδάγματα. Μα δεν είναι αυτό το θέμα μας. Συμβουλευτήκε κάτι χαρτιά που κρατούσε στα χέρια της, σήκωσε το κεφάλι της και κοίταξε τον Αλγκερνον ίσια στα μάτια λέγοντας. Πρέπει να σε απομακρύνουμε από αυτή την φοβερή σου ιδέα ότι επειδή μια φορά ήσουν μέλος της αριστοκρατίας έτσι θα είσαι πάντα.

72

Ας δούμε τα πράγματα με γήινους όρους. Σκέψου έναν συγγραφέα που έζησε σ' εκείνο τον κόσμο πριν από κάμποσο καιρό. Το όνομά του ήταν Σαίξπηρ. Έγραψε έργα που σου είναι πολύ γνώριμα, και οι άνθρωποι υποδύονται τους χαρακτήρες που δημιούργησε. Σε ένα έργο περιγράφεται

κάποιος απατεώνας, σε κάποιο άλλο ένας βασιλιάς, μα θα σου πω εντελώς ωμά τούτο. Οι άνθρωποι στη Γη θα θεωρούσαν τρελό και θα γελούσαν σε βάρος οποιουδήποτε ηθοποιού που, έχοντας παίξει το ρόλο του βασιλιά στον Άμλετ, συνέχιζε να φαντάζεται ως το τέλος της ζωής του πως είναι βασιλιάς στην πραγματικότητα. Οι άνθρωποι κατεβαίνουν στην Γη για να πάρουν μέρος σ' εκείνο τον ιδιαίτερο ρόλο στο θέατρο της ζωής που θα τους επιτρέψει να μάθουν εκείνα που έχουν να μάθουν. Αφού διδαχθούν όσα είναι να διδαχθούν και ξαναγυρίσουν στον άστρικό κόσμο, τότε, φυσικά, απορρίπτουν την φανταστική τους ταυτότητα και ξαναβρίσκουν τη δική τους φυσική ταυτότητα που προσδιορίζεται από τον προσωπικό τους ανώτερο Ύπερνο. Ο Αλγκερνον ή καλύτερα, ο Πενήντα Τρία από εδώ και στο εξής αποκριθήκε τρέμοντας σχεδόν, 'ώ Θεέ μου, Θεέ μου πόσο αντιπαθώ τις μορφωμένες γυναίκες. Όταν βλέπω ένα τόσο όμορφο νεαρό κορίτσι ν' αρχίζει τα κηρύγματα και τις διδασκαλίες τότε αληθινά νιώθω τα συναισθήματά μου να σβήνουν. Ω, τι υπέροχα! Αποκριθήκε ή νοσοκόμα, γιατί έβρισκα τις σκέψεις σου ολότελα δυσάρεστες, και χαίρομαι αληθινά που έβαλα ένα τέλος στους ολοφάνερους σκοπούς σου. Συμβουλευτήκε και πάλι τις σημειώσεις της, παραβάλλοντας το κάθε έγγραφο με τα άλλα, κι ύστερα είπε. Έχεις σταλεί σε λάθος αναπαυτήριο. Πρέπει να σε οδηγήσω σε ένα πιο προσωρινό γιατί πρέπει να γυρίσεις πίσω στη Γη όσο το δυνατόν συντομότερα, ή θέση σου μάλιστα εδώ είναι εντελώς μεταβατική και δεν υπάρχει τίποτα που να μπορούμε να κάνουμε για σένα εκτός από του να σε προωθήσουμε όσο γρηγορότερα μπορούμε. Παρακαλώ ακολούθησε με. Έτσι λέγοντας σηκώθηκε όρθια και τον οδήγησε προς την πόρτα. Ο Πενήντα Τρία τέως Αλγκερνον! Τινάχτηκε εμπρός και της άνοιξε την πόρτα με μια ελαφρά κοροϊδευτική υπόκλιση. Μετά από σας, μαντάμ, είπε. Η νοσοκόμα πέρασε την πόρτα μ' έναν αέρα αξιοπρέπειας για να σκοντάψει πάνω στον γιατρό που μόλις εκείνη τη στιγμή έμπαινε. Ωπς! Ω, λυπάμαι, γιατρέ, δεν σας είδα, είπε ή νοσοκόμα. Ω, μη το σκέφτεστε καθόλου, αδελφή, μη το σκέφτεστε. Ερχόμουν να πάρω τον Πενήντα Τρία γιατί το συμβούλιο θέλει να τον δει και πάλι. 73

Έχετε να του πείτε τίποτα πρώτα. Η νοσοκόμα χαμογέλασε στον γιατρό κι απάντησε, όχι, με χαρά μου θα τον αποχωριστώ. Δείχνει αρκετά ανόητος για άνθρωπος της δικής του θέσης. Προσπαθούσα να του διδάξω ότι το να είναι κανείς γαλαζοαίματος δεν μετράει καθόλου εδώ, μα πως τουλάχιστον

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

είναι κάπως καλύτερο από το να έχει κομμουνιστικό αίμα στις φλέβες του. Όμως, γιατρέ, πρόσθεσε γρήγορα ή νοσοκόμα, όταν τελειώσει το συμβούλιο μαζί του πρέπει να μεταφερθεί στο αναπαυτήριο των διερχομένων, έγινε κάποιο λάθος στις διαταγές και γι' αυτό νομίζω τον φέρατε εδώ. Θα φροντίσετε παρακαλώ να μεταφερθεί στο αναπαυτήριο των διερχομένων. Ο γιατρός ένευσε καταφατικά και είπε, ναι, αδελφή, θα φροντίσω. Ύστερα έκανε ένα νόημα στον Πενήντα Τρία λέγοντας, εμπρός, έχουμε ήδη αργήσει. Στράφηκε και οδήγησε τον Αλγκερνον, όχι, τον Πενήντα Τρία, σ' έναν διάδρομο που εκείνος πρώτη φορά έβλεπε. Καθώς πήγαιναν ο φτωχός ολοένα μουρμούριζε, καθαρτήριο, ε. Σίγουρα λοιπόν εδώ είναι, χωρίς αμφιβολία. Θα βγω από εδώ πολλά εκατοστά κοντύτερος. Από τα πολλά περπατήματα έλιωσα τα πόδια μου ως τα γόνατα! Ο γιατρός, που είχε πιάσει το μουρμουρητό του, γέλασε κι αντέτεινε, μάλιστα, θα είσαι πολύ, πολύ κοντύτερος όταν φύγεις από εδώ γιατί θα είσαι πια έμβρυο στην κοιλιά της μητέρας σου! Ο γιατρός και ο Πενήντα Τρία έστριψαν σ' ένα μακρύ διάδρομο. Δυό φρουροί στέκονταν δεξιά κι αριστερά στην είσοδο. Ο ένας τους έκανε ένα σύντομο νόημα στον γιατρό και ρώτησε, αυτός είναι ο Πενήντα Τρία. Ναι, αυτός, είπε ο γιατρός. Έσύ είσαι ο συνοδός μας. Ο φρουρός στα δεξιά σηκώθηκε όρθιος κι αποκρίθηκε, 'εγώ είμαι ο συνοδός σας. Αλλά ας μην χάνουμε άλλο χρόνο. Στράφηκε κι άρχισε να βαδίζει αρκετά γρήγορα στον διάδρομο. Ο Πενήντα Τρία και ο γιατρός αναγκάστηκαν να ταχύνουν κι αυτοί το βήμα τους για να τον ακολουθήσουν. Περπατούσαν για αρκετή ώρα, και ο Πενήντα Τρία με τρόπο έβλεπε πως αδιάφορο πόσο περπατούσαν, ο διάδρομος έμοιαζε να μην τελειώνει ποτέ. Μα κάποτε έφτασαν σε μια διακλάδωση στον διάδρομο. Ο φρουρός, ή οδηγός, ο Πενήντα Τρία δεν ήταν σίγουρος πως να τον ονομάσει, έστριψε αριστερά, προχώρησε λίγο ακόμα κι ύστερα κτύπησε ευγενικά σε μια πόρτα. Μια φωνή απάντησε από μέσα και ο φρουρός αμέσως άνοιξε την πόρτα και την κράτησε ανοιχτή για να περάσουν πρώτα ο γιατρός και ύστερα ο Πενήντα Τρία και τελευταίος αυτός, που έκλεισε πίσω του την πόρτα. Προχώρησε και κάθισε εδώ, παρακαλώ, είπε μια φωνή 74

Ο Πενήντα Τρία προχώρησε εμπρός και πήρε τη θέση που του υπέδειξαν. Έχουμε λοιπόν να συζητήσουμε το μέλλον σου. Θέλουμε να επιστρέψεις στην Γη όσο το δυνατόν πιο σύντομα, σε χρόνο ανάλογο με τις βιολογικές λειτουργίες μιας γυναίκας! Είπε ή φωνή. Ο Πενήντα Τρία κοίταξε γύρω του που είχε κάνει μεγάλη έκπληξη ή ποσότητα του φωτός στο κτίριο, του είχε

δώσει την εντύπωση κτίσματος αληθινά λουσμένου στο φως, και παντού τριγύρω έβλεπε φώτα να αναβοσβήνουν. Ένας τοίχος, συνειδητοποίησε μ' αρκετή έκπληξη, φαινόταν να είναι φτιαγμένος από παγωμένο γυαλί στο οποίο έκαναν την εμφάνισή τους κατά διαστήματα χρωματιστά φώτα που αναβόσβηναν, περνούσαν γρήγορα κι εξαφανίζονταν. Είδε πως βρισκόταν σε μια αίθουσα που παρόμοιο της δεν είχε ποτέ αντικρίσει. Είχε την αυστηρότητα περιβάλλοντος νοσοκομείου, μα δεν ήταν λευκή αλλά είχε μια γαλήνια απόχρωση πράσινου. Γύρω του υπήρχαν πέντε ή έξι δεν μπορούσε να τους μετρήσει ακριβώς άντρες ντυμένοι με πρασινωπές στολές. Δεν ήταν σίγουρος για τον αριθμό τους γιατί φαινόταν πως από καιρό σε καιρό άλλοι έμπαιναν στην αίθουσα και άλλοι έφευγαν. Δεν ήταν καιρός όμως να προσέχει τέτοιες λεπτομέρειες γιατί ο πρώτος του μιλούσε ξανά. Ξέτασα προσεκτικά και πήρα ύπ' όψη μου όλες τις πληροφορίες που μου παραδόθηκαν. Εξέτασα με κάθε λεπτομέρεια το παρελθόν σου, το παρελθόν σου πριν κατέβεις κάτω στη Γη, κι ανακάλυψα ότι, παρόλο που σύμφωνα με τη θέση σου φαίνεται ότι πήγες αρκετά καλά στην Γη, σύμφωνα με τους θεσμούς και τις δοκιμασίες της πραγματικής ζωής ήσουν μια αποτυχία. Και ολοκλήρωσες την αποτυχία σου διαπράττοντας το έγκλημα της αυτοκτονίας. Θέλουμε λοιπόν τώρα να σε βοηθήσουμε. Ο Πενήντα Τρία ήταν φανερά δυσαρεστημένος, και δεν μπόρεσε να κρατηθεί, να με βοηθήσετε. Να με βοηθήσετε! Από τότε που βρέθηκα εδώ αντιμετωπίζω κριτικές, αντιμετωπίζω επιπλήξεις σχεδόν για το κάθε τι. Με επέπληξαν που ήμουν μέλος της ανώτερης τάξης και με επέπληξαν όταν είπα πως ίσως έπρεπε να ήμουν κομμουνιστής. Τι πρέπει να πιστέψω. Αν βρίσκομαι εδώ να τιμωρηθώ, τότε γιατί δεν προχωρούμε στην τιμωρία. Ο ηλικιωμένος κομψός άντρας με τα γκριζα μαλλιά που καθόταν μπροστά στον Πενήντα Τρία έδειχνε αληθινά λυπημένος κι εκπληκτικά γεμάτος συμπόνια. Λυπάμαι τόσο που νιώθεις έτσι, είπε. Ή στάση σου είναι που κάνει τα πάντα τόσο δύσκολα για μας 75

Γιατί φτάσαμε στο αναπόδραστο συμπέρασμα πως, καθώς πήγες στην Γη σαν ηθοποιός με κάπως υψηλή θέση και αυτή ή θέση επηρέασε τη ψυχή σου, όταν θα σταλείς πίσω θα πρέπει να σταλείς σε συνθήκες φτωχές. Αλλιώςτικά θα γίνεις πραγματικά ανυπόφορος και θα δίνεις στον Υπερνό σου απόλυτα λάθος εντυπώσεις. Έγινα σαφής. Ρώτησε. Ο Πενήντα Τρία έριξε ένα άγριο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

βλέμμα και αποκρίθηκε, όχι, απόλυτα όχι, δεν έχω ιδέα για τι μιλάτε όταν αναφέρεστε στον Υπερνού και τα παρόμοια. Μέχρι εδώ όλα όσα έχω ακούσει είναι ένα μάτσο ανοησίες, και δεν έχω κανένα αίσθημα ένοχης για όσα έκανα. Επομένως, σύμφωνα με τον Αγγλικό νόμο, δεν διέπραξα έγκλημα! Ο ηλικιωμένος συνομιλητής του ένιωσε τα νεύρα του να τεντώνονται. Του φαινόταν πως αυτός ο άνθρωπος αυτός ο αριθμός Πενήντα Τρία έκανε τον δύσκολο για να κάνει τον δύσκολο. Έχεις ολότελα λάθος να επικαλείσαι τον Αγγλικό νόμο, είπε, γιατί αν ήξερες έστω και ελάχιστα τον Αγγλικό νόμο θα ήξερες πως υπάρχει ένα άρθρο που λέει ότι η άγνοια του νόμου δεν αποτελεί δικαιολογία και έτσι αν παραβεις τον νόμο κι ύστερα ισχυριστείς ότι δεν ήξερες ότι υπάρχει τέτοιος νόμος και πάλι θεωρείσαι ένοχος γιατί έπρεπε να είχες πληροφορηθεί την ύπαρξη τέτοιου νόμου. Και παρακαλώ μην προσπαθείς να φανείς επιθετικός μαζί μου γιατί είμαι ένας από αυτούς που κρατούν στα χέρια τους το πεπρωμένο σου, κι αν κρατάς τέτοια υπερβολικά αρνητική στάση μαζί μας μπορεί να κάνουμε τις συνθήκες της ζωής σου αληθινά σκληρές. Περιορίσου λοιπόν να προσέχεις ότι λέγεται και φρόντισε να ελέγχεις την επιθετικότητά σου. Ο τόνος της φωνής του έκανε τον Πενήντα Τρία ν' ανατριχιάσει, να νιώσει υποταγμένος. Αποκρίθηκε λέγοντας, μα, κύριε, τι πρέπει να κάνω όταν χρησιμοποιούνται όροι που δεν έχουν κανένα νόημα για μένα. Τι είναι, για παράδειγμα, ο Υπερνούς .αργότερα, είπε ο συνομιλητής του, θα διδαχθείς τα πάντα γύρω από αυτό το θέμα. Θα ήταν αρκετό προς το παρόν να σου πω ότι ο Υπερνούς σου είναι εκείνο που θα ονομάζες αιώνια, αθάνατη ψυχή σου. Εσύ τώρα δεν είσαι παρά μια μαριονέτα, μια προέκταση του Υπερνού που έχει υλοποιηθεί σ' έναν υλικό κόσμο για να διδαχθεί από την σκληρή φυσική εμπειρία εκείνα που δεν μπορεί να αισθανθεί ο κατά πολύ λεπτότερος Υπερνούς. Ο φτωχός Πενήντα Τρία ένιωθε το κεφάλι του να γυρίζει. Στην πραγματικότητα δεν καταλάβαινε τίποτα από αυτά, μα καθώς του είχαν πει θα του τα δίδασκαν αυτά αργότερα κι έτσι ήταν καλύτερα να πάψει τώρα τις ερωτήσεις και να περιοριστεί ν' ακούει. 76

Έτσι έκανε ένα νόημα σαν απάντηση στον συνομιλητή του που περίμενε. Ο συνομιλητής του, που ίσως είναι καλύτερα να τον ονομάσουμε σύμβουλό του, συμβουλευτήκε τα χαρτιά του κι ύστερα είπε, πρέπει να γυρίσεις σαν παιδί φτωχών γονέων, γονέων που δεν θα έχουν κοινωνική θέση, κι αυτό γιατί ο ρόλος που καλέστηκες να παίξεις στην προηγούμενή σου ζωή φαίνεται πως έχει σοβαρά καλύψει τις δυνάμεις σου κατανόησης και τις

αισθήσεις σου, και τοποθετείς τον εαυτό σου σε μια θέση που δεν σου ανήκει. Πρόκειται να προτείνουμε και έχεις το δικαίωμα να αρνηθείς να γεννηθείς από γονείς που ζουν στο Λονδίνο, στην περιοχή την γνωστή σαν Τάουερ Χάμλετς. Εκεί υπάρχουν πολύ κατάλληλοι μέλλοντες γονείς, κοντά στην οδό Χάι Γουάπιν. Θα έχεις το πλεονέκτημα να γεννηθείς αρκετά κοντά στον πύργο του Λονδίνου και στο Μίντ, στις περίφημες περιοχές της αποβάθρας, όπου αφθονούν ή φτώχεια και ή δυστυχία. Εδώ, αν συμφωνείς, και αν διαθέτεις την πνευματική και ηθική φλέβα, μπορείς να εργαστείς για να γίνεις γιατρός ή χειρουργός, και έτσι, σώζοντας τις ζωές των ανθρώπων γύρω σου θα μπορέσεις να εξιλεωθείς για τις ζωές που πήρες και για τους θανάτους που είσαι υπεύθυνος. Πρέπει όμως να αποφασίσεις γρήγορα γιατί οι γυναίκες που έχουν εκλεγεί σαν μέλλουσες μητέρες είναι ήδη έγκυες, κι αυτό σημαίνει ότι δεν έχουμε καθόλου χρόνο. Θα σου δείξω τώρα, πρόσθεσε, την περιοχή όπου πρόκειται να γεννηθείς. Στράφηκε και κούνησε το χέρι του μπροστά στον τοίχο που ο Πενήντα Τρία είχε θεωρήσει ότι ήταν από γυαλί από παγωμένο γυαλί. Μ' αυτή την χειρονομία ο τοίχος ζωντάνεψε, και ο Πενήντα Τρία μπόρεσε να δει, μ' όλα της τα χρώματα, μια περιοχή του Λονδίνου που μόνο επιπόλαια είχε γνωρίσει. Ο ποταμός Τάμεσης, ναι. Μετά ή γέφυρα Σάουθγουάρκ, ή γέφυρα του Λονδίνου, κι ύστερα ή σηκωτή γέφυρα του Τάουερ μπριτζ. Και πιο πέρα μπορούσε να διακρίνει τον ίδιο τον πύργο του Λονδίνου. Στεκόταν στη θέση του καταγοητευμένος, θαυμάζοντας τις απόλυτα καθαρές εικόνες, παρατηρώντας την κυκλοφορία ατούς δρόμους. Με πολλή έκπληξη είδε πάμπολλα αμάξια χωρίς άλογα και πράγματι ελάχιστες από τις γνωστές του άμαξες με τ' άλογα! Εκδήλωσε την απορία του για το θέμα και ο σύμβουλος εξήγησε, 'Ω, ναι, τα ιππήλατα έχουν σχεδόν εξαφανιστεί, τα πράγματα έχουν αλλάξει σημαντικά από τότε που βρίσκεσαι εδώ, και βρίσκεσαι εδώ πολύ καιρό, ξέρεις. Ήσουν αναισθητός για Τρία χρόνια περίπου. 77

Τώρα τα πάντα λειτουργούν με μηχανές, έχουνε μηχανοκίνητα λεωφορεία, μηχανοκίνητα φορτηγά και αυτοκίνητα. Τα πράγματα υποτίθεται πως έχουν βελτιωθεί μα προσωπικά λυπάμαι για την εξαφάνιση των άλογων από τους δρόμους. Ο Πενήντα Τρία έστρεψε και πάλι την προσοχή του στην εικόνα. Ή οδός Μίντ, ή Κέημπλ, ή Σάντγουέλ, ή ήστ Σμίθφιλντ, ή λεωφόρος, ή οδός Τόμας Μούρ, ή Σαίντ κάθρινς, ή Γουάπιν Χάι και γουάπιν Γουώλ. Ο σύμβουλος είπε, λοιπόν έχουμε πέντε γυναίκες εγκύους. Θέλω να εκλέξεις

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ποιά περιοχή προτιμάς από αυτές που βλέπεις. Από τις πέντε γυναίκες ή μία είναι σύζυγος ενός πανδοχέα, ταβερνιάρη θα μπορούσαμε να πούμε.' Η δεύτερη είναι γυναίκα ενός λαχανοπώλη. 'Η τρίτη είναι γυναίκα ενός σιδερά. 'Η τέταρτη είναι γυναίκα ενός οδηγού λεωφορείου. Και ή πέμπτη είναι κι αυτή πανδοχέας. Λέω κι αυτή γιατί και ή πρώτη είχε παρόμοια ασχολία. Τώρα λοιπόν, έχεις δικαίωμα εκλογής και κανείς δεν θα σε επηρεάσει. Μπορώ να σου δώσω έναν κατάλογο μ' αυτές και θα έχεις εικοσιτέσσερις ώρες για να σκεφτείς το ζήτημα. Αν χρειαστείς οποιαδήποτε συμβουλή δεν έχεις παρά να ρωτήσεις. Ο Πενήντα Τρία ανακάθισε και κάρφωσε το βλέμμα στις ζωντανές εικόνες σ' εκείνο τον τοίχο, παρατηρώντας ανθρώπους να κινούνται, κοιτώντας τα παράξενα ρούχα που φορούσαν τώρα οι γυναίκες, θαυμάζοντας τα αμάξια που έτρεχαν χωρίς άλογα, θαυμάζοντας επίσης τα πολυάριθμα καινούργια κτίσματα. Κατόπιν στράφηκε στον σύμβουλό του και είπε, κύριε, θα ήθελα ιδιαίτερα να σας ζητήσω να μου επιτραπεί να δω τους δέκα ανθρώπους, πέντε πατέρες και πέντε μητέρες, από τους όποιους πρόκειται να διαλέξω τους γονείς μου. Θα ήθελα να τους δω, θα ήθελα να δω την οικογενειακή τους κατάσταση. Ο σύμβουλος κούνησε αργά το κεφάλι μ' αληθινή λύπη. Ά, φίλε μου, μурμουρίσε, αυτό που μου ζητάς είναι πάνω από την δικαιοδοσία μου, γιατί ποτέ μα ποτέ δεν κάνουμε κάτι τέτοιο. Μπορούμε μόνο να σου δώσουμε τις γενικές λεπτομέρειες κι εσύ θα κάνεις την εκλογή σου. Δεν επιτρέπεται να δεις τους γονείς σου γιατί αυτό θα ήταν παραβίαση της ιδιωτικής τους ζωής. Τώρα σου προτείνω να επιστρέφεις στο αναπαυτήριο σου και να σκεφτείς το όλο θέμα. Έτσι λέγοντας έκανε μια ελαφριά υπόκλιση στον γιατρό και τον Πενήντα Τρία, μάζεψε τα χαρτιά του κι έφυγε από την αίθουσα. Ο γιατρός σηκώθηκε όρθιος και είπε, εμπρός, ας πηγαίνουμε. Ο Πενήντα Τρία σηκώθηκε διατακτικά και τον ακολούθησε. 78

Μαζί έκαναν τον ίδιο δρόμο, πάλι με την συνοδεία του φρουρού. Οι διάδρομοι έδειχναν πιο μεγάλοι αυτή τη φορά. Στο τέλος βρέθηκαν και πάλι στην ύπαιθρο, και ο Πενήντα Τρία πήρε μια βαθιά αναπνοή, γεμίζοντας έτσι με ενέργεια και ζωή. Ο φρουρός τους άφησε για να γυρίσει στη θέση του κι εκείνοι συνέχισαν μόνοι προς ένα γκριζωπό κτίριο που ο Πενήντα Τρία είχε και πριν διακρίνει μα το θεώρησε χωρίς ενδιαφέρον και το αγνόησε. Μπήκαν από την μπροστινή πύλη και ένας άντρας σ' ένα γραφείο είπε, τρίτο στ' αριστερά. Δεν έδειξε κανένα άλλο ενδιαφέρον γι' αυτούς. Συνέχισαν ως το τρίτο στ' αριστερά και μπήκαν σ' ένα γυμνό δωμάτιο. Τα έπιπλά του ήταν

ένα κρεβάτι και μια καρέκλα, καθώς και ένα μικρό τραπέζι, πάνω στο οποίο ο Πενήντα Τρία είδε μ' ενδιαφέρον να υπάρχει ένας μεγάλος φάκελος με τον αριθμό 53. Εντάξει, εδώ είναι, είπε ο γιατρός. Έχεις εικοσιτέσσερις ώρες από τώρα να σκεφτείς και να πάρεις την απόφαση σου. Μετά από αυτό τον χρόνο θα έρθω να σε βρω και θα δούμε μαζί ότι μένει να δούμε. Θα προετοιμαστείς μετά για την επιστροφή σου στη Γη. Αντίο. Ο γιατρός στράφηκε και βγήκε από το δωμάτιο κλείνοντας την πόρτα πίσω του, κλείνοντας την πόρτα στον Πενήντα Τρία, που απόμεινε ανήσυχος στη μέση του δωματίου ψηλαφίζοντας προσεκτικά τις σελίδες μέσα στον φάκελο με το νούμερο 53. Ο Πενήντα-Τρία έριξε μια λοξή ματιά στην κλειστή πόρτα και έβαλε τα χέρια του πίσω στην πλάτη του. Με το κεφάλι σκυφτό στο στήθος βηματιζε πάνω-κάτω στο δωμάτιο. Για ώρες ολόκληρες περπατούσε έτσι, ώσπου κάποτε κουρασμένος από την άσκηση βούλιαξε σε μια καρέκλα και κοίταξε θλιμμένα από το παράθυρο. Πενήντα Τρία,ε. Μονολόγησε. Σαν κατάδικος, κι όλα αυτά γιατί έκανα κάτι που πίστευα ότι ήταν σωστό. Τι νόημα είχε να ζω μια ζωή ούτε σαν άντρας ούτε σαν γυναίκα. 'Ακούμπησε το πηγούνι του στα χέρια του και σταύρωσε τα πόδια, έτσι που έδινε μια τέλεια εικόνα δυστυχίας. Ύστερα σκέφτηκε, ή μήπως νόμιζα ότι έκανα σωστά. Ίσως να υπάρχει κάποιο δίκιο σ' αυτά που λένε, στο κάτω-κάτω. Νομίζω είναι πολύ πιθανό να παραδινόμουν στον αυτό οίκτο, μα να που βρίσκομαι εδώ και μου δίνουν έναν αριθμό σαν να 'μαι κατάδικος στο Ντάρτμουρ. Κι έχω από πάνω την ευθύνη ν' αποφασίσω για το τι θα γίνω στη Γη. Δεν ξέρω τι πρόκειται να γίνω. Δεν ξέρω τελικά αν έχει καμιά σημασία, είναι πιθανό να καταλήξω πάλι σ' αυτό τον τόπο. Σηκώθηκε όρθιος πάλι και πήγε ως το παράθυρο, και σκέφτηκε έσπρωξε το παράθυρο κι εκείνο υποχώρησε εύκολα.79

Πήγε να περάσει έξω κι ένωσε σαν να κτυπούσε σ' ένα λεπτό αόρατο φύλλο καουτσούκ. Υποχωρούσε αρκετά για να μην πληγωθεί, μα ύστερα με έκπληξη το ένωσε να συστέλλεται και να τον σπρώχνει απαλά και ήρεμα πίσω στο δωμάτιο. Τελικά είμαι κατάδικος Ε., Μονολόγησε. Και κάθισε πίσω στην καρέκλα του. Για ώρες ατέλειωτες στεκόταν εκεί βυθισμένος στις σκέψεις του, τελείως αναποφάσιστος. Πίστευα πως μετά τον θάνατό μου θα πήγαινα στον παράδεισο, μονολόγησε, για να προσθέσει αμέσως, λοιπόν όχι, νομίζω δεν πίστευα τίποτα. Δεν ήξερα τι να σκεφτώ. Έχω δει τόσους να πεθαίνουν και δεν υπήρχε κανένα σημάδι της ψυχής που αφήνει το σώμα, κι

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

έτσι έφτασα στο συμπέρασμα πως όλα αυτά που υποστηρίζουν οι παπάδες για την ζωή μετά τον θάνατο και τα παρόμοια ήταν ανοησίες. Σηκώθηκε πάλι όρθιος κι άρχισε να βηματίζει πάλι πάνω-κάτω στο δωμάτιο, χωρίς να σταματά να σκέφτεται και μονολογώντας χωρίς να το καταλαβαίνει. Θυμάμαι στην λειτουργία ένα βράδυ το συζητούσαμε και ο λοχαγός Μπρόαντμπρήτς υποστήριξε την πολύ αναντίρρητη άποψη ότι όταν είναι κανείς νεκρός είναι νεκρός και δεν υπάρχει τίποτα άλλο σ' αυτό. Είπε πως όσους άντρες, γυναίκες, παιδιά και άλογα κι αν είχε δει να πεθαίνουν, ποτέ δεν είδε καμιά ψυχή να βγαίνει από το νεκρό σώμα και να υψώνεται φτεροκοπώντας στον ουρανό. Με το μάτι του μυαλού του είδε και πάλι την ζωή όπως ήταν στην Αγγλία την εποχή που ήταν μικρός ακόμη και τότε που ήταν εύελπις. Είδε τον εαυτό του σαν νεαρό αξιωματικό να μπαίνει περήφανος στο πλοίο που θα τον πήγαινε να πολεμήσει τους Ολλανδούς. Συνήθιζε να σκέφτεται τους Μπόερς σαν Ολλανδούς γιατί αυτή ήταν αρχικά ή εθνικότητα τους Ολλανδοί. Μα καθώς τα ξανασκεφτόταν μπορούσε να καταλάβει πως οι Μπόερς δεν ήταν παρά μια ομάδα αγρότες που πολεμούσαν για εκείνο που πίστευαν ότι ήταν δικαίωμά τους, την ελευθερία δηλαδή να διαλέγουν τον δικό τους τρόπο ζωής, ανεπηρέαστοι από την κυριαρχία της Αγγλίας. Ή πόρτα άνοιξε και κάποιος μπήκε στο δωμάτιο. Ειλικρινά προτείνω, Πενήντα Τρία, να δοκιμάσετε να ξεκουραστείτε λίγο. Μ αυτό τον ατέλειωτο βηματισμό το μόνο που καταφέρνετε είναι να εξαντλείστε. Σε λίγες ώρες θα πρέπει να υποστείτε μια αρκετά τραυματική εμπειρία. Όσο περισσότερο αναπαυτείτε τώρα τόσο πιο εύκολο θα είναι για σας αργότερα. Ο Πενήντα Τρία στράφηκε σκυθρωπά προς το μέρος του νεοφερμένου και με το καλύτερο στρατιωτικό του ύφος είπε, πέρασε έξω. 80

Ο άνθρωπος ανασήκωσε τους ώμους, στράφηκε και άφησε το δωμάτιο. Ο Πενήντα Τρία συνέχισε τους βηματισμούς και τις σκέψεις του. Και τι ήταν αυτά που έλεγαν για το βασίλειο των ουρανών. Μονολόγησε. Οι παπάδες πάντα είχαν να λένε για άλλες κατοικίες, άλλα επίπεδα ύπαρξης, άλλες μορφές ζωής. Θυμάμαι ο ιερέας μας έλεγε πως μέχρι να έρθει ο Χριστιανισμός στη Γη οι πάντες ήταν καταδικασμένοι σε αιώνιους πόνους, αιώνια βασανιστήρια και πως μόνο οι Καθολικοί θα πάνε στον παράδεισο. Αναρωτιέμαι λοιπόν πόσο καιρό υπήρχε ο κόσμος και γιατί να καταδικαστούν τόσοι και τόσοι που έζησαν πριν τον Χριστιανισμό όταν δεν ήξεραν πως έπρεπε να σωθούν. Συνέχισε να βηματίζει, πάνω-κάτω, πάνω-

κάτω, ατέλειωτα. Αν ήταν σε ποδήλατο, σκέφτηκε, θα είχε τώρα καλύψει μίλια ολόκληρα. Τουλάχιστον αυτό θα ήταν πιο σκληρή άσκηση από το να βηματίζει πάνω-κάτω στο ίδιο δωμάτιο. Στο τέλος, θυμωμένος και καταπτοημένος, σωριάστηκε στο κρεβάτι κι έμεινε εκεί κουλουριασμένος. Αυτή την φορά δεν έπεσε σκοτάδι, ούτε κοιμήθηκε, μα έμενε εκεί στη θέση του γεμάτος μίσος, γεμάτος πικρή αγανάκτηση, ενώ ζεστά αλμυρά δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του. Θυμωμένα προσπάθησε να τα σφουγγίσει με την άκρη του χεριού του, μα στο τέλος δεν μπόρεσε και, πέφτοντας μπρούμυτα, ξέσπασε σε λυγμούς. Ύστερα από στιγμές που του φάνηκαν αιώνες ακούστηκε κάποιος να κτυπά την πόρτα, μα αγνόησε το κτύπημα. Αυτό ξανακούστηκε μα το αγνόησε κι αυτή τη φορά. Μετά από λίγο όμως ή πόρτα άνοιξε αργά για να φανεί στο άνοιγμά της ο γιατρός. Έριξε μια ματιά στο δωμάτιο πρώτα κι ύστερα είπε, ά, είσαι έτοιμος. Έχουν περάσει οι εικοσιτέσσερις ώρες. Ο Πενήντα Τρία κατέβασε το ένα πόδι από το κρεβάτι, κι ύστερα ληθαργικά και το άλλο. Αργά ανακάθισε. Έχεις αποφασίσει σε ποιά οικογένεια θα πας. Ρώτησε ο γιατρός. Όχι, διάβολε, όχι, δεν το έχω καν σκεφτεί. Α! Είπε ο γιατρός, έχεις βαλθεί λοιπόν ν αντιστέκεσαι μέχρι το τέλος, ε. Καλά, δεν έχει σημασία για κανένα από μας, ξέρεις, παρόλο που δεν θα το πιστεύεις. Προσπαθούμε αληθινά να σε βοηθήσουμε, κι αν εσύ με τις συνεχείς καθυστερήσεις που προκαλείς χάσεις αυτή την ευκαιρία θα δεις έτσι πως οι ευκαιρίες λιγοστεύουν ολοένα, πως οι οικογένειες λιγοστεύουν συνέχεια. Ο γιατρός πήγε ως το τραπέζι και πήρε στα χέρια του τον φάκελο με τον αριθμό 53. Τον ξεφύλλισε άσκοπα. Έχεις να εκλέξεις ανάμεσα σε πέντε οικογένειες εδώ, είπε, και μερικοί δεν Έχουν καμιά απολύτως δυνατότητα να διαλέξουν, άλλοι απλώς δέχονται τις οδηγίες μας. 81

Άκουσέ με. Κάθισε στην καρέκλα, τεντώθηκε πίσω και σταύρωσε τα πόδια του κοιτώντας αυστηρά τον Πενήντα Τρία. Είσαι σαν κακομαθημένο παιδί που παραδίνεται σ' ανώριμη οργή. Διέπραξες ένα έγκλημα, κατέστρεψες τη ζωή σου, και τώρα πρέπει να πληρώσεις για αυτό. Προσπαθούμε να κανονιστούν όλα ώστε να πληρώσεις με τους πιο άνετους όρους. Μα αν δεν θελήσεις να συνεργαστείς μαζί μας, κι αν επιμένεις να συμπεριφέρεσαι σαν κακομαθημένο μωρό τότε κάποτε θα φτάσεις στο σημείο να μην έχεις καμιά εκλογή. Μπορεί έτσι να βρεθείς γιος κάποιας πάμφτωχης υποανάπτυκτης οικογένειας μαύρων στην Μομπάσα, ή ίσως να σταλείς σαν κορίτσι σε κάποια οικογένεια της Καλκούτας. Τα κορίτσια στην Καλκούτα δεν αξίζουν πολλά, εκεί όλοι θέλουν αγόρια μπορούν να βοηθούν στη δουλειά και σαν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

κορίτσι μπορεί να βρεθείς πουλημένος σε κανένα κακόφημο σπίτι ή να βρεθείς σε συνθήκες που να σε καταντούν σκλάβο. Ο φτωχός Πενήντα Τρία καθόταν με την πλάτη τεντωμένη στην άκρη του κρεβατιού, με τα χέρια του να σφίγγουν την άκρη του στρώματος, το στόμα του ορθάνοιχτο και τα μάτια του να κοιτάζουν άγρια. Έδινε την εντύπωση άγριου ζώου που μόλις το είχαν πιάσει και βρισκόταν για πρώτη φορά σε κλουβί. Ο γιατρός τον κοίταξε μα δεν κατάφερε να διακρίνει κανένα ίχνος κατανόησης, κανένα σημάδι πως ο Πενήντα Τρία είχε ακούσει τις παρατηρήσεις του. Αν επιμένεις σ' αυτή την βλακώδη τακτική της καθυστέρησης και κάνεις τα πράγματα τόσο δύσκολα, τότε σαν τελευταία εκλογή μπορεί να σε στείλουμε σ' ένα νησί όπου ζουν μόνο λεπροί. Πρέπει να ζήσεις τα υπόλοιπα τριάντα χρόνια που έμειναν από την προηγούμενη ζωή σου, δεν γίνεται διαφορετικά, δεν υπάρχει τρόπος να το ξεπεράσεις, αυτός είναι ο νόμος της φύσης. Είναι καλύτερα λοιπόν να λογικευτείς. Ο Πενήντα Τρία στεκόταν εκεί σε μια σχεδόν κατατονική κατάσταση. Έτσι ο γιατρός σηκώθηκε, πήγε κοντά του και τον χαστούκισε, κι από τις δυο πλευρές. Ο Πενήντα Τρία τινάχτηκε όρθιος οργισμένος, για να σωριαστεί γρήγορα πίσω. Λοιπόν, τι μπορώ να κάνω. Είπε, με στέλνουν πίσω στη Γη σαν μέλος μιας απεχθέστατα χαμηλής μορφής ζωής. Δεν είμαι συνηθισμένος σε τόσο χαμηλές κοινωνικές θέσεις. Ο γιατρός είχε μια αληθινά λυπημένη έκφραση. Κάθισε στο κρεβάτι δίπλα στον Πενήντα Τρία λέγοντας, κοίταξε αγόρι μου, κάνεις ένα μεγάλο λάθος, ξέρεις. Ας υποθέσουμε ότι βρισκόσουν στη Γη τώρα και ήσουν μέλος κάποιου θιάσου. 82

Ας υποθέσουμε πως σού είχαν αναθέσει τον ρόλο του βασιλιά Αήρ ή του Άμλετ ή κάποιον παρόμοιο. Βέβαια, δεν θα έχανες μια τέτοια ευκαιρία. Μα ύστερα, όταν θα τέλειωνε το έργο, όταν θα έφευγαν οι θεατές και όταν οι παραγωγοί αποφάσιζαν ν' ανεβάσουν ένα καινούριο έργο, θα επέμενες τότε πως είσαι ο βασιλιάς Αήρ ή ο Οθέλος ή ο Άμλετ. Αν σού πρόσφεραν, για παράδειγμα, τον ρόλο του Κουασιμόδου ή του Φάλσταφ ή κάποιου άλλου κατώτερης θέσης, θα έλεγες τότε ότι ένας τέτοιος ρόλος δεν αξίζει σε κάποιον που υπήρξε βασιλιάς Αήρ ή Άμλετ ή Οθέλος. Ο γιατρός σταμάτησε να μιλά. Ο Πενήντα Τρία καθόταν δίπλα του ξύνοντας άσκοπα το πάτωμα παίζοντας με το πόδι του το χαλί. Αποκρίθηκε, μα αυτό δεν είναι θέατρο, ζούσα στην Γη, ήμουν μέλος της ανώτερης τάξης και τώρα θέλετε να γίνω πως το είπατε. Γιος πανδοχέα, ή γιος οδηγού λεωφορείων ή κάτι παρόμοιο!

Ο γιατρός αναστέναξε και απάντησε, βρισκόσουν πάνω στην Γη για να παίζεις κάποιο ρόλο. Διάλεξες, πριν πας στην Γη, τις συνθήκες εκείνες που πίστευες ότι ήταν καταλληλότερες για να σε βοηθήσουν να πετύχεις σαν ηθοποιός. Λοιπόν, απέτυχες. Το έργο ήταν μια αποτυχία. Έτσι λοιπόν ξαναγυρνάς σε διαφορετικές συνθήκες. Έχεις μια εκλογή, πέντε εκλογές μάλιστα. Μερικοί δεν έχουν καμιά. Τινάχτηκε όρθιος λέγοντας. Έλα, έχουμε ήδη καθυστερήσει πολύ και το συμβούλιο θ' αρχίσει ν ανυπομονεί. Ακολούθησε με. Κινήθηκε προς την πόρτα όταν, σαν κάτι να θυμήθηκε ξαφνικά, γύρισε πίσω στο τραπέζι και πήρε τον φάκελο με το νούμερο 53. Στερεώνοντας τον κάτω από' το αριστερό του χέρι, άπλωσε το δεξί και άρπαξε το μπράτσο του Πενήντα Τρία τραντάζοντας τον. Εμπρός, είπε, δείξου άντρας. Συνέχεια σκέπτεσαι πόσο σημαντικός ήσουν σαν αξιωματικός. Μα σίγουρα ένας αξιωματικός, ένας κύριος, δεν συμπεριφέρεται σαν δειλό ανθρωπάκι. Κι όμως έτσι έχεις γίνει. Θλιμμένα ο Πενήντα Τρία σηκώθηκε όρθιος και βγήκαν μαζί στον διάδρομο. Είδαν κάποιον να τους πλησιάζει. 'ώ! Είπε, ερχόμουν να δω τι συνέβη. Νόμισα πως ο φίλος μας ήταν τόσο καταπονημένος από' τις θλίψεις του που δεν μπορούσε να αφήσει το κρεβάτι του. Υπομονή, φίλε μου. Υπομονή, συμβούλευσε ο γιατρός, πρέπει να φανούμε ανεκτικοί σε μια τέτοια περίπτωση. Μαζί οι τρεις άντρες διέσχισαν τον διάδρομο, εκείνο το ατέλειωτο τούνελ, προσπέρασαν τους δυο φρουρούς που αυτή την φορά μόνο τους επιθεώρησαν, και συνέχισαν προς την πόρτα. Εμπρός, είπε ή φωνή, και οι τρεις άντρες μπήκαν στην αίθουσα. 83

Αυτή τη φορά ο ηλικιωμένος άντρας με τα γκρίζα μαλλιά καθόταν στην κορυφή του τραπεζιού, ενώ δεξιά και αριστερά του κάθονταν δύο άλλοι, ένας άντρας και μια γυναίκα, ντυμένοι στα μακριά τους πράσινα φορέματα. Και οι τρεις τους στράφηκαν στον Πενήντα Τρία καθώς μπήκε. Ο άντρας, ο επικεφαλής στο τραπέζι, ύψωσε τα φρύδια του και ρώτησε, λοιπόν. Αποφάσισες τι θα γίνεις. Ο γιατρός σκούνηξε τον Πενήντα Τρία που στεκόταν θλιβερός κι αμίλητος. Μίλησε, ψιθύρισε, δεν βλέπεις πως χάνουν την υπομονή τους μαζί σου. Ο Πενήντα Τρία έκανε ένα βήμα εμπρός και χωρίς να του το ζητήσουν σωριάστηκε σε μια καρέκλα. Όχι είπε, πως μπορώ ν' αποφασίσω. Δεν διαθέτω παρά ελάχιστες πληροφορίες γι' αυτούς τους ανθρώπους. Δεν έχω ιδέα τι συνθήκες θα συναντήσω. Ξέρω πως βρίσκω ολότελα αποκρουστικό τον πανδοχέα, μα πιθανώς ένας σιδεράς να είναι

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ακόμη χειρότερος. Έχω ελάχιστες γνώσεις γι' αυτούς τους ανθρώπους, ποτέ δεν συνάντησα σε κοινωνική βάση όμοιους ους στην ζωή μου ίσως εσείς, κύριε, με την αναμφισβήτητη πείρα σας, θα μπορούσατε να με συμβουλευέστε. Ο Πενήντα Τρία κοίταξε προκλητικά τον επικεφαλής, εκείνος όμως περιορίστηκε να χαμογελάσει ανεκτικά και απάντησε, έχεις υπερβολικά έντονη ταξική συνείδηση, και συμφωνώ μαζί σου πως ή τιμημένη τέχνη του πανδοχέα ή του ξενοδόχου ή του σιδερά θα ήταν υπερβολική τιμή για το υποσυνείδητο σου. Θα μπορούσα πράγματι, όμως, να συστήσω με όλη μου την καρδιά το εξαιρετικό πανδοχείο στην οδό Μέμηπλ, μα για έναν άνθρωπο του δικού σου τύπου, που είναι παραδομένος σε τέτοιο σνομπισμό θα συστήσω, αντίθετα, μια άλλη οικογένεια, εκείνη του μανάβη. Πατέρας είναι ο Μάρτιν Μπόντ και μητέρα ή Μαίρη Μπόντ. Η Μαίρη Μπόντ είναι καιρό έγκυος κι αν πρόκειται να καταλάβεις το σώμα της σαν παιδί της δεν πρέπει με κανένα τρόπο να χάνουμε άλλο χρόνο, πρέπει να λοικευτείς και να αποφασίσεις, γιατί μόνο εσύ μπορείς ν' αποφασίσεις. Μανάβης! Σκέφτηκε ο Πενήντα Τρία. Σάπιες πατάτες, βρωμερά κρεμμύδια, λιωμένες ντομάτες. Φού! Πως έγινε και βρέθηκα σε τέτοια κατάσταση. Έπαιζε με τα δάχτυλά του, στριφογύριζε στην καρέκλα κι έξιψε το κεφάλι του αξιοθρήνητα. Οι άλλοι στην αίθουσα έμεναν σιωπηλοί, ήξεραν σε τι απελπισμένη κατάσταση έφτανε κανείς όταν ερχόταν ή στιγμή να πάρει μια τέτοια απόφαση. Στο τέλος ο Πενήντα Τρία σήκωσε το κεφάλι του και είπε απολογητικά, καλά, θα δεχθώ αυτή την οικογένεια. 84

Ίσως ν' ανακαλύψουν ότι απέκτησαν έναν τέτοιο γιο που ούτε είχαν ονειρευτεί ποτέ! Η γυναίκα που καθόταν στο πλάι του τραπέζιού είπε, κύριε πρόεδρε, νομίζω πως θα έπρεπε να κάνουμε πάλι μια σειρά από ελέγχους για να δούμε αν ταιριάζει ακόμα με αυτή την μητέρα. Θα ήταν τρομερό για αυτή τη γυναίκα αν ύστερα από όσα έχει περάσει γεννηθεί νεκρό το μωρό της. Ο άντρας απέναντι της συμφώνησε και στράφηκε προς τον Πενήντα Τρία. Αν το μωρό της γεννηθεί νεκρό αυτό δεν σε βοηθά καθόλου γιατί θα επιστρέψεις εδώ με την αιτιολογία ότι ή έλλειψη διάθεσης συνεργασίας από μέρους σου κόστισε στην γυναίκα το παιδί της. Έχω να σου προτείνω για το δικό σου όφελος αληθινά δεν έχει καμιά σημασία για μας να συνεργαστείς περισσότερο, αλλιώς θα υποχρεωθούμε να σε στείλουμε οπουδήποτε, σαν τα σκουπίδια που τα πετούν αδιάφορο που. Η γυναίκα σηκώθηκε όρθια, δίστασε για μια στιγμή, κι ύστερα στράφηκε στον Πενήντα Τρία και είπε, έλα

μαζί μου. Ο πρόεδρος ένευσε και σηκώθηκε κι αυτός. Ο γιατρός άγγιξε το χέρι του Πενήντα Τρία και είπε, έλα, αυτό είναι. Διατακτικά, σαν κάποιος που αντιμετωπίζει εκτέλεση, ο Πενήντα Τρία σηκώθηκε αδέξια όρθιος και ακολούθησε την γυναίκα σ' ένα παράπλευρο δωμάτιο. Εδώ τα πράγματα ήταν διαφορετικά, οι τοίχοι όλοι έδειχναν να είναι φώτα που. Τρεμόσβηναν πίσω από παγωμένο γυαλί. Ένας αξιοθαύμαστα μεγάλος αριθμός από κουμπιά, διακόπτες και μοχλούς διακρίνονταν τριγύρω. Ο Πενήντα Τρία σκέφτηκε για μια στιγμή πως βρισκόταν σε κάποιο ηλεκτρικό σταθμό, μα την επόμενη στιγμή αντίκρισε ίσια εμπρός του ένα τραπέζι με πολύ παράξενο σχήμα, πραγματικά πολύ παράξενο σχήμα. Φαινόταν να είναι το διάγραμμα μιας ανθρώπινης φιγούρας, χέρια, πόδια, κεφάλι, όλα. Ή γυναίκα είπε, ανέβα στο τραπέζι. Για μια στιγμή ο Πενήντα Τρία δίστασε, μα ύστερα, ανασηκώνοντας τους ώμους του, ανέβηκε αδέξια στο τραπέζι παραμερίζοντας το ευγενικό χέρι του γιατρού που προσπάθησε να τον βοηθήσει. Καθώς στάθηκε, ξαπλωμένος πια στο τραπέζι, ένιωσε να τον καταλαμβάνει μια περίεργη αίσθηση. Του φαινόταν σαν να διαμορφωνόταν το τραπέζι σύμφωνα με το σώμα του. Ποτέ άλλοτε στη ζωή του δεν είχε νιώσει πιο άνετα. Το τραπέζι ήταν θερμό. Κοιτώντας προς τα πάνω ανακάλυψε πως ή όρασή του δεν ήταν πια τόσο καλή όσο πριν, είχε θολώσει. Τα σχήματα διαγράφονταν στον τοίχο εμπρός του ασαφή, θολά. Θολά και παράδοξα χωρίς ενδιαφέρον κοίταζε τον τοίχο όπου νόμιζε ότι διέκρινε μια γυναικεία φιγούρα. 85

Έμοιαζε γυναικεία. Ο Πενήντα Τρία φαντάστηκε ότι και ή μορφή ήταν στο κρεβάτι, καθώς την κοιτούσε μάλιστα με όλη την προσοχή του είχε την εντύπωση πως κάποιος τραβούσε τα σκεπάσματα. Μια παραμορφωμένη φωνή έφτασε στ' αυτιά του, φαίνεται να είναι εντάξει. Νομίζω πως ταιριάζει. Ήταν όλα πολύ παράξενα, πραγματικά πολύ παράξενα. Ο Πενήντα Τρία είχε την αίσθηση πως παραδινόταν στην δράση κάποιου αναισθητικού. Δεν πάλευε όμως, δεν είχε φόβο, ούτε καν έκανε καμιά καθαρή σκέψη. Αντίθετα έμενε ακίνητος σ' αυτό το τραπέζι που είχε πάρει το σχήμα του, καθόταν εκεί και κοίταζε χωρίς να καταλαβαίνει όλους αυτούς τους ανθρώπους που παλιότερα του ήταν τόσο γνωστοί. Ο γιατρός, ο πρόεδρος, ή γυναίκα. Αμυδρά κατάλαβε ότι αυτοί οι άνθρωποι συζητούσαν. Ταιριαστές βασικές συχνότητες, αναστροφή θερμοκρασίας, περίοδος συγχρονισμού και σταθεροποίησης. Τότε χαμογέλασε νυσταγμένα και ο κόσμος του

καθαρήριου εξαφανίστηκε από μπροστά του και τα ξέχασε όλα γι' αυτόν τον κόσμο. Ακολούθησε μία μακριά σιωπή, μια σιωπή που δεν ήταν σιωπή, μια σιωπή όπου μπορούσε να νιώσει δονήσεις αλλά όχι να τις ακούσει. Και τότε ξαφνικά ένιωσε ότι βρέθηκε σ' ένα χρυσαφένιο ξημέρωμα. Είδε μπροστά του μία τέτοια ομορφιά που ποτέ στη ζωή του δεν είχαν ξαναντικρύσει τα μάτια του. Του φαινόταν που καθόταν μισοναρκωμένος, μισοξύπνιος σε ένα θαυμάσιο, θαυμάσιο τοπίο. Πέρα μακριά υπήρχαν ψηλά κωδωνοστάσια, πύργοι και τριγύρω πολλοί άνθρωποι. Είχε την εντύπωση ότι ήρθε και κάθισε κοντά του μία πολύ όμορφη μορφή και του είπε. Μην θλίβεσαι γιε μου επειδή γυρίζεις στον κόσμο του πόνου. Μην θλίβεσαι γιατί εμείς θα είμαστε συνέχεια μαζί σου. Να θυμάσαι ότι ποτέ δεν είσαι μόνος σου, δεν είσαι ξεχασμένος και αν κάνεις αυτό που σου λέει ή συνείδησή σου, τότε δεν πρόκειται να πάθεις τίποτε το κακό. Αλλά θα πρέπει να κάνεις μόνο αυτό που είναι ο σκοπός σου. Και μόλις τελειώσει με επιτυχία ο χρόνος της παραμονής πάνω στο κόσμο του πόνου, θα ξανάρθεις κοντά μας θριαμβευτικά. Ηρέμησε, ξεκουράσου, κλείσε την ειρήνη στην καρδιά σου. Ή μορφή απομακρύνθηκε και ο Πενήντα Τρία γύρισε στο κρεβάτι του ή στο τραπέζι του, οτιδήποτε ήταν, και γαλήνεψε. Και δεν υπήρχε τίποτε στη συνείδησή του από όσα είχαν γίνει.⁸⁶

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο Αλγκερνον ταραχτήκε απότομα στον ύπνο του. Άλγκερνον. Πενήντα Τρία. Όποιος κι αν ήταν τώρα ταραχτήκε απότομα στον ύπνο του. Μα όχι δεν ήταν ύπνος, ήταν ο πιο τρομερός εφιάλτης που είχε δοκιμάσει ποτέ στη ζωή του. Θυμήθηκε έναν σεισμό που είχε γίνει κοντά στη Μεσίνα, στη Θεσσαλονίκη, όπου τα κτίρια ταρακουνιόνταν κι οι άνθρωποι έπεφταν στα μεγάλα χάσματα που είχαν ανοιχτεί στη Γη, χάνονταν κι ή Γη μετά ξανάκλεινε τις πληγές της. Ήταν τρομερό τρομερό. Το χειρότερο πράγμα που μπορούσε ποτέ να νιώσει, το χειρότερο πράγμα που μπορούσε ποτέ να

φανταστεί. Ένωθε ότι κάτι τον έλιωνε και τον πίεζε. Το συγχυσμένο του μυαλό, μέσα στον εφιάλητη του, για ένα λεπτό φαντάστηκε ότι βρισκόταν στο Κογκό κι ότι είχε πέσει θύμα ενός βόα συσφιγκτήρα που τώρα προσπαθούσε να τον καταπιεί. Όλος ο κόσμος φαινόταν να έχει αναποδογυρίσει. Το κάθε τι έτρεμε. Πόνος, συσπάσεις, ένιωθε πως κονιορτοποιόταν, ήταν φοβισμένος. Από κάπου μακριά ακούστηκε μία κραυγή, μια κραυγή που ερχόταν από πέρα, πίσω από όγκους νερών. Έχοντας κρατήσει ένα μέρος της συνείδησής του ξύπνιο, παρόλο τον πόνο του, άκουσε τη φωνή να λέει. Μάρτιν, Μάρτιν, φώναζε ένα ταξί, άρχισαν οι πόνοι. Συγκεντρώθηκε γύρω από το όνομα. Μάρτιν. Μάρτιν. Είχε μια πολύ, πολύ αχνή ιδέα ότι κάποτε, κάπου σε κάποια ζωή, είχε ξανακούσει αυτό το όνομα, αλλά τώρα όσο κι αν προσπαθούσε δεν τα κατάφερνε να θυμηθεί τι σήμαινε αυτό το όνομα ή σε ποιόν αναφερόταν. Οι συνθήκες ήταν τρομερές. Ή πίεση συνεχιζόταν. Υπήρχε μία συνεχής ροή υγρών. Για μια στιγμή σκέφτηκε ότι θα πρέπει να είχε πέσει σε κάποιον οχετό. Ή θερμοκρασία όλο κι ανέβαινε. Ήταν πράγματι μία τρομερή εμπειρία.⁸⁷

Εαφνικά, απότομα μισοσηκώθηκε και ένιωσε έναν τρομερό πόνο στο πίσω μέρος του λαιμού του. Ένωθε μια περίεργη αίσθηση κίνησης κάτι που δεν το είχε νιώσει μέχρι τώρα. Ένωθε να ασφυκτιά, να πνίγεται. Ένωθε να κολυμπάει μέσα σ' ένα υγρό. Αλλά αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει σκέφτηκε. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει μέσα στο υγρό, όχι τουλάχιστον από τότε που βγήκε έξω από τις θάλασσες. Τα τινάγματα συνεχίστηκαν για λίγη ώρα και τελικά ακούστηκε μία συγκεχυμένη φωνή να λέει. Πρόσεξε άνθρωπε μου! Θέλεις να το κάνει μέσα στο ταξί. Ακούστηκε ένα μουρμουρητό για απάντηση αλλά ήταν τόσο μπερδεμένα όλα. Ο Αλγκερνον ένιωθε να του φεύγει το μυαλό του από το μπερδεμα, δεν μπορούσε να καταλάβει τίποτε. Δεν ήξερε που βρισκόταν, δεν ήξερε τι γινόταν. Τώρα τελευταία τα πράγματα ήταν τόσο οδυνηρά που δεν μπορούσε πια να αντιδράσει σαν λογικό ον. Αχνές αναμνήσεις πέρα σαν στη συνείδησή του. Κάτι για ένα μαχαίρι ή μήπως ήταν ξυράφι. Να κι ένα πραγματικά τρομερό όνειρο! Είχε ονειρευτεί

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ότι είχε κόψει το κεφάλι του κι ότι ενώ το σώμα του βρισκόταν νεκρό στο πάτωμα, αυτός μπορούσε να το δει από ψηλά. Γελούσε, τελείως παράλογο φυσικά, αλλά ποιός ήταν ο άλλος εφιάλης. Που ήταν τώρα. Θα έπρεπε να ήταν κάποιο είδος κρατούμενου, κατηγορούμενου για κάποιο είδος εγκλήματος. Ο φτωχός φίλος μας πήγαινε να χάσει το μυαλό του από τη σύγχυση, την καταπίεση και τον φόβο της επικείμενης καταδίκης. Αλλά τα τινάγματα συνεχίστηκαν. Προσοχή τώρα, προσοχή λέω, δώστε ένα χέρι από πίσω, εντάξει. Ήταν όλα τόσο μπερδεμένα, τόσο φανταστικά κι οι τόνοι των φωνών ήταν τόσο τραχείς. Θυμήθηκε κάτι πλανόδιους πωλητές που είχε ακούσει σε κάποιον δρόμο του Μπερμόντσυ στο Λονδίνο. Αλλά τι δουλειά είχε μ' αυτόν τώρα το Μπερμόντσυ, που ήταν. Προσπάθησε να τρίψει το κεφάλι του, προσπάθησε να τρίψει τα μάτια του, αλλά με μεγάλο τρόπο ανακάλυψε ότι ήταν περιτυλιγμένος με κάποιο είδος ιστού ή κάτι παρόμοιο. Για μια ακόμα φορά σκέφτηκε ότι θα πρέπει να βρισκόταν σε κάποιο κατώτερο Αστρικό επίπεδο γιατί οι κινήσεις του ήταν περιορισμένες αλλά αυτό ήταν πολύ τρομερό για να μπορεί να το σκεφτεί. Του φαινόταν ότι βρισκόταν μέσα σε μία λίμνη με νερό. Πριν, όταν βρισκόταν στον κατώτερο Αστρικό κόσμο, του φαινόταν σαν κολλώδης ουσία αλλά είχε βρεθεί στον κατώτερο Αστρικό κόσμο. 88

Ζαλισμένος προσπάθησε να πιέσει το αδιάφορο μυαλό του, που τώρα υπέφερε από τους πόνους, να πάρει τα μονοπάτια της μνήμης. Αλλά όχι, τίποτε δεν πήγαινε καλά, τίποτε δεν ήταν ξεκάθαρο. Ω Θεέ μου! Σκέφτηκε στενοχωρημένος, πρέπει να έχω τρελαθεί και να μ' έχουν κλείσει στο τρελοκομείο. Πρέπει να έχω ζωντανούς εφιάλτες. Όλα αυτά δεν μπορεί να συμβαίνουν σε κανένα άνθρωπο. Πως είναι δυνατόν, εγώ, ένα μέλος μιας τόσο μεγάλης και αξιότιμης οικογένειας, να έχω καταντήσει έτσι. Πάντοτε μας σέβονταν όλοι για την καλή μας θέση και την υγεία μας. Θεέ μου! Τι μου έχει συμβεί. Ακολούθησε ένα απότομο τινάγμα, κάτι το τελείως ανεξήγητο και μετά οι πόνοι ξανάρχισαν. Μυδράλιο μπόρεσε να ακούσει κάποιον να φωνάζει. Κανονικά, σκέφτηκε, θα πρέπει αυτή ή φωνή να είναι πολύ ψηλή, αλλά τώρα το κάθε τι ήταν τόσο μπερδεμένο, τόσο περίεργο, τίποτε δεν πήγαινε σωστά. Ξάπλωσε ανάσκελα πάνω σε κάτι, αλλά μετά από λίγο βρέθηκε μπρούμυτα και μετά από μία ξαφνική πίεση από κάτι ξαναβρέθηκε

ανάσκελα ενώ όλο το σώμα του έτρεμε από τον φόβο. Εγώ τρέμω. Ρώτησε τον εαυτό του παγωμένος. Εγώ κοντεύω να τρελαθώ από τον τρόμο, εγώ, ένας αξιωματικός και τζέντλεμαν. Τι είναι αυτό το κακό που έχει πέσει επάνω μου . Πράγματι θα πρέπει να πάσχω από μια σοβαρή πνευματική αρρώστια. Φοβάμαι για το μέλλον μου! Προσπάθησε να καθαρίσει το μυαλό του, προσπάθησε μ' όση δύναμη του απέμενε να σκεφτεί τι έχει γίνει, τι συνέβαινε τώρα. Το μόνο που κατάφερε ήταν να έχει περιέργες, απίθανες σκέψεις, κάτι θυμόταν για κάποιο συμβούλιο, κάτι θυμόταν για κάτι σχέδια του τι πρόκειται να γίνει. Κι έπειτα βρέθηκε ξαπλωμένος πάνω σ' ένα τραπέζι. Όχι, ήταν άχρηστο, δεν μπορούσε να συνεχίσει. Για ένα λεπτό το μυαλό του έμεινε τελείως κενό. Πάλι έγινε μία απότομη κίνηση. Για μια φορά ακόμα πείστηκε ότι βρισκόταν στην αγκαλιά ενός βόα συσφιγκτήρα που ετοιμαζόταν να τον φάει και να τον χωνέψει. Αλλά δεν μπορούσε να κάνει τίποτε για να το αποφύγει. Βρισκόταν σε μια κατάσταση πλήρους τρόμου. Τίποτε δεν πήγαινε σωστά. Πρώτα από όλα πως είχε πέσει στα χέρια του βόα και πως είχε βρεθεί σ' έναν χώρο που υπήρχαν τέτοια πλάσματα. Δεν μπορούσε να καταλάβει τίποτε. Ένα φριχτό ουρλιαχτό πνιγμένο από' το υλικό που τον περιέβαλε τον τάραξε ως την καρδιά του. Έπειτα ακολούθησε ένας απότομος σπασμός κι ένιωσε το κεφάλι του να ξεσκίζεται από το σώμα του. 'Ω Θεέ μου! Σκέφτηκε, τότε είναι αλήθεια. 89

Έκοψα το κεφάλι μου και τώρα αυτό αποχωρίζεται από το σώμα μου. Θεέ μου τι θα κάνω. Το νερό τον είχε περιτυλίξει. Βρισκόταν πάνω σε κάτι που συνεχώς υποχωρούσε. Αναστέναζε βαριά και προσπαθούσε να ξεφύγει. Ήταν σαν να είχε σκεπασμένο το πρόσωπό του με μία καυτή υγρή κουβέρτα και τότε με μεγάλο του τρόμο ανακάλυψε ότι είχαν αρχίσει οι σπασμοί, σπασμοί, σπασμοί, δυνατές ωθήσεις τον έσπρωχναν να περάσει μέσα από μία στενή, κολλώδη δίοδο και κάτι έμοιαζε με χορδή που ήταν προσκολλημένη στο σώμα του τον τραβούσε προς τα πίσω. Η χορδή μάλιστα είχε τυλιχτεί γύρω από το ένα του πόδι. Κλώτσησε βίαια προσπαθώντας να το ελευθερώσει. Εδώ μέσα υπέφερε από την τρομερή υγρή σκοτεινιά. Ξανακλώτσησε και μία άγρια κραυγή ακούστηκε πιο δυνατή, ήρθε από κάπου ψηλά, από πάνω του. Ακολούθησε ένας ακόμα τρομερός σπασμός και ξαφνικά ξεπετάχτηκε μέσα από την σκοτεινιά και βρέθηκε σε ένα φως τόσο λαμπερό ώστε για μια στιγμή σκέφτηκε ότι είχε τυφλωθεί. Δεν μπορούσε να δει τίποτε, αλλά ενώ μέχρι τώρα βρισκόταν κάπου που ήταν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πολύ ζεστά, τώρα περιβαλλόταν από κάτι τραχύ και κρύο, τόσο κρύο ώστε τρεμούλιασε. Με έκπληξη του κατάλαβε ότι είχε γίνει μούσκεμα, τότε κάτι τον άρπαξε από τον αστράγαλο και τον αναποδογύρισε. Ακολούθησε ένα οξύ, οξύτατο σλάπ, σλάπ! Στους γλουτούς του κι ο Αλγκερνον άνοιξε το στόμα του να διαμαρτυρηθεί για την ασέβεια αυτή, για τη μεταχείριση που γινόταν στο αβοήθητο σώμα ενός αξιωματικού κι ενός τζέντλεμαν. Και μ αυτή την πρώτη κραυγή της οργής όλη ή μνήμη του παρελθόντος έσβησε έτσι ακριβώς όπως σβήνει και το όνειρο στην άπαυγή μιας καινούριας μέρας. Ένα μωρό είχε γεννηθεί. Φυσικά δεν έχει το κάθε μωρό τέτοιες εμπειρίες, γιατί το μέσο μωρό, ωστόσο γεννηθεί, είναι μία ασυνείδητη μάζα πρωτοπλάσματος. Μόνο όταν γεννηθεί αποκτά συνείδηση. Αλλά στην περίπτωση του Αλγκερνον ή του Πενήντα Τρία ή όπως αλλιώς θέλετε να τον ονομάσετε, τα πράγματα ήταν λίγο διαφορετικά. Είχε αυτοκτονήσει, ήταν μία δύσκολη περίπτωση και υπήρχε και ένας επιπλέον παράγοντας. Αυτός ο άνθρωπος αυτή ή οντότητα έπρεπε να γυρίσει πίσω και να έχει στο μυαλό του τον ιδιαίτερο σκοπό του, έπρεπε να γεννηθεί υπό ειδικές περιστάσεις κι όλη ή γνώση του προορισμού αυτού του ατόμου έπρεπε να περάσει από τον Αστρικό κόσμο μέσα στο έτοιμογέννητο μωρό και έπειτα κατευθείαν στην Πνευματική μήτρα του νεογέννητου.⁹⁰

Για λίγη ώρα το μωρό έμεινε ξαπλωμένο ή το κουνούσαν από δω κι από κει. Του έκαναν διάφορα πράγματα, κάτι που ενωνόταν με το σώμα του το έκοψαν, αλλά το μωρό δεν έπαιρνε και μεγάλη είδηση. Ο Αλγκερνον δεν υπήρχε. Τώρα ήταν ένα μωρό χωρίς όνομα. Λίγες μέρες μετά στο νοσοκομείο κάτι ασαφείς σκιές κουνιόντουσαν μπροστά στα θολά μάτια του μικρού. Κούτσικου, είπε μια τραχιά φωνή, ο μικρός διαβολάκος. Πως θα τον βγάλεις Μαίρη. Η μητέρα, κοιτάζοντας με ευχαρίστηση το πρώτο της παιδί, χαμογέλασε στον επισκέπτη και του είπε. Πιστεύω θα τον βγάλουμε Άλαν. Είχαμε πει ότι αν έβγαινε κορίτσι θα το λέγαμε Αλίκη κι αν έβγαινε αγόρι θα το λέγαμε Άλαν. Κι έτσι Άλαν θα το λένε. Μετά από λίγες μέρες ο Μάρτιν ήρθε και πήρε τη γυναίκα του από το νοσοκομείο κι έφυγαν μαζί κρατώντας στα χέρια τους μια καινούρια ζωή, μια ζωή που κανείς τους δεν ήξερε ότι προοριζόταν να τελειώσει μετά από τριάντα χρόνια. Το μικρό αγοράκι οδηγήθηκε στο καινούριο του σπίτι, κάπου σε μία αρκετά καλή περιοχή στο Ουάπινγκ, όπου έφταναν οι σειρήνες από τα ρυμουλκά όταν οδηγούσαν τα μεγάλα πλοία στο άγκυροβολείο κάτω από τη γέφυρα του Λονδίνου ή και

τα αποχαιρετιστήρια ουρλιαχτά από τις σειρήνες των πλοίων που άφηναν το λιμάνι του Λονδίνου για ένα ακόμα ταξίδι, ίσως στην άλλη μεριά του κόσμου. Και σ' αυτό το μικρό σπίτι, όχι πολύ μακριά από το Ουάπινγκ στέπς, ένα μικρό αγοράκι κοιμόταν σ' ένα δωμάτιο πάνω από το μαγαζί, όπου αργότερα θα έπλενε πατάτες, θα ξεκαθάριζε τα χαλασμένα φρούτα και θα έκοβε τα σάπια φύλλα από τα λαχανικά. Τώρα όμως το μικρό ξεκουραζόταν, έπρεπε να μεγαλώσει και να μάθει έναν διαφορετικό τρόπο ζωής. Ο καιρός περνούσε, όπως πάντοτε ποτέ δεν μας έχουν πει ότι έχει σταματήσει και το μικρό ήταν πια τεσσάρων χρόνων. Εκείνο το ζεστό κυριακάτικο απόγευμα ο μικρός καθόταν πάνω στα γόνατα του παππού Μπόντ, όταν ξαφνικά ο παππούς έσκυψε να τον ρωτήσει. Για πες μου λοιπόν, τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις. Το αγοράκι κάτι κρυφομουρμούρισε, εξέτασε προσεχτικά τα δάκτυλά του κι έπειτα είπε με τη φωνούλα του. Γιατρός, γιατρός. Έπειτα κατέβηκε από τα πόδια του παππού του κι έφυγε γρήγορα. Λοιπόν παππού, είπε ή Μαίρη Μπόντ, είναι αστείο δεν το καταλαβαίνω καθόλου, αλλά φαίνεται ότι ο μικρός είναι πανέξυπνος με το κάθε τι που έχει σχέση με την ιατρική. Κι είναι μόνο τεσσάρων χρόνων. Όταν έρχεται ο γιατρός στο σπίτι δεν αφήνει ήσυχο ξέρεις αυτό που έχει ο γιατρός κρεμασμένο στο λαιμό του.⁹¹

Στηθοσκοπιο, είπε ο παππούς. Ναι, αυτό εννοώ, το στηθοσκοπιο, συνέχισε ή Μαίρη Μπόντ. Δεν καταλαβαίνω πως γίνεται. Φαίνεται ότι του έχει γίνει έμμονη ιδέα, αλλά πως μπορεί να γίνει γιατρός όταν εμείς βρισκόμαστε σε αυτή τη θέση. Ο καιρός προχωρούσε. Ο Άλαν Μπόντ ήταν τώρα δέκα χρόνων και για παιδί της ηλικίας του μελετούσε πάρα πολύ. Ένας δάσκαλός του μάλιστα είχε πει. Δεν τον καταλαβαίνω τον Άλαν κυρία Μπόντ. Διαβάζει πάρα πολύ κι αυτό είναι κάτι το αφύσικο για ένα αγόρι της ηλικίας του όπου βρεθεί κι όπου σταθεί μιλάει για τους γιατρούς. Είναι πράγματι τραγωδία, γιατί χωρίς να θέλω να σας προσβάλω πως περιμένει να γίνει γιατρός. Η Μαίρη Μπόντ τα σκεφτόταν όλα αυτά συνέχεια. Τα σκεφτόταν μέσα στη σιγαλιά της νύχτας, όταν ακούγεται μόνο το μουγκρητό της συκοινωνίας και οι φωνές από τα πλοία στον Τάμεση. Τα σκεφτόταν πολύ και κάποτε που συζητούσε με μία γειτόνισσά της, αυτή της είπε. Ξέρεις Μαίρη, υπάρχει ένα σχέδιο σήμερα που λέει ότι αν το παιδί είναι πολύ μικρό μπορείς να το ασφαλίσεις. Πληρώνεις ορισμένα χρήματα κάθε βδομάδα, κάθε βδομάδα σίγουρα, και όταν το παιδί φτάσει σε μία ορισμένη ηλικία που να μπορεί να

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πάρει τα λεφτά, την ηλικία την αποφασίζετε εσείς μαζί με τον ασφαλιστή, τότε τα λεφτά που έχουν μαζευτεί είναι αρκετά και σίγουρα θα φτάσουν για να πάει στην ιατρική σχολή. Το ξέρω ότι υπάρχει κάτι τέτοιο, ξέρω μάλιστα κι ένα αγόρι που το έχει κάνει ήδη και τώρα είναι δικηγόρος. Θα πω στον Μπόμπ Μίλερ να έρθει και να το συζητήσετε το θέμα. Ξέρει τα πάντα για αυτά τα θέματα. Κι ή γειτόνισσά έφυγε τρεχάτη με τις καλύτερες προθέσεις, με τα καλύτερα σχέδια για τη ζωή κάποιου άλλου. Τα χρόνια περνούσαν και τελικά ο Άλαν Μπόντ πήγε στο γυμνάσιο. Ο διευθυντής, την πρώτη μέρα που πήγε σχολείο, τον ρώτησε. Και λοιπόν, τι σκοπεύεις να κάνεις μόλις τελειώσεις το σχολείο. Θα γίνω γιατρός, κύριε, είπε ο Άλαν Μπόντ κοιτάζοντας κατευθείαν στα μάτια τον διευθυντή. Τότε παιδί μου, αφού δεν υπάρχει τίποτε το κακό στο να έχει κανείς τόσο μεγάλα ιδανικά για τη ζωή του, θα πρέπει να διαβάζεις πολύ σκληρά γιατί θα πρέπει να κερδίσεις και υποτροφίες. Οι δικοί σου είναι αρκετά φτωχοί και δεν μπορούν να αναλάβουν όλα τα έξοδα που θα έχεις μέχρι να τελειώσεις την ιατρική σχολή.

92

Σε συμβουλεύω αγόρι μου να φροντίσεις να έχεις και μία δεύτερη εκλογή για τις φιλοδοξίες σου. Να πάρει ή οργή! Φώναξε ο Μάρτιν Μπόντ, δεν μπορείς να παρατήσεις αυτό το διαβολεμένο βιβλίο για ένα λεπτό. Δεν σου είπα πως πρέπει να ξύσεις τις πατάτες. Η κυρία Πόττερ θα αρχίσει να αγοράζει από αλλού αν βρίσκει πάνω στις πατάτες της σβόλους με χρώμα. Παράτα το βιβλίο σου, παράτα το είπα και πήγαινε να ασχοληθείς μ' εκείνες τις πατάτες. Τις θέλω τελείως καθαρές κι όταν γίνουν καθαρές τότε να τις πας στην κυρία Πόττερ. Ο πατέρας απομακρύνθηκε ερεθισμένος, μουρμουρίζοντας. Να πάρει ή ευχή, γιατί τα παιδιά σήμερα έχουν ιδέες που βρίσκονται πέρα από κει που μπορούν να φτάσουν. Συνέχεια σκέπτεται να γίνει γιατρός. Πως στο διάολο πιστεύει ότι θα τα καταφέρω να βρω λεφτά για να του πληρώνω τα έξοδα ώστε να γίνει γιατρός. Κι όμως, σκέφτηκε, είναι πραγματικό θηρίο στο σχολείο, έτσι λένε, είναι συνέχεια πρώτος. Ναι, πράγματι προσπαθεί σκληρά, πάει για υποτροφία. Ίσως να του φέρομαι κι εγώ λίγο σκληρά. Δεν μπορεί κι αυτός να διαβάσει όταν έχει το βιβλίο μπροστά του και πηγαίνω εγώ και τον ενοχλώ. Θα πάω να τον βοηθήσω λίγο μ' αυτές τις πατάτες. Ο πατέρας Μπόντ γύρισε πίσω στον γιο του και τον βρήκε να κάθεται πάνω σε ένα

σκαμνί μπροστά σε μία λεκάνη. Στο αριστερό του χέρι είχε το βιβλίο και με το δεξί του έψαχνε να βρει μία πατάτα, κι όταν έβρισκε την βουτούσε μέσα στη λεκάνη με το νερό, τη στριφογύριζε λίγο και μετά την πέταγε πάνω σε μερικές εφημερίδες. Θα σε βοηθήσω λίγο αγόρι μου και μόλις τελειώσουμε μπορείς να ξαναγυρίσεις στο διάβασμά σου. Δεν ήθελα να σε πληγώσω, αλλά πρέπει να βγάλουμε λεφτά. Υπάρχεις εσύ, ή μητέρα σου κι εγώ. Κι έχουμε να πληρώσουμε το νοίκι, τους φόρους, ένα σωρό πράγματα κι ή κυβέρνηση δεν ενδιαφέρεται καθόλου για μας. Έλα ας τελειώνουμε. Είχε φτάσει το τέλος της σχολικής χρονιάς. Ο διευθυντής και οι καθηγητές κάθονταν πάνω σε μία εξέδρα. Υπήρχαν και μέλη της σχολικής επιτροπής και στη μεγάλη αίθουσα κάθονταν τα παιδιά ντυμένα με τα καλά τους, ανήσυχα και ταραγμένα. Κοντά τους κάθονταν οι γονείς τους κι οι συγγενείς. Κάθε λίγο και λιγάκι κάποιος διψασμένος θα κοίταζε με λαχτάρα την κοντινότερη παμπ, αλλά αυτή ήταν ή μέρα των βραβείων, ή μέρα των λόγων και τα λοιπά και έπρεπε να μείνουν όλοι στο σχολείο. Κάποιος άντρας Μάλιστα σκέφτηκε. Ε, δεν πειράζει, εγώ πρέπει να έρθω εδώ μία φορά τον χρόνο, τα κακομοίρα τα παιδιά πρέπει να έρχονται κάθε μέρα! 93

Ο διευθυντής σηκώθηκε όρθιος και τακτοποίησε προσεχτικά τα γυαλιά του πάνω στη μύτη του. Καθάρισε το λαιμό του και κοίταξε απρόσωπα το συγκεντρωμένο πλήθος. Με μεγάλη μου ευχαρίστηση, είπε με σχολαστική φωνή, σας αναγγέλλω ότι ο Άλαν Μπόντ ήταν το φαινόμενο σε όλη τη σχολική χρονιά. Αποδείχτηκε ότι είναι ή ζωντανή απόδειξη των διδακτικών μας μεθόδων. Με μεγάλη ευχαρίστηση σας αναγγέλλω ότι κέρδισε την υποτροφία για την προ ιατρική σχολή του Σαίντ Μάγγοτς. Σταμάτησε και περίμενε να καταλαγιάσουν τα άγρια ξεφωνητά, έπειτα σήκωσε το χέρι του να επιβάλει την τάξη και συνέχισε. Είναι ο πρώτος που παίρνει τέτοια υποτροφία σ' αυτή την περιοχή. Είμαι σίγουρος ότι όλοι του ευχόμαστε την μεγαλύτερη επιτυχία στην καριέρα του. Τα τέσσερα χρόνια που πέρασε σ' αυτό το σχολείο δήλωνε επίμονα και με ββαιότητα ότι θα γίνει γιατρός. Τώρα του δίνεται αυτή ή ευκαιρία. Ανακάτεψε τα χαρτιά που είχε στο αναλόγιο μπροστά του και ο αέρας τα πήρε και τα πέταξε εδώ κι εκεί πάνω στην εξέδρα. Οι καθηγητές έτρεξαν γρήγορα να τα μαζέψουν και να τα τοποθετήσουν πάλι προσεχτικά πάνω στο αναλόγιο. Ο διευθυντής τα κοίταξε προσεχτικά και έπειτα διάλεξε αυτό που ήθελε. Άλαν Μπόντ, είπε, έλα να πάρεις το απολυτήριό σου και την απονομή της υποτροφίας. Δεν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Ξέρω, φώναξε ο πατέρας Μπόντ μόλις γύρισαν σπίτι και ο Άλαν τους έδειξε τα χαρτιά, μου φαίνεται αγόρι μου πως έχεις ιδέες πολύ μεγαλύτερες από το μπόι σου. Είμαστε απλοί μανάβηδες, στην οικογένειά μας δεν υπάρχουν ούτε δικηγόροι ούτε γιατροί. Γιατί εσύ έχεις αυτές τις ιδέες. Μα πατέρα, φώναξε ένας απελπισμένος Άλαν, σ' όλη μου τη ζωή λέω ότι θέλω να γίνω γιατρός. Όλα μου τα σχολικά χρόνια δούλεψα σκληρά, έγινα σχεδόν σκλάβος, αρνήθηκα στον εαυτό μου κάθε χαρά για να μελετάω και τώρα που κέρδισα την υποτροφία πάλι έχεις αντιρρήσεις. Ή Μαίρη Μπόντ, ή μητέρα του Άλαν, καθόταν σιωπηλή. Και μόνο ο τρόπος που κρατούσε τα χέρια της έδειχνε την εσωτερική της αναταραχή. Ο πατέρας κι ή μητέρα κοιτάχτηκαν και μετά ο πατέρας είπε. Κοίταξε Άλαν, δεν θέλω να σταθώ εμπόδιο, δεν θέλουμε να κόψουμε τον δρόμο σου. Πήρες ένα κομμάτι χαρτί, τι λέει λοιπόν αυτό το χαρτί. Αυτό το χαρτί δείχνει ότι μπορείς να πας σε ένα ορισμένο σχολείο και να παρακολουθείς ελεύθερα τα μαθήματα, αλλά τι θα γίνει μ' όλα τ' υπόλοιπα, τα βιβλία, τα όργανα. Κοίταξε τον γιο του και συνέχισε. Σίγουρα, σίγουρα μπορείς να μένεις μαζί μας.⁹⁴

Μπορείς να βοηθάς στις δουλειές όταν θα γυρίζεις από το σχολείο και να τα βγάζεις πέρα έτσι. Αλλά εμείς δεν έχουμε λεφτά για ακριβά πράγματα. Μόλις και τα φέρνουμε βόλτα τώρα. Γι' αυτό σκέψου το πολύ καλά, αγόρι μου. Πολύ καλά. Πιστεύουμε. Εγώ όσο κι ή μητέρα σου. Ότι θα ήταν θαυμάσιο να τα καταφέρεις και να γίνεις γιατρός αλλά σκέψου πόσο άσχημα θα είναι να τα παρατήσεις στη μέση γιατί δεν θα έχεις τα χρήματα να συνεχίσεις. Ή Μαίρη Μπόντ είπε. Άλαν. Ξέρεις τι παθαίνουν οι αποτυχημένοι γιατροί, έτσι. Ξέρεις τι παθαίνουν εκείνοι που δεν μπορούν να συνεχίσουν. Έτσι. Ο Άλαν την κοίταξε με στεγνό ύφος κι είπε. Ξέρω μόνο τι λένε οι φήμες που προσπαθούν να με αποθαρρύνουν. Μου έχουν πει ότι οι φοιτητές της ιατρικής που αποτυγχάνουν κι οι γιατροί που δεν τα καταφέρνουν γίνονται πωλητές σε κάποια σάπια φαρμακευτική εταιρία. Και λοιπόν. Ακόμα δεν έχω αποτύχει. Ακόμα δεν έχω αρχίσει καν. Κι αν ακόμα αποτύχω. Θα έχω μια δουλειά για να βγάλω το ψωμί μου κι είναι χίλιες φορές καλύτερα να πουλάω φάρμακα παρά να κάθομαι να μετράω τις πατάτες, να τις βάζω σε τσάντες ή να μετράω ανανάδες ή οτιδήποτε άλλο! Σταμάτα Άλαν. Σταμάτα. Είπε ή μητέρα του. Μη κοροϊδεύεις το επάγγελμα του πατέρα σου. Γιατί αυτός είναι που σε συντηρεί. Και τώρα πήραν τα μυαλά σου αέρα και δεν

δείχνεις καθόλου σεβασμό. Γιατί δεν προσγειώνεσαι. Έπειτα μετά από μία μεγάλη εκνευριστική σιωπή ή μητέρα συνέχισε. Άλαν, Άλαν. Γιατί δεν παίρνεις τη δουλειά που σου πρόσφερε ο θεός μπέρτ στο ασφαλιστικό γραφείο. Είναι μία σταθερή δουλειά και αν δουλέψεις σκληρά μπορεί να τα καταφέρεις να γίνεις και διακανονιστής ασφαλιστρων. Για σκέψου το Άλαν. Έτσι. Το αγόρι έφυγε κατσουφιασμένο από το δωμάτιο. Οι γονείς του κοιτάχτηκαν σιωπηλοί. Μετά από λίγο ακούστηκαν τα πατήματα του Άλαν που κατέβαινε την ξύλινη σκάλα δίπλα στο μαγαζί. Έπειτα άκουσαν την μπροστινή πόρτα να χτυπάει και τα βήματά του να απομακρύνονται πάνω στο πεζοδρόμιο. Δεν ξέρω τι το έχει πιάσει αυτό το παιδί, είπε ο Μάρτιν Μπόντ. Δεν ξέρω πως τα καταφέραμε και βγάλαμε έναν τέτοιο τύπο. Από τότε που άρχισε να μιλάει, ζητάει χωρίς σταματημό. Χωρίς να βαριέται να γίνει γιατρός. Γιατί να μη μπορεί να γίνει σαν όλα τα άλλα παιδιά πού πιάνουν μια δουλειά και βγάζουν τα λεφτά τους. Αυτό θέλω να ξέρω, γιατί δεν το κάνει. Ή γυναίκα του συνέχισε να μπαλώνει τις ήδη πολυμπαλωμένες κάλτσες.95

Δάκρυα φάνηκαν στα μάτια της. Τελικά κοίταξε τον άντρα της κι είπε. Δεν ξέρω Μάρτιν. Μερικές φορές μου φαίνεται ότι είμαστε πολύ σκληροί μαζί του. Είναι σωστό κι αυτός να έχει τις φιλοδοξίες του και στο κάτω-κάτω δεν είναι τόσο κακό να γίνει γιατρός. Ο Μάρτιν κρυφομουρμούρισε κι απάντησε θυμωμένα. Δεν ξέρω τίποτα από αυτά. Για μένα είναι αρκετή ή καλή Γη και ή παραγωγή. Δεν τα καταλαβαίνω. Πηγαίνω κάτω στο μαγαζί. Λέγοντας αυτά σηκώθηκε θυμωμένα όρθιος και κατέβηκε γρήγορα τις πίσω σκάλες. Ή Μαίρη Μπόντ παράτησε το μπάλωμα και κάθισε κοιτάζοντας ακίνητη έξω από το παράθυρο. Στο τέλος σηκώθηκε όρθια πήγε στην κρεβατοκάμαρα, γονάτισε κοντά στο κρεβάτι κι άρχισε να προσεύχεται για καθοδήγηση και δύναμη. Μετά από λίγα λεπτά σηκώθηκε όρθια μισοκλαιώντας. Αστείο πράγμα, σκέφτηκε, όλοι λένε ότι όταν βρίσκονται σε δύσκολες στιγμές προσεύχονται. Κι εγώ το ίδιο κάνω, αν και ποτέ στη ζωή μου δεν πήρα καμιά απάντηση στις προσευχές μου. Φαντάζομαι ότι θα είναι ή πρόληψη. Ναι αυτό είναι. Μισοκλαιώντας ακόμα άφησε την κρεβατοκάμαρα. Έπειτα σκουπίζοντας τα μάτια της με την ποδιά της, άρχισε να προετοιμάζει το φαγητό. Ο Άλαν περπατούσε συννεφιασμένος στο πεζοδρόμιο. Κλώτσησε χωρίς σκοπό ένα κονσερβοκούτι που βρέθηκε μπροστά του. Τυχαία ή μήπως

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

δεν ήταν τυχαία. Το κλώτσησε αρκετά δυνατά και το κονσερβοκούτι κάλυψε μία διαδρομή και μετά έκανε ένα αδύνατο κλίνκ καθώς χτύπησε πάνω σε μία μεταλλική πλάκα. Ο Άλαν κοίταξε με ένοχο ύφος τριγύρω, έτοιμος να το βάλει στα πόδια. Μη βλέποντας τίποτε κοίταξε την μεταλλική πλάκα. Ρ. Τόμσον. Μό. Διάβασε. Προχώρησε προς το μέρος της πλάκας, της μπρούτζινης πλάκας με τα σκαλισμένα γράμματα, κι άρχισε να την τρίβει με το χέρι του. Έμεινε για λίγη ώρα στην ίδια θέση, ακουμπισμένος στον τοίχο όπου ήταν στερεωμένη ή μεταλλική πλάκα. Τι σου συμβαίνει, φίλε μου. Ρώτησε μια ευγενική φωνή και ένα ζεστό χέρι ακούμπησε στον ώμο του. Ο Άλαν πετάχτηκε όρθιος τρομοκρατημένος και γύρισε να δει το γελαστό πρόσωπο ενός μεγάλου γιατρού. Συγγνώμη, Δρ. Τόμσον. Δεν ήθελα να κάνω τίποτε κακό, είπε το αγόρι κάπως σαστισμένο. Ο γιατρός γέλασε και είπε. Για κοίτα, για κοίτα, να ένα πρόσωπο γεμάτο λύπη. Μήπως φορτώθηκες όλα τα προβλήματα του κόσμου. Κάτι τέτοιο περίπου, υποθέτω, απάντησε ο Άλαν με ένα τόνο βαθιάς από γνώσης. 96

Ο γιατρός κοίταξε γρήγορα το ρολόι του και μετά πέρασε το χέρι του γύρω από τον ώμο του Άλαν. Έλα παιδί μου, έλα μέσα, ας συζητήσουμε, τι έχει γίνει. Μήπως έμπλεξες με καμιά κοπέλα ή τίποτε τέτοιο. Σε κυνηγάει ο πατέρας της. Έλα μέσα να δούμε τι θα κάνουμε. Ο γιατρός οδήγησε ευγενικά το διατακτικό αγόρι από την εξώπορτα, πάνω στο μονοπατάκι κι έπειτα στο δωμάτιο. Κυρία Σίμμοντς. Φώναξε ο γιατρός πηγαίνοντας προς την πόρτα. Δεν φέρνετε κανένα τσάι μέχρι εδώ. Και τι γίνεται, υπάρχουν και τίποτε γλυκά μπισκότα ή τα έφαγε όλα εκείνος ο τεμπέλης ο άντρας σας. Από κάπου μέσα ακούστηκε μία συγκεχυμένη απάντηση. Ο γιατρός ξαναγύρισε στο δωμάτιο κι είπε. Εντάξει αγόρι μου. Σύνελθε, θα πάρουμε μαζί ένα τσάι και μετά θα δούμε τι μπορούμε να κάνουμε. Ή κυρία Σίμμοντς σε λίγο εμφανίστηκε έχοντας ένα δίσκο με δύο φλυτζάνια. Μία γαλαπέρα, το βάζο με τη ζάχαρη και το δοχείο με το ζεστό, ζεστό νερό. Κι όλα ήταν από το καλύτερο ασημένιο σερβίτσιο. Είχε σκεφτεί αρκετή ώρα τι σερβίτσιο θα έπρεπε να έβγαζε, το καλό ασημένιο ή το συνηθισμένο πορσελάνινο. Αλλά τελικά σκέφτηκε ότι ο γιατρός θα πρέπει να έχει κάποιον σπουδαίο καλεσμένο, διαφορετικά δεν θα φώναζε έτσι για τσάι. Δεν ήταν ώρα που δεχόταν τις επισκέψεις τις επαγγελματικές. Καλά καλά δεν ήξερε τι δουλειά είχε αυτή την ώρα ο γιατρός στο σπίτι. Κι έτσι το καλύτερο σερβίτσιο και το

καλύτερο χαμόγελο στο πρόσωπο καθώς έμπαινε στο δωμάτιο. Αλλά τότε έμεινε με το στόμα ανοιχτό από την έκπληξη. Είχε σκεφτεί ότι θα ήταν κάποιος λόρδος ή ίσως και καμιά κυρία ή κάποιος μεγάλος επιχειρηματίας από το άγκυροβολείο στον Τάμεση, αλλά τώρα έβλεπε μπροστά της ένα αξιολύπητο σχολιαρόπαιδο. Ίσως τελειόφοιτο. Αλλά τέλος πάντων σχολιαρόπαιδο. Τελικά σκέφτηκε ότι αυτό δεν την αφορούσε κι έτσι άφησε προσεχτικά τον δίσκο μπροστά στο γιατρό, υποκλίθηκε ελαφρά μέσα στη σύγχυση της και έφυγε κλείνοντας πίσω της την πόρτα. Ο γιατρός σέρβιρε λίγο τσάι λέγοντας. Πως το πίνεις, με γάλα. Ή μήπως το πίνεις όπως και εγώ. Με οτιδήποτε αρκεί να είναι υγρό. Ζεστό και σχετικά γλυκό. Ο Άλαν ένευσε σαν χαζός. Δεν ήξερε τι να κάνει, δεν ήξερε τι να πει, ήταν τόσο τυλιγμένος με λύπη, τον είχε περιβάλει μία περιέργη σκέψη ότι είχε αποτύχει πάλι.⁹⁷

Τότε ακριβώς σκέφτηκε πάλι. Τι εννοεί με το πάλι. Δεν ήξερε. Υπήρχε κάτι που του πίεζε το μυαλό του, κάτι που έπρεπε να το θυμηθεί, ή μήπως κάτι που δεν έπρεπε να το θυμηθεί. Ζαλισμένος έτριψε το κεφάλι του ανάμεσα στα μάτια του. Τι συμβαίνει παιδί μου. Είσαι σε πολύ άσχημη κατάσταση, έτσι δεν είναι. Πιες λοιπόν το τσάι σου, δοκίμασε και κανένα από αυτά τα γλυκά μπισκότα και πες μου τι συμβαίνει. Έχουμε αρκετό χρόνο στη διάθεσή μας. Έχω σήμερα τη μισή μέρα ελεύθερη έτσι μπορούμε ελεύθερα να δούμε τι έχεις και τι μπορούμε να κάνουμε. Ο καημένος ο Άλαν δεν ήταν συνηθισμένος σε τόση καλοσύνη ούτε φροντίδα. Πάντοτε στην οικογένειά του τον θεωρούσαν περίεργο, το ίδιο και στη γειτονιά του. Όταν μιλούσαν για αυτόν έλεγαν. Αυτός ο μικρός του μανάβη που έχει τέτοιες παλαβές ιδέες. Τώρα τα λόγια του ευγενικού γιατρού τον άγγιξαν και ξέσπασε σε δάκρυα. Οι λυγμοί, τον έπνιξαν. Ο γιατρός τον κοίταξε με μεγάλο ενδιαφέρον κι είπε. Εντάξει, αγόρι μου, εντάξει. Κλάψε όσο θες. Δεν είναι κακό. Βγάλε τα όλα έξω, μη τα κρατάς μέσα σου. Το ξέρεις ότι ακόμα κι ο γέρος ο Τσόρτσιλ αφήνει να τρέχουν τα δάκρυά του, κι αφού μπορεί αυτός μπορείς κι εσύ, έτσι δεν είναι. Γεμάτος ντροπή ο Άλαν σκούπισε το πρόσωπό του με το μαντήλι του. Ο γιατρός εντυπωσιάστηκε με το πόσο καθαρό ήταν το μαντήλι και μετά πρόσεξε ότι και τα χέρια του παιδιού ήταν καθαρά. Τα νύχια του περιποιημένα και δεν υπήρχαν βρόμες. Το αγόρι ανέβηκε πολύ στην εκτίμηση του γιατρού. Να

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

παιδί μου πιες αυτό. Είπε ο γιατρός κι έδωσε ένα φλιτζάνι με τσάι στον Άλαν. Ανακάτωσε το καλά. Κάτω κάτω έχει ένα μεγάλο κομμάτι ζάχαρη. Ή ζάχαρη θα σου δώσει ενέργεια ξέρεις. Έλα παιδί μου. Πιες το. Ο Άλαν ήπια το τσάι και άρπαξε νευρικά ένα γλυκό μπισκότο. Ο γιατρός ξαναγέμισε τα φλυτζάνια κι ήρθε και κάθισε δίπλα του λέγοντας. Έχεις μέσα σου ένα βάρος και θα πρέπει να είναι κάτι το σοβαρό, αν θέλεις πες μου τι συμβαίνει, γιατί το βάρος που το μοιράζεσαι με κάποιον άλλον γίνεται πιο ελαφρύ. Ο Άλαν φύσηξε τη μύτη του και σκούπισε τα δάκρυα που έτρεχαν πάλι και μετά ξέσπασε. Είπε τα πάντα. Ότι από τότε που κατάλαβε τον εαυτό του είχε μέσα του αυτή τη δυνατή πίστη ότι πρέπει να γίνει γιατρός, ότι οι πρώτες λέξεις που ταίριαξε σε πρόταση ήταν γίνω γιατρός. Είπε στον Δρ. Τόμσον πως όλο αυτόν το καιρό δεν έπαιζε καθόλου μόνο και μόνο για να διαβάσει. 98

Πως αντί να διαβάζει περιπετειώδη μυθιστορήματα και επιστημονική φαντασία και τέτοια, προτιμούσε να παίρνει ειδικά βιβλία από τη βιβλιοθήκη, προς μεγάλη αποστροφή της νεαρής υπαλλήλου που δεν έβλεπε με καλό μάτι το γεγονός ότι ένας τόσο νεαρός διάβαζε τόσα πολλά βιβλία ανατομίας. Αλλά δεν μπορούσα να κάνω διαφορετικά, γιατρέ, πραγματικά δεν μπορούσα, είπε ο Άλαν με απόγνωση. Ήταν κάτι πάνω από τις δυνάμεις μου, κάτι που με έσπρωχνε. Δεν ξέρω τι συμβαίνει. Ξέρω ότι συνέχεια έχω μία ισχυρή ώθηση που με σπρώχνει να γίνω γιατρός, χωρίς να σκέπτομαι τίποτε άλλο. Και σήμερα το βράδυ οι δικοί μου με φώναζαν, μου είπαν ότι οι ιδέες μου βρίσκονται εκτός πραγματικότητας. Ότι δεν είμαι καλός. Ξαναβυθίστηκε στη σιωπή. Ο γιατρός έβαλε το χέρι του στον ώμο του μικρού κι είπε μαλακά. Και τι προκάλεσε το σημερινό ξέσπασμα, εί ο Άλαν ανακάθισε στο κάθισμά του κι είπε. Γιατρέ δεν θα το πιστέψετε, αλλά είμαι ο πρώτος στην τάξη μου, ο πρώτος σε όλο το γυμνάσιο. Σήμερα ήταν το τέλος του σχολικού έτους και ο διευθυντής μου, ο κύριος Χέλ, μου είπε ότι κέρδισα υποτροφία για την προίατρική σχολή του Σαίντ Μάγγος κι οι γονείς μου ε, τότε σταμάτησε πάλι και στριφογύρισε το μαντήλι του στα χέρια του ώσπου το έκανε κόμπους. Ε παιδί μου, πάντοτε έτσι ήταν, είπε ο γιατρός, οι γονείς πιστεύουν ότι μπορούν να ελέγχουν και να κατευθύνουν το πεπρωμένο εκείνων που γεννούν, άσχετο αν ή γέννα αυτή είναι κάτι που δεν το θέλουν καμιά φορά. Αλλά δεν πειράζει, ας δούμε τι μπορούμε να κάνουμε είπες ότι ήσουν στο γυμνάσιο. Είπες ότι ο διευθυντής σου. Ο κύριος Χέλ ά ναι, ο

κύριος Χείλ είναι ένας από τους ασθενείς μου. Εντάξει, ας δούμε τι μπορεί να μας πει αυτός. Ο γιατρός κοίταξε το σημειωματάριο του με τα τηλέφωνα, βρήκε το όνομα και το τηλέφωνο του διευθυντή και σχημάτισε τον αριθμό. Καλησπέρα. Χείλ. Είπε ο γιατρός, Τόμσον εδώ. Έχω εδώ μπροστά μου έναν νεαρό, φαίνεται πολύ καλό παιδί και μου έλεγε κάτι για μία υποτροφία Θεέ μου! Συνέχισε ο γιατρός με κάποιο έκπληξη. Χείλ. Ξέχασα να ρωτήσω το όνομα του παιδιού! Από την άλλη άκρη της γραμμής ακούστηκε ένα γελάκι κι είπε. Μα ναι. Τον ξέρω. Είναι ο Άλαν Μπόντ, ένα πολύ έξυπνο παιδί, εξαιρετικά έξυπνο. Δούλευε σαν σκλάβος όλα αυτά τα τέσσερα χρόνια. Όταν είχε πρώτο έρθει πίστευα ότι θα άποτύχαινε, αλλά έπεσα έξω. 99

Ναι, είναι αλήθεια, είναι ο πρώτος στο σχολείο του, πήρε τους μεγαλύτερους βαθμούς που έχουμε βάλει ποτέ, αλλά ή φωνή του διευθυντή έπαψε να ακούγεται για λίγο, ύστερα συνέχισε, το λυπάμαι το κακόμοιρο. Οι γονείς του, ξέρεις δεν τα πάνε καλά. Έχουν εκείνο το μικρό μανάβικο στην άκρη του δρόμου, δεν βγάζουν πολλά, έχουν μεγάλες ελλείψεις, δεν μπορώ να καταλάβω πως μπορεί να τα βγάλει πέρα ο μικρός. Θα ήθελα πολύ να τον βοηθήσω. Τον βοήθησα να πάρει μία υποτροφία αλλά χρειάζεται κάτι περισσότερο. Ευχαριστώ πολύ Χείλ, ευχαριστώ για όλα, είπε ο Δρ. Τόμσον. Έκλεισε το τηλέφωνο και γύρισε στον Άλαν. Αγόρι μου, είπε κι εγώ αντιμετώπισα τα ίδια προβλήματα με σένα, έπρεπε να παλέψω με δόντια και με νύχια για να τα καταφέρω. Να σου πω τώρα τι θα κάνουμε, θα πάμε να δούμε τους γονείς σου. Σου είπα ήδη ότι έχω ελεύθερο το υπόλοιπο μισό της μέρας και δεν βλέπω να υπάρχει καλύτερος τρόπος να το περάσω από το να βοηθήσω κάποιον που έχει δυσκολίες. Έλα μικρέ, πάρε δυνάμεις. Ο γιατρός σηκώθηκε όρθιος και ο Άλαν τον μιμήθηκε. Μόλις έφτασαν στην πόρτα, ο Δρ. Τόμσον χτύπησε ένα κουδούνι δύο φορές και είπε. Κυρία Σίμμοντς, θα λείψω για λίγη ώρα. Πάρτε κάθε μήνυμα που θα έρθει για μένα. Περπατούσαν μαζί στο δρόμο, ο μεγαλόσωμος γιατρός και το αγόρι που μόλις τώρα περνούσε από την εφηβεία στην αντρική ηλικία. Μόλις έφτασαν στο μαγαζί είδαν ότι τα φώτα ήταν αναμμένα. Μέσα από' τα παράθυρα μπορούσαν να δουν τον πατέρα Μπόντ να ζυγίζει τσάντες με διάφορα λαχανικά. Ο γιατρός πήγε ως την πόρτα, χτύπησε δυνατά και με τα χέρια του κάλυψε το πρόσωπό του για να μπορέσει να κοιτάζει μέσα. Ο Μάρτιν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

Μπόντ σήκωσε το κεφάλι και κοίταξε και μετά είπε. Κλειστός, αλλά εκείνη τη στιγμή διέκρινε τον γιο του έξω και σκέφτηκε. Θεέ μου. Τι να έκανε πάλι αυτό το παιδί. Τι μελάδες μας έφερε πάλι. Έτρεξε στην πόρτα και τράβηξε τον σύρτη. Ο γιατρός κι ο Άλαν μπήκαν μέσα κι ο Μάρτιν Μπόντ βιάστηκε να ξανακλειδώσει την πόρτα. Καλησπέρα, εσείς είστε λοιπόν ο Μάρτιν Μπόντ. Ε. Είπε ο Δρ. Τόμσον. Είμαι ο Δρ. Τόμσον. Μένω κάτω στον δρόμο, ξέρετε έχω το ιατρείο μου εδώ. Μιλούσα με τον γιο σας. Θαυμάσιο παιδί. Νομίζω ότι αξίζει να του δοθεί μία ευκαιρία. Εσείς μπορείτε να τα λέτε αυτά, είπε ο Μάρτιν Μπόντ με άγριο ύφος. Δεν χρειάζεται να παλεύετε για να βγάλετε λεφτά. Από ότι καταλαβαίνω θα πρέπει να ζείτε καλά. 100

Παίρνετε πολλά από τις επισκέψεις και τα διάφορα ταμεία για να μπορείτε να ζείτε καλά, αλλά εγώ πρέπει να σκάβω το χώμα. Τέλος πάντων, τι έκανε ο μικρός. Ο γιατρός γύρισε προς τον Άλαν κι είπε. Μου μίλησες για το ειδικό δίπλωμα που πήρες, μου είπες ότι πήρες ένα γράμμα από τον κύριο Χείλ, τον διευθυντή, μπορεί να πας να μου τα φέρεις. Ο Άλαν έτρεξε γρήγορα και σε λίγο ακούστηκαν τα βήματά του στις ξύλινες σκάλες. Ο Δρ. Τόμσον γύρισε στον πατέρα κι είπε. Μπόντ, έχετε ένα πανέξυπνο παιδί, ίσως να είναι και ιδιοφυΐα. Μίλησα με τον διευθυντή του. Τότε γύρισε προς το μέρος του αγριεμένος ο Μάρτιν Μπόντ. Και τι σε νοιάζει εσένα. Τι σε άφορά. Έχεις σκοπό να πλέξεις σε φασαρίες τον μικρό. Για μια στιγμή ο γιατρός ένιωσε το πρόσωπό του να κοκκινίζει από την οργή, αλλά μετά κατόρθωσε να επιβληθεί στον εαυτό του κι είπε. Κάθε λίγο και λιγάκι. Μπόντ, έρχεται κάποιος στη Γη, έχοντας σαν σκοπό ίσως να ξεπληρώσει το κακό που έκανε σε μία προηγούμενη. Δεν ξέρω τι είναι, αλλά έχουμε περιπτώσεις ανθρώπων που έχουν έμμονες ιδέες, πολύ έμμονες δεν δημιουργήθηκαν από το τίποτε αυτές. Ο γιος σας φαίνεται ότι ανήκει σ' αυτή την κατηγορία. Ο διευθυντής του μου δήλωσε έμφατικάτα ότι είναι πανέξυπνος κι ότι είναι προορισμένος να γίνει γιατρός. Αν νομίζετε ότι θέλω να τον μπλέξω, σκεφθείτε το πάλι. Εγώ προσπαθώ να τον βοηθήσω. Ο Άλαν όρμησε στο μαγαζί ξανά, με κομμένη την αναπνοή από το τρέξιμο. Έδωσε ήρεμα στον γιατρό το απολυτήριο του και το γράμμα του διευθυντή του μαζί με την αποδοχή της σύστασης του διευθυντή για υποτροφία του Άλαν από την προϊατρική σχολή του Σαϊντ Μάγγοτς. Χωρίς λέξη ο γιατρός πήρε τα χαρτιά και τα διάβασε από την αρχή ως το τέλος. Δεν ακουγόταν τίποτε, εκτός από

το ανακάτωμα των χαρτιών, καθώς ο γιατρός διάβαζε μία σελίδα και την έβαζε κάτω κάτω. Τελειώνοντας είπε. Λοιπόν, αυτά με έπεισαν. Νομίζω ότι πρέπει να έχεις μία ευκαιρία στη ζωή σου Άλαν. Θα δούμε τι μπορούμε να κάνουμε. Έμεινε για λίγα λεπτά ακίνητος. Μη ξέροντας τι είναι το καλύτερο να κάνει κι έπειτα γύρισε προς τον πατέρα κι είπε. Γιατί δεν λέτε της γυναίκας σας να κατεβεί να συζητήσουμε. Το παιδί είναι πανέξυπνο και σίγουρα έχει έναν σκοπό στη ζωή του. Μπορούμε να μιλήσουμε. Ο Μάρτιν γύρισε κι είπε με απότομο ύφος στον Άλαν. Εσύ τα άρχισες όλα. Εσύ έφερες αυτές τις φασαρίες, ανέλαβε λοιπόν το ζύγισμα όσο θα μιλάμε εγώ ο γιατρός και μητέρα σου. 101

Με αυτά τα λόγια βγήκε έξω από το μαγαζί, έκλεισε προσεχτικά την πόρτα πίσω του κι ακούστηκε ή φωνή του που έλεγε. Γυναίκα! Ανεβαίνω με τον Δρ. Τόμσον επάνω, θέλει να μας μιλήσει για τον Άλαν. Πάνω, ή Μαίρη Μπόντ έτρεξε στην κορυφή της σκάλας μουρμουρίζοντας. Θεέ μου, Θεέ μου, τι να έκανε πάλι αυτό το παιδί.102

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ή Μαίρη Μπόντ ένιωθε μέσα της κάτι σαν φτερούγισμα, ήταν σαν να είχε εισχωρήσει σε ολόκληρο το σώμα της ένα κοπάδι πεταλούδες. Το βλέμμα της έπεφτε με κατανόηση από τον γιατρό στον άντρα της και έπειτα στον Άλαν που είχε σκαρφαλώσει και αυτός τις σκάλες και βρισκόταν πίσω τους. Έπειτα οδήγησε τον γιατρό στο καθιστικό τους δωμάτιο, εκεί όπου έμπαιναν μόνο οι εκλεκτοί καλεσμένοι. Ο πατέρας Μπόντ είπε. Εντάξει, Άλαν. Πήγαινε στο δωμάτιό σου τώρα. Ο γιατρός τον διέκοψε αμέσως λέγοντας. Μα κύριε Μπόντ, ο Άλαν είναι το κυρίως ενδιαφερόμενο πρόσωπο αυτής της συνάντησης. Νομίζω ότι θα πρέπει να παρευρίσκεται σε αυτή τη συζήτηση. Στο κάτω κάτω δεν είναι πια μικρός, πλησιάζει σε μία ηλικία που άλλα παιδιά πηγαίνουν στο κολέγιο. Και ας ελπίσουμε ότι θα μπορέσει να πάει και αυτός! Απρόθυμα ο Μάρτιν Μπόντ κούνησε το κεφάλι του αποδεχόμενος τα λόγια του γιατρού και έτσι κάθισαν και οι τέσσερις μέσα στο δωμάτιο. Ή μητέρα κρατούσε με κάποια σοβαροφάνεια τα χέρια της σταυρωμένα πάνω στην ποδιά της. Ο γιατρός Τόμσον φαίνεται να πιστεύει ότι το αγόρι μας έχει μαζεμένα ένα σωρό ωραία πράγματα στο μυαλό του, είπε ο Μάρτιν Μπόντ. Θέλει να μας μιλήσει για αυτόν γιατί πιστεύει ότι ο Άλαν πρέπει να γίνει γιατρός. Δεν ξέρω τι να πω για όλα αυτά. Η μητέρα καθόταν αμίλητη και ακίνητη. Ο γιατρός πήρε τον λόγο. Ξέρετε, κυρία Μπόντ είπε, υπάρχουν μερικά πολύ παράξενα πράγματα στη ζωή. Πολλές φορές δημιουργείται

στους ανθρώπους ή εντύπωση ότι πρέπει να κάνουν κάτι χωρίς να ξέρουν το γιατί. Πάρτε τον Άλαν για παράδειγμα, έδειξε προς την μεριά του Άλαν, του έχει δημιουργηθεί μέσα του ή εντύπωση ότι πρέπει να πάει στην ιατρική σχολή. Ή εντύπωση είναι τόσο δυνατή Ώστε να καταλαμβάνει ολόκληρο το είναι του παιδιού. Όταν συναντάμε ένα αγόρι. Ή και ένα κορίτσι, δεν έχει καμιά σημασία, που επιμένει ότι πρέπει να κάνει κάτι από τότε σχεδόν που άρχισε να καταλαβαίνει τον εαυτό του.103

Τότε θα πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι ο καλός Θεός προσπαθεί να μας δώσει κάποιο μήνυμα με όλα αυτά ή ότι προσπαθεί να κάνει κάποιο θαύμα ή τέλος πάντων οτιδήποτε άλλο. Δεν ισχυρίζομαι ότι τα καταλαβαίνω απόλυτα όλα αυτά. Το μόνο που ξέρω είναι αυτό. Γύρισε και κοίταξε ανήσυχα γύρω του για να δει αν τον παρακολουθούσαν και έπειτα συνέχισε. Εγώ ήμουν ένα ορφανό παιδί και μεγάλωσα σε ορφανοτροφείο και. Ας το πω με ωραία λόγια, ή ζωή μου ήταν σκληρή γιατί οι άνθρωποι εκεί πίστευαν ότι ήμουν διαφορετικό παιδί από τα συνηθισμένα και αυτό γιατί από μικρός πίστευα ότι θα έπρεπε να γίνω γιατρός. Ε. Λοιπόν τα κατάφερα και έγινα γιατρός και δεν τα πηγαίνω καθόλου άσχημα. Οι γονείς κάθονταν σιωπηλοί προσπαθώντας να βάλουν μέσα στο μυαλό τους και να καταλάβουν όλες αυτές τις καινούριες ιδέες. Τελικά ο Μάρτιν Μπόντ είπε. Ναι γιατρέ, ναι συμφωνώ με αυτά που λέτε. Το αγόρι μας θα πρέπει να προσπαθήσει τουλάχιστον για τη ζωή του. Εγώ δεν είχα καμιά ευκαιρία και τώρα, πρέπει να αγωνίζομαι για να πληρώνω λογαριασμούς. Αλλά ακούστε γιατρέ. Είπε και κοίταξε με σκληρό τρόπο τον γιατρό, είμαστε φτωχοί άνθρωποι, ή δουλειά μας είναι σκληρή και μόλις τα καταφέρνουμε να πληρώνουμε κάθε μήνα τους λογαριασμούς μας. Και ξέρετε, αν δεν πληρώνουμε τους λογαριασμούς δεν θα μπορούμε μετά να αγοράσουμε τίποτε. Και αν δεν αγοράζουμε πως θα ζήσουμε, με τι θα ζήσουμε. Για πέστε μου λοιπόν πως θα σπουδάσουμε τον Άλαν. Δεν μπορούμε να τα βγάλουμε πέρα και δεν υπάρχει τίποτε άλλο να πούμε. Ο Μάρτιν Μπόντ χτύπησε με δύναμη το πόδι του για να δείξει ότι ή συζήτηση είχε τελειώσει. Ο Άλαν καθόταν λίγο πιο πέρα κατσουφιασμένος και το πρόσωπό του σκοτεινίαζε όλο και περισσότερο. Αν βρισκόμουν στις Η.Π.Α. Σκεφτόταν, τότε θα μπορούσα και να δουλεύω τη

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

μισή μέρα και να μελετάω την άλλη μισή και έτσι θα τα κατάφερνα. Αλλά σε αυτή τη χώρα Ε, λοιπόν δεν φαίνεται να υπάρχουν και πολλές ελπίδες για τα φτωχά παιδιά σαν και μένα. Ο γιατρός, ο Ρέτζιναλντ Τόμσον, σκεφτόταν. Έβαλε τα χέρια του στις τσέπες του παντελονιού του και τέντωσε τα πόδια του, έπειτα είπε. Λοιπόν, όπως σας είπα, εμένα η ζωή μου ήταν σκληρή και έκανα πάντα αυτό που πίστευα ότι έπρεπε να κάνω. Τώρα ίσως να μπορώ να βοηθήσω τον Άλαν. Έχω λοιπόν να σας κάνω μια πρόταση. Κοίταξε γύρω του να δει αν τον πρόσεχαν. 104

Πράγματι είχε γίνει το κέντρο της προσοχής. Ο Άλαν τον κοίταζε κατευθείαν στα μάτια, ο πατέρας Μπόντ φαινόταν πιο ήρεμος τώρα και η μητέρα Μπόντ έπαψε να παίζει με τα δάχτυλά της. Ικανοποιημένος με αυτό που είδε ο γιατρός συνέχισε. Εγώ είμαι ένα γεροντοπαλίκαρα. Δεν είχα ποτέ μου καιρό για γυναίκες, ξέρετε, ήμουν πάντα απορροφημένος με τη μελέτη, την έρευνα και όλα αυτά και έτσι έμεινα μόνος μου και γλίτωσα και αρκετά λεφτά με αυτόν τον τρόπο. Ε λοιπόν, προτίθεμαι να επενδύσω μερικά από αυτά τα λεφτά στον Άλαν. Αν με πείσει ότι σκοπεύει πράγματι να γίνει ένας καλός γιατρός. Ή Μαίρη Μπόντ είπε. Αυτό θα ήταν κάτι το θαυμάσιο γιατρέ. Προσπαθήσαμε να πάρουμε ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο που θα βοηθούσε τον Άλαν να πληρώνει τα έξοδά του. Αλλά δεν υπάρχει τίποτε για τους ανθρώπους της δικής μας κατηγορίας. Ο γιατρός κούνησε το κεφάλι του σιωπηλά και έπειτα είπε. Λοιπόν, στα μαθήματά του είναι πράγματι πολύ καλός. Ο διευθυντής του σχολείου του είπε τα καλύτερα λόγια και έχει φυσικά και μία υποτροφία για την προκαταρκτική ιατρική σχολή του Σάιντ Μάγγοτς. Έτσι ακριβώς συνέβαινε και με μένα. Όλα αυτά δεν του εξασφαλίζουν τα έξοδα που θα έχει για να ζήσει. Φυσικά θα ήταν καλύτερα να μένει μέσα στο κολέγιο. Αλλά και πάλι θα είχε πολλά έξοδα. Να λοιπόν τι προτίθεμαι να κάνω. Καθόταν εκεί φουσκώνοντας και ξεφουσκώνοντας τα μάγουλά του. Κάποτε μίλησε στον Άλαν και είπε. Και να τι θα κάνω. Άλαν. Θα πάμε μαζί στο μουσείο του βασιλικού κολλέγιου χειρουργικής και θα μείνουμε εκεί μία ολόκληρη μέρα για να μπορέσουμε να το δούμε όλο, με όλες του τις λεπτομέρειες. Αν τα καταφέρεις και μείνεις μαζί μου και δεν λιποθυμήσεις, τότε εγώ θα σιγουρευτώ ότι θα τα καταφέρεις και θα επιτύχεις σαν γιατρός. Έμεινε σιωπηλός για λίγα λεπτά και έπειτα συνέχισε. Μπορώ να κάνω και κάτι παραπάνω. Μπορώ να σε πάω και στο δωμάτιο που

τέμνουν τα σώματα. Εκεί υπάρχουν παντού σώματα και κομμάτια σωμάτων σκορπισμένα παντού. Θα πάμε και αν εσύ δεν τα βγάλεις πέρα και αρρωστήσεις, τότε ξέχασε το ιατρικό επάγγελμα. Αν όμως τα καταφέρεις και με πείσεις, τότε είμαστε συνέταιροι εσύ θα έχεις την υποτροφία και εγώ αναλαμβάνω όλα τα άλλα έξοδα. Και όταν πια θα έχεις τελειώσει και θα μπορείς να με ξεπληρώσεις, τότε θα έχεις την υποχρέωση να κάνεις το ίδιο και εσύ σε κάποια άλλη φτωχή ψυχή που θα στέκεται παγιδευμένη ανάμεσα σε αυτό που θα ξέρει ότι πρέπει να κάνει και σε αυτό που θα μπορεί να κάνει εξαιτίας της έλλειψης χρημάτων. 105

Ο Άλαν ήταν έτοιμος να λιποθυμήσει από την ανακούφιση και την ευτυχία. Αλλά τότε μίλησε ο πατέρας Μπόντ. Ε λοιπόν, γιατρέ τώρα βασιζόμαστε πάνω στο αγόρι μας για να κάνει τις παραδόσεις που πρέπει. Όλο αυτό τον καιρό έμενε μαζί μας και έκανε αυτό που έπρεπε να κάνει. Αν τώρα φύγει μακριά και πάει να μείνει σε κάποιο πολυτελές κολέγιο. Τότε τι θα γίνουν οι φτωχοί του γονείς. Πιστεύεις ότι μπορώ να γυρίζω έξω με τις ώρες και να κάνω τις διανομές. Ή κυρία Μπόντ φάνηκε ταραγμένη και είπε. Μα. Μάρτιν! Μάρτιν! Τα καταφέρναμε μια χαρά προτού ακόμα αρχίσει ο Άλαν να μας βοηθάει. Ναι βέβαια, το ξέρω. Είπε ο Μάρτιν με απότομο τρόπο, δεν το ξεχνάω, αλλά δεν μπορώ να ξεχάσω τι ήταν για μας αυτό το αγόρι για τόσο καιρό. Ήμαστε υποχρεωμένοι να τον ζούμε τόσο καιρό και τώρα που πήρε από μας ότι μπορούσε να πάρει θέλει να φύγει μακριά για να κάνει του κεφαλιού του και να γίνει γιατρός. Και υποθέτω μάλιστα ότι δεν πρόκειται να τον ξαναδούμε καν. Μάλιστα! Ο Μάρτιν Μπόντ καθώς μιλούσε έπαιζε τα χέρια του τόσο νευρικά σαν να ήθελε να στραγγαλίσει κάποιον. Έπειτα δεν άντεξε άλλο και ξέσπασε. Και τι κερδίζετε εσείς από όλα αυτά γιατρέ Ρέτζιναλτ Τόμσον. Γιατί έτσι ξαφνικά αρχίσατε να ενδιαφέρεστε για το παιδί μας. Αυτό θέλω να μάθω. Οι άνθρωποι δεν βοηθάνε τους άλλους, εκτός και αν έχουν κάποιο κρυμμένο σκοπό. Τι προσπαθείτε να βγάλετε. Ο γιατρός γέλασε δυνατά και έπειτα είπε. Θεέ μου. Κύριε Μπόντ. Τα καταφέρατε και με πείσατε ότι ο γιος σας είναι κάτι το εξαιρετικό. Το μόνο που σκέπτεστε εσείς είναι με ποιόν τρόπο θα κερδίσετε περισσότερα από οτιδήποτε και το μόνο που σκέπτεται αυτός είναι πως θα τα καταφέρει να γίνει γιατρός για να βοηθάει τους άλλους. Θέλετε να μάθετε γιατί τα κάνω όλα αυτά. Κύριε Μπόντ. Λοιπόν, θα σας πω. Έχω και εγώ μέσα μου τις ίδιες πίστεις με τον γιο σας. Πιστεύω μέσα μου ότι θα πρέπει να τον βοηθήσω. Μη με ρωτάτε

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

γιατί, δεν ξέρω να σας απαντήσω και αν κύριε Μπόντ σκέφτεστε ότι ενδιαφέρομαι σεξουαλικά για αυτόν. Τότε είστε πιο ανόητος από ότι πίστευα. Μπορώ να έχω όσα αγόρια ή κορίτσια θέλω, αν βέβαια θέλω. Τώρα όμως ενδιαφέρομαι να βοηθήσω τον Άλαν για κάποιον λόγο που ακόμα δεν ξέρω καθαρά, για κάποιον λόγο που βρίσκεται μέσα στο μυαλό μου κάπου κρυμμένος και δεν έχει βγει ακόμα έξω. 106

Αλλά αν εσείς δεν θέλετε να βοηθηθεί ο γιος σας. Τότε κύριε Μπόντ θα περιμένουμε, και εγώ και ο Άλαν. Να φτάσει τα 21 του και τότε αν και λίγο αργά θα ξεκινήσουμε. Δεν βρίσκομαι εδώ για να τσακωθώ μαζί σας. Αν δεν συμφωνείτε μαζί μου. Να μου το πείτε και εγώ θα φύγω. Ο γιατρός σηκώθηκε όρθιος και έμοιαζε πράγματι να είναι πολύ θυμωμένος. Το πρόσωπό του ήταν κόκκινο και φαινόταν ότι με μεγάλη ευχαρίστηση θα πέταγε τον Μάρτιν Μπόντ έξω από το παράθυρο του ίδιου του του σπιτιού. Ο Μάρτιν Μπόντ στριφογύρισε λίγο τα χέρια του παίζοντας με την άκρη της ζακέτας του και έπειτα είπε. Ε. Ίσως να ήμουν λίγο απότομος με αυτά που είπα. Αλλά αναρωτιέμαι πως θα τα βγάλουμε πέρα εμείς. Πρέπει και εμείς να ζήσουμε. Όπως και αυτός. Ξέρετε. Εκείνη τη στιγμή επενέβη η Μαίρη Μπόντ βιαστικά. Σσ. Μάρτιν. Σταμάτα. Αυτό κανονίζεται εύκολα. Μπορούμε εύκολα να βρούμε έναν μικρό να έρχεται και να μας βοηθάει. Δεν πρόκειται να μας κοστίζει πολύ. Θα είναι πιο λίγα τα λεφτά από αυτά που χαλάμε τώρα για τον Άλαν. Ο Μάρτιν Μπόντ κούνησε το κεφάλι του απρόθυμα. Εντάξει, εντάξει. Είπε. Μπορείς να πας. Όμως δεν είσαι ακόμα είκοσι ένα και έχω ακόμα και εγώ κάποιον έλεγχο επάνω σου. Πρόσεξε λοιπόν να τα καταφέρεις με αυτό που θες να κάνεις, γιατί διαφορετικά θα έχεις σύντομα νέα μου. Με αυτά τα λόγια, ο πατέρας γύρισε απότομα και κατέβηκε με θόρυβο τις σκάλες που οδηγούσαν στο μαγαζί. Η Μαίρη Μπόντ τότε γύρισε και είπε με απολογητικό τρόπο στον γιατρό. Λυπάμαι για όλα αυτά γιατρέ. Ο άντρας μου γίνεται καμιά φορά πολύ ορμητικός. Είναι κριός, ξέρετε! Έτσι λοιπόν κανονίστηκαν όλα. Ο γιατρός θα πήγαινε τον Άλαν στο μουσείο την επομένη εβδομάδα τη μέρα που θα είχε ρεπό. Και ο γιατρός έφυγε και πήγε σπίτι του και ο Άλαν γύρισε στο δωμάτιό του για να μελετήσει. Για σου Άλαν, είπε ο γιατρός Τόμσον καθώς ο Άλαν έμπαινε στο χειρουργείο του μια βδομάδα αργότερα. Πέρασε μέσα να πάρουμε λίγο τσάι και μετά μπαίνουμε

στο αυτοκίνητο και πηγαίνουμε στο Λίνκολνς ιν Φίλντς. Ήπιαν το τσάι τους μαζί με μερικά μπισκότα και έπειτα ο γιατρός είπε. Καλύτερα να πας μέσα, αγόρι μου, όλη αυτή η αναστάτωση μπορεί να σε ανακατώσει και δεν θέλω να αποκτήσω κανένα λεκέ πάνω στο καθαρό μου αυτοκίνητο! Ο Άλαν κοκκίνισε και έτρεξε στο μικρό δωμάτιο όπου, όπως μας λένε. Ακόμα και ένας βασιλιάς πρέπει να πάει με τα πόδια και μόνος του! 107

Ο γιατρός Τόμσον προχώρησε μπροστά σε ένα μονοπάτι που έβγαζε στο πίσω μέρος του σπιτιού όπου ήταν σταματημένο το αυτοκίνητό του. Ένα παλιό Μόρρις Οξφορντ. Εκκλείδωσε τις πόρτες και είπε. Πέρασε μέσα. Ο Άλαν γεμάτος ευγνωμοσύνη πέρασε στη μπροστινή θέση δίπλα στον οδηγό. Ο Άλαν δεν ήταν πολύ συνηθισμένος να ταξιδεύει με ιδιωτικό αυτοκίνητο. Μέχρι τώρα όλες του τις διαδρομές τις έκανε είτε μέσα σε παμπάλαια τραμ είτε ξεχαρβαλωμένα αυτοκίνητα. Τώρα κοίταζε με ανυπομονησία καθώς ο γιατρός έβαζε μπροστά τη μηχανή και ξεκινούσε, περιμένοντας λίγα λεπτά πρώτα να ζεσταθεί, και ελέγχοντας τη μπαταρία και την πίεση του λαδιού. Ξέρεις ποιός είναι ο συντομότερος δρόμος Άλαν. Ρώτησε σκεφτικός ο γιατρός. Κοίταξα έναν χάρτη κύριε, απάντησε ο Άλαν. Και το μόνο που μπορώ να σας πω είναι ότι πρέπει να πάρουμε τον Ηστ Ιντια Ντόκ Ρόουντ και να περάσουμε και από τη γέφυρα του Λονδίνου. Τελικά υποθέτω, πρόσθεσε με φωνή που έτρεμε, ότι θα πρέπει να περάσουμε και από τη γέφυρα Γουάτερλο. Όχι, είπε ο γιατρός, σ' έπιασα αυτή τη φορά. Δεν πρόκειται να περάσουμε από καμιά γέφυρα. Πρόσεξε καλά τον δρόμο που θα πάρουμε γιατί αν τα σχέδιά μου βγουν σωστά, τότε αυτό το ταξίδι θα το κάνεις αρκετά συχνά. Ο Άλαν κοιτούσε σαν μαγεμένος όλους αυτούς τους καινούργιους τόπους που έβλεπε έξω από το μικρό του χωριό. Μέχρι τώρα δεν είχε καμιά ευκαιρία για να πάει πουθενά και όμως είχε μέσα του ένα περίεργο συναίσθημα ότι πολλές από αυτές τις περιοχές που τις έβλεπε τώρα μέσα από το αυτοκίνητο τις ήξερε πολύ καλά. Τελικά το αυτοκίνητο έστριψε δεξιά και πήρε την Κίνσγουει στο Χόλμπορν. Προχώρησαν σε αυτόν τον δρόμο για λίγο και έπειτα έστριψαν στη Σαρντίνια Στρήτ που οδηγούσε στο Λίνκολνς ιν Φίλντς. Κάποτε τελικά ο γιατρός έστριψε δεξιά, πέρασε μέσα από κάτι σιδερένιες πόρτες και παρκάρισε με έξυπνο τρόπο το αυτοκίνητό του. Σβήνοντας τη μηχανή και παίρνοντας τα κλειδιά είπε. Φτάσαμε, αγόρι μου, βγές έξω. Περπάτησαν μαζί και πέρασαν την είσοδο του βασιλικού

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

Κολλέγιου χειρουργικής. Ο γιατρός χαιρέτησε χαμογελαστός τον έναν από τους φύλακες που βρίσκονταν μέσα. Όλα εντάξει, Μπόμπ. Ρώτησε τον έναν από αυτούς και έπειτα κουνώντας το κεφάλι του με εύθυμο τρόπο προχώρησε μέσα στον σκοτεινό προθάλαμο. Έλα, εδώ στρίβουμε αριστερά ω, περίμενε ένα λεπτό, ξέχασα, έχω να σου δείξω κάτι. Σταμάτησε και άρπαξε τον Άλαν από το μπράτσο λέγοντας.108

Να και κάτι που σίγουρα θα κάνει τα δόντια σου να πονέσουν. Εδώ είναι μερικά πρωτόγονα οδοντιατρικά εργαλεία. Τα βλέπεις. Είναι μέσα σε εκείνη τη γυάλινη θήκη. Πως θα σου φαινόταν αν προσπαθούσαν να σου ξεριζώσουν έναν τραπεζίτη με κάποιο από αυτά. Χτύπησε τον Άλαν χαρούμενα στην πλάτη και είπε. Έλα, ας μπούμε εδώ. Το εδώ ήταν ένας τεράστιος χώρος, ένας πράγματι τεράστιος χώρος, γεμάτος με ντουλάπια και τραπέζια και φυσικά με ράφια στολισμένα με κάθε είδους γυάλινο μπουκάλι. Ο Άλαν κοίταξε τριγύρω με άπειρο θαυμασμό τα έμβρυα στα μπουκάλια και όλα τα εξαιρετικά ιδιόρρυθμα όργανα που οι χειρουργοί πίστευαν ότι έπρεπε να διατηρηθούν για εξεταστικούς και διδακτικούς σκοπούς. Προχώρησαν στο δωμάτιο και σταμάτησαν μπροστά σε ένα όμορφα λουστραρισμένο ντουλάπι. Ο γιατρός τράβηξε έξω ένα συρτάρι και ο Άλαν αντίκρισε δύο φύλλα γυαλιού τοποθετημένα μαζί σαν να ήταν κομμάτια ψωμί σε σάντουιτς, ενώ ανάμεσά τους βρισκόταν κάτι. Ο γιατρός Τόμσον γέλασε και είπε. Όλος αυτός ο θάλαμος αντιπροσωπεύει έναν εγκέφαλο, έναν εγκέφαλο που έχει τεμαχιστεί ώστε να μπορεί ο καθένας να ανοίγει ένα συρτάρι και να βλέπει οποιαδήποτε λεπτομέρεια του θέλει. Κοίταξε άπλωσε το χέρι του και τράβηξε ένα άλλο συρτάρι. Μέσα υπήρχαν άλλα δύο φύλλα γυαλιού. Ο γιατρός τα έδειξε και είπε. Αυτό το κομμάτι είναι εκείνο που δέχεται τις ψυχικές εντυπώσεις. Αναρωτιέμαι τι να συμβαίνει στο δικό σου κομμάτι. Και έπειτα πρόσθεσε. Αναρωτιέμαι τι να συμβαίνει στο δικό μου. Ο γιατρός και ο Άλαν πέρασαν όλο το πρωινό τους στο Χαντέριαν μουσείο και κάποτε τελικά ο γιατρός είπε. Μάλλον έφθασε ή ώρα να φάμε και κάτι, έτσι δεν είναι. Ο Άλαν από ώρα ένιωθε τους πόνους της πείνας και έτσι συμφώνησε με όλη του την καρδιά κουνώντας το κεφάλι του. Έτσι έφυγαν από το μουσείο, πήραν το αυτοκίνητο και πήγαν σε ένα κλαμπ όπου ο γιατρός ήταν αρκετά γνωστός. Σε λίγο κάθονταν σε ένα τραπέζι και έτρωγαν το μεσημεριάτικο φαγητό τους. Μετά από αυτό θα πάμε σε ένα νοσοκομείο και θα σου δείξω την αίθουσα ανατομίας. Να δούμε τι θα βρούμε

εκεί. Μα, μπορεί ο καθένας να μπαίνει έτσι στις αίθουσες ανατομίας. Ρώτησε ο Άλαν με κάποια έκπληξη. Ο γιατρός γέλασε και είπε. Ω Θεέ μου, όχι φυσικά, αλλά εγώ είμαι γνωστός σαν ειδικός και κάποτε είχα και εγώ μία θέση στη Χάρλεϋ Στρήτ, αλλά τελικά δεν μπορούσα να υποφέρω όλες αυτές τις υποκλίσεις και όλες εκείνες τις μεγάλες κυρίες που πίστευαν ότι αν δώσουν αρκετά λεφτά θα γίνουν αυτόματα καλά.109

Και τέλος πάντων συμπεριφέρονται στους γιατρούς σαν να είναι κατώτερα όντα. Με αυτά τα λόγια τέλειωνε και το φαγητό του. Σε λίγο το αυτοκίνητο είχε φτάσει στην είσοδο ενός νοσοκομείου. Σταμάτησαν στον χώρο όπου επιτρεπόταν το παρκάρισμα μόνο ιατρικών αυτοκινήτων. Ο γιατρός και ο Άλαν κατέβηκαν και προχώρησαν από την κυρία είσοδο σε ένα γραφείο υποδοχής. Ο γιατρός μίλησε σε ένα υπάλληλο και είπε. Θέλω να δω τον καθηγητή Ντρόμνταρτ ν'Νούμκοφ. Ο υπάλληλος γύρισε, μίλησε σε κάποιον σε ένα τηλέφωνο, έπειτα γύρισε στον γιατρό Τόμσον και του είπε. Ο καθηγητής ζήτησε να σας συνοδέψω και εσάς και τον επισκέπτη σας. Ελάτε από εδώ παρακαλώ. Περπάτησαν μέσα στους διαδρόμους του νοσοκομείου που στα μάτια του Άλαν φάνταζαν σαν ατελείωτα χιλιόμετρα. Τελικά έφτασαν σε ένα γραφείο που είχε το όνομα του καθηγητή απέξω. Ο υπάλληλος χτύπησε την πόρτα και μετά άνοιξε. Ο γιατρός και ο Άλαν πέρασαν μέσα. Το πρώτο πράγμα που είδαν ήταν ένα μισό ανθρώπινο ον πάνω σε ένα τραπέζι και δύο ανθρώπους με άσπρες μπλούζες να ασχολούνται με τον τεμαχισμό του. Για ένα λεπτό ο Άλαν ένιωσε μέσα του ένα περίεργο συναίσθημα, αλλά μετά σκέφτηκε ότι αν ήθελε να γίνει γιατρός θα έπρεπε να συνηθίσει σε τέτοια θεάματα. Κατάπιε λοιπόν το σάλιο του, άνοιγόκλεισε τα μάτια του δύο ή τρεις φορές και έπειτα όλα ήταν εντάξει. Να το αγόρι που σου 'λεγα, είναι καλή πάστα ξέρεις, είπε ο γιατρός Τόμσον καθώς παρουσίαζε τον Άλαν στον καθηγητή. Ο καθηγητής τον κοίταξε εξεταστικά για λίγο και είπε. Χμ, ίσως και να έχεις δίκιο, αλλά τώρα θα δούμε τι θα δούμε, Ε. Έπειτα ξέσπασε σε ένα γαργαλιστικό γελάκι που έκανε τον φτωχό τον Άλαν να αναστατωθεί. Πέρασαν λίγη ώρα μιλώντας, ενώ ο καθηγητής πρόσεχε τους δύο μαθητές που δούλευαν. Έπειτα οδήγησαν τον Άλαν στο ανατομείο, που ήταν ένα τεράστιο δωμάτιο αξιοθαύμαστα παγωμένο και με τρομερές μυρωδιές. Για ένα λεπτό ο φτωχός ο Άλαν φοβήθηκε ότι θα γινόταν ρεζίλι είτε λιποθυμώντας είτε κάνοντας εμετό στο πάτωμα, αλλά θυμήθηκε πάλι ότι είχε ένα έργο μπροστά του να κάνει και έτσι ή ναυτία που ένιωθε του έφυγε γρήγορα. Ο καθηγητής πήγαινε από το

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ένα σώμα στο άλλο δεν ήταν ώρα παράδοσης και έτσι δεν υπήρχαν φοιτητές υποδεικνύοντας διάφορα ενδιαφέροντα σημεία, ενώ ο γιατρός Τόμσον παρατηρούσε προσεχτικά τις αντιδράσεις του Άλαν.110

Α. Ο ανόητος, ο ηλίθιος! Φώναξε ο καθηγητής θυμωμένα, καθώς έσκυβε να πιάσει ένα κομμένο χέρι που είχε πέσει από ένα τραπέζι και είχε κυλήσει από πίσω του. Οι φοιτητές σήμερα δεν είναι όπως ήταν παλιά στη Γερμανία. Τώρα είναι τόσο απρόσεκτοι. Πως θα τους φαινόταν αν τους έπεφτε το δικό τους το χέρι. Μουρμουρίζοντας συνέχισε να προχωράει από σώμα σε σώμα. Ώσπου κάποια στιγμή άπλωσε το χέρι του και έπιασε τον Άλαν από το μπράτσο. Πάρε αυτή τη γλυφίδα και κάνε μία τομή από εδώ ως εδώ. Θα πρέπει να ξέρεις πως είναι ή κομμένη σάρκα. Ο Άλαν σαν ναρκωμένος πήρε την προσφερόμενη γλυφίδα και έπειτα με μία εσωτερική αναστάτωση που ήλπιζε να μην είναι πολύ εμφανής πίεσε την άκρη του μαχαιριού πάνω στη νεκρή σάρκα και έκανε την τομή. Έχεις το σωστό πιάσιμο, έχεις τον αέρα, είτε ο καθηγητής ενθουσιασμένος. Μα ναι θα τα καταφέρεις μια χαρά σαν φοιτητής της ιατρικής. Αργότερα καθώς ο γιατρός και ο Άλαν έπαιρναν το τσάι τους. Ο γιατρός είπε. Για κοίτα λοιπόν. Ακόμα τα καταφέρνεις και τρως. Παρά τα όσα είδες. Και εγώ περίμενα να σε δω να κυλίεσαι κάτω από το τραπέζι, ενώ το χρώμα σου θα είχε γίνει πράσινο ή κάτι τέτοιο. Ε, λοιπόν τι θα κάνεις την επόμενη φορά που θα σου δώσουν να φας νεφρό με το τوست σου. Θα το πετάξεις. Ο Άλαν γέλασε. Αισθανόταν τώρα πολύ πιο άνετα, έτσι είπε. Όχι κύριε, νιώθω μια χαρά. Πήραν πάλι αργά αργά το δρόμο της επιστροφής. Ο γιατρός μιλούσε όλη την ώρα και έλεγε τι ήθελε πάντα να γίνει, πως περνούσαν τα χρόνια και αυτός κουραζόταν, πως θα φρόντιζε τον Άλαν δίνοντάς του χρήματα από αυτά που είχε στην τράπεζα ώστε να είναι οικονομικά ανεξάρτητος από τους γονείς του. Τέλος πρόσθεσε. Ποτέ δεν γνώρισα τους γονείς μου, ήμουν ορφανός, αλλά αν και οι δικοί μου ήταν σαν τους δικούς σου. Ε τότε, πίστεψέ με. Ίσως να ήταν και πολύ χειρότερα! Εκείνο το βράδυ, στο νοικοκυριό των Μπόντ επικρατούσε μεγάλη αναστάτωση. Ο πατέρας Μπόντ προσπαθούσε να κρύβει το ενδιαφέρον του. Αλλά όλη την ώρα άκουγε με μεγάλη περιέργεια όλα όσα λέγονταν τριγύρω του και στο τέλος είπε απότομα. Ε λοιπόν μπορείς να πας όπου θέλεις. Εμείς βρήκαμε ένα αγόρι που θα σε αντικαταστήσει όταν εσύ φύγεις. Και έτσι κανονίστηκαν όλα πολύ γρήγορα. Ο Άλαν θα πήγαινε στην προκαταρκτική

σχολή του νοσοκομείου Σάιντ Μάγγοτς και μετά. Αν τα κατάφερνε, θα γινόταν φοιτητής της ιατρικής στο Σάιντ Μάγγοτς. Και ο Άλαν τα κατάφερε και πέτυχε στην προκαταρκτική σχολή, 111

Ήρθε ανάμεσα στους τρεις πρώτους και έγινε ένας από τους αγαπημένους μαθητές των καθηγητών. Και στο τέλος ήρθε ή ώρα να αφήσει την προκαταρκτική σχολή και να πάει στο νοσοκομείο σαν κανονικός φοιτητής της ιατρικής. Ο Άλαν δεν περίμενε και με μεγάλη ανυπομονησία αυτό που θα γινόταν την επομένη, γιατί κάθε αλλαγή είναι περίεργη και στη ζωή του Άλαν είχαν γίνει πολλές και μεγάλες αλλαγές. Το Σάιντ Μάγγοτς ήταν ένα παλιό κτίριο σε σχήμα υ . Ο ένας βραχίονας του υ ήταν για τις παθολογικές περιπτώσεις, αυτό που θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν ο πυθμένας του υ προοριζόταν για τις ψυχιατρικές, παιδιατρικές και παρόμοιες περιπτώσεις και ο άλλος βραχίονας ήταν για τις χειρουργικές περιπτώσεις. Ο Άλαν φυσικά στη διάρκεια των προκαταρκτικών μελετών του είχε έρθει πολλές φορές στο νοσοκομείο, αλλά εκείνη τη δεύτερα το πρωί ένωθε μέσα του ένα συναίσθημα τρόμου. Προχώρησε στην κυρία είσοδο, είπε ποιός ήταν στον υπάλληλο που παρατήρησε απότομα. Ά, ένας από αυτούς, έπειτα γύρισε σε ένα κατάλογο και άρχισε να γυρίζει τις σελίδες, γλύφοντας που και που το δάχτυλό του και αφήνοντας κηλίδες νικοτίνης πάνω στο χαρτί. Έπειτα ίσιωσε το σώμα του και είπε εντάξει, τα ξέρω όλα για σένα. Ανέβα αυτές τις σκάλες, στρίψε δεξιά, έπειτα αριστερά και είναι ή δεύτερη πόρτα στα δεξιά σου. Πρέπει να δεις τον καθηγητή Ερικ Τέτλεϋ αλλά να είσαι προσεχτικός γιατί δεν είναι και τόσο καλά σήμερα. Σηκώνοντας τους ώμους του ο υπάλληλος γύρισε αλλού. Ο Άλαν έμεινε ακίνητος για λίγα λεπτά από την έκπληξη. Νόμιζε ότι θα υπήρχε λίγος περισσότερος σεβασμός για έναν άνθρωπο που θα υπηρετούσε σε ένα νοσοκομείο για Τρία ή τέσσερα χρόνια σαν φοιτητής της ιατρικής. Στο τέλος σήκωσε και αυτός τους ώμους του σήκωσε τις βαλίτσες του και ανέβηκε τις σκάλες. Στην κορυφή της σκάλας σε ένα μικρό προθάλαμο προς τα δεξιά υπήρχε ένας άντρας που καθόταν σε ένα μικρό τραπέζι. Ποιός είσαι εσύ. Ρώτησε. Ο Άλαν είπε το όνομά του και ο υπάλληλος το έλεγξε σε ένα μεγάλο βιβλίο. Έπειτα έγραψε κάτι πάνω σε μία κάρτα και είπε. Μπορείς να αφήσεις τις βαλίτσες σου εδώ. Πάρε όμως αυτή την κάρτα και πήγαινε στο γραφείο του καθηγητή Ερικ Τέτλεϋ. Χτύπησε μία φορά όχι πολύ δυνατά, πρόσεξε και έπειτα μπες. Το τι θα γίνει μετά άφορά εσένα. Ο Άλαν σκέφτηκε ότι ήταν περίεργο αυτό το σύστημα υποδοχής των

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

εισαχθέντων αλλά πήρε την κάρτα από τον υπάλληλο και προχώρησε ως το γραφείο όπως του είχαν υποδείξει. Χτύπησε, περίμενε διακριτικά ένα ή δύο δευτερόλεπτα και έπειτα μπήκε μέσα στο γραφείο αθόρυβα. 112

Υπήρχε ένα γραφείο γεμάτο χαρτιά, χειρουργικά εργαλεία και φωτογραφίες γυναικών. Μία μαύρη πινακίδα που έγραφε με άσπρα γράμματα Δρ. Έρικ Τέτλεϋ βρισκόταν στην άκρη του γραφείου και ο ίδιος ο γιατρός καθόταν φαρδύς πλατύς πάνω σε μία γυριστή καρέκλα γραφείου. Τα χέρια του, μεγάλα παχιά χέρια, βρίσκονταν απλωμένα πάνω στο γραφείο. Ο Άλαν προχώρησε προς τα μπροστά, έχοντας κάπως ηρεμήσει βλέποντας το ακίνητο βλέμμα του Δρ. Τέτλεϋ, και είπε. Έρθα για να μελετήσω ιατρική στο Σαίντ Μάγγοτς κύριε. Πρέπει να σας δώσω αυτή την κάρτα, μου είπαν. Ο γιατρός δεν έκανε καμιά κίνηση να την πάρει και έτσι ο Άλαν την άφησε πάνω στο γραφείο, μπροστά του και έμεινε ακίνητος απέναντι σ' αυτό το γαλήνιο βλέμμα. Χμ, χμ! Μουρμούρισε ο γιατρός. Ναι, ο γέρο Τόμσον είχε δίκιο. Νομίζω ότι έχεις τον αέρα του καλού ανθρώπου, αλλά χρειάζεσαι λίγο δυνάμωμα Ε. Έπειτα σήκωσε τη φωνή του, όχι για να τραγουδήσει, αλλά για να φωνάξει. Πώλ! Ο Μπόντ είναι εδώ. Έρχεσαι μέσα μια στιγμή. Τότε μονό ο Άλαν είδε ότι ο γιατρός πίεζε ένα κουμπί και ότι χρησιμοποιούσε εσωτερικό σύστημα επικοινωνίας. Σε λίγο ακούστηκαν μερικοί θόρυβοι και ένας μικρόσωμος απεριποίητος γιατρός καλυμμένος παντού από μαλλιά μπήκε μέσα στο δωμάτιο. Φορούσε μια άσπρη μπλούζα που του έφτανε μέχρι τους αστραγάλους και τα μανίκια του ήταν τόσο μακριά που τα είχε γυρίσει και ξαναγυρίσει πολλές, πολλές φορές. Δεν είχε και τόσο την εμφάνιση γιατρού. Αυτός είναι ο Μπόντ, ε. Και τι έχω να κάνω εγώ μαζί του μήπως πρέπει να τον φιλήσω. Ο Δρ. Έρικ Τέτλεϋ βρυχήθηκε και είπε. Ρίξτου μια ματιά πρώτα, πρέπει να βγει καλός από τα χέρια σου. Ο Δρ. Πώλ μουρμούριζε καθώς ξεφύλλιζε τα χαρτιά του Άλαν και στο τέλος είπε. Ώ, ώστε τελικά το Σαίντ Μάγγοτς ξέπεσε μέχρι εκεί, ε. Έχουμε για μαθητή τον γιο ενός μανάβη που θέλει να γίνει ειδικευμένος χειρουργός ή παθολόγος ή κάτι τέτοιο. Τι λες γι' αυτό. Δεν υπάρχουν πια οι παλιές αξίες, άκου μανάβης, μπα! Ο Άλαν είχε σοκαριστεί. Είχε σοκαριστεί ως το μεδούλι της ύπαρξής του που αυτό το μικρόσωμο ασουλούπωτο ον μπορούσε να μιλάει με αυτόν τον αγενέστατο τρόπο, αλλά βρισκόταν εκεί για να μάθει, σκέφτηκε, και έτσι δεν είπε τίποτε. Καθώς όμως γύρισε να δει τον Δρ. Πώλ είδε την παιχνιδιάρικη λάμψη στα γκριζα μάτια του. 113

Στο τέλος ο γιατρός είπε. Αλλά δεν πειράζει αγόρι μου, λένε ότι και ο πατέρας του Χριστού ήταν ξυλουργός, έτσι δεν είναι. Δεν πολυπιστεύω αυτά που λένε εγώ βέβαια, είμαι ένας πιστός του Μωυσή. Λέγοντας αυτά ξέσπασε σε γέλια και άπλωσε το χέρι του. Μετά από λίγο έδειξαν στον Άλαν το δωμάτιο που βρισκόταν πάνω από την κύρια πόρτα του κεντρικού κτιρίου. Έπρεπε να το μοιράζεται με άλλους δύο φοιτητές και τα πράγματα ήταν πολύ πιεσμένα. Τα κρεβάτια τους δεν ήταν τίποτε παραπάνω από ράντσα. Ο υπάλληλος που του είχε δείξει το δωμάτιο, τον άφησε να ακουμπήσει κάπου τις βαλίτσες του και του είπε. Εντάξει γιατρέ, τώρα πρέπει να σε πάω στο Μάριστοφ Ουάρντ στην ιατρική πτέρυγα. Ά, μια που το έφερε ο λόγος, το Μάριστοφ έχει τριανταπέντε κρεβάτια και άλλα δύο σε ένα ιδιαίτερο δωμάτιο. Ή αδελφή Σουέιν είναι επικεφαλής και είναι, Θεέ μου, πραγματικός μπαμπούλας. Πρόσεχε πως θα μιλάς εκεί! Ή αδελφή Σουέιν είχε πράγματι την εμφάνιση τρομερού δράκοντα. Είχε ύψος 1,83 περίπου και βάρος 90 κιλά και φώναζε στο κάθε τι και στον καθένα. Το δέρμα της ήταν τόσο μαύρο που έμοιαζε με μιγάδα, αλλά προερχόταν από μια παλιά αγγλική οικογένεια και όταν την άκουσε για πρώτη φορά ο Άλαν να μιλάει έμεινε έκπληκτος γιατί είχε μία από τις πιο καλλιεργημένες φωνές που είχε ακούσει ποτέ. Αλλά μια καλύτερη γνωριμία με την αδερφή Σουέιν έδειξε ότι στην πραγματικότητα δεν ήταν καθόλου δράκοντας και ότι έκανε ότι περνούσε από το χέρι της για να βοηθήσει έναν μαθητή που τον έβλεπε να δουλεύει σκληρά. Αλλά δεν είχε καθόλου χρόνο για τεμπέληδες και όταν κάποιος μαθητής έπεφτε κάτω από το κανονικό, τότε έτρεχε αμέσως στο γραφείο του διευθυντή να το αναφέρει. Ή ζωή ενός φοιτητή της ιατρικής στο κολέγιο δεν ήταν και τίποτε το ξεχωριστό, συνέχεια τα ίδια. Ο Άλαν δούλευε σκληρά, του άρεσε να δουλεύει και έτσι γρήγορα τους κατέκτησε όλους. Στο τέλος του τρίτου έτους τον κάλεσε ο Δρ. Έρικ Τέτλεν. Τα πας πολύ καλά, αγόρι μου, καλύτερα από ότι περίμενα. Αρχικά πίστευα, παρ όλες τις διαβεβαιώσεις του γέρο-Τόμσον ότι θα ξαναγύριζες στην παλιά σου δουλειά, τα λαχανικά. Όμως εσύ έχεις συνέχεια τους καλύτερους βαθμούς και τον επόμενο χρόνο θέλω να γίνεις ο προσωπικός μου βοηθός. Δέχεσαι. Κοίταξε τον Άλαν και χωρίς να περιμένει απάντηση συνέχισε. Εντάξει λοιπόν είσαι ελεύθερος την υπόλοιπη μέρα να πας να πεις τα νέα στον γέρο Τόμσον και να του πεις ότι είχε δίκιο και ότι

Ο Άλαν πήγε να φύγει αλλά ο γιατρός τον φώναζε πίσω. Ε, στάσου ένα λεπτό! Ο Άλαν γύρισε πίσω άναρωτιόμενος τι να συμβαίνει. Έχεις αυτοκίνητο. Τον ρώτησε ο Δρ. Τέτλεν. Όχι κύριε, είπε ο Άλαν. Είμαι ένας φτωχός φοιτητής της ιατρικής, πρώην μανάβης. Δεν με φτάνουν τα λεφτά. Μμμ! Μουρμούρισε ο Δρ. Έρικ Τέτλεν. Υποθέτω ότι μπορείς να οδηγήσεις. Ώ ναι, ο Δρ. Τόμσον μου έδειξε και έχω πάρει και άδεια. Τότε λοιπόν, είπε ο Δρ. Τέτλεν ανακατεύοντας το περιεχόμενο του δεξιού συρταριού μουρμουρίζοντας μερικές βρισιές αφού τελικά το συρτάρι περιείχε όλων των ειδών τα χαρτιά, εργαλεία κλπ. Τελικά τα κατάφερε και έβγαλε έξω ένα μπρελόκ με δύο κλειδιά. Να τα κλειδιά του αυτοκινήτου μου. Θα ήθελα να έδινες εκ μέρους μου ένα δέμα σε μία κυρία να ή διεύθυνση, βγάζεις το γράμματα. Πήγαινε λοιπόν το δέμα, κοίταξε να μην καθίσεις να πιάσεις την κουβέντα με την κυρία και μετά πήγαινε κατευθείαν στον γέρο Τόμσον. Φρόντισε να είσαι πίσω στις εννιά ή ώρα το βράδυ. Το αυτοκίνητο μου είναι στη θέση 23, κάτω ακριβώς από το γραφείο του διευθυντή. Ά ναι, πρόσθεσε, καλύτερα να σου δώσω σημείωμα που να λέει ότι έχεις το δικαίωμα να πάρεις το αυτοκίνητο, γιατί διαφορετικά θα 'ρθει κανένας φύλακας να σε πιάσει για κλέψιμο ή τίποτε τέτοιο. Μου συνέβη μια φορά στο παρελθόν. Έγραψε κάτι σε ένα κομμάτι χαρτί, έβαλε πάνω τη σφραγίδα του και έπειτα το πέταξε στον Άλαν λέγοντας. Τώρα δρόμο και κοίτα να μη γυρίσεις πριν τις εννιά. Πέρασαν δέκα χρόνια, χρόνια επιτυχιών για τον Άλαν Μπόντ αλλά και χρόνια με φασαρίες. Ο πατέρας του πέθανε, γιατί κάποια μέρα είχε μία έκρηξη οργής και έμεινε νεκρός μέσα στο μαγαζί καθώς διαπληκτιζόταν με έναν πελάτη για την τιμή των σπαραγγιών. Και έτσι ο Άλαν έπρεπε να φροντίζει και για τη μητέρα του, γιατί δεν είχε και τίποτε το αξιόλογο το μαγαζί και το σπίτι είχε φυσικά ενοικιασθεί. Ο Άλαν λοιπόν έβαλε τη μητέρα του σε ένα σπίτι με μερικά δωμάτια και φρόντισε να έχει την καλύτερη περιποίηση. Δυστυχώς ή μητέρα του έδειξε μία έντονη αντιπάθεια για τον Άλαν κατηγορώντας τον ότι αυτός ήταν ή αιτία του θανάτου του πατέρα του φεύγοντας από το σπίτι και προσπαθώντας να ζήσει σε μια τάξη που δεν του ταίριαζε. Και έτσι ο Άλαν φρόντιζε να τη ζει, αλλά ποτέ δεν πήγε να τη δει. Και σε λίγο άρχισε ή συζήτηση για τον πόλεμο. Οι τρομεροί Γερμανοί, όπως συνήθιζαν αυτοί οι τρομεροί Γερμανοί, φώναζαν πάλι και καυχιόνταν μ' όλη τους την ψευτοπερηφάνεια το τι σκέφτονταν να κάνουν στον

Και άρχισε ή εισβολή στη μια χώρα και ή εισβολή στην άλλη και ο Άλαν που τώρα ήταν ένας τελειωμένος γιατρός και μετά το όνομά του υπήρχε το Δρ., Προσπάθησε να πάει στις πρώτες γραμμές αλλά αυτό αναβαλλόταν εξαιτίας της καλής δουλειάς που έκανε στην περιφέρειά του και για λογαριασμό των ναυτικών εταιριών κοντά στο αγκυροβόλιο του Τάμεση. Κάποια μέρα τηλεφώνησε ο Δρ. Ρέτζιναλντ Τόμσον και είπε στον Άλαν που δούλευε τώρα στο ίδιο νοσοκομείο που είχε σπουδάσει. Άλαν, ένα να με δεις όταν έχεις ελεύθερο χρόνο, έτσι. Πρέπει οπωσδήποτε να σε δω. Ο Άλαν φυσικά που αγαπούσε πάρα πολύ τον Δρ. Τόμσον τα κανόνισε με τον Δρ. Τέτλεν να είναι ελεύθερος όλη την υπόλοιπη μέρα. Τώρα είχε κι αυτός το δικό του αυτοκίνητο και σε λίγο βρισκόταν στο πάρκινγκ του Δρ. Τόμσον. Άλαν, είπε ο Δρ. Τόμσον, γερνάω όλο και περισσότερο, δεν μου μένει και πολύς χρόνος. Κάνε μου ένα τσεκ-απ σε παρακαλώ. Ο Άλαν είχε μείνει πετρωμένος και έτσι ο Δρ. Τόμσον αναγκάστηκε να ξαναπαί. Μα τι σου συμβαίνει, αγόρι μου, το ξέχασες ότι τώρα είσαι γιατρός. Άντε, ας τελειώνουμε. Μ' αυτά τα λόγια άρχισε να βγάζει τα ρούχα του. Ο Άλαν πήρε τα όργανα του Δρ. Τόμσον, το οφθαλμοσκόπιο, το μηχάνημα για τη μέτρηση της πίεσης και όλα τα υπόλοιπα και φυσικά και το δικό του στηθοσκόπιο που το κουβαλούσε πάντα μαζί του. Το τσεκ-απ του Δρ. Τόμσον έδειξε υπέρταση και μητροειδική στένωση. Πρέπει να προσέχετε τον εαυτό σας, είπε ο Άλαν. Δεν είστε τόσο καλά όσο πίστευα. Γιατί δεν έρχεστε στο Σάιντ Μάγγοτς όπου θα δούμε τι μπορούμε να κάνουμε για σας. Όχι, δεν πρόκειται να έρθω σ' αυτόν τον βρωμότοπο, είπε ο γιατρός Τόμσον. Να τι θέλω να κάνω. Έχω μια πολύ καλή δουλειά εδώ που μου φέρνει πολλά λεφτά. Ο Τέτλεν μου είπε ότι δουλεύεις κοντά του για πέντε χρόνια και ότι τα πας πολύ καλά. Σκέπτομαι λοιπόν ότι ήρθε ή ώρα να αναλάβεις εσύ τη δουλειά αυτή εδώ, τώρα που μπορώ ακόμα να σε βοηθήσω και να σου δείξω τα κατατόπια. Έχεις κολλήσει τόσο καιρό στο Σάιντ Μάγγοτς που έχεις καμπουριάσει κι έχεις γίνει σχεδόν μύωπας. Πέτα τα όλα και έλα να μείνεις μαζί μου. Έπειτα πρόσθεσε. Φυσικά αυτή ή δουλειά θα μείνει στα χέρια σου, αλλά μέχρι να τα παρατήσω εγώ θα είμαστε συνέταιροι. Εντάξει. Σκέψου το. Ο Άλαν είχε αναστατωθεί. Εδώ και αρκετό καιρό βρισκόταν σε μία κατάσταση έντασης. 116

Είχε μέσα του μία πίστη, την πίστη ότι ή ζωή του ήταν προορισμένη για να σώσει τους άλλους, να σώζει ζωές άσχετα από το πόσο άρρωστος μπορεί να ήταν ο άλλος. Ο Άλαν δεν ήταν σπουδαίος χειρουργός, δεν τον ενδιέφερε αυτός ο κλάδος, αλλά ή παθολογία ήταν το μεράκι του και είχε αρχίσει να αποκτάει ένα πολύ καλό όνομα σε αυτόν τον κλάδο. Και τώρα ο φίλος του και ευεργέτης του γιατρός Τόμσον του ζητούσε να γίνει ιδιωτικός γιατρός. Ο γιατρός του έκοψε τις σκέψεις του. Πήγαινε πίσω στο Σαίντ Μάγγοτς, συζήτησε το θέμα με τον Έρικ Τέτλεν και ρώτα τον φίλο σου τον γιατρό Ουάρντλεν τι γνώμη έχει. Μπορείς να είσαι σίγουρος ότι και οι δυο τους θα σου δώσουν καλές συμβουλές. Άντε τώρα, εξαφανίσου από τα μάτια μου ωστόσο πάρεις την απόφασή σου. Άντε γιατί εδώ φαίνεται ότι σε έχει πιάσει ναυτία. Τότε ακριβώς μπήκε στο δωμάτιο ή κυρία Σίμμοντς, που ήταν τώρα πια αρκετά μεγάλη στην ηλικία, φέρνοντας το τσάι σ' ένα ξύλινο τραπεζάκι με ροδάκια. Ά, γιατρέ, είπε, είδα ότι ήταν μαζί σας ο γιατρός Μπόντ και σκέφτηκα να σας βγάλω από τον κόπο να φωνάζετε για τσάι. Το έφερα μόνη μου. Λέγοντας αυτά τα λόγια έστειλε ένα πλατύ χαμόγελο στον Άλαν που τον συμπαθούσε αφάνταστα για όλα αυτά που είχε καταφέρει να κάνει στη ζωή του. Πίσω στο Σαίντ Μάγγοτς ο Άλαν συζήτησε το θέμα με τον Τέτλεν και τον Ουόρντλεν. Ο Ουόρντλεν του είπε. Κοίτα, Άλαν, δεν θα έπρεπε να σου το πω αυτό, αλλά ο Ρέτζιναλτ Τόμσον εδώ και πολλά χρόνια είναι ασθενής μου. Του έχω κάνει μια σειρά από καρδιογραφήματα και πρέπει να ξέρεις ότι μπορεί από τη μια στιγμή στην άλλη να σβήσει όπως το κεράκι. Του χρωστάς τα πάντα, αυτό το ξέρεις, και θα πρέπει να το σκεφτείς πολύ σοβαρά αν δεν θες να πας μαζί του. Ο Τέτλεν κούνησε το κεφάλι του συμφωνώντας και είπε. Ναι, Άλαν εδώ στο Σαίντ Μάγγοτς κάνεις μια καλή δουλειά, αλλά είσαι πολύ περιορισμένος, βρίσκεσαι μέσα στα όρια της κλινικής. Θα έχουμε πόλεμο και πρέπει κάποιος να βρίσκεται στο δρόμο για να δώσει τις πρώτες βοήθειες. Σε περιπτώσεις επείγουσες θα σε φωνάζουμε, όταν χρειάζεται. Σε απαλλάσσω από το συμβόλαιό σου. Έτσι ένα μήνα αργότερα ο Δρ. Άλαν Μπόντ γινόταν ισότιμος συντάιρος με τον Δρ. Ρέτζιναλτ Τόμσον και ήταν και οι δυο τους ένα πολύ πετυχημένο ζευγάρι. Όλον αυτόν το καιρό στις εφημερίδες και στο ραδιόφωνο γινόταν λόγος για πόλεμο, για βομβαρδισμούς, έρχονταν ειδήσεις για τη μια ή την άλλη χώρα που δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει τις επιθέσεις των Γερμανών που με την τυπική τους βαρβαρότητα αλώνιζαν όλη την Ευρώπη. 117

Τελικά ο Νέβιλ Τσάμπερλεν γύρισε από τη Γερμανία αφού είχε μία παράλογη άκαιρη, ανόητη συζήτηση για ειρήνη στον καιρό μας και από τη Γερμανία, φυσικά, ακούστηκε ένα δυνατό τραχύ γέλιο για τον αδέξιο Άγγλο που είχε πάει εκεί με την ομπρέλλα του για να κανονίσει την ειρήνη στον κόσμο. Μετά από λίγο μίλησε από το ραδιόφωνο ένας Χίτλερ γεμάτος κομποασμό και φωνές και μετά από μία ή δύο μέρες ή Αγγλία μπήκε στον πόλεμο. Οι μήνες περνούσαν και ο πόλεμος δεν έβγαζε πουθενά. Κάποια μέρα ένας αστυφύλακας πλησίασε τον Άλαν, αφού πρώτα είχε προσεκτικά βεβαιωθεί ότι ήταν ο Άλαν Μπόντ, και του είπε ότι η μητέρα του, ή κυρία Μαίρη Μπόντ, είχε αυτοκτονήσει και ότι το σώμα της βρισκόταν τώρα στο νεκροτομείο Πάντιγκτον. Ο Άλαν κόντευε να τρελαθεί, δεν ήξερε το γιατί αλλά αυτό ήταν το πιο φοβερό πράγμα που είχε ακούσει ποτέ. Αυτοκτονία! Για χρόνια τώρα κήρυττε ενάντια στην αυτοκτονία και να που ή ίδια ή μητέρα του είχε κάνει αυτή την παράλογη πράξη. Σε λίγο άρχισε για τα καλά ο πόλεμος και το Λονδίνο βομβαρδιζόταν συνέχεια. Από παντού έρχονταν αναφορές για τις νίκες των Γερμανών. Στην άπω ανατολή οι γαϊωνέζοι κατέστρεφαν ο,τι βρισκόταν μπροστά τους. Είχαν καταλάβει και τη Σαγκάη και τη Σιγκαπούρη. Για μια φορά ακόμα ο Άλαν θέλησε να καταταγεί στον στρατό, αλλά τον απέρριψαν και πάλι λέγοντάς του ότι ήταν πιο χρήσιμος έξω από τον στρατό σαν γιατρός. Οι επιδρομές όλο και χειρότερευαν. Κάθε νύχτα σχεδόν τα γερμανικά βομβαρδιστικά περνούσαν τις ακτές με κατεύθυνση το Λονδίνο. Κάθε νύχτα σχεδόν οι περιοχές γύρω από τις αποβάθρες του Λονδίνου βομβαρδιζόνταν άγρια και ή ανατολική άκρη του βρισκόταν μέσα στις φλόγες. Ο Άλαν συνεργαζόταν πολύ στενά με τις αντιαεροπορικές δυνάμεις του Λονδίνου και μάλιστα στο ίδιο του το σπίτι είχε ένα αντιαεροπορικό πόστο. Και οι επιδρομές συνεχίζονταν. Οι βόμβες έπεφταν σαν βροχή, βόμβες που καμιά φορά έπεφταν σε κάποιο σπίτι τινάζοντας το στον αέρα. Κάποια νύχτα ή επιδρομή ήταν από τις πιο σοβαρές. Όλη ή περιοχή έμοιαζε να έχει τυλιχτεί με φλόγες και ο θόρυβος από τις σειρήνες δεν σταματούσε ούτε στιγμή. Τα αυτοκίνητα της πυροσβεστικής γέμιζαν τους δρόμους και ακόμα και οι γιατροί δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα αυτοκίνητά τους. Ήταν μία φεγγαρόφωτη νύχτα, αλλά τα κόκκινα σύννεφα πού ανέβαιναν ως ψηλά σκέπαζαν το φεγγάρι. 118

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

Παντού υπήρχε ένας καταρράκτης από φλόγες και όλη την ώρα ακουγόταν το διαβολικό σφύριγμα από τις βόμβες που έπεφταν. Μερικές φορές το σφύριγμα από τις βόμβες είχε τον ίδιο τόνο με τον ήχο από τις σειρήνες και αυτό έκανε τον τρόπο και τον πανικό να μεγαλώνει ακόμα περισσότερο. Ο Άλαν βρισκόταν παντού, βοηθούσε να τραβηχτούν τα σώματα των πληγωμένων ανθρώπων από τα ερείπια, περνούσε μέσα από τις τρύπες που ειδικά είχαν φτιαχτεί για αυτή τη δουλειά στα υπόγεια για να δώσει λίγη ανακούφιση στα σχεδόν κατεστραμμένα σώματα που βρίσκονταν μέσα. Εκείνη τη νύχτα ο Άλαν είχε καθίσει ένα λεπτό για να συνέλθει από την κούραση και έπινε λίγο τσάι από τις ειδικές καντίνες που υπήρχαν. Φιού! Κάποιος άλλος που βρισκόταν δίπλα του είπε. Αυτή ήταν πολύ κοντά. Ο Άλαν κοίταξε πιο πέρα και είδε τον ουρανό να γίνεται κόκκινος και τον καπνό να γεμίζει τα πάντα. Πάνω, ψηλά ακουγόταν ο θόρυβος από τις διαβολικές, ασυγχρόνιστες μηχανές των Γερμανικών αεροπλάνων. Κατά καιρούς ακουγόταν και ο θόρυβος από τα Βρετανικά αντιαεροπορικά όπλα που έριχναν στους επιδρομείς προσπαθώντας, να διακρίνουν τις θέσεις τους από τη λάμψη των φλογών. Ακούστηκε ένα ξαφνικό μπουμ και όλος ο κόσμος άρχισε να τρέμει. Ένα σπίτι τινάχτηκε στον αέρα, διαλύθηκε και τα κομμάτια του ξανάπεσαν πίσω στη Γη. Ο Άλαν ένιωσε μια θανάσιμη αγωνία να τον τυλίγει. Ο άνθρωπος που βρισκόταν δίπλα του και δεν είχε πάθει τίποτε έριξε μια ματιά τριγύρω του και φώναξε. Θεέ μου, ο γιατρός χτυπήθηκε. Η ομάδα διάσωσης άρχισε τις αγωνιώδεις προσπάθειες απελευθέρωσης των κάτω άκρων του Άλαν από το τεράστιο όγκο των χωμάτων που τα είχε καλύψει. Ο Άλαν ένιωθε ότι βρισκόταν μέσα σε μία θάλασσα από φλόγες, όλο του το είναι το ένιωθε να καίγεται. Άνοιξε τα μάτια του και είπε με σιγανή φωνή. Είναι άχρηστο να ασχολείστε μαζί μου, πάει τέλειωσα, καλύτερα αφήστε με και πηγαίνετε να βοηθήσετε κανέναν άλλο που δεν θα έχει χτυπηθεί τόσο βαριά. Έπειτα έκλεισε τα μάτια του και έμεινε για λίγο σε αυτή τη θέση. Βρισκόταν σε μια περίεργη κατάσταση έκστασης. Αυτός δεν είναι πόνος, σκέφτηκε και έπειτα άρχισε να πιστεύει ότι βλέπει οράματα γιατί ένιωθε ότι πετούσε πάνω από το σώμα του. Έβλεπε μία γαλαζόασπρη χορδή να ενώνει το σώμα του που πετούσε στον αέρα με το σώμα του που βρισκόταν στη Γη. Το σώμα του στη Γη ήταν άσχημα κατεστραμμένο, το κάτω του μέρος σχεδόν δεν υπήρχε. Είχε γίνει κυριολεκτικά λιώμα. Τότε ακριβώς του ήρθε στο μυαλό το γεγονός ότι σήμερα έκλεινε τα τριάντα χρόνια. 119

Τότε ή ασημένια χορδή άρχισε να γίνεται πιο αμυδρή και σε λίγο ο Άλαν βρέθηκε να πετάει στον αέρα πάνω από το Λονδίνο σαν να ήταν μπαλόνι. Πετούσε και μπορούσε να βλέπει κάτω το ερειπωμένο Λονδίνο. Ξαφνικά τυλίχτηκε από ένα σκοτεινό σύννεφο και έπαψε να έχει αίσθηση του τι γίνεται. Πενήντα Τρία! Πενήντα Τρία αυτές οι λέξεις στριφογύριζαν πάνω από το κεφάλι του. Άνοιξε τα μάτια του και κοίταξε τριγύρω, αλλά παντού επικρατούσε μια σκοτεινιά. Τον κάλυπτε μια μαύρη ομίχλη. Τότε σκέφτηκε. Δεν ξέρω, αλλά έχω την εντύπωση ότι όλα αυτά μου είναι γνωστά, που να βρίσκομαι άραγε. Θα πρέπει να μου έχουν δώσει αναισθητικό ή τίποτε παρόμοιο. Σε λίγο το μαύρο σύννεφο άρχισε να γίνεται γκριζο και μπορούσε τώρα να διακρίνει διάφορα σχήματα, κινούμενες φιγούρες και τότε ακριβώς τα θυμήθηκε όλα. Βρισκόταν στο Αστρικό επίπεδο, το ήξερε. Ένα χαμόγελο διαγράφηκε στα χείλη του και μαζί με το χαμόγελο όλα καθάρισαν, τα σύννεφα και ή σκοτεινιά έφυγαν και μπόρεσε έτσι να δει τη δόξα του αληθινού αστρικού επιπέδου. Τριγύρω του βρίσκονταν οι φίλοι του, γιατί μόνο φίλοι μπορούν να βρεθούν μαζί σε αυτό το επίπεδο. Κοίταξε το σώμα του και μένοντας έκπληκτος από αυτό που είδε του ήρθε στο μυαλό του το πρώτο πράγμα που μπορούσε να σκεφτεί ή άσπρη ζακέτα του Σαίντ Μάγγοτς. Τώρα ήταν τυλιγμένος με ένα άσπρο ύφασμα, αλλά τα γέλια των φίλων του τον έφεραν πάλι πίσω στην πραγματικότητα. Δεν μπορούσε να είναι ή άσπρη ζακέτα του Μάγγοτς γιατί αυτή ήταν κοντή, του έφτανε μέχρι τη μέση, ενώ αυτό που φορούσε τώρα ήταν αρκετά μακρύ. Η ζωή στο Αστρικό επίπεδο ήταν πολύ ευχάριστη. Ο Άλαν οδηγήθηκε από μερικούς φίλους του σε ένα αναπαυτήριο. Εκεί είχε ένα δικό του δωμάτιο, ένα πραγματικά θαυμάσιο δωμάτιο που έβλεπε σε ένα υπέροχο πάρκο γεμάτο από δέντρα, τέτοια που δεν είχε ξαναδεί ποτέ στη ζωή του. Υπήρχαν πουλιά και ήρεμα ζώα που τριγύριζαν και δεν πείραζαν κανένα άλλο πλάσμα. Ο Άλαν συνήλθε σύντομα από το τραύμα του θανάτου στη Γη και την ξαναγέννησή του στο Αστρικό επίπεδο και μια βδομάδα αργότερα, όπως γινόταν πάντα, έπρεπε να παρουσιαστεί στην αίθουσα των αναμνήσεων όπου θα καθόταν μόνος του και θα παρακολουθούσε τα γεγονότα της τελευταίας του ζωής. Στο τέλος μιας περιόδου, που δεν μπορεί να μετρηθεί με τα γήινα δεδομένα, μία ευγενική φωνή ακούστηκε από κάπου. Πήγες πολύ καλά, δεν έκανες λάθη. Τώρα μπορείς να καθίσεις εδώ να ξεκουραστείς για μερικούς αιώνες προτού αποφασίσεις τι άλλο να κάνεις. 120

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

Εδώ μπορείς να κάνεις έρευνα ή ότι άλλο θέλεις. Τα πήγες καλά. Ο Άλαν βγήκε από την αίθουσα των αναμνήσεων. Οι φίλοι του τον χαιρέτησαν με αγάπη και όλοι μαζί πήγαν να βρουν ένα σπίτι όπου θα μπορούσε να μείνει ο Άλαν και να ασχοληθεί με ότι ήθελε. Πιστεύω ότι όλοι οι άνθρωποι, άσχετο με το τι είναι, πρέπει να μάθουν ότι δεν υπάρχει θάνατος, μόνο μετάβαση. Και όταν έρθει ή ώρα της μετάβασης ή ευεργετική φύση απαλύνει τον πόνο, κάνει τον δρόμο πιο εύκολο. Όλα είναι τόσο ωραία

ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΕΥΕΙ. 121

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το παλιό σπίτι ήταν ήρεμο, όσο ήρεμο μπορεί να είναι ένα παλιό σπίτι. Κάπου κάπου μέσα στη σιγαλιά της νύχτας ακουγόταν ένας κρότος από κάποια παλιά γερασμένη σανίδα του πατώματος καθώς τριβόταν στη γειτονική της και ζητούσε συγνώμη για την αδιακρισία της. Το παλιό σπίτι ξεκουραζόταν μετά από μία κουραστική μέρα. Δεν του ήταν πια δυνατό να περνάει τη ζωή του βυθισμένο στον ύπνο που συνοδεύει τα. Ζεστά μεσημέρια. Το παλιό σπίτι ζούσε σε δύσκολους καιρούς. Φορολογίες, απαιτήσεις, έξοδα για πολυέξοδες ανακαινίσεις. Το παλιό σπίτι λυπόταν για αυτό το πλήθος των ανήσυχων επισκεπτών που περπατούσε χωρίς σταματημό στους διαδρόμους του και τριγύριζε ανάμεσα στα δωμάτιά του σαν κοπάδι χαμένα πρόβατα. Το παλιό σπίτι ένιωθε το πάτωμά του να τρίζει και το ξύλο του να βουλιάζει ελαφρά κάτω από το ασυνήθιστα βαρύ φορτίο που ερχόταν να το ταράξει μετά από τόσα χρόνια ηρεμίας. Αλλά ή οικογένεια έπρεπε να ζήσει και έπρεπε με κάποιο τρόπο να εξοικονομήσει χρήματα. Έτσι μετά από πολλές προσωπικές αναζητήσεις, μετά από πολλές εσωτερικές διαμάχες, είχε παρθεί ή απόφαση της αξιοποίησης του ιστορικού κτιρίου. Πριν από χρόνια το σπίτι αυτό είχε χτιστεί για κατοικία ενός ανθρώπου της υψηλής τάξης, ενός ανθρώπου που είχε υπηρετήσει, και μάλιστα πολύ καλά, τον βασιλιά και για αυτή του την αφοσίωση είχε ανταμειφθεί με την τοποθέτησή του στους κύκλους των ευγενών. Το σπίτι χτίστηκε με μεράκι από μια ομάδα καλών εργατών που ζούσαν με μπύρα, ψωμί και τυρί και έκαναν τα πάντα με το σωστό τρόπο μόνο και μόνο για να νιώσουν την ικανοποίηση ότι ή δουλειά τους ήταν σωστή. Και έτσι το σπίτι επέζησε, επέζησε μέσα από την τρομακτική ζέστη των καλοκαιριών και τους παγωμένους ανέμους των χειμώνων όταν κάθε ξύλο δειλιούσε μπροστά στα παγωμένα ξεσπάσματα που μαίνονταν τριγύρω του. Τώρα οι κήποι ήταν ακόμα καλοδιατηρημένοι, ο κύριος σκελετός του κτιρίου ήταν ακόμα ασφαλής, αλλά μερικές από τις σανίδες του πατώματος είχαν αρχίσει να τρίζουν και μερικές από τις αψίδες είχαν πια γερασμένη όψη.123

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

Και τώρα μετά από άλλη μια μέρα ταλαιπωρίας, γεμάτο από τα χαρτιά που τα απρόσεχτα παιδιά πετούσαν εδώ κι εκεί, το παλιό σπίτι είχε ξαναβρεί την ησυχία του. Το παλιό σπίτι ήταν ήρεμο, όσο ήρεμο μπορεί να είναι ένα παλιό σπίτι. Πίσω από τα έπισανιδώματα μικρά ποντικάκια συνέχιζαν το παιχνίδι τους φωνάζοντας. Κάπου έξω μια κουκουβάγια χαιρετούσε το φεγγάρι. Ο παγωμένος νυχτερινός αέρας σφύριζε ανάμεσα στα κενά της σκεπής και κάπου - κάπου ανάγκαζε κάποιο μακρύ κλαδί ενός δέντρου να χτυπάει πάνω στα παράθυρα. Αλλά κανένας πια δεν έμενε σ' αυτή την πτέρυγα. Η οικογένεια ζούσε τώρα σε ένα μικρότερο σπίτι εκεί κοντά, στο σπίτι όπου σε ευνοϊκότερους καιρούς ζούσε ο μπάτλερ με την οικογένειά του. Το γυαλισμένο πάτωμα έλαμπε κάτω από το φως του φεγγαριού σχηματίζοντας περίεργες αντανακλάσεις πάνω στην ξύλινη επένδυση των τοίχων. Μέσα στα δωμάτια βλοσυροί πρόγονοι κοίταζαν σκυθρωπά με ακίνητά μάτια με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που κοίταζαν εδώ και αιώνες. Στην πέρα άκρη του μεγάλου χολ το αξιοπρεπές ρολόι παππούς χτύπησε δώδεκα παρά τέταρτο. Κάπου σε ένα κοντινό ράφι, κομμάτια γυαλιών αντήχησαν απαλά, καθώς ψιθύριζαν το ένα στο άλλο τον χτύπο του ρολογιού. Απ' ένα άλλο δωμάτιο, όχι πολύ μακριά, ακούστηκε ο ψηλότερος ήχος του ρολογιού εγγονής καθώς επαναλάμβανε την ώρα. Όλα ήταν ήρεμα για ένα λεπτό και μετά ακούστηκε το ρολόι παππούς να λέει. Ρολόι εγγονή, είσαι εκεί, μ' ακούς. Ακούστηκε ένα κλικ και ένας βόμβος καθώς ένα δόντι τροχού γλίστρησε και έπειτα ήρθε ή φωνή του ρολογιού εγγονής. Ναι παππού, και βέβαια μπορώ να σ' ακούσω. Έχεις τίποτε να μου πεις σήμερα. Το ρολόι παππούς συνέχισε να κάνει στον κανονικό του ρυθμό τίκ, τάκ, τίκ, τάκ, τίκ, τάκ και έπειτα ακούστηκε να λέει. *Εγγονή μου γεννήθηκα στα τέλη του δέκατου έβδομου αιώνα. Η μακριά κάσα μου γυαλίστηκε για πρώτη φορά το 1675* και από τότε που για πρώτη φορά μπήκε σε κίνηση το εκκρεμές μου αναλογίζομαι για το μυστήριο της ζωής. Έχω ζήσει πολλά χρόνια, έχω πολύ αναρωτηθεί. Οι άνθρωποι τριγύρω μας ζουν τόσο λίγο, δεν έχουν χρόνο να σκεφτούν, πραγματικά, όλα αυτά τα πράγματα που πρέπει να ξέρει κανείς για τη ζωή. Σ' ενδιαφέρουν αυτά που σου λέω, εγγονή μου. Το ρολόι εγγονή, που ξεκουραζόταν με αξιοπρέπεια μέσα σε ένα δωμάτιο ανάπαυσης κυριών, κούνησε το κεφάλι της απαλά στο πέρασμα μιας βαριάς ατμομηχανής που έσερνε μια σειρά βαγόνια γεμάτα αυτοκίνητα.¹²⁴

Έπειτα είπε ευγενικά. Φυσικά, παππού, φυσικά και ενδιαφέρομαι να

ακούσω όλα αυτά που σκεφτόσουν εδώ και τόσους αιώνες. Μίλα μου και εγώ θ' ακούω. Δεν θα σε διακόψω παρά μόνο τη στιγμή που ο σκοπός μου με καλεί να χτυπήσω τις ώρες. Μίλα μου παππού. Να ξέρεις ότι σ' ακούω. Το ρολόι παππούς καθάρισε τον λαιμό του. Ή μακριά κάσα του ήταν περίφημη και μέσα στο μισοσκόταδο φαινόταν να φτάνει τα δύο μέτρα πάνω από το καλογουαλισμένο πάτωμα. Κανένα ψεγάδι δεν την ασχήμιζε, γιατί ένας ειδικός εργατής πρόσεχε να διατηρεί σε άψογη κατάσταση αυτές τις αντίκες, φρόντιζε να είναι καθαρές και να έχουν δυνατή φωνή. Το ρολόι παππούς είχε στραμμένο το πρόσωπό του προς το φως του φεγγαριού. Κοιτάζοντας έξω από το παράθυρο που βρισκόταν δίπλα του θα μπορούσε να δει τα τεράστια πάρκα με τα γερασμένα δέντρα τοποθετημένα σε σειρές σαν να ήταν στρατιώτες σε παρέλαση. Τριγύρω από τα δέντρα υπήρχε κοντοκουρεμένο γρασίδι και εδώ και εκεί ξεπρόβαλαν θάμνοι, ροδόδεντρα και πολλά φυτά φερμένα από μακρινές, μακρινές χώρες. Πέρα από τους θάμνους, αν και το ρολόι παππούς ποτέ δεν μπορούσε να δει πιο πέρα, υπήρχαν ευχάριστα λιβάδια όπου άλογα και αγελάδες του κτήματος μασουλούσαν το γλυκό χορτάρι, κι όπως το παλιό σπίτι, και αυτά περνούσαν μ' όνειρα τη ζωή τους. Κοντύτερα, λίγο πιο πέρα από εκεί που μπορούσε να φτάσει το βλέμμα του ρολογιού παππού, υπήρχε, όπως του είχε πει ένα περαστικό ρολόι, μια πολύ πολύ ευχάριστη λιμνούλα. Στην επιφάνειά της υπήρχαν πολλά μεγάλα βότσαλα όπου την κατάλληλη εποχή του χρόνου κάθονταν και κόαζαν μεγάλοι βάτραχοι. Το ρολόι παππούς είχε πράγματι ακούσει τις φωνές τους και είχε σκεφτεί ότι ο μηχανισμός τους ίσως να θέλει λίγο λάδωμα. Το περαστικό ρολόι του είχε δώσει όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις γύρω από αυτό το θέμα και του είχε μιλήσει και για τα ψάρια της λιμνούλας και για τα πολύχρωμα πουλιά που ζούσαν σε ένα τεράστιο κλουβί, μήκους εννιά μέτρων και ύψους 3 περίπου, κοντά στην πέρα άκρη της λιμνούλας. Το ρολόι παππούς κάθισε για λίγο και τα συλλογιστικέ όλα αυτά. Ή σκέψη του πέρασε μέσα από τους αιώνες και είδε τούς Λόρδους και τις κυρίες να έρχονται προς το μέρος του, όλους ντυμένους με θαυμάσια ρούχα, τόσο διαφορετικά από τα τζιν που όλοι οι άνθρωποι φαίνονταν να φοράνε σ' αυτές τις μέρες της παρακμής. Το ρολόι παππούς βγήκε από τους συλλογισμούς του από μια φωνή που έλεγε.125

Ρολόι παππού, ρολόι παππού, είσαι καλά. Περιμένω να μου μιλήσεις. Θα μου

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

πεις τόσα πράγματα για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, για τη ζωή και τη σημασία της. Το ρολόι παππούς καθάρισε τον λαιμό του, ενώ το εκκρεμές του συνέχιζε το ατέλειωτο τίκ, τίκ, τίκ, τίκ, τίκ, τίκ. Έπειτα είπε. Εγγογή μου, οι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν ότι το εκκρεμές είναι ή απάντηση στο αίγιμα του σύμπαντος. Είμαι ένα γερασμένο ρολόι που βρίσκεται εδώ τόσα πολλά χρόνια ώστε ή βάση της κάσας έχει αρχίσει να χαλάει και οι σύνδεσμοι μου τώρα τρίζουν με τις αλλαγές του καιρού, αλλά θέλω να σου πω κάτι. Εμείς, τα ρολόγια της παλιάς Αγγλίας ξέρουμε το αίγιμα του σύμπαντος, το μυστικό της ζωής και τα υπερκόσμια μυστικά. Η ιστορία που είπε ο παππούς στην εγγογή ήταν μία καινούρια ιστορία, μία ιστορία που φτιαχνόταν για πολλούς αιώνες, μια ιστορία που άρχιζε πολύ πολύ πιο πέρα από την ιστορική μνήμη. Ο παππούς είπε ότι πρέπει να συγχωνεύσει τη σύγχρονη τεχνολογία με την αρχαία επιστήμη, γιατί ή σύγχρονη τεχνολογία είναι ακόμα αρχαία επιστήμη. Τα δέντρα μου είπαν, συνέχισε, ότι πριν από πολλές, πολλές χιλιάδες χρόνια υπήρχε μία άλλη επιστήμη, ένας άλλος πολιτισμός και όλα αυτά που θεωρούνται τώρα σύγχρονα και σύγχρονες εφευρέσεις και εξελίξεις ακόμα και τότε ήταν ξεπερασμένα. Σταμάτησε για ένα λεπτό και μετά συνέχισε 'ώ, πρέπει να χτυπήσω την ώρα. Έφτασε ή στιγμή. Το ρολόι παππούς βρισκόταν πανίσχυρο και ψηλό μέσα στο μεγάλο χολ και από τη μακριά κάσα του ακούστηκε το προκαταρκτικό κλικ και ο βόμβος και έπειτα ακούστηκε το χτύπημα της μεσονύχτιας ώρας. Της δωδέκατης. Της ώρας που μια μέρα πεθαίνει και μια άλλη γεννιέται, όταν ένας ακόμα κύκλος αρχίζει. Και καθώς και ο ήχος του τελευταίου χτυπήματος σταματούσε και τα σφυριά του ρολογιού έρχονταν στην κανονική τους θέση, το ρολόι παππούς περίμενε υπομονετικά την επανάληψη του μηνύματος από το ρολόι εγγογή που απευθυνόταν σε όλους εκείνους που άκουγαν μέσα στη σιγαλιά της νύχτας. Το ρολόι εγγογή ήταν ψηλό και λεπτό και ή ηλικία του δεν ξεπερνούσε τα σκατό χρόνια. Είχε ένα πολύ ευχάριστο ήχο και ένα αξιοθαύμαστο καθαρό χτύπημα, απαλλαγμένο από τις ενοχλητικές δονήσεις και τα κλικ. Αλλά. Φυσικά, αυτό είναι κάτι που το περιμένει κανείς από κάθε τι νέο που δεν έχει στους ώμους του πάνω από εκατό χρόνια. 126

Οι ακτίνες του φεγγαρόφωτου περνώντας πρώτα ανάμεσα από τα κλαδιά

των πανύψηλων δέντρων και έπειτα μέσα από το τεράστιο παράθυρο αγκάλιαζαν την κάσα της δίνοντας την εντύπωση παιχνιδιάρικων δαχτύλων και, στολίζοντας ακόμα περισσότερο τους πυργίσκους της. Καμιά φορά μάλιστα οι ακτίνες από το φεγγαρόφωτο χάιδευαν απαλά τους δείκτες της που κοίταζαν και οι δύο προς τα πάνω και έμοιαζαν με τα χέρια κάποιου ανθρώπου που προσεύχεται για βοήθεια σε όλη τη διάρκεια της καινούριας μέρας. Το ρολόι εγγονή ξερόβηξε λίγο και έπειτα οι τροχοί της άρχισαν να γυρίζουν και τα σφυριά της να χτυπούν όλες τις νότες του τραγουδιού της. Μόλις τέλειωσε όλη ή προετοιμασία ακούστηκε το χτύπημα των ωρών. Ένα. Δύο. Τρία ως το δώδεκα. Στο τελευταίο δωδέκατο χτύπημα, το ρολόι εγγονή εξαντλημένο από την προσπάθεια που είχε καταβάλει αναστέναξε ελαφρά, τα σφυριά της τρεμούλιασαν και τα βάρη στην άκρη των αλυσίδων της άρχισαν να ψάχνουν να βρουν μία καινούρια θέση μέσα στη κάσα. Στο τέλος είπε απαλά. Συγγνώμη παππού. Λυπάμαι που σε έκανα να περιμένεις. Έχω ένα λεπτό καθυστέρηση, το ξέρω, αλλά θα κανονιστεί το θέμα πολύ γρήγορα. Θα συνεχίσεις. Το ρολόι παππούς χαμογέλασε ευχαριστημένο. Οι νέοι, σκέφθηκε, θα πρέπει να σέβονται εκείνους που έχουν στην πλάτη τους τόσα χρόνια. Ξαναχαμογέλασε και είπε. Μα ναι εγγονή μου. Θα συνεχίσω. Στο πέρασμα των αιώνων. Συνέχισε το ρολόι παππούς. Οι άνθρωποι έψαχναν να βρουν στη θρησκεία την παρηγοριά για τα βάσανα τής αφύσικης ζωής τους. Έψαχναν πάντα να βρουν έναν Θεό που θα τους φρόντιζε σαν προσωπικός πατέρας, θα τους παρατηρούσε και θα πρόσεχε αυτή ή την άλλη ομάδα περισσότερο από τους υπόλοιπους ανθρώπους. Για τους ανθρώπους πρέπει πάντοτε να υπάρχει ένας Θεός. Κάποιος παντοδύναμος, κάποιος που θα μπορεί να δέχεται προσευχές και να απαντάει ευνοϊκά σ' αυτές. Το ρολόι εγγονή συμφώνησε με τα λόγια αυτά. Από πέρα μακριά ερχόταν ο θόρυβος των αυτοκινήτων και κάπου μέσα στο σπίτι ένας αδέξιος ποντικός χτύπησε πάνω σε κάποιο στολίδι και το έστειλε να κυλιστεί πάνω στο τραπέζι. Βγάζοντας μια κραυγή τρόμου, ο ποντικός έφυγε τρέχοντας από το τραπέζι και προσπάθησε να κρυφτεί στην κοντινότερη γωνία, ενώ ή ουρά του ανέμιζε τρελά στον αέρα. Το ρολόι παππούς ξανάρχισε την ιστορία. Θα πρέπει συνέχεια να έχουμε στο μυαλό μας την σύγχρονη τεχνολογία, που φυσικά δεν είναι τίποτε παραπάνω από μια επανάληψη της αρχαίας.¹²⁷

Το κάθε τι που υπάρχει. Το κάθε τι που είναι, είναι απλά και μόνο μία σειρά από δονήσεις. Μία δόνηση είναι ένα κύμα που πηγαίνει πρώτα προς τα

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

πάνω. Έπειτα προς τα κάτω και μετά πάλι προς τα πάνω και προς τα κάτω. Και αυτό επαναλαμβάνεται στην αιωνιότητα. Το κύμα αυτό μοιάζει με τα εκκρεμή μας που πηγαίνουν πρώτα προς την μία πλευρά, όπου σταματούν για ένα κλάσμα του κλάσματος του δευτερολέπτου και έπειτα πηγαίνουν στην άλλη πλευρά. Το ρολόι παππούς σταμάτησε να μιλάει για λίγο κι ύστερα κρυφογέλασε καθώς ή αλυσίδα προχώρησε ένα δόντι πάνω στον μπρούτζινο τροχό, στο εσωτερικό του. Και καθώς το βάρος στο κάτω μέρος άφησε ένα μικρό ξεφωνητό χαράς που βρισκόταν πια ένα δόντι περισσότερο προς το έδαφος. Ξέρω, συνέχισε έπειτα, ότι όλα τα πράγματα που υπάρχουν έχουν τη θετική και την αρνητική τους φάση. Έχουν τη μία και την άλλη πλευρά. Ξέρω, συνέχισε με μεγαλύτερη σοβαρότητα ότι τη μία περίοδο του χρόνου όταν το εκκρεμές της ζωής βρίσκεται στην μία πλευρά, ο Θεός που επιβλέπει τα πάντα είναι ο Θεός του καλού. Αλλά ο Θεός αυτός. Ο Θεός του καλού, αποκοιμείται μέσα στην ευχαρίστηση του και δεν δίνει μεγάλη προσοχή σ αυτά που γίνονται τριγύρω του και το εκκρεμές της ζωής. Που είχε σταματήσει για λίγο. Αρχίζει πάλι την αντίστροφη κίνηση, πηγαίνει προς τα κάτω. Ο Θεός του καλού είναι αποκοιμισμένος μέσα στην αίσθηση ότι όλα είναι καλά. Μια το εκκρεμές συνεχίζει την κίνησή του και αρχίζει να ανεβαίνει στην αντίθετη πλευρά, όπου περιμένει με ανυπομονησία να πάρει την εξουσία ο Θεός του κακού, ο σατανάς όπως τον λένε οι άνθρωποι. Το κακό είναι μια τρομερά ισχυρή δύναμη, συνέχισε το ρολόι παππούς. Μια τρομακτική δύναμη. Το καλό δεν μπορεί να καταλάβει το μέγεθος της δύναμης του κακού και έτσι δεν αγωνίζεται σκληρά. Δεν πολεμάει και ή κακή δύναμη, ο σατανάς, εκμεταλλεύεται κάθε ευκαιρία που συναντάει. Το εκκρεμές της ζωής συνεχίζει την κίνησή του και όταν φτάσει στην άκρη, σταματάει, όπως κάνουν όλα τα εκκρεμή, για ένα κλάσμα του κλάσματος του δευτερολέπτου και μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα το κακό βρίσκει την ευκαιρία να καταστρέψει όσο το δυνατόν περισσότερο. Και όταν το εκκρεμές ξεκινάει πάλι για την αντίστροφη πορεία, ο Θεός του κακού χάνει σιγά σιγά τη δύναμή του και όταν το εκκρεμές φτάσει στην αντίθετη άκρη ο θρόνος δίνεται για μια φορά ακόμα στον Θεό του καλού. Ρολόι παππού, είπε μία ψιλή φωνή μέσα από τη σκιά και σε λίγο εμφανίστηκε μία λεπτή ασπρόμαυρη γάτα. 128

Προχώρησε και κάθισε μπροστά στο παλιό ρολόι, πάνω στο σημείο όπου μία αχτίδα από το φεγγάρι χάιδευε το πάτωμα. Ρολόι παππού, είπε ή γάτα,

θα μπορούσα να σκαρφαλώσω στην κάσα σου και να καθίσω στο κεφάλι σου, αλλά μ' αρέσουν τόσο αυτά που λες που δεν θα θελα να φανώ ότι δεν σε σέβομαι. Πες μας περισσότερα. Ή γάτα καθόταν και κοίταζε το ρολόι και μη θέλοντας να χάσει και το χρόνο της άρχισε να πλένει το πρόσωπό της και τα αυτιά της. Κάπου κάπου σήκωνε το πρόσωπό της και κοίταζε το παλιό ρολόι που σε λίγο, έχοντας μείνει ευχαριστημένο από την παρουσία της γάτας, ακούστηκε να λέει. Περίμενε μικρή γατούλα, δεν είμαι παρά ένα ρολόι και ο χρόνος μου είναι προγραμματισμένος. Πρέπει να χτυπήσω σε λίγο το τέταρτο ώστε όλοι οι άνθρωποι που μπορούν να με ακούσουν να ξέρουν ότι έχουν περάσει δεκαπέντε λεπτά από την καινούρια μέρα. Άκουσέ με, μικρή γατούλα, και μετά από ένα λεπτό άκουσε και τον ήχο της εγγονής μου. Θα πούμε πρώτα την ώρα και μετά θ' αρχίσουμε πάλι τη συζήτησή μας. Μέσα στον ήσυχο νυχτερινό αέρα ακούστηκε το χτύπημα για τα πρώτα δεκαπέντε λεπτά της καινούριας μέρας. Έξω από το παράθυρο ένας κλέφτης που προσπαθούσε να κλέψει αυγά από το κοντινότερο κοτέτσι πάγωσε για λίγο ακούγοντας το θόρυβο και έπειτα χαμογελώντας προχώρησε προς τα ποθητά αυγά και προς το παράθυρο ενώ-το ρολόι εγγονή ετοιμαζόταν για το δικό του χτύπημα. Καθώς ή σκιά του κλέφτη περνούσε μπροστά από το παράθυρο, το ρολόι εγγονή χτύπησε την ώρα σε πολύ υψηλότερο τόνο. Για μια φορά ακόμα ο κλέφτης σταμάτησε και καλύπτοντας με τα χέρια του το πρόσωπό του προσπάθησε να κρυφοκοιτάξει από το παράθυρο μες στο δωμάτιο. Φανταχτερά ρολόγια. Μουρμούρισε, είναι ικανά να βγάλουν τη ψυχή κάθε καλού κλέφτη! Μουρμουρίζοντας πέρασε μπροστά από το παράθυρο και χάθηκε μες στη σκιά και μερικά λεπτά αργότερα ακούστηκε ένας νυσταλέος θόρυβος και οι διαμαρτυρίες των ενοχλημένων κοτών. Στο σπίτι επικρατούσε ησυχία, όση ησυχία μπορούσε να επικρατήσει μέσα σε ένα παλιό σπίτι. Σανίδες έτριζαν, σκάλες ψιθύριζαν το παράπονό τους που έπρεπε να μένουν στην ίδια θέση εδώ και τόσο καιρό. Σ' όλο το σπίτι ακουγόταν το ασαφές τρίξιμο από μικροσκοπικά πόδια και φυσικά το συνεχές τίκετυ, τίκετυ, τίκετυ και τόκ, τόκ, τόκ. Και μαζί και το δυνατό τίκ, τόκ, τίκ, τόκ, από το ρολόι παππούς. Όλα αυτά ήταν οι φυσιολογικοί ήχοι ενός ζωντανού σπιτιού. Ή νύχτα προχωρούσε. Έξω, το φεγγάρι συνέχιζε το δρόμο του αφήνοντας μαύρες σκιές τριγύρω από το σπίτι. 129

Νυχτερινά πλάσματα βγήκαν έξω για να ικανοποιήσουν τις φυσιολογικές τους ανάγκες. Μικρές αλεπούδες, έξω από τις φωλιές τους, παρατηρούσαν με κοφτερό μάτι τη νυχτερινή ζωή της Γης. Ή νύχτα προχωρούσε και ο

νυχτερινός πολιτισμός των νυκτόβιων ζώων ακολουθούσε το φυσιολογικό του δρόμο. Οι γάτες έστηναν τις παγίδες τους για τη λεία τους και συχνά ακουγόταν ο θόρυβος ενός ξαφνικού τινάγματος και ακολουθούσε μία μουρμουριστή βρισιά καθώς ή άτυχη γάτα δεν πετύχαινε τον στόχο της. Τελικά ο ουρανός, από την ανατολή, έριξε ένα αχνό φως πάνω στις σκιές και έπειτα ήρθε ή σειρά της κόκκινης λάμψης, των κόκκινων αχτίνων που έμοιαζαν με δάχτυλα του ήλιου που προσπαθούν να ανιχνεύσουν και ν' ανοίξουν τον δρόμο. Το φως έπεφτε πάνω στις κορυφές των μακρινών λόφων και από την αντίθεση που δημιουργούνταν οι κοιλάδες φαίνονταν ακόμα πιο σκοτεινές. Από κάπου κοντά ακούστηκε ή βραχνιασμένη φωνή ενός κόκορα που χαιρετούσε το πρώτο σημάδι που έδειχνε ότι θα υπάρξει κι άλλη μια μέρα ακόμα. Για ένα λεπτό όλη ή φύση παρέμεινε ακίνητη και έπειτα ακολούθησε ένα ξαφνιασμένο τρέξιμο καθώς τα πλάσματα της νύχτας δέχτηκαν την προειδοποίηση ότι ήρθε ή ώρα της αυγής, τη δέχτηκαν και έτρεξαν να κρυφτούν στα σπίτια τους σε διάφορα μέρη κάτω από το έδαφος. Τα πουλιά της νύχτας βρήκαν τις φωλιές τους σε σκοτεινές γωνίες, οι νυχτερίδες ξαναγύρισαν στα κωδωνοστάσια και τα πλάσματα της μέρας άρχισαν αυτό το ανήσυχο στριφογύρισμα που προηγείται του ολοκληρωτικού ξυπνήματος. Στο μεγάλο χολ το ρολόι παππούς συνέχιζε το τίκ, τόκ, τίκ, τόκ τίκ, τόκ. Δεν μιλούσε, γιατί αυτή ή ώρα της μέρας δεν προσφερόταν για συζήτηση. Μπορεί να υπήρχαν τριγύρω άνθρωποι και τα ρολόγια δεν αποκαλύπτουν ποτέ τις μυστικές τους σκέψεις στους αδιάφορους και άπιστους ανθρώπους. Στο παρελθόν το ρολόι παππούς είχε σχολιάσει τους ανθρώπους λέγοντας. Οι άνθρωποι πάντοτε χρειάζονται απόδειξη για το καθετή. Πρέπει να τους αποδείξεις ακόμα και ότι είναι άνθρωποι, αλλά πως μπορείς να αποδείξεις κάτι. Είχε ρωτήσει το ρολόι παππούς. Έπειτα είχε συνεχίσει. Αν κάτι είναι αληθινό δεν χρειάζεται καμία απόδειξη γιατί είναι αυταπόδεικτο ότι αυτό το κάτι υπάρχει, αλλά αν κάτι δεν είναι αληθινό και δεν υπάρχει τότε καμιά ποσότητα απόδειξης δεν μπορεί να αποδείξει την ύπαρξή τους και έτσι δεν χρειάζεται να γίνεται και καμιά προσπάθεια. Το φως γινόταν όλο και πιο ζωηρό και ή μέρα προχωρούσε. Σε 130

Λίγο άρχισε να επικρατεί μεγάλη ανησυχία μέσα στο σπίτι, ήρθαν οι καθαρίστριες και με τις διάφορες μηχανές τους έφεραν τον θόρυβο στο παλιό ήσυχο κτίριο. Ακουγόταν ο θόρυβος των πιάτων και το μουρμουρητό των

υπηρετών από τα δωμάτια κάτω από το κύριο όροφο. Έπειτα ακούστηκαν πολύ γνωστά βήματα, ο υπηρέτης. Καλημέρα ρολόι παππού. Είπε ο υπηρέτης. Θα κάνουμε το καθημερινό σου ξεσκόνισμα και θα σου πλύνω και το πρόσωπό σου. Ο υπηρέτης προχώρησε προς το παλιό ρολόι και καθάρισε προσεκτικά το γυαλί και έλεγξε την ώρα. Έπειτα άνοιξε την πόρτα της μακριάς κάσας και υψώνοντας απαλά τα βάρη. Το ένα μετά το άλλο. Τράβηξε τις αλυσίδες ώστε να κουρδιστεί το ρολόι χωρίς να προστεθεί επιπλέον βάρος στα πανάρχαια δόντια. Κλείνοντας την κάσα του ρολογιού, ο υπηρέτης το χτύπησε λίγο χαϊδευτικά και έπειτα καταπιάστηκε με το γυάλισμα μιας ήδη καλογυαλισμένης επιφάνειας. Λοιπόν, ρολόι παππού. Είπε. Τα καταφέρνεις μια χαρά και είσαι τώρα έτοιμος για όλους αυτούς τους ανόητους που θα έρθουν. Θα βάλω μπροστά σου το προστατευτικό σχοινί και είμαστε εντάξει. Πήρε το πανί του καθαρίσματος και το υγρό γυαλίσματος και απομακρύνθηκε. Έπειτα γύρισε και παίρνοντας την μία άκρη του κόκκινου βελούδινου σχοινιού την πέρασε από ένα άγκιστρο που ήταν στερεωμένο στον τοίχο και το ίδιο έκανε και με την άλλη άκρη. Έτσι κανείς δεν θα μπορούσε να πλησιάσει το ρολόι παππούς χωρίς να περάσει πάνω ή κάτω από το κόκκινο βελούδινο σχοινί. Ή μέρα προχωρούσε όπως συνήθως προχωρούν οι μέρες και σε λίγο ήρθε ο θόρυβος από μηχανές και το στρίγκλισμα απειθάρχητων παιδιών συνοδευόμενο από τις τσιριχτές φωνές των κακόθυμων γονέων τους που προσπαθούσαν να συγκροτήσουν τα μικρά. Οι κύριες πόρτες ανοίχτηκαν. Οι φύλακες πήραν τις θέσεις τους και όρμησε μέσα ένα κύμα φανταχτερών ανθρώπων που έμοιαζε με ένα κοπάδι ελεφάντων στη διάρκεια της εποχής του ζευγαρώματος, όταν οι ελέφαντες γίνονται πράγματι πολύ άγριοι. Το κύμα των ανθρώπων πέρασε και στο μεγάλο χολ. Μαμά. Μαμά. Θέλω να πάω. Θέλω να πάω! Φώναξε ένα μικρό αγόρι. Σσσσυ είπε ή μητέρα. Έπειτα ξαφνικά το παιδί έβγαλε μία ακόμα μεγαλύτερη φωνή. Μαμά. Μαμά πρέπει να πάω. Πρέπει να πάω! Ή μαμά έσκυψε και έδωσε στο παιδί ένα δυνατό χαστούκι με την ανάποδη του χοντρού χεριού της. Για ένα λεπτό έγινε σιωπή και έπειτα ακούστηκε ένας περίεργος ήχος. Μαμά. Κατουρήθηκα! 131

Είπε άψυχα το μικρό αγόρι. Τα παντελόνια του έσταζαν και τριγύρω του είχε δημιουργηθεί μία μικρή λιμνούλα. Από μια άκρη ήρθε, βγάζοντας έναν αναστεναγμό, κρατώντας ένα σφουγγαρόπανο ένας από τους φύλακες. Αυτά τα πράγματα γίνονταν κάθε μέρα. Κάτω από ένα καναπέ, μέσα από

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

τη σκοτεινιά, δύο πράσινα μάτια κοίταζαν τριγύρω με ενδιαφέρον. Αυτή ήταν ή αγαπημένη θέση της ασπρόμαυρης γάτας, κάτω από τον καναπέ. Από εκεί μπορούσε να παρακολουθεί σχεδόν κάθε μέρα με τρομερό ενδιαφέρον τα απειθάρχητα παιδιά και τις μητέρες τους που τριγύριζαν μέσα στο παλιό σπίτι κριτικάροντας το ένα. Μουρμουρίζοντας για το άλλο και αφήνοντας συνέχεια πάνω στα. Έπιπλα και στο πάτωμα χαρτιά από σοκολάτες. Κύπελλα καφέ το κάθε τι αδιαφορώντας για τον κόπο των άλλων. Το ρολόι παππούς. Στην άκρη του μεγάλου χολ. Κοιτούσε με απαθές πρόσωπο. Όταν όμως ένα άλλο μικρό αγόρι έτρεξε προς το μέρος του και σταμάτησε μόνο λίγο πιο πέρα από το κόκκινο βελούδινο σχοινί, το ρολόι παππούς φάνηκε ενοχλημένο. Ένας φύλακας ήρθε γρήγορα προς το μέρος του και έπιασε τον μικρό από το γιακά του πουκάμισου τη στιγμή ακριβώς που επιχειρούσε να περάσει κάτω από το σχοινί. Βγες γρήγορα από κει. Γρύλισε ο φύλακας, τραβώντας τον μικρό και χτυπώντας το λίγο στα μαλακά για να ξεκινήσει. Το πλήθος γινόταν όλο και πιο πυκνό. Κοίταζαν τους πίνακες στον τοίχο με ορθάνοιχτο στόμα, μασώντας και ξαναμασώντας τα μεγάλα κομμάτια τσίχλας. Τους φαίνονταν όλα περίεργα, μόλις και μετά βίας μπορούσαν να πιστέψουν ότι έχουν το μεγάλο προνόμιο να ρίξουν μια ματιά στο παρελθόν. Το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν να μπορούσαν να ρίξουν μια ματιά στο εβδομαδιαίο τσεκ πληρωμής! Όλα τα πράγματα κάποτε τελειώνουν, ακόμα και τα άσχημα, αν κι αυτά φαίνεται ότι αργούν περισσότερο από τα καλά. Μια ωραία εμπειρία τελειώνει προτού καταλάβει κανείς ότι έχει αρχίσει. Αλλά μια άσχημη ά! Είναι κάτι τελείως διαφορετικό. Το τέλος της φαίνεται να καθυστερεί, ο χρόνος φαίνεται ατέλειωτος. Αλλά φυσικά κάποτε κι αυτή τελειώνει. Έτσι κι εκείνη τη μέρα. Καθώς οι σκιές άρχισαν να πέφτουν πάνω στα παράθυρα, το πλήθος άρχισε να αραιώνει και στο τέλος ακούστηκε ο θόρυβος των μηχανών, καθώς τα μεγάλα πούλμαν απομακρύνονταν. Και έτσι αραιώνει το πλήθος των ανθρώπων ώσπου έμειναν δύο ή τρεις, ένας ή δύο και στο τέλος κανέναν. 132

Και τότε ανακουφισμένοι που έφτασε το τέλος της μέρας οι καθαριστές άρχισαν να τριγυρίζουν το κτίριο μαζεύοντας χαρτιά σακούλες και κάθε τι το άχρηστο που οι απρόσεχτοι άνθρωποι πετούσαν όπου έβρισκαν. Έξω τριγύρω από το κτίριο, υπήρχαν πολλά κομμάτια σπασμένου γυαλιού που έπρεπε να μαζευτούν και φυσικά και πλαστικά μπουκάλια, χαρτιά και κάτω

από μερικούς θάμνους υπήρχαν και μερικά εσώρουχα κυριών. Τα ζώα πολύ συχνά αναρωτιόνταν πως μπορεί ένας άνθρωπος να βγάλει μερικά ρούχα του και μετά να ξεχάσει να τα φορέσει. Αλλά. Φυσικά, τα ζώα δεν μπορούσαν να καταλάβουν και γιατί οι άνθρωποι φορούσαν ρούχα. Είχαν γεννηθεί γυμνοί. Έτσι δεν είναι. Τελικά, έλεγαν τα ζώα στον εαυτό τους, ή ανθρωπίνη συμπεριφορά είναι τόσο περίεργη που δεν μπορεί κανείς να την καταλάβει. Τελικά άρχισε να πέφτει ή νύχτα και τα φώτα άναψαν, ενώ ή οικογένεια μαζεύτηκε για να μετρήσει τα κέρδη της μέρας και να τα συγκρίνει με τα έξοδα που θα γίνονταν για να καλυφθούν οι ζημιές. Φυτά είχαν ξεριζωθεί και τζάμια είχαν σπάσει, γιατί δεν περνούσε μέρα που να μην πετούσε κανένα μικρό κακομαθημένο παιδί πέτρες στα παράθυρα. Σιγά σιγά όλη ή δουλειά τέλειωνε, οι υπολογισμοί έφταναν στο τέλος τους. Ο νυχτοφύλακας έκανε τη συνηθισμένη του βόλτα κρατώντας τον φακό του και το ρολόι που του έδειχνε τις καθορισμένες ώρες που θα έκανε τις βόλτες του. Τα φώτα έσβησαν και ο νυχτοφύλακας - ένας από' τους πολλούς πήγε και κάθισε στο κοινό γραφείο τους. Ή ασπρόμαυρη γάτα γλίστρησε μέσα στο μεγάλο χολ περνώντας μέσα από ένα μισάνοιχτο παράθυρο και προχώρησε ατάραχα προς το μέρος του ρολογιού παππού. Μόλις τέλειωσα το βραδινό μου φαγητό. Παππού είπε γλύφοντας τα χείλη της. Δεν μπορώ να καταλάβω πως τα καταφέρνεις και διατηρείται χωρίς φαγητό. Το μόνο που σου δίνουν είναι κάπου κάπου ένα τράβηγμα στις αλυσίδες. Θα πρέπει να πεινάς! Γιατί δεν έρχεσαι έξω μαζί μου να κυνηγήσουμε κάνα δυο πουλιά και εγώ θα πιάσω για σένα ένα ποντίκι. Το ρολόι παππούς κρυφογέλασε μέσα του και δεν είπε τίποτε. Ή ώρα δεν είχε φτάσει ακόμα. Ο καθένας ξέρει ότι κανένα ρολόι παππούς δεν μιλάει πριν ή ώρα πάει δώδεκα παρά τέταρτο, προτού έλθει δηλαδή το προοίμιο της μαγικής ώρας όταν όλα είναι παράξενα, όταν όλος ο κόσμος φαίνεται διαφορετικός και όταν εκείνοι που συνήθως είναι άφωνοι βρίσκουν τα αναγκαία μέσα για να εκφράσουν τις σκέψεις τους. Το ρολόι παππούς, προς το παρόν μπορούσε μόνον να σκέφτεται και να λέει όπως ήταν ή συνήθεια τίκ, τόκ, τίκ, τόκ, τίκ, τόκ. 133

Πιό πέρα μέσα στο δωμάτιο που κάποτε ήταν ένα πολύ σημαντικό δωμάτιο ανάπαυσης κυριών, το ρολόι εγγονή συλλογιζόταν τα γεγονότα της μέρας. Ήταν τρομερά τυχερή, σκέφτηκε. Που δεν έφυγε από τη θέση της, όταν δύο παλιόπαιδα που μάλωναν είχαν γλιστρήσει κάτω από το σκοινί που την περιτριγύριζε και είχαν βρεθεί στα πόδια της. Ευτυχώς δύο προσεκτικοί φύλακες τα άρπαξαν και τα πέταξαν έξω από το δωμάτιο, όπου τα

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

παρέλαβαν οι άλλοι φύλακες και τα απομάκρυναν από την τριγύρω περιοχή. Το ρολόι εγγονή ένιωσε πραγματικό τρόμο με τη σκέψη του τι μπορούσε να του συμβεί και αυτό έκανε να ακουστεί ένας μεταλλικός θόρυβος. Ξανάρθε στο μυαλό της ή ευχάριστη εκείνη στιγμή που ο υπηρέτης είχε έρθει πρώι πρώι για να τη φροντίσει, να την ταΐσει σηκώνοντας τα βάρη της και να της κανονίσει την ώρα ώστε να βρίσκεται σε πλήρη συγχρονισμό με το ρολόι παππούς. Το κάθε τι ήταν ακίνητο, όσο ακίνητο μπορεί να είναι μέσα σ ένα αρχαίο σπίτι. Τα ρολόγια συνέχιζαν το μονότονο τίκ, τόκ, τίκ, τόκ, το ταξιδιωτικό ρολόι έλεγε τίκετυ, τίκετυ, τίκετυ και περίμενε μ' αγωνία να έρθει ή κατάλληλη ώρα για να αρχίσει να λέει τις περιπέτειες του. Κι ή ασπρόμαυρη γάτα κοίταζε τους δείχτες του ρολογιού παππού και αναστέναζε με ανυπομονησία. Ή ώρα δεν είχε έρθει ακόμα, το παλιό ρολόι δεν θα μιλούσε πριν την κατάλληλη ώρα. Ή ασπρόμαυρη γάτα προχώρησε μέσα στο χολ και πήδηξε πάνω σε ένα παλιό κουτί. Εκεί ξαπλώθηκε πάνω σε ένα κομμάτι ύφασμα και αποκοιμήθηκε, αλλά όχι για πολύ. Τα έντομα που έμπαιναν από το παράθυρο την κρατούσαν ξύπνια και την ανάγκαζαν να ξύνεται και καθώς φτερούγιζαν μπροστά από το παράθυρο ανόητα πουλιά ταραζόταν και έβγαζε παραπονιάρικες φωνές. Ώ! Αν μπορούσα ν' ανοίξω αυτό το παράθυρο, αναστέναξε ή γάτα, τότε θα σας έδινα εγώ κάνα δυο μαθήματα, ηλίθια πουλιά όχι βέβαια ότι θα ζούσατε για να επωφεληθείτε από το μάθημα αυτό. Το πουλί είδε την ασπρόμαυρη σκιά μέσα στο δωμάτιο κι απομακρύνθηκε βγάζοντας κραυγές συναγερμού για τ' άλλα πουλιά. Τελικά το ρολόι παππούς χτύπησε έντεκα και μισή. Το ρολόι εγγονή τον μιμήθηκε και χτύπησε κι αυτό. Το ταξιδιωτικό ρολόι φαινόταν τώρα να προχωράει πιο γρήγορα και ή ασπρόμαυρη γάτα άνοιξε ένα μάτι το δεξί για να βεβαιωθεί, κοιτάζοντας τους δείχτες του ρολογιού παππού, ότι ήταν πράγματι έντεκάμιση ή ώρα. Τίκ, τόκ, τίκ, τόκ, τίκ, τόκ, συνέχισαν τα ρολόγια και κάποτε τελικά ακούστηκε το μεταλλικό κροτάλισμα μέσα στη μακριά κάσα

134

Του ρολογιού παππού, το μεταλλικό κροτάλισμα και μετά άρχισε να κινείται και ή αλυσίδα να κατεβαίνει. Το ρολόι παππούς τραγούδησε με ζέση την ώρα. Δώδεκα παρά τέταρτο, πλησίαζε ή ώρα που μια μέρα πεθαίνει και μια άλλη γεννιέται, ή ώρα που ένας κύκλος συμπληρώνεται κι αρχίζει ένας άλλος. Και τώρα ήρθε ή ώρα, σκέφθηκε το ρολόι παππούς, για συζήτηση! Ρολόι παππού! Ρολόι παππού! Να μιλήσω πρώτη, είπε ή ασπρόμαυρη γάτα

που είχε σηκωθεί στα πόδια της, είχε πηδήξει κάτω κι είχε τρέξει να πάρει θέση μπροστά στην καλογουλισμένη μακριά κάσα. Έξω, το φεγγάρι έλαμπε περισσότερο από το χθεσινό βράδυ, γιατί πλησίαζε ή πανσέληνος. Η νύχτα ήταν πιο ήσυχη. Κανένα σύννεφο δεν σκέπαζε τον ουρανό, τα κλαδιά των δέντρων δεν τα ανακάτωνε ο αέρας, όλα ήταν ήσυχα, όλα ήταν ήρεμα. Και το φεγγάρι έλαμπε περισσότερο. Λοιπόν, μικρή γατούλα, είπε το ρολόι παππούς, ώστε θέλεις να μιλήσεις πρώτη, ε. Μα ήδη μίλησες πρώτη. Τα λόγια σου ήταν τα πρώτα που ακούστηκαν. Μα γιατί θέλεις να μιλήσεις, μικρή γατούλα. Η ασπρόμαυρη γάτα σταμάτησε την τουαλέτα της και κάθισε ίσια. Μετά είπε. Ρολόι παππού, σκέφτηκα πάρα πολύ όλα αυτά που μας είπες χθες τη νύχτα. Σκέφτηκα όλα αυτά που μας είπες για το εκκρεμές. Τώρα, ρολόι παππού, αν το κακό και το καλό εναλλάσσονται σε κάθε ακραία θέση του εκκρεμούς δεν έχουν και τόσες ευκαιρίες να κάνουν το καλό ή το κακό, έτσι δεν είναι. Έχουν στη διάθεσή τους μόνο ελάχιστο χρόνο, όπως καταλαβαίνω. Τι έχεις να πεις γι αυτό, ρολόι παππού. Η ασπρόμαυρη γάτα καθόταν με την ουρά της τεντωμένη πίσω της. Καθόταν σε μία θέση σαν να περίμενε το ρολόι παππούς να ξεσπάσει από οργή και να διαταράξει την ισορροπία της. Αλλά όχι, το ρολόι παππούς είχε τη σοφία και την υπομονή των παλιών χρόνων. Καθάρισε απλώς τον λαιμό του με ένα μεταλλικό τίνκλ και είπε. Μα μικρή μου γατούλα, δεν πιστεύεις βέβαια ότι το εκκρεμές του σύμπαντος έχει περίοδο ένα δευτερόλεπτο, έτσι δεν είναι. Η περίοδός του είναι χιλιάδες χιλιάδων χρόνια. Ο χρόνος, ξέρεις, μικρή μου γατούλα είναι κάτι το πολύ σχετικό. Εδώ που είμαστε εμείς είναι δώδεκα παρά δεκατέσσερα, αλλά σε άλλες χώρες, ή ώρα είναι τελείως διαφορετική και ακόμη και στην Γλασκόβη δεν είναι δώδεκα παρά δεκατέσσερα αλλά ίσως δώδεκα παρά δεκαπέντε. Όλα είναι πράγματι πολύ μυστηριώδη και φυσικά εγώ κάνω τους υπολογισμούς βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του δικού μου εκκρεμούς. 135

Το ρολόι παππούς σταμάτησε να μιλάει για ένα λεπτό, ενώ έπαιρνε αναπνοή που στη δική του περίπτωση ήταν η μετακίνηση ενός δοντιού της αλυσίδας. Έπειτα, όταν το βάρος σταμάτησε τη μετακίνησή του. Το ρολόι ξαναπήδηξε. Θα πρέπει να θυμάσαι, μικρή μου γατούλα, ότι το μέτρο μας το μέτρο των ρολογιών είναι είκοσι τέσσερις ώρες. Τώρα σε κάθε ώρα υπάρχουν εξήντα λεπτά και σε κάθε λεπτό εξήντα δευτερόλεπτα. Έτσι μέσα σε είκοσιτέσσερις ώρες ένα εκκρεμές που χτυπάει κάθε δευτερόλεπτο θα έχει κάνει την ίδια

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

διαδρομή ογδόντα έξι χιλιάδες τετρακόσιες φορές. Φιού! Είπε ή γάτα. Είναι πολλά χτυπήματα, έτσι. Δεν θα μπορούσα ποτέ να τα καταφέρω! Και ή ασπρόμαυρη γάτα κοίταξε τώρα το ρολόι παππού μ ακόμα μεγαλύτερο θαυμασμό. Ναι, είπε το ρολόι παππούς. Με θέρμη, ενώ το εκκρεμές του φαινόταν να χτυπάει ακόμα περισσότερο, αλλά το εκκρεμές του σύμπαντος έχει ένα τελείως διαφορετικό σύστημα, γιατί εμείς κανονίζουμε τη ζωή μας με βάση περίοδο είκοσι τεσσάρων ωρών. Αλλά θα πρέπει να θυμόμαστε ότι στον πραγματικό χρόνο που βρίσκεται πέρα από τη Γη ο κόσμος περνάει από ένα κύκλο 1.728.000 χρόνων και ποτέ ένας κύκλος δεν πηγαίνει μόνος του, αλλά υπάρχουν ομάδες των τεσσάρων κύκλων. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τους δικούς μου κύκλους, υπάρχει ή ώρα. Το τέταρτο, τα δύο τέταρτα και τα Τρία τέταρτα. Έτσι βλέπεις ακολουθούμε μία πολύ καλή παράδοση. Το σύμπαν ακολουθεί ομάδες των τεσσάρων κύκλων και το ίδιο κάνουμε κι εμείς τα ρολόγια. Ή ασπρόμαυρη γάτα έγενψε δείχνοντας ότι όλα αυτά τα κατάλαβε . Ότι όλη αυτή ή σοφία ήταν κατανοητή από τις ικανότητες του μυαλού της και έπειτα είπε. Αλλά ρολόι παππού. Τι γίνεται όταν το εκκρεμές βρίσκεται στη μία ή την άλλη άκρη. Είπες ότι σταματάει για ένα κλάσμα του κλάσματος του δευτερολέπτου. Τι συμβαίνει και σ' αυτό που το ονόμασες πραγματικό χρόνο. Το ρολόι παππούς κρυφογέλασε και είπε. Ναι φυσικά, αλλά όταν ασχολούμαστε με 1.728.000 χρόνια μπορούμε να αφήσουμε και το εκκρεμές να μείνει στη μια ή την άλλη άκρη για αρκετά χρόνια. Έτσι δεν είναι. Είναι όμως όλα τόσο μπερδεμένα που δεν μπορούν πολλοί άνθρωποι να τα καταλάβουν και φυσικά ούτε και πολλά ρολόγια. Δεν θα θέλαμε να κουράσουμε πολύ το μυαλό σου μ αυτό το θέμα μικρή γατούλα κι έτσι ίσως είναι καλύτερα ν' αφήσουμε αυτό το θέμα. Μια ρολόι παππού θέλω να ρωτήσω για κάτι, είπε ή ασπρόμαυρη γάτα. 136

Αν ο Θεός του καλού βρίσκεται στην μια άκρη κι ο Θεός του κακού στην άλλη πότε προλαβαίνουν να κάνουν το καλό ή το κακό. Το γυαλί που βρισκόταν μπροστά στο πρόσωπο του ρολογιού παππού έλαμψε μέσα στο φεγγαρόφωτο και μετά από ένα ή δύο λεπτά ακούστηκε ή φωνή του ρολογιού. Αφού έχουμε τόσα πολλά χρόνια για κάθε κίνηση, μπορούμε να έχουμε κι αρκετά χρόνια σε κάθε άκρη. Ωστε για δύο χιλιάδες χρόνια να έχουμε το καλό και για τις επόμενες δύο χιλιάδες χρόνια να έχουμε το κακό. Αλλά, είπε γρήγορα το ρολόι παππούς. Πρέπει να σταματήσω. Ήρθε ή ώρα

για μένα και για το ρολόι εγγονή να χτυπήσουμε τα μεσάνυχτα. Τώρα όλη ή φύση είναι έτοιμη να κάνει την αλλαγή, μια μέρα πεθαίνει και μια καινούρια γεννιέται και το εκκρεμές εξακολουθεί να πηγαίνει από το καλό στο κακό κι από το κακό στο καλό συγνώμη. Τότε ακριβώς το ρολόι παππούς σταμάτησε απότομα τα λόγια του, ενώ οι τροχοί μέσα του στριφογύριζαν και τα βάρη κροτάλιζαν και από την κάσα του ακούστηκε το μελωδικό χτύπημα της δωδέκατης ώρας της νύχτας. Κι από κοντά το ρολόι εγγονή επανέλαβε πιστά το χτύπημα. Στο μικρό τραπέζι δίπλα, το ταξιδιωτικό ρολόι μουρμούρισε θυμωμένα. Τι φλύαρο ζευγάρι που είναι. Δεν αφήνουν και κανένα άλλο να πει την ώρα. Μπα!137

ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ένας ιός είναι πολύ μικρός για να γίνει ορατός από το μικροσκόπιο και υπάρχουν στο δέρμα ενός ανθρώπου περισσότεροι ζωντανοί οργανισμοί, ιοί

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

βακτήρια κλπ, από όσοι άνθρωποι πάνω στη Γη. Τέσσερις χιλιάδες περίπου οργανισμοί είναι συγκεντρωμένοι σε κάθε τετραγωνικό εκατοστό των μπράτσων και στο κεφάλι, στις μασχάλες και στον βουβώνα ο αριθμός των οργανισμών μπορεί να ξεπεράσει τα δύο εκατομμύρια. Ο ιός Βέρα καθόταν στην κοιλάδα ενός πόρου και σκεπτόταν όλα τα προβλήματα που έβαζαν τα όντα αυτού του κόσμου που ονομάζεται άνθρωπος. Κοντά της καθόταν ή Μπρουχίλντα, ή πιο κοντινή της φίλη ιός. Τρεμουλιάζαν από ευχαρίστηση όπως μόνο οι ζελατινοειδείς ιοί μπορούν να κάνουν. Έπειτα ή Βέρα είπε. 'Ω, είμαι τόσο μπερδεμένη. Συζητάνε για τις δημογραφικές στατιστικές και άντε τώρα να τους εξηγήσεις ότι έχεις μέγεθος 25 νμ. Μα γιατί δεν αλλάζουμε μετρικό σύστημα και να είναι όλα πιο απλά. Ή Μπρουχίλντα τινάχτηκε βίαια κι αυτό σημαίνει ότι γέλασε. Έπειτα είπε. Ε λοιπόν θα πρέπει να τους εξηγήσεις τι είναι το νμ. Πες τους ότι είναι το ένα δισεκατομμυριοστό του μέτρου και αν είναι τόσο ανόητοι ώστε να μην ξέρουν τι είναι το μέτρο, ε τότε πες τους ότι το νμ είναι όμοιο με ένα μίλι μικρόν. Ειλικρινά Βέρα νομίζω ότι κάνεις το βότσαλο βουνό. Μα πως μπορείς να μιλάς έτσι, Μπρουχίλντα. Αντέδρασε ή Βέρα αρκετά οξύθυμα, το ξέρεις ότι δεν υπάρχουν βότσαλα εδώ. Έπειτα ανέπνευσε βαθιά, με κάποια απογοήτευση, αν βέβαια μπορεί ένας ιός να αναπνεύσει και ξαναγύρισε στη ζελατινοειδή σιωπή της. Ο κόσμος ο ονομαζόμενος άνθρωπος ήταν ένας πολύ ιδιόρρυθμος τόπος. Όλοι οι κάτοικοι αυτού του κόσμου κατοικούσαν σε κοιλάδες ή πόρους, γιατί εξαιτίας κάποιου σημαντικού λόγου πού 139

Κανένας δεν μπορούσε να καταλάβει, όλος ο κόσμος, εκτός από ορισμένες τοποθεσίες, ήταν καλυμμένος από ένα πολύ περίεργο σκέπασμα, σύννεφο ή κάτι παρόμοιο. Έμοιαζε να αποτελείται από τεράστιες διασταυρούμενες κολώνες που απείχαν τόσο μεταξύ τους ώστε κάθε ευκίνητος ιός μπορούσε, μέσα σε λίγα χρόνια, να σκαρφλώσει πάνω τους και να κοιτάξει τον χώρο τριγύρω από την επιφάνεια αυτού του περιέργου υλικού. Το πιο αξιοθαύμαστο είναι ότι κάθε λίγο και λιγάκι συνέβαιναν πλημμύρες. Τότε μέσα σε μία στιγμή μπορούσαν να πνιγούν εκατομμύρια ιοί και μόνο άτομα σαν τη Βέρα, τη Μπρουχίλντα και άλλους φίλους τους που είχαν τη σοφία

να ζουν μέσα στις κοιλάδες των πόρων έπιζούσαν. Το θέαμα ήταν αποτρόπαιο, όταν κανένας κοιτούσε πάνω από την κοιλάδα σ' όλα αυτά τα σώματα που συσσωρεύονταν στο διάστημα ανάμεσα στις γειτονικές κοιλάδες. Κανένας δεν μπορούσε να εξηγήσει όμως τι γινόταν. Ήξεραν ότι μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα το μεγάλο φράγμα που σκέπαζε όλον σχεδόν τον κόσμο μετακινόταν και ερχόταν ή πλημμύρα κι έπειτα ένα άλλο φράγμα προσαρμοζόταν βίαια στη θέση του προηγούμενου. Μετά θα ερχόταν ένα φράγμα παραπάνω κι έπειτα μία περίοδος ησυχίας. Ή Βέρα και οι φίλες της κάθονταν στη δική τους κοιλάδα του πόρου, σε μία θέση που δεν καλυπτόταν ποτέ από το περίεργο υλικό που σκέπαζε τα πάντα, το φράγμα. Κοίταζαν τον ουρανό που εκτεινόταν από πάνω τους και ή Βέρα κάποια στιγμή είπε. Έχω αναρωτηθεί πολλές φορές Μπρουχίλντα αν υπάρχουν κι άλλοι κόσμοι εκτός από τον δικό μας. Μία καινούρια φωνή ακούστηκε. Μίλησε ένας αρσενικός ιός με το όνομα Μπουννανβέρα που είχε γεννηθεί από έναν Ουγκαντιανό πολιτισμό, ή τουλάχιστον κάτι τέτοιο έλεγαν οι πρόγονοί του, αλλά τώρα ήταν ένας ακόμα κάτοικος του κόσμου που ονομάζεται άνθρωπος. Ο ιός αυτός είπε. Ανοησίες, Βέρα, ανοησίες ξέρεις ότι υπάρχουν χιλιάδες, εκατομμύρια κόσμοι σαν τον δικό μας. Μήπως δεν τους έχουμε παρατηρήσει κι εμείς καμιά φορά από μακριά. Αλλά και πάλι δεν ξέρουμε αν υπάρχει ζωή πάνω σ' αυτούς τους κόσμους, έτσι δεν είναι. Μία τέταρτη φωνή ακούστηκε. Εγώ πιστεύω ότι αυτός ο κόσμος έχει φτιαχτεί ειδικά για μας. Δεν υπάρχει κανένας άλλος κόσμος που να έχει ζωή πάνω του σαν τη δική μας. Πιστεύω ότι όλος ο κόσμος έχει φτιαχτεί από τον Θεό μόνο και μόνο για μας τους ιούς. Κοιτάξτε όλα τα πλεονεκτήματα που έχουμε. Δεν υπάρχει καμιά άλλη μορφή νοημοσύνης που να μπορεί να συγκριθεί με τη δική μας. 140

Έχουμε τις κοιλάδες μας που μπορούμε να ζήσουμε σ' αυτές κι αν αυτές οι κοιλάδες δεν φτιάχτηκαν ειδικά για μας, τότε πως και γιατί υπάρχουν. Ο ομιλητής, ο Κατού Γκουάμα, ήταν ένας πολυμαθής τύπος που είχε ταξιδέψει τριγύρω κι είχε καταφέρει να φτάσει μέχρι και την κοιλάδα του άλλου πόρου κι έτσι οι άλλοι άκουγαν πάντα με σεβασμό τη γνώμη του. Τότε ξαφνικά ο Μπουννανβέρα ξέσπασε. Ανοησίες, ανοησίες δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα, δεν υπάρχει Θεός. Έχω προσευχηθεί τόσες φορές για μικροπράγματα κι όμως δεν έγινε τίποτε, νομίζεις ότι αν υπήρχε Θεός θα άφηνε ένα από τα παιδιά του να υποφέρει. Κοιτάξέ με, ένα κομμάτι μου μου λείπει. Μου συνέβη

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

μια φορά που είχα ανέβει πολύ κοντά στην κορυφή της κοιλάδας και ένα κομμάτι από το φράγμα μου έξυσε όλη μου την πλάτη. Όχι και πάλι όχι, αν υπήρχε Θεός, θα μ' είχε θεραπεύσει. Ακολούθησε μία σιωπή γεμάτη ένταση κι έπειτα ή Βέρα είπε. Ε λοιπόν, δεν ξέρω, έχω προσευχηθεί τόσες φορές και ποτέ δεν πήρα μία απάντηση. Ποτέ δεν είδα τίποτε αγγέλους ιούς να πετάνε στον αέρα. Μήπως έχετε δει εσείς. Οι άλλοι έμειναν σιωπηλοί γι' ένα λεπτό και τότε συνέβη μία τρομερή καταστροφή. Από πέρα από το διάστημα ένα μεγάλο κάτι κατέκλυσε την περιοχή κι έξυσε όλες τις μεγάλες γραμμές στις όποιες κάθονταν για σκιά. Θεέ μου, Θεέ μου, είπε ή Μπρουχίλντα καθώς το μεγάλο κάτι απομακρυνόταν, ήταν πολύ κοντά έτσι δεν είναι. Αυτή τη φορά παραλίγο να την πάθουμε. Αλλά ενώ μόλις είχαν γλυτώσει τον ένα κίνδυνο από το διάστημα - θα πρέπει να ήταν ένα ατις, σκέφτηκαν κάτι άλλο συνέβη. Μία ξαφνική πλημμύρα συνέβη κι έπειτα όλοι οι ιοί καταβρέχτηκαν από μία αντισηπτική ουσία κι έτσι τελείως ξαφνικά ή Βέρα, ή Μπρουχίλντα, ο Μπουννανβέρα κι ο Κατού Γκούαμα έπαψαν να υπάρχουν καθώς ο κόσμος που ονομαζόταν άνθρωπος έριξε στο πρόσωπό του ένα υγρό καθαρισμού. Ή δεσποινίς μυρμήγκι καθόταν ήρεμα πάνω σε μία μεγάλη πέτρα. Βούρτσισε προσεκτικά τις κεραίες της και βεβαιώθηκε ότι όλα τα πόδια της ήταν καθαρά και περιποιημένα. Έπρεπε να είναι βέβαιη ότι ή εξωτερική της εμφάνιση ήταν όσο πιο τέλεια μπορεί να είναι γιατί σε λίγο θα έβγαине βόλτα με ένα μυρμήγκι στρατιώτη που του είχαν δώσει ξαφνική άδεια. Γύρισε στη φίλη της, τη Μπέρθα κατσαρίδα, που μισοκοιμόταν μέσα στη ζέστη του απογευματινού ήλιου, κι είπε. Μπέρθα, ε, χαζή! Κοίταξέ με προσεκτικά. Βεβαιώσου ότι όλα είναι σωστά, όπως πρέπει να είναι.141

Ή Μπέρθα ξύπνησε, κι άνοιξε το ένα μάτι της και κοίταξε με προσοχή τη δεσποινίδα μυρμήγκι. Και βέβαια δείχνεις μια χαρά, είπε στο τέλος, ο φίλος σου ο στρατιώτης θα λιποθυμήσει μόλις σε δει. Αλλά είναι τόσο νωρίς ακόμα. Κάθισε κι απόλαυσε τον ήλιο. Κάθισαν πλάι πλάι και κοίταξαν τον έρημο κόσμο που απλωνόταν μπροστά τους. Υπήρχαν μεγάλες πέτρες, τεράστιες πέτρες που ξεπερνούσαν στο ύψος τη δεσποινίδα μυρμήγκι τουλάχιστον είκοσι φορές. Ανάμεσα στις πέτρες υπήρχε ξερή, ξερή Γη, ούτε ένα κομματάκι χορτάρι δεν φαινόταν, τίποτε, μόνο ερημιά και κάτι τεράστια ιδιόμορφα σημάδια πάνω στο χώμα. Ή δεσποινίς μυρμήγκι κοίταξε τον ουρανό κι είπε.

Μπέρθα, σ' όλη μου τη ζωή ήθελα να έχω έναν στρατιώτη δικό μου. Προσευχόμενοι συνέχεια γι' αυτό. Λες να ακούστηκε ή προσευχή μου. Ή Μπέρθα μετακίνησε μία από τις κεραίες της και έπειτα είπε προσεχτικά μ' αργή φωνή. Δεν ξέρω, εγώ προσωπικά δεν πιστεύω σε κανέναν Θεό. Κι αν υπάρχει, ποτέ δεν κάθισε ν' ακούσει τις δικές μου προσευχές. Όταν ήμουν πολύ πιο νέα, όταν ήμουν ακόμα σκουλήκι, προσευχόμενοι πολύ συχνά στον Θεό που μου είχαν πει ότι υπάρχει, αλλά ποτέ δεν πήρα καμία απάντηση στις προσευχές μου και τελικά έβγαλα το συμπέρασμα - ξέρεις ότι κοπιάζω άδικα. Γιατί να πιστεύεις σ' ένα Θεό που δεν κάνει κάγ τον κόπο να μας δώσει κάποια απόδειξη για την ύπαρξή του. Αυτό λέω εγώ. Έκανε βαριεστημένα έναν κύκλο κι έπειτα ξανακάθισε κάτω. Ή δεσποινίς μυρμήγκι έπαιξε λίγο με τα μπροστινά της πόδια και έπειτα είπε. Είναι πραγματικά ένα πρόβλημα, μπέρθα, είναι πρόβλημα. Καμιά φορά αναρωτιέμαι αν όλα αυτά τα φώτα που βλέπουμε τη νύχτα είναι άλλοι κόσμοι κι αν ζει κανένας επάνω τους. Είναι αστείο να σκέφτεσαι ότι αυτός είναι ο μόνος κόσμος κι ότι εμείς είμαστε τα μόνα ζωντανά όντα. Τι πιστεύεις εσύ. Ή Μπέρθα αναστέναξε με κάποιο ερεθισμό και είπε. Ε δεν ξέρω αν υπάρχουν ή όχι άλλοι κόσμοι. Πιστεύω ότι είναι κάτι το τελείως διαφορετικό. Πριν από μερικούς μήνες συνάντησα ένα άλλο έντομο ήταν ένα φτερωτό έντομο που μου είπε ότι είχε ταξιδέψει σε πολλά μέρη κι ότι κάποτε είχε συναντήσει μία τρομερή κολόνα, μία τεράστια κολόνα, τόσο τεράστια που εγώ δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπάρχει. Και μου είπε ότι μία ορισμένη ώρα κάθε νύχτα ή κορυφή της κολόνας γίνεται φωτεινή. Τώρα εγώ δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπάρχει ένας άλλος κόσμος που γίνεται φωτεινός, ενώ εμείς εδώ έχουμε σκοτάδι. Εσύ τι σκέπτεσαι.142

Ή δεσποινίς μυρμήγκι μπερδευόταν όλο και περισσότερο. Κοίτα, εγώ έχω διδαχθεί ότι αυτός ο κόσμος φτιάχτηκε ειδικά για μας τα έντομα, ότι δεν υπάρχει άλλη μορφή ζωής μεγαλύτερη από τη ζωή των εντόμων, από μένα κι από σένα δηλαδή Μπέρθα. Έτσι αν όλα αυτά είναι σωστά, αν οι ιερείς μας λένε την αλήθεια, τότε σίγουρα δεν μπορεί να υπάρχει τίποτε πιο προηγμένο από μας και για να μπορεί κάποιος να κάνει τον κόσμο του να υπάρχει τη στιγμή που ο δικός μας βουλιάζει στο σκοτάδι, ε τότε θα πρέπει να είναι κατά πολύ προηγμένος. Δεν ξέρω τι να πιστέψω, αλλά πιστεύω ότι πίσω από όλα αυτά υπάρχει κάποιος μεγάλος σκοπός. Κι εγώ όπως και εσύ κουράστηκα να προσεύχομαι σ' ένα Θεό που δεν ενδιαφέρεται να μας απαντήσει. Ή ώρα προχωρούσε και οι σκιές που έπεφταν στη Γη είχαν μεγαλώσει. Από λίγο πιο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

πέρα ακούστηκε μία φωνή μυρμηγκιού. 'Ω, δεσποινίς μυρμηγκι, δεσποινίς μυρμηγκι, που είσαι. Έχω ένα μήνυμα για σένα. 'Η δεσποινίς μυρμηγκι σηκώθηκε όρθια και πλησίασε στην άκρη της μεγάλης πέτρας. Ναι, ναι, τι είναι. Ρώτησε το άλλο μυρμηγκι που βρισκόταν λίγο πιο πέρα. Το άλλο μυρμηγκι κοίταξε επάνω, κούνησε λίγο τις κεραίες του κι έπειτα είπε. Ο φίλος σου ο στρατιώτης έφυγε και σε παράτησε. Είπε ότι τελικά δεν ήσουν το κατάλληλο κορίτσι μυρμηγκι γι' αυτόν κι έτσι έφυγε μ' εκείνη τη μικρή σουσουράδα που μένει λίγο πιο πάνω, και λέγοντας αυτά γύρισε κι έδειξε. 'Η δεσποινίς μυρμηγκι κάθισε απότομα κάτω, όλος ο κόσμος γύρω της είχε γίνει συντρίμια. Σ' όλη της τη ζωή προσευχόταν να βρει έναν στρατιώτη, να μείνουν μαζί και να κάνουν φωλιά. Αλλά τώρα τι είχε τώρα πια ή ζωή γι' αυτήν. 'Η δεσποινίς μυρμηγκι και ή Μπέρθα σηκώθηκαν ξαφνικά, καθώς ή Γη άρχισε να τρέμει σαν να γινόταν σεισμός. Τέντωσαν τα πόδια τους όσο περισσότερο μπορούσαν για να δουν τι γίνεται, αλλά προτού προλάβουν να διακρίνουν τίποτε ή περιοχή σκοτείνιασε και ή δεσποινίς μυρμηγκι, ή φίλη της και το μυρμηγκι αγγελιοφόρος έγιναν λιώμα κάτω από τα παπούτσια των παιδιών που γύριζαν από το απογευματινό σχολείο σπίτι τους. Πέρα στην έξοχή το σιτάρι ήταν πλούσιο. 'Ηταν πολύ όμορφα εκεί, το χορτάρι το πράσινο όσο ποτέ άλλοτε. Ο ήλιος το είχε ζεστάνει, οι βροχές το είχαν θρέψει και τώρα το θέαμα ήταν πανέμορφο. Μέσα στα βάθη του αγρού, που για τους κατοίκους του φάνταζε αληθινό δάσος, δύο μικρά ποντίκια έπαιζαν ανάμεσα στους κορμούς του σιταριού, στριφογύριζαν πάνω στη Γη κι έπειτα πηδούσαν στους παχύτερους κορμούς κι από κει από τον έναν πάνω στον άλλο. 143

Το ένα από αυτό πήδηξε πολύ ψηλά και ξεπέρασε την κορυφή του σιταριού. Καθώς ξανάπεφτε πίσω με κραυγές χαράς κατακύλησε στα πόδια μιας γερόντισσας ποντικίνας. Πρόσεχε νεαρέ μου, είπε ή γερόντισσα ποντικίνα, είσαι πολύ απρόσεχτος και ζωηρός. Σ' αυτόν τον κόσμο δεν υπάρχει μεγάλη χαρά. Σε λίγο θα έρθει το μεγάλο μυστήριο, όλο το δάσος μας θα καταστραφεί κάτω από τη δύναμη μιας τεράστιας μηχανής που κανένας μας δεν μπορεί να μαντέψει τι είναι. Από την κατάσταση που βρίσκεται αυτό το δάσος, μαντεύω ότι δεν μας μένει πολύς καιρός. Καλύτερα να γυρίσουμε πίσω στα σπίτια μας. 'Η γερόντισσα ποντικίνα μ' αυτά τα λόγια γύρισε κι απομακρύνθηκε. Τα δύο νεαρά ποντικιάκια κοιτάχτηκαν μεταξύ τους και έπειτα κοίταξαν τη γερόντισσα κοίταξαν το γερασμένο της κορμί. Έπειτα το ένα από αυτά είπε. Ο, μα είναι τρομερή στο να χαλάει τη διάθεση του άλλου.

Το άλλο πρόσθεσε. Υποθέτω ότι δεν της αρέσουν καθόλου τα παιδιά. Θα προτιμούσε να είμαστε συνέχεια σαν σκλάβοι και να μεταφέρουμε φαγητά και να κερδίζουμε τίποτε. Για λίγη ώρα ακόμα τα μικρά ποντικάκια έμειναν στον αγρό παίζοντας, αλλά σε λίγο ένα δυνατό κρύο τους υπενθύμισε ότι έπεφτε το βράδυ κι έτσι ρίχνοντας μία τρομαγμένη ματιά στον ουρανό έτρεξαν στο σπίτι τους. Κάθησαν στο λυκόφως, μπροστά στην πόρτα των λαγουμιών τους κι άρχισαν να παίζουν μ' ένα κομμάτι χορτάρι κοιτάζοντας καμιά φορά και προς τα πάνω για να βεβαιωθούν ότι δεν υπήρχαν τριγύρω κουκουβάγιες. Σε λίγο ο στρογγυλός δίσκος του ασημένιου φεγγαριού άρχισε το ταξίδι του πάνω στον σκοτεινό ουρανό. Το ένα μικρό ποντικάκι είπε στ' άλλο. Αναρωτιέμαι πως να είναι εκεί πάνω. Αναρωτιέμαι αν υπάρχουν άλλα ποντικάκια σαν και μας σ' αυτό το μεγάλο πράγμα που βλέπουμε τόσο συχνά. Μην είσαι ανόητος, είπε το άλλο ποντικάκι, φυσικά δεν υπάρχει τίποτε άλλο εκτός από αυτόν τον κόσμο. Έπειτα πρόσθεσε με μία δόση αβεβαιότητας στη φωνή του. Κι εγώ όμως συχνά έχω τις ίδιες σκέψεις. Καμιά φορά μου περνάει από το μυαλό ή ιδέα ότι υπάρχουν κι άλλοι κόσμοι με ποντικάκια εκτός από αυτόν εδώ τον κόσμο. Το ξέρω ότι οι ιερείς μας μας λένε ότι αυτός ο κόσμος φτιάχτηκε ειδικά για μας τα ποντικάκια κι ότι δεν υπάρχει ανώτερη μορφή ζωής εκτός από τη δική μας. Ναι, είπε το άλλο μικρό ποντικάκι, αλλά οι ιερείς μας λένε και να προσευχόμαστε. Ε, λοιπόν, εγώ συνήθιζα να προσεύχομαι πολύ, προσευχόμενοι να αποκτήσω φρέσκο τυρί και άλλα τέτοια αλλά ποτέ, ποτέ δεν εκπληρώθηκε καμιά προσευχή μου. 144

Πιστεύω ότι αν υπήρχε Θεός θα μπορούσε πολύ εύκολα να αφήνει κάθε λίγο και λιγάκι ένα κομμάτι φρέσκο τυρί για να το βρίσκει ένα ποντικάκι. Τι νομίζεις εσύ. Γύρισε προς το μέρος του άλλου και περίμενε, μα το άλλο είπε μόνο. Δεν ξέρω, δεν είμαι σίγουρος. Έχω προσευχηθεί τόσες φορές αλλά ποτέ δεν είχα καμιά απόδειξη ότι υπάρχει Θεός των ποντικιών και ποτέ δεν έχω δει τίποτε ποντικάκια αγγέλους να πετάνε ψηλά. Όχι, συμπλήρωσε και το άλλο, μόνο αυτές οι κουκουβάγιες και κάτι άλλα όντα. Μόλις αυτή ή άσχημη σκέψη πέρασε από το μυαλό τους, γύρισαν απότομα και βούτηξαν μέσα στα λαγούμια τους. Ή νύχτα προχωρούσε και τα διάφορα πλάσματα της σκοτεινιάς βγήκαν έξω για να βρουν την τροφή τους, αλλά τα δυο μικρά ποντικάκια ήταν πολύ ασφαλή μέσα στα λαγούμια τους. Το επόμενο πρωί ο ήλιος έλαμπε και ο αέρας ήταν ζεστός. Τα μικρά ποντικάκια ξανάρχισαν το καθημερινό τους έργο. Άφησαν τα λαγούμια τους και έτρεξαν στο πράσινο δάσος του χορταριού για να δουν τι μπορούν να βρουν για φαγητό. Ξαφνικά

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

τα μικρά έμειναν ζαρωμένα στη θέση τους, το αίμα τους πάγωσε μέσα στις φλέβες τους. Ένας διαβολικός τρομερός θόρυβος ερχόταν προς το μέρος τους, ένας θόρυβος που ποτέ δεν είχαν ξανακούσει. Ήταν πολύ τρομοκρατημένα για να κουνηθούν. Το ένα ψιθύρισε βιαστικά στ' άλλο. Γρήγορα, γρήγορα, ας προσευχηθούμε για προστασία, για λύτρωση. Κι αυτά ήταν τα τελευταία λόγια που είπαν τα δύο μικρά ποντικάκια, γιατί ο γεωργός πέρασε ακριβώς από πάνω τους με τη μηχανή θερίσματος και τα σώματά τους κόπηκαν σε μικρά κομματάκια και πετάχτηκαν στην τριγύρω περιοχή. Από τη μεγάλη πυραμίδα με την επίπεδη κορυφή και τις πυργωτές πλευρές ακούστηκε ο ήχος των σαλπίγγων. Ο ορειχάλκινος ήχος τους αντηχούσε κι αντηχούσε περνώντας μέσα από την κοιλάδα που απλωνόταν μπροστά στους πρόποδες της πυραμίδας που δεν ήταν τίποτε άλλο από έναν ιερό ναό. Οι άνθρωποι κοιτάχτηκαν μεταξύ τους τρομαγμένοι. Μήπως είχαν αργήσει. Τι συνέβαινε. Αυτός ο ήχος ακουγόταν. Μόνο σε περίοδο κρίσης ή όταν οι χοντροί ιερείς είχαν κάτι να πουν στον λαό. Όλοι ταυτόχρονα παράτησαν δ,τι έκαναν και έτρεξαν κατά μήκος του πολυπατημένου μονοπατιού που οδηγούσε στην πλίνθο της πυραμίδας. Εδώ υπήρχαν πλατιά, πλατιά σκαλοπάτια Που έφταναν ως το ένα τρίτο περίπου της πυραμίδας και τριγύρω τους υπήρχαν προεξοχές, 145

Προεκτάσεις που έμοιαζαν με μπαλκόνια όπου πάνω τους ξεκουράζονταν οι ιερείς της ώρες τις αργίας τους. Πάνω σ' αυτά περπατούσαν δύο, δύο έχοντας τα χέρια τους πίσω από τις πλάτες τους ή μέσα στα φαρδιά τους μανίκια. Πήγαιναν δύο δύο και σκέπτονταν τα λόγια του Θεού, συλλογίζονταν τα μυστήρια του σύμπαντος. Εδώ στην καθαρή ατμόσφαιρα, τόσο ψηλά πάνω στις Άνδεις, ήταν πολύ εύκολο να βλέπεις τα αστέρια τη νύχτα, τόσο εύκολο να πιστεύεις στους άλλους κόσμους, αλλά τώρα ο πληθυσμός της κοιλάδας ερχόταν προς τα μεγάλα σκαλοπάτια και έμπαινε στο κύριο σώμα του ναού. Μέσα στο χλωμό εσωτερικό με τους πυκνούς καπνούς του θυμιάματος οι άνθρωποι άρχισαν να βήχουν λίγο και μερικοί αγρότες που ανέπνεαν πάντα τον καθαρότερο από τον καθαρό αέρα άρχισαν να τρίβουν τα μάτια τους που δάκρυζαν κι έτσουζαν καθώς ο οξύς καπνός του θυμιάματος τους είχε περιβάλει. Τα φώτα ήταν λιγοστά αλλά στη μία άκρη του ναού διακρινόταν ένα τεράστιο είδωλο από καλογυαλισμένο μπρούντζο. Ήταν μία καθιστή ανθρώπινη μορφή κι όμως όχι δεν ήταν

τελείως ανθρώπινη, ήταν διαφορετική σε μερικά σημεία. Ήταν υπεράνθρώπινη κι υψωνόταν τόσο ώστε οι άνθρωποι που βρίσκονταν στη βάση του έφταναν ως το μισό της γόνατο. Οι ιερείς μπήκαν μέσα κι όταν είδαν ότι ή μεγάλη αίθουσα ήταν γεμάτη ο επικεφαλής έκανε νόημα κι ακούστηκε ο βαθύς ήχος ενός γκονγκ. Λαμπερά μάτια, απείραχτα από το καπνό του θυμιάματος, μπορούσαν να δουν το μεγάλο γκονγκ να τρέμει, να τρέμει στα δεξιά της θεόμορφης φιγούρας. Ο ήχος συνέχισε, αλλά κανένας δεν χτυπούσε το γκονγκ, κανένας δεν το είχε πλησιάσει, αλλά το γκόνγκ συνέχιζε. Κι έπειτα, χωρίς να τις αγγίζουν ανθρώπινα χέρια, οι μεγάλες πόρτες του ναού έκλεισαν. Γι ένα λεπτό επεκράτησε σιωπή κι έπειτα εμφανίστηκε πάνω στο γόνατο του Θεού ο ανώτατος ιερέας, με τα χέρια υψωμένα προς τα πάνω. Κοίταξε κάτω κι είπε. Ο Θεός μας μίλησε, ο Θεός είναι δυσαρεστημένος με τη βοήθεια που δίνετε στον ναό. Τόσοι πολλοί από σας κατακρατούν τη δεκάτη. Ο Θεός θα σας μιλήσει ο ίδιος. Λέγοντας αυτά γύρισε και γονάτισε αντικρίζοντας τον κορμό του αγάλματος. Έπειτα το στόμα της γιγαντιαίας μορφής άνοιξε και από μέσα της ακούστηκε κάτι σαν βροντή. Οι άνθρωποι έπεσαν στα γόνατα, έκλεισαν τα μάτια τους, σταύρωσαν τα χέρια και τότε ή βροντή μεταβλήθηκε σε δυνατή, δυνατή φωνή. Είμαι ο Θεός σας, είπε ή μορφή, είμαι δυσάρεστη μένος με την αυξανόμενη έλλειψη σεβασμού που δείχνετε στους υπηρέτες μου, τους ιερείς σας.¹⁴⁶

Αν δεν γίνετε περισσότερο υπάκουοι και γενναιόδωροι στις προσφορές σας θα τιμωρηθείτε με λοιμούς, καταστροφές, με βάσανα και πόνους και θα δείτε τις σοδειές σας να μαραίνονται. Ύπακούετε τους ιερείς σας. Είναι υπηρέτες μου, είναι παιδιά μου. Ύπακούετε, ύπακούετε, ύπακούετε. Ή φωνή χαμήλωσε και το στόμα έκλεισε. Ο ανώτατος ιερέας σηκώθηκε όρθιος και γύρισε προς τη μεριά της συνέλευσης. Έπειτα ανακοίνωσε τις καινούριες απαιτήσεις των ιερέων. Περισσότερο φαγητό, περισσότερα χρήματα, περισσότερες υπηρεσίες, περισσότερες νέες κοπέλες για τις παρθένες του ναού. Έπειτα εξαφανίστηκε. Δεν γύρισε κι έφυγε, αλλά εξαφανίστηκε και τότε ακριβώς άνοιξαν πάλι κι οι πόρτες του μεγάλου ναού. Έξω κι από τις δυο πλευρές της εισόδου υπήρχαν σειρές ιερέων που κρατούσαν στα χέρια τους κουτιά για τη συλλογή των προσφορών των πιστών. Ο ναός ήταν άδειος. Το είδωλο ήταν σιωπηλό. Αλλά όχι, όχι όχι τελείως σιωπηλό. Ένας ιερέας, επισκέπτης του ναού, τριγύριζε με ένα στενό του φίλο στο εσωτερικό του. Από το είδωλο έρχονταν ψίθυροι και μικροί θόρυβοι και ο ξένος ιερέας

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

ρώτησε τι είναι. Ο φίλος του του απάντησε. Ά ναι, κάνουν έλεγχο στα ακουστικά. Δεν έχεις δει το είδωλο από μέσα, έτσι δεν είναι. Έλα να στο δείξω. Οι δύο ιερείς μαζί πήγαν στο πίσω μέρος του ειδώλου κι ο φίλος του ξένου πάτησε με τα χέρια του σ' ένα ειδικό σημείο πάνω σε μία διακόσμηση του ειδώλου. Μια κρυφή πόρτα άνοιξε και οι δύο ιερείς μπήκαν μέσα. Το είδωλο δεν ήταν στερεό, αλλά αποτελείτο από μία σειρά δωματίων. Ανέβηκαν μερικές σκάλες και βρέθηκαν σε ένα περίεργο δωμάτιο που ήταν στο ύψος του στήθους. Μέσα σ' αυτό το δωμάτιο υπήρχε ένας πάγκος και ένα κάθισμα. Μπροστά από το κάθισμα υπήρχε ένα στόμιο που οδηγούσε σε μια σειρά σωληνώσεων συνδεδεμένων περίπλοκα μεταξύ τους και που οδηγούσαν πάνω στο λαιμό. Στη μία πλευρά υπήρχαν δύο καθίσματα και μία σειρά μοχλών. Ο ιερέας που έμενε μόνιμα εκεί είπε. Αυτοί οι δύο μοχλοί ελέγχονται από δύο ιερείς. Θέτουν σε κίνηση τα σαγόνια. Έχουμε εξασκηθεί τόσο που τα καταφέρνουμε να τα κινούμε σύμφωνα με τους ήχους. Προχώρησε λίγο και μετά συνέχισε. Να, κοίτα εδώ. Ο ομιλητής μπορεί να βλέπει συνέχεια το πλήθος, αλλά κανένας δεν μπορεί να τον δει. Ο επισκέπτης προχώρησε κι αυτός και κοίταξε μέσα από κάτι στενές τρύπες. Μπορούσε να δει τον μεγάλο ναό, μπορούσε καθαρά να δει τις καθαρίστριες που καθάριζαν το πάτωμα. 147

Έπειτα γύρισε να δει τι κάνει ο φίλος του, που είχε αναμεταξύ καθήσει μπροστά από το στόμιο. Έχουμε ένα ειδικό ιερέα με πολύ επιβλητική φωνή. Δεν του επιτρέπουμε να βγει έξω και να έρθει σ' επαφή με τους άλλους ανθρώπους, γιατί αυτή είναι ή φωνή του Θεού. Όταν χρειάζεται κάθεται εδώ και λέει το μήνυμά του μέσα από το στόμιο. Μετακινεί πρώτα αυτό το προστατευτικό κάλυμμα κι έπειτα ή φωνή του ακούγεται σ' όλον τον ναό. Όσο υπάρχει αυτό το προστατευτικό κάλυμμα τίποτε από ότι λέγεται εδώ μέσα δεν ακούγεται στον ναό. Οι δύο ιερείς ξανακατέβηκαν στον ναό συζητώντας. Πρέπει να το κάνουμε αυτό ξέρεις. Δεν ξέρω αν υπάρχει Θεός, πολλές φορές έχω αναρωτηθεί γι' αυτό. Είμαι όμως σίγουρος ότι ο Θεός, αν υπάρχει, δεν απαντάει στις προσευχές μας. Βρίσκομαι εδώ σαράντα ολόκληρα χρόνια και μέχρι τώρα δεν έχω πάρει απάντηση σε καμία προσευχή. Πρέπει όμως να κρατηθούμε στην εξουσία. Ο επισκέπτης απάντησε. Ναι, κι εγώ πολλές φορές κάθομαι πάνω σε μία ψηλή κορυφή, κοιτάζω τον ουρανό κι αναρωτιέμαι αν όλα αυτά τα μικροσκοπικά φώτα

είναι τρύπες στο θόλο του ουρανού ή αν όλα είναι φαντασία μας. Υπάρχει ουρανός. Ή αυτά τα φώτα είναι άλλοι κόσμοι. Κι αν είναι άλλοι κόσμοι, τι ζωή κάνουν εκεί. Ο άλλος ιερέας απάντησε. Έχω κι εγώ μερικές αμφιβολίες, θα πρέπει να υπάρχει κάποια οντότητα που να ελέγχει τα πάντα μόνο που από την πείρα μου μπορώ να σου πω σίγουρα δεν απαντάει στις προσευχές. Γι αυτό πριν από μερικές χιλιάδες χρόνια δημιουργήθηκε αυτή η μεταλλική φιγούρα, έτσι ώστε να μπορέσουν να κρατηθούν στην εξουσία οι ιερείς να μπορέσουν να κρατήσουν υπάκουους τους υπόλοιπους ανθρώπους κι ίσως και να ιούς βοηθήσουν εκεί που ο Θεός τους αγνοεί. **ΕΓΩ ΠΙΣΤΕΥΩ ΟΤΙ ΟΛΗ Η ΖΩΗ ΑΠΟΤΕΛΕΤΑΙ ΑΠΟ ΔΟΝΗΣΕΙΣ** και ή κάθε δόνηση ότι είναι ένας κύκλος. Λέμε ότι ένα πράγμα τρέμει και με αυτό εννοούμε ότι το πράγμα πηγαίνει πάνω, κάτω, ξανά πάνω και ξανά κάτω. Πάνω σ' ένα χαρτί μπορείτε να ζωγραφίσετε μία γραμμή που σε κάποια στιγμή να καμπυλώνει και να πηγαίνει προς τα πάνω, έπειτα να καμπυλώνει πάλι και να κατεβαίνει προς τα κάτω κι έπειτα να ξαναβγαίνει και να ξανακατεβαίνει. Το ανώτερο σημείο προς τα πάνω και το ανώτερο προς τα κάτω θα απέχουν το ίδιο από μία υποτιθέμενη οριζόντια γραμμή που θα τέμνει όλες αυτές τις καμπύλες. Και μπροστά μας τότε θα έχουμε το διάγραμμα μιας δόνησης, ένα διάγραμμα όμοιο με αυτό που χρησιμοποιείται για τον βιορυθμό ή στα σύμβολα για την περιγραφή του εναλλασσόμενου ρεύματος. 148

Αλλά όλη ή ζωή είναι έτσι. Μοιάζει με την κίνηση ενός εκκρεμούς. Υπάρχει μία θέση ισορροπίας και δύο ακραία σημεία δεξιά κι αριστερά αυτής της θέσης που απέχουν ίσες αποστάσεις από αυτήν. Το εκκρεμές πηγαίνει πότε στο ένα σημείο και πότε στο άλλο, συνέχεια, στη διάρκεια της κίνησής του. Πιστεύω ότι όλη ή φύση περνάει από κύκλους. Πιστεύω ότι το κάθε τι που υπάρχει είναι μία δόνηση που εναλλάσσει μία πάνω θέση με μία κάτω, που εναλλάσσει το θετικό με τ' αρνητικό, το καλό με το κακό και αν καθίσετε να το σκεφθείτε θα δείτε ότι χωρίς το κακό δεν θα μπορούσε να υπάρχει καλό, γιατί το κακό είναι το αντίθετο του καλού και το καλό το αντίθετο του κακού. Πιστεύω στην ύπαρξη του Θεού. Ή πίστη μου σ' αυτό το θέμα είναι πολύ ισχυρή. Πιστεύω όμως ότι ο Θεός είναι πολύ απασχολημένος για να μπορεί ν' ασχοληθεί με τον καθένα προσωπικά. Πιστεύω ότι πρέπει να προσευχόμαστε στον Υπερνόου μας, στην ανώτερη ψυχή μας, που δεν είναι Θεός. Πιστεύω ότι υπάρχουν δύο Θεοί ο Θεός του καλού θετικό κι ο Θεός του κακού αρνητικό. Τον τελευταίο τον ονομάζουμε σατανά. Πιστεύω ότι σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα όταν το εκκρεμές φτάνει στη μία θέση ο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

καλός Θεός κυβερνάει τη Γη και το κάθε τι κι έτσι έχουμε τη χρυσή εποχή. Αλλά το εκκρεμές συνεχίζει την κίνησή του, ο κύκλος συνεχίζεται και τότε ή εξουσία του καλού Θεού, της θετικής πλευράς, εξασθενίζει. Το εκκρεμές περνάει από τη θέση ισορροπίας όπου οι δυνάμεις του καλού και του κακού είναι ισοδύναμες κι έπειτα κατευθύνεται προς την αντίθετη πλευρά, προς το κακό, προς τον σατανά. Και τότε έχουμε την εποχή του Καλί, την εποχή της διαφθοράς, την εποχή που όλα πάνε στραβά. Κοιτάξτε τη Γη τώρα μ' όλους τους βανδαλισμούς της, τους πολέμους, τους πολιτικούς μπορείτε να το αρνηθείτε ότι βρισκόμαστε στην εποχή του Καλί. Βρισκόμαστε. Το εκκρεμές όλο και προχωράει προς την ακραία θέση και οι συνθήκες ζωής όλο και θα χειροτερεύουν ώσπου στο τέλος μόλις το εκκρεμές φτάσει στη θέση αυτή τα πράγματα θα γίνουν πολύ άσχημα πράγματα. Πόλεμοι, απεργίες, σεισμοί. Οι δυνάμεις του κακού ελεύθερες και ανεξέλεγκτες. Κι έπειτα, όπως πάντοτε, το εκκρεμές θα αλλάξει κατεύθυνση, θ' αρχίσει την αντίστροφη κίνηση και οι δυνάμεις του κακού θ' αρχίσουν να εξασθενούν και θα έρθει πάνω στη Γη μία ανανέωση του καλού. Για μια φορά ακόμα το εκκρεμές θα περάσει από τη θέση που οι δυνάμεις του κακού και του καλού ισοδυναμούν και θα συνεχίσει την πορεία του για τη θέση του καλού κι όσο περισσότερο θα προχωράει τόσο περισσότερο θα καλυτερεύουν τα πράγματα.149

Τότε ίσως, στην καινούρια χρυσή εποχή, ο Θεός του σύμπαντος ίσως να ακούσει τις προσευχές μας και να μας δώσει κάποια απόδειξη ότι πράγματι ενδιαφέρεται για τα παιδιά του που βρίσκονται σ' αυτόν τον κόσμο. Πιστεύω ότι στις μέρες μας, ο τύπος, τα μέσα ενημέρωσης, ή τηλεόραση και όλα τα παρόμοια συμβάλλουν πολύ στην αύξηση του κακού με αυτά που παρουσιάζουν. Διαβάζουμε στον τύπο για παιδιά επτά χρόνων που μαθαίνουν να διαπράττουν φόνους, και για άλλα δέκα χρόνων που είχαν κάνει γκανγκστερικές ομάδες στο Βανκούβερ. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να υπάρχει κάποια μορφή λογοκρισίας σ' όλα αυτά που παρουσιάζονται από τον τύπο, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Τώρα για τους Θεούς. Ναι, πιστεύω ότι υπάρχει Θεός ή μάλλον καλύτερα πιστεύω ότι υπάρχουν διαφορετικοί βαθμοί Θεών. Τους ονομάζουμε Μανού. Οι άνθρωποι που δεν μπορούν να καταλάβουν τι είναι οι Μανού ας ρίξουν μια ματιά σε ένα μεγάλο κατάστημα, δεν έχει σημασία σε ποιό. Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι έχουμε μία μεγάλη αλυσίδα καταστημάτων σούπερ-μάρκετ. Στην κορυφή, επικεφαλής έχουμε τον Θεό, τον πρόεδρο ή τον γενικό διευθυντή ανάλογα και με τη χώρα που ζείτε αλλάζει και η ονομασία του επικεφαλής. Αυτός ο άνθρωπος

είναι ο παντοδύναμος που ορίζει τι πρέπει να γίνει. Όμως δεν μπορεί ο διευθυντής αυτός, ή ο πρόεδρος, να ασχολείται προσωπικά και με τον κάθε κατώτερο υπάλληλο που παίρνει τα τρόφιμα και τα βάζει σε σακούλες. Αυτός λοιπόν ο παντοδύναμος άνθρωπος αντιπροσωπεύει τον ίδιο τον Θεό, το κυριότερο Μανού του σύμπαντος, εκείνων που έχει την εξουσία πολλών διαφορετικών κόσμων. Είναι τόσο σημαντικός, τόσο δυνατός, τόσο απασχολημένος που δεν είναι σε θέση να ασχολείται με μεμονωμένους κόσμους, ούτε φυσικά με μεμονωμένες χώρες ή με τα διάφορα άτομα - ανθρώπους, ζώα κλπ, γιατί και τα ζώα έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους ανθρώπους στο ουράνιο σκηνικό. Ο επικεφαλής πρόεδρος ή διευθυντής του σούπερ-μάρκετ δεν μπορεί να τα επιβλέπει όλα μόνος του κι έτσι αναγκάζεται να διορίσει υποδιευθυντές, ελεγκτές, προϊστάμενους και το ίδιο ακριβώς γίνεται και στο ουράνιο σύστημα των Μανού. Υπάρχει ο παντοδύναμος Θεός, στη δική μας περίπτωση ο Θεός της Γης, ο Μανού της Γης, εκείνος που είναι υπεύθυνος για τη διακυβέρνηση της Γης. Στη δική του εξουσία υπάρχουν υποτελείς Μανού, προϊστάμενοι αν θέλετε, που επιβλέπουν κάθε μεμονωμένη χώρα της Γης. 150

Καθορίζουν το πεπρωμένο των χωρών, επηρεάζουν τις πράξεις των πολιτικών, αν και οι πολιτικοί συνήθως τα κάνουν μούσκεμα άσχετα αν τους βοηθάει ή όχι κάποιος. Υπάρχει κάποιο πλάσμα που είναι γνωστό σαν το μάτι του Θεού. Ή γάτα. Ή γάτα μπορεί να πάει παντού, να κάνει οτιδήποτε, να δει τα πάντα, γιατί ποιός θα δώσει μεγάλη προσοχή σε μία γάτα. Οι άνθρωποι συνηθίζουν να λένε. Δεν είναι τίποτε. Μία γάτα. Και ή γάτα περνάει απαρατήρητη και παρατηρεί και καταγράφει το καλό και το κακό. Οι δυνάμεις του κακού δεν μπορούν να ελέγξουν τη γάτα, γιατί αυτή διαθέτει ένα θείο φράγμα που τη προστατεύει από τις σκέψεις του κακού. Γι αυτό έχουμε και το φαινόμενο μία εποχή να λατρεύεται ή γάτα σαν Θεότητα και την άλλη να καταδικάζεται σαν όργανο του διαβόλου, γιατί οι κακοί άνθρωποι θέλουν με κάθε τρόπο να απαλλαγούν από αυτή που καταγράφει συνέχεια ότι κακό γίνεται χωρίς κανείς να μπορεί να την πειράξει. Στις μέρες μας ο Μανού που ελέγχει τη Γη είναι ο σατανάς και μάλιστα την ελέγχει πολύ καλά, γιατί τίποτε το καλό δεν έχει συμβεί. Κοιτάξτε και μόνοι σας αυτές τις ψευδοθηρησκείες που προσπαθούν να κατακτήσουν όλο τον κόσμο κι αυτούς που είναι τόσο ανόητοι ώστε να παρασύρονται. Αλλά σιγά-σιγά ο σατανάς θα αναγκαστεί ν' εγκαταλείψει τη Γη, θα αναγκαστεί να αποσύρει τις

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

λεγεώνες του. Σε λίγο θα έρθει ή ώρα που το εκκρεμές θ' αλλάξει κατεύθυνση, το κακό θα εξασθενήσει, το καλό θα δυναμώσει. Ή ώρα δεν έχει έρθει όμως ακόμα. Έχουμε μπροστά μας πολύ κακές στιγμές ώσπου το εκκρεμές ν' αρχίσει την αντίστροφη πορεία. Σκεφθείτε αυτό. Κοιτάτε ένα εκκρεμές και νομίζετε ότι κινείται συνέχεια. Αλλά δεν είναι έτσι ξέρετε. Το εκκρεμές δεν έχει καν την ίδια ταχύτητα συνέχεια. Γιατί ας υποθέσουμε ότι βρίσκεται στη δεξιά ακραία θέση του κι αρχίζει και κατεβαίνει. Ή ταχύτητά του θ' αυξάνει συνεχώς ωστόσο φτάσει στη θέση ισορροπίας. Εκεί κανονικά θα έπρεπε να σταματήσει, αλλά το εκκρεμές συνεχίζει και τώρα ή ταχύτητά του συνέχεια ελαττώνεται εξαιτίας του βάρους του κι όταν το εκκρεμές φτάσει στην άλλη ακραία θέση σταματάει. Σταματάει για αρκετή ώρα προτού ξαναρχίσει την κίνησή του. Τώρα σύμφωνα με το δικό μας χρόνο, στα κανονικά ρολόγια το εκκρεμές παραμένει ακίνητο για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου μόνο. Αλλά αν βρεθούμε σ' έναν άλλο χρόνο, εκεί που το δευτερόλεπτο είναι χρόνια ή ακόμα και χιλιάδες χρόνια, τότε ο χρόνος που το εκκρεμές μένει σταματημένο μπορεί να είναι και δύο χιλιάδες χρόνια. 151

Κι αν το εκκρεμές βρίσκεται σταματημένο στην θέση όπου υπάρχει το κακό, τότε πολλά άσχημα μπορούν να γίνουν προτού το εκκρεμές ξαναπάρει το δρόμο του για να έρθει ή βασιλεία του καλού. Τη χρυσή εποχή δεν θα την προλάβει κανένας από αυτούς που ζουν τώρα. Οι συνθήκες θα χειροτερεύουν συνέχεια και αυτό θα γίνεται όλα τα χρόνια που μας απομένουν να ζήσουμε εμείς οι μεγαλύτεροι. Αλλά τα παιδιά μας ή τα εγγόνια μας θα ζήσουν στην αρχή της χρυσής εποχής και θα απολαύουν μερικά από τα αγαθά της. Ένα από τα μεγάλα ζητήματα που χρειάζεται εξέταση είναι το θρησκευτικό σύστημα. Τώρα οι χριστιανοί πολεμούν τους Χριστιανούς και ή Χριστιανική θρησκεία από τότε που διαστρεβλώθηκε, το έτος 60, είναι ή πιο πολεμοχαρής από όλες. Στη βόρεια Ιρλανδία Καθολικοί δολοφονούν προτεστάντες και προτεστάντες Καθολικούς. Υπάρχει πόλεμος ανάμεσα στους μουσουλμάνους και ιουδαίους. Τι σημασία έχει τι πιστεύει κανείς. Όλοι οι δρόμοι οδηγούν σπίτι. Ίσως να υπάρχουν μερικές διαφορές εδώ κι εκεί αλλά όλοι οι δρόμοι είναι το ίδιο. Τι σημασία έχει αν ο ένας είναι Χριστιανός κι ο άλλος Ιουδαίος. Τι σημασία έχει που ή Χριστιανική θρησκεία την εποχή του Χριστού σχηματίστηκε από ένα συνδυασμό ανατολίτικων θρησκειών. Μία θρησκεία πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες των ανθρώπων για τους όποιους προορίζεται. Ή θρησκεία θα έπρεπε να είναι πολύ

διαφορετική. Θα έπρεπε να διδάσκεται από αφιερωμένους ανθρώπους και όχι από εκείνους που ενδιαφέρονται για εύκολη ζωή και ένα καλό εισόδημα όπως φαίνεται ότι γίνεται σήμερα. Δεν θα έπρεπε να υπάρχουν διακρίσεις, ούτε και ιεραπόστολοι. Ξέρω εκ πείρας ότι οι ιεραπόστολοι είναι εχθροί κάθε αληθινού πιστού. Ξέρω ότι στην Κίνα, την Ινδία και σε πολλές άλλες χώρες κυρίως στην Αφρική οι άνθρωποι προσποιούνταν ότι πίστευαν στον Χριστιανισμό για να αποκτήσουν τα προνόμια που έδιναν οι ιεραπόστολοι. Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε ότι αυτοί οι ιεραπόστολοι με τα πουριτανό μυαλά τους επέμεναν να ντύνονται οι ιθαγενείς με άβολα ρούχα και τότε ακριβώς παρουσιάστηκε ή φυματίωση κι άλλες φοβερές αρρώστιες σ' ανθρώπους που πριν, όταν ζούσαν φυσικά, ήταν τελείως απρόσβλητοι από αυτές. Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε και την ιερά εξέταση της Ισπανίας, όπου άνθρωποι διαφορετικών θρησκειών βασανίζονταν, καίγονταν ζωντανοί, γιατί δεν πίστευαν στις ίδιες φαντασίες που ήθελαν οι Καθολικοί ή επειδή είχαν τη γνώμη ότι είναι κακό να προσποιούνται ότι πιστεύουν. 152

Ή χρυσή εποχή θα έρθει. Όχι στην εποχή μας, αργότερα. Ίσως, όταν ο Θεός του κόσμου μας έχει περισσότερο καιρό στη διάθεσή του στη διάρκεια αυτού του καλού κύκλου, να προσέξει περισσότερο τους ανθρώπους και τα ζώα. Οι σπορείς της Γης έχουν καλές προθέσεις, χωρίς αμφιβολία, αλλά ο καθένας θα συμφωνήσει ότι χρειάζεται που και που να ρίχνει και. Καμιά ματιά και ο ιδιοκτήτης της περιοχής για να δει τι γίνεται και να προτείνει ίσως μία ή δύο αλλαγές. Πιστεύω στον Θεό. Επίσης πιστεύω ότι είναι άσκοπο να προσευχόμαστε, να προσευχόμαστε και να προσευχόμαστε για να κερδίσουμε τίποτε μικροπράγματα. Ο Θεός είναι πολύ απασχολημένος και στο κάτω κάτω τώρα ή εποχή μας είναι ή εποχή του κακού. Βρισκόμαστε στην αρνητική θέση και σ' αυτή τη θέση την εξουσία την έχει το κακό. Κι έτσι έχουν τα πράγματα. Ε, αν θέλετε κάτι πολύ, προσευχηθείτε στον Υπερνό σας και αν αυτός κρίνει ότι αυτό που ζητάτε είναι καλό για σας και για αυτόν τον ίδιο θα σας το δώσει ίσως. Αλλά όταν σας έρθει ίσως να μη το θέλετε πια. 153

ΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ἡ Μάργκαρετ Τάγγλεγκουνκ ἀνοίξε το ένα μάτι της και κρυφοκοίταξε ευχαριστημένη το φως της μέρας. Ὡ Θεέ μου, μουρμούρισε, τι πρέπει να κάνει ένα κορίτσι για να ζήσει! Ἀνοίξε αργά αργά και το άλλο της μάτι και συνειδητοποίησε πλήρως το δυνατό φως της μέρας. Ο πόνος διαπέρασε το κεφάλι της, ὡστε νόμισε ότι θα ἀνοίγε στα δύο. Ἐπειτα μούγκρισε καθῶς ἔβαλε τα χέρια της στο πίσω μέρος της πλάτης της. Ο πόνος ἦταν τρομερός. Για λίγα λεπτά ἔμεινε ξαπλωμένη προσπαθώντας να θυμηθεῖ τι εἶχε γίνει την προηγούμενη νύχτα. Ὡ ναι, μουρμούρισε, ἤθελα να κλείσω το συμβόλαιο Μπίμις κι εκείνος ο ἀθλιός μου εἶπε πως θα ἴπρεπε να ἔμενα τη νύχτα μαζί του αν ἤθελα να ἔχω κι ἄλλα συμβόλαια. Θεέ μου. Τι ἔγινε. Ἐρωτας φυσικά, ἀλλά νιώθω σαν να ἔχω κοιμηθεῖ μ' ἕναν κακόθυμο ελέφαντα. Μουρμούρισε και ξαναμουρμούρισε και τελικά τα κατάφερε και σύρθηκε στην τουαλέτα και ἔριξε το σώμα της πάνω στο κάθισμα. Ἀφού πέρασε λίγη ὥρα αναγουλιάζοντας και κάνοντας εμετό, σκούπισε το κεφάλι της με μία βρεγμένη πετσέτα, ξεχνώντας τι κακό θα ἔκανε στο χτένισμά της κάτι τέτοιο.

Τελικά ένωσε κάπως καλύτερα και κοίταξε τριγύρω της. Ένωσε το θυμό ν' ανεβαίνει στο πρόσωπό της. Αυτός ο ηλίθιος ο άντρας, σκέφτηκε. Του έχω πει να καθαρίζει προτού φύγει για τη δουλειά του. Καθώς έφερε τη σκέψη της στον άντρα της το στομάχι της ξαναανακατώθηκε και σύρθηκε από την τουαλέτα στην κουζίνα. Κοίταξε τριγύρω της αποβλακωμένα κι έπειτα τα μάτια της έπεσαν πάνω σ' ένα γράμμα τοποθετημένο όρθιο σ' ένα μπουκάλι γάλα. Κουράστηκα να ζω με μια γυναίκα σαν εσένα. Το σημείωμα έγραψε. Οι ίσιες ευκαιρίες μπορούν να τραβήξουν πολύ μακριά κι όταν εσύ γυρίζεις κάθε νύχτα και κοιμάσαι με τον ένα ή τον άλλο εγώ μένω μόνος μου. Δεν πρόκειται να με ξαναδείς.155

Πήρε το γράμμα στα χέρια της και το κοίταξε προσεχτικά. Έπειτα το γύρισε από την άλλη μεριά, το κράτησε κάτω από το φως και τελικά το αναποδογύρισε σαν να περίμενε να της έρθει κάποια έμπνευση. Αλλά δεν ήρθε ούτε έμπνευση, ούτε χαρά ούτε λύπη. Ήταν κι αυτή μία από τις τόσες γυναίκες που λένε ότι είναι απελευθερωμένες. Εγώ προσωπικά είμαι από κείνους που περιφρονούν βαθύτατα κι αποστρέφονται αυτές τις γυναίκες. Δεν μπορούν να γίνουν σύζυγοι, βοηθούν μόνο στην πτώση της φυλής. Το 1914 περίπου έγινε κάτι το πολύ άσχημο στη Βρετανία. Άρχισε ο μεγάλος πόλεμος, ο μεγάλος παγκόσμιος πόλεμος, αλλά άρχισε κι ένας άλλος πόλεμος. Ή διαμάχη ανάμεσα στα φύλα. Οι γυναίκες προορίζονται να φέρουν στον κόσμο τα παιδιά που θα αποτελέσουν τη συνέχεια της ανθρωπότητας. Αλλά την εποχή εκείνη οι γυναίκες άρχισαν να πηγαίνουν να δουλεύουν στα εργοστάσια και να φοράνε τα ρούχα των αντρών. Και σε λίγο. Άρχισαν να πίνουν και να καπνίζουν και να χρησιμοποιούν μια Γλώσσα που κι οι άντρες της πιο χαμηλής στάθμης δεν χρησιμοποιούσαν. Κι όλο παραπονιούντουσαν και μουρμούριζαν ότι είχαν άσχημη μεταχείριση, αλλά καμιά δεν έχει πει τι ακριβώς θέλει. Εμένα μου φαίνεται ότι θέλουν να ζουν χωρίς κανένα φραγμό χωρίς καμιά σκέψη για τη συνέχιση της φυλής. Κι υπάρχουν κι εκείνοι που προτιμούν να χρησιμοποιούν στ' Αγγλικά τη λέξη μας αντί του κύριος ή κυρία. Αυτή ή λέξη δεν σημαίνει τίποτε σ' όλον τον

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

κόσμο, κι αν μπορούσαν να πάρουν κάποιο απόκρυφο μήνυμα από την ίδια τη λέξη θα έβλεπαν ότι υπάρχει ή τάση ουδετεροποίησης των δύο φύλων, οι γυναίκες γίνονται ανδροπρεπείς κι οι άντρες ανίκανοι. Κι είναι πράγματι τόσο τρομερό για να μπορείς να το πεις. Το πόσο εύκολα πηγαίνουν να κάνουν έρωτα οι σημερινές κοπέλες μ' οποιονδήποτε τους αρέσει. Μερικές φορές νομίζω ότι υπάρχει περίπτωση βιασμού του άντρα. Κι έπειτα όταν γεννηθεί το παιδί, νόθο ή νόμιμο, ή μητέρα τρέχει πάλι πίσω στο εργοστάσιο ή στο κατάστημα ή οτιδήποτε άλλο είναι και το παιδί αφήνεται να μεγαλώσει από την τροφό. Κι όταν μεγαλώσει γυρίζει στους δρόμους και το κάνουν ότι θέλουν τα μεγαλύτερα και δυνατότερα παιδιά. Έτσι σχηματίζονται οι διάφορες παλιοπαρέες διαβάστε αυτό που είναι παρμένο από το The Alberdan της 15ης Ιουλίου 1976. Είναι βέβαια ένα απόσπασμα. Το άρθρο, με τον τίτλο νεαροί μπράβοι, αφού έλεγε τα συνηθισμένα μπλα. Μπλα κλπ. Έφτανε σε ένα σημείο που έγραφε. Κάπου στην περιοχή του Βανκούβερ υπάρχει και 156

Ένα δεκάχρονο αγόρι που είναι διαθέσιμο για τον υπόκοσμο για συμβόλαια φόνων. Φαίνεται ότι αυτός ο νεαρός, ένα δεκάχρονο αγόρι, είναι ο αρχηγός μιας συμμορίας εκατοντάδων άλλων που είναι έτοιμα να σκοτώσουν για πληρωμή. Πριν από λίγες βδομάδες μία εφημερίδα έγραψε για ένα πιο μικρό ακόμα αγοράκι που είχε κάνει φόνο και υπάρχει τώρα και μία άλλη περίπτωση όπου ένα αγόρι σκότωσε τον υποτιθέμενο φίλο του. Στα παλιά χρόνια ή μητέρα έμενε στο σπίτι και μεγάλωνε τα παιδιά της και φρόντιζε να γίνουν καλοί πολίτες. Και τι μεγαλύτερο έργο που μπορεί ποτέ να επιτελέσει μία γυναίκα από το να μείνει σπίτι και να φροντίσει να μεγαλώσει την οικογένεια της. Είναι φανερό ότι πολλές από τις γυναίκες που δεν μένουν στο σπίτι επηρεάζονται από τις δυνάμεις του κακού. Στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο οι γυναίκες πήγαν στα εργοστάσια, στα γραφεία, ακόμα και στις ένοπλες δυνάμεις κι έτσι οι διαφημιστές βρήκαν ότι τώρα είχαν μία διπλή πηγή εισοδήματος. Σε λίγο ή οικονομία ήταν τέτοια ώστε ήταν απαραίτητο να δουλεύουν κι οι γυναίκες ή έτσι ήταν τα πράγματα επιφανειακά. Όλες οι διαφημίσεις τόνιζαν ότι οι γυναίκες μπορούν να κάνουν τόσα πράγματα αγοράζοντας το ένα ή το άλλο και φυσικά αυτές το εχάψαν. Οι κυβερνήσεις, επίσης, βρήκαν ότι όταν οι γυναίκες δουλεύουν και κερδίζουν λεφτά υπάρχουν περισσότεροι φόροι εισοδήματος, περισσότερα χρήματα από φόρους αγοραστικούς και λοιπά και λοιπά. Κι οι γυναίκες ακόμα είναι τόσο

ανόητες ώστε να τρέχουν από δω κι από κει, χάνοντας τον φυσικό τους προορισμό, αγοράζοντας πράγματα που δεν πρόκειται ούτε στη Γη να τους χρησιμεύσουν σε τίποτε. Μερικές γυναίκες στις μέρες μας δεν έχουν καθόλου γούστο, δεν έχουν την παραμικρή ιδέα για το πως να ντυθούν. Πιστεύουν ότι μόδα είναι να αλλάζεις μπλούζα και φούστα κάθε μέρα. Κι όλα τα ρούχα τους είναι πανάκριβα και συνήθως από το πιο άσχημο υλικό, αλλά σ' όλα υπάρχουν αυτές οι αστείες ταμπελίτσες του τάδε και τάδε. Έχετε δει τις σημερινές γυναίκες, τις νεότερες. Έχετε δει τα πλατιά τους στήθη και τους στενούς τους γοφούς. Πως θα γεννηθούν τα παιδιά. Με τη βοήθεια των χειρουργικών ψαλίδων, φυσικά, και τα παιδιά θα βγουν με τους εγκεφάλους παραμορφωμένους. Έχετε προσέξει το πόσο άσχημα πάνε σήμερα οι γάμοι.

157

Μερικές γυναίκες θέλουν να ξεζουμίζουν όσο περισσότερο μπορούν τον άντρα τους και έπειτα, αν οι άντρες τους τις προδώσουν με κάποιον τρόπο, τότε θα τους παρατήσουν και θα πάνε να βρουν τον κοντινότερο άντρα που θα τις θελήσει. Στον εσωτερικό κόσμο υπάρχει το αρχέτυπο του άντρα και το αρχέτυπο της γυναίκας, δύο αντίθετοι πόλοι και για να συνεχίσει να υπάρχει αυτός ο κόσμος σαν κατοικημένος πλανήτης, είναι απαραίτητο ο άντρας κι η γυναίκα να κρατήσουν τη σωστή τους θέση. Διαφορετικά οι γυναίκες θα γίνουν στείρες κι όσο κι αν προσπαθήσουν, όσες φορές και αν προσπαθήσουν, δεν θα υπάρξει γονιμότητα. Ίσως θα έπρεπε να πάμε και να καταστρέψουμε τις διαφημιστικές εταιρείες, αυτές που παρασύρουν τις γυναίκες να ακολουθήσουν αυτό το άσχημο μονοπάτι. Ναι, θα μπορούσε να γίνει κι αυτό. Στα αρχαία Ακάσικ των πιθανοτήτων φαίνεται ότι μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο. Έγινε πριν από εκατομμύρια χρόνια. Πριν, πριν από πολλά χρόνια, προτού αρχίσει να υπάρχει φυλετική μνήμη, υπήρχε ένας πολιτισμός πολύ υψηλού επιπέδου. Τα όντα του πολιτισμού αυτού ήταν πορφυρά, όχι απαραίτητα ανθρώπινα. Οι γυναίκες είχαν έξι στήθη, όχι δύο όπως σήμερα, κι υπήρχαν κι άλλες μικρές διαφορές. Ήταν ένας πολιτισμός πολύ μεγάλου επιπέδου, με μία ζεστή οικογενειακή ζωή, αλλά ξαφνικά οι γυναίκες αποφάσισαν ότι δεν χρειαζόταν να μείνουν σπίτι και να μεγαλώνουν παιδιά, ότι καταπιέζονταν αν και ποτέ δεν είπαν το πως, ούτε και είπαν ποτέ τι

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

θέλουν στην πραγματικότητα, αλλά μάλλον κάτι είχε πάει στραβά με το μυαλό τους. Κι έτσι έπαψαν να παντρεύονται και μόλις γεννούσαν ένα παιδί το παρατούσαν σε οποιοδήποτε σπίτι ήθελε να το πάρει. Σε λίγο ή ποιότητα της φυλής είχε χειροτερεύσει κι έγιναν όλοι ηλίθιοι. Μετά από λίγο καιρό οι γυναίκες έμειναν στείρες κι ή φυλή πέθανε. Ξέρετε τίποτε από καλλιέργεια κήπου. Έχετε συναντήσει ποτέ μήπως κανένα είδος μηλιάς που να είναι εκλεκτό και να έχει παραμεληθεί. Ή μηλιά αρχικά έδινε μήλα περίφημα για τη γλύκα τους, την ομορφιά τους, το χρώμα τους, τα πάντα. Αλλά όταν άρχισαν να την παραμελούν, τα μήλα έγιναν ζαρωμένα, άχρωμα, άγευστα. Έχετε δει ποτέ άλογα ράτσας παραμελημένα και αφημένα ν' αναμιχθούν μ' άλλα άγρια. Θα σας πω εγώ ποιό είναι το αποτέλεσμα. Μετά από μερικές γενιές το άλογο που θα βγει είναι της κατώτερης ποιότητας.158

Το ίδιο συμβαίνει και με τους ανθρώπους. Τα παιδιά παραμελούνται, δεν υπάρχει πειθαρχία κι έτσι γεμίζουμε από ένοπλες γκανγκστερικές ομάδες, από βανδάλους, από το κάθε τι κακό κι άσχημο. Συναντάμε βιαστές κι ανθρώπους που κακοποιούν και σκοτώνουν γέροντες. Τώρα πρόσφατα έγινε ένα περιστατικό όπου δύο γυναίκες βρήκαν έναν ανάπηρο γέροντα που είχε ψεύτικα πόδια και για τα λίγα χρήματα που είχε στις τσέπες του. Τον έδειραν, του έσπασαν τα ψεύτικα πόδια και τον άφησαν μισόγυμνο σ' έναν έρημο δρόμο. Πρόσφατα πάλι ήταν και μία άλλη περίπτωση με γυναίκες. Δύο γυναίκες πήγαν σ' ένα σπίτι που έμενε μία γριά συνταξιούχος γυναίκα. Μπήκαν μέσα με βία κι άρχισαν να δέρνουν τη γριούλα ή όποια επέζησε γιατί είχε την πρόνοια να παραστήσει την πεθαμένη. Οι γυναίκες αυτές αν μπορούν να ονομαστούν γυναίκες έκλεψαν το σπίτι και πήραν όλα τα λεφτά που είχε μαζέψει ή γριούλα. Στο κάτω κάτω οι γέροι δεν έχουν και πολύ καιρό μπροστά τους! Ξέρετε τι γίνονται τα απειθάρχητα παιδιά όταν μεγαλώνουν. Ξέρετε τι γίνονται τα παιδιά που αφήνονται να περάσουν την εφηβική ηλικία χωρίς καμία πειθαρχία. Χωρίς να τους έχει τοποθετηθεί ποτέ σαν σκοπός να βρουν μία δουλειά. Ο Ούίλλυ ο λύκος κρυφοπερπατούσε στον νυχτερινό δρόμο! Η στιλπνή λάμψη από τα νέον φώτα τρεμόσβηνε και ανέμιζε καθώς ο νυχτερινός άνεμος κουνούσε πέρα δώθε τα υποστηρίγματα από τις λάμπες. Αυτή ή μέρα ήταν μέρα πληρωμής κι έτσι αν κι ή ώρα ήταν περασμένη κυκλοφορούσαν στους δρόμους πολλοί άνθρωποι. Τα μικρο

καταστήματα. Έτοιμα να εκμεταλλευτούν τα παραπανίσια χρήματα, έμεναν ανοιχτά κάτι τέτοιες μέρες, όταν τα χρήματα ήταν πρόθυμα να κυλήσουν. Ο Ούίλλυ ο λύκος ήταν ένας σκιερός χαρακτήρας, ένας από εκείνους τους ανεπιθύμητους ανθρώπους που μοιάζουν να βγαίνουν μέσα από τους θάμνους τις Κυριακές, τα πρωινά, και να περπατάνε στις λεωφόρους σαν μεθυσμένοι ηλίθιοι. Ακόμα κι οι γονείς του δεν είχαν χρόνο να ασχοληθούν μαζί του και σιγά σιγά τον είχαν απομακρύνει από το καταφύγιο της πατρικής στέγης. Ο πατέρας δούλευε, το ίδιο κι η μητέρα. Ο Ούίλλυ έμενε σπίτι παίρνοντας από δω κι από κει ότι έβρισκε. Αν έπεφτε στα χέρια του το πορτοφόλι του πατέρα του. Καθώς ο γέροντας γύριζε μεθυσμένος στο σπίτι, έπαιρνε από μέσα ότι μπορούσε. Ήταν έτοιμος να κλέψει και το πορτοφόλι της μάνας του και να κρύψει ότι μπορούσε και όταν τον κατηγορούσαν έριχνε τις ευθύνες στον πατέρα του.159

Ο Ούίλλυ είχε πολύ κακή φήμη στη γειτονιά. Τριγύριζε πάντα στους σκοτεινούς δρόμους κοιτάζοντας να δει ποιές πόρτες αυτοκινήτων ήταν κλειδωμένες κι αυτές που δεν ήταν, ο Ούίλλυ ήταν έτοιμος να δει τι θα μπορούσε να κλαπεί από το εσωτερικά τους. Καμιά φορά μάλιστα έκλεβε και τις ζάντες από τους τροχούς οι γονείς του δεν άντεχαν άλλο. Και τελικά αφού κατάλαβαν ότι ο Ούίλλυ δεν θα τους άκουγε άλλο, ότι δεν πρόκειται να εύρισκε καμιά δουλειά, αφού τον είχαν πετάξει έξω από' το σχολείο. Έκλεισαν τις πόρτες πίσω του, άλλαξαν τις κλειδαριές και βεβαιώθηκαν ότι ήταν κλεισμένα και τα παράθυρα. Κι έτσι ο Ούίλλυ πήγε να ζησει λίγους δρόμους πιο κάτω. Πήγε στο γραφείο ευρέσεως εργασίας κατασκεύασε μερικούς ψεύτικους λόγους για τους οποίους υποτίθεται ότι δεν μπορούσε να βρει δουλειά κι έπειτα έχοντας αλλάξει το όνομά του με ένα άλλο που βρήκε μέσα σ' ένα κλεμμένο πορτοφόλι κατόρθωσε να πάρει λεφτά κι από τους πολύ πλούσιους. Τώρα ο Ούίλλυ ο λύκος περπατούσε στον δρόμο με τ' αρπαχτικά μάτια του να ψάχνουν για κάποια ευκαιρία. Το κεφάλι του γύριζε πότε από δω πότε από εκεί. Κάποια στιγμή καθώς περπατούσε, σκλήρυνε το σώμα του και άρχισε να περπατάει πιο γρήγορα. Μπροστά ακριβώς. Μετά τη γωνία, ήταν μία νεαρή κοπέλα που κρατούσε μία βαριά σακούλα, ήταν μία εργαζόμενη γυναίκα σ' ένα από τα πολλά πολυάσχολα γραφεία. Ο Ούίλλυ συνέχισε τον δρόμο του. Προσπαθώντας να ηρεμήσει. Την είδε που περίμενε να περάσει απέναντι και τη στιγμή ακριβώς που ήταν έτοιμη να το κάνει άναψε το κόκκινο. Ο Ούίλλυ συνέχισε να περπατάει κι έφτασε στο ίδιο

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

επίπεδο με την κοπέλα έβαλε το πόδι του μπροστά από το δικό της και με το δεξί του χέρι την πίεσε στο σβέρκο της. Η κοπέλα έπεσε σαν κούτσουρο, με το πρόσωπο να κοιτάει κάτω και το μέτωπό της χτύπησε στην άκρη του πεζοδρομίου. Ο Ούίλλυ της άρπαξε την τσάντα από το ακίνητο, χέρι της και χωρίς να σταματήσει καθόλου απομακρύνθηκε. Έστριψε μια γωνία που έβγαζε σ ένα σκοτεινό μονοπάτι, που περνούσε δίπλα από μία πολυκατοικία, κι έστριψε να κοιτάξει πίσω του μήπως τον κυνηγούσαν. Είδε τη νεαρή κοπέλα πεσμένη κάτω και τον κόκκινο λεκέ που κάτω από τα πρασινωπά φώτα των νέον έμοιαζε μαύρος. Μ έναν καγχασμό έβαλε την τσάντα κάτω από το δερμάτινο τζάκετ του. Ανέβασε το φερμουάρ κι άρχισε να περιφέρεται εδώ κι εκεί σαν να μην είχε κανένα πρόβλημα σε αυτόν τον κόσμο, σαν να ήταν το πιο αθώο πρόσωπο. Κι έφτασε στο πιο σκοτεινό σημείο του μονοπατιού. Εδώ υπήρχε ένα γκαράζ που τώρα ήταν έρημο. Ήταν κλειδωμένο αρκετά καλά. 160

Αλλά οι άνθρωποι που το είχαν είχαν φαλιρίσει και τώρα περίμεναν να το πουλήσουν. Το γκαράζ ήταν κλειδωμένο, αλλά ο Ούίλλυ μερικές βδομάδες πριν κλείσει είχε κλέψει ένα περισσευούμενο κλειδί. Είχε πάει μέσα στο γκαράζ κι είχε ζητήσει το κλειδί για τις τουαλέτες και καθώς ο βοηθός είχε γυρίσει να το ξεκρεμάσει ο Ούίλλυ είχε αρπάξει το κλειδί της πόρτας που κρεμόταν δίπλα στο ταμείο. Τώρα, ο Ούίλλυ μπήκε μέσα στο γκαράζ και ζάρωσε σε μια γωνία δίπλα στη μπροστινή πόρτα. Υπήρχε αρκετό φως, γιατί ένα φως του δρόμου έφεγγε έξω ακριβώς από το παράθυρο του γκαράζ. Ο Ούίλλυ αναποδογύρισε την τσάντα πάνω στο πάτωμα. Καγχάζοντας έβαλε σε μία άκρη όλα τα λεφτά που μπορούσε να βρει και έπειτα άρχισε να περιεργάζεται τα άλλα αντικείμενα που βρίσκονταν μέσα στην τσάντα. Κοίταζε με απορία όλα αυτά τα αντικείμενα που σέρνουν μαζί τους οι γυναίκες, διάβασε με μεγάλη δυσκολία τα γράμματα που βρήκε στο πορτοφόλι και τελικά, αποφασίζοντας ότι τίποτε δεν είχε αξία, κλώτσησε ο,τι υπήρχε μπροστά του προς τη μεριά ενός σωρού σκουπιδιών. Πάνω στο πεζοδρόμιο ή νεαρή κοπέλα έμενε ακίνητη, γεμάτη αίματα. Δίπλα της περνούσαν τα βράδυ να λεωφορεία, αυτοκίνητα που γυρνούσαν από τα κλαμπ και τα σινεμά, άργοπορημένοι εργάτες που γύριζαν σπίτι τους κι άλλοι εργάτες που πήγαιναν στη νυχτερινή τους βάρδια. Οι οδηγοί την κοιτούσαν από τα αυτοκίνητα και μεγάλωναν την ταχύτητά τους ώστε να μη βρεθούν μπλεγμένοι σε τίποτε. Οι λίγοι πεζοί που περνούσαν, δίσταζαν λίγο, σταματούσαν να κοιτάξουν κι έπειτα απομακρύνονταν. Ένας άντρας που βρισκόταν στη στοά ενός καταστήματος προχώρησε προς το μέρος της

κοπέλας. Τα είχε δει όλα και θα μπορούσε να έπιανε και τον Ούίλλυ, αλλά πάλι δεν ήθελε να αναμιχθεί, δεν είχε κανένα λόγο να θέλει να βοηθήσει τους αστυνομικούς, έτσι γιατί να το κάνει. Εδώ που τα λέμε, γιατί να βοηθήσει και την κοπέλα. Δεν την ήξερε. Έτσι προχώρησε προς τα μπροστά με τεμπέλικο βήμα, σταμάτησε κοντά της, γονάτισε, την κοίταξε προσπαθώντας να μαντέψει την ηλικία της, αναρωτήθηκε ποιά να να ήταν κι έπειτα έσκυψε κι έψαξε τις τσέπες της να δει μήπως είχαν τίποτε μέσα. Τίποτε δεν υπήρχε. Κοίταξε τα χέρια της κι είδε ότι ή κοπέλα φορούσε ένα δαχτυλίδι και μια Βέρα. Τα τράβηξε απότομα και τα έβαλε στις τσέπες του. Έπειτα σηκώθηκε όρθιος, την έσπρωξε λίγο με το πόδι του για να δει αν ήταν ζωντανή ή όχι και μετά ξαναχάθηκε μέσα στη σκιά. Στις βρωμοσυνοικίες του κάλγκαρυ ή πλαδαρή, μηχανική ζωή του συρφετού τριγύριζε ανήσυχα γιατί κάθε μέρα τα εγκλήματα 161

Πολλαπλασιάζονταν κι οι εφημερίδες φώναζαν με μεγάλους τίτλους ότι κάτι έπρεπε να γίνει. Γράφονταν άρθρα για τους αυξανόμενους βιασμούς, για τις κλοπές, αλλά το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού έμενε αδιάφορο. Δεν ενδιαφέρονταν για τίποτε όσο δεν είχαν αναμιχθεί οι ίδιοι. Ή νυχτερινή ζωή του Κάλγκαρι συνέχιζε να είναι όπως και πριν. Φασαρίες, φασαρίες και παντού να φωλιάζει το έγκλημα έτοιμο να ξεσπάσει και να φανερωθεί κάθε στιγμή. Γίνονταν συζητήσεις και προτάσεις να κλείνουν το πάρκο τη νύχτα, να αυξάνονται οι περιπολίες, συζητήσεις και τίποτε παραπάνω. Ή πόλη συνέχιζε τη νυχτερινή της ζωή κι οι μέρες κι οι νύχτες περνούσαν. Πάλι μεσάνυχτα. Ο Ούίλλυ ο λύκος περπατούσε στον νυχτερινό δρόμο. Ή κάποτε άσπρη ζέρσευ μπλούζα του. Πασαλειμμένη τώρα με τα υπολείμματα από πολλά φαγητά, ανέμιζε στον αέρα καθώς ο Ούίλλυ περπατούσε και. Όπως και πριν. Κοίταζε τριγύρω για τη λεία του. Μόλις είδε αυτό που ήθελε, τέντωσε το σώμα του και άρχισε να περπατάει πιο γρήγορα. Λίγο πιο μπροστά του προχωρούσε μία γριά κυρία κρατώντας μία βαριά τσάντα. Ήταν φανερό ότι ή κυρία αυτή ήταν σχεδόν ανάπηρη, αρθριτικά ίσως. Μισοσερνόταν πάνω στον δρόμο και φαινόταν ότι είχε δυσκολία ακόμα και στο να βάλει το ένα πόδι μπροστά στο άλλο. Φαινόταν ότι ίσως δε θα προλάβαινε να τελειώσει το ταξίδι της. Ε δεν θα προλάβει! Μουρμούρισε από μέσα του ο Ούίλλυ. Σε λίγο την έφτασε. Με μεγάλη άνεση που την είχε αποκτήσει μετά από τόσες πετυχημένες απόπειρες έβαλε το πόδι του μπροστά στη γριά κυρία και με το χέρι του την έσπρωξε για να πέσει κάτω και να αρπάξει την τσάντα της. Αλλά ώ έκπληξη! Ή γριά κυρία πισωπάτησε και έφερε τη βαριά

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

της τσάντα στο κεφάλι του Ούίλλυ. Για ένα λεπτό ο Ούίλλυ την είδε που ερχόταν προς το μέρος του. Έπειτα ακούστηκε ένα κρακ κι άρχισε να βλέπει φωτεινά λαμπάκια. Ο πόνος ήταν τρομερός, έβγαλε ένα μουγκρητό και τότε ο κόσμος τριγύρω του άρχισε να μαυρίζει. Κι ακριβώς όπως τα δικά του θύματα, κατρακύλησε στο έδαφος με το πρόσωπό του να κοιτάει προς τα κάτω. Οι αδιάφοροι. Αναίσθητοι περαστικοί εκείνη την νύχτα είδαν με μεγάλη τους έκπληξη τη μικροσκοπική γριά κυρία να βάζει ιό πόδι της στη μέση του Ούίλλυ και να καμαρώνει σαν κόκορας που έχει κερδίσει έναν λοφίσκο την αυγή της μέρας. Το έκανε αυτό δύο φορές και μετά απομακρύνθηκε με χαρούμενο βήμα.162

Ή νύχτα προχωρούσε. Ένα λεπτό, μία ώρα. Για τον Ούίλλυ δεν είχε σημασία πια. Τελικά ένα αυτοκίνητο της αστυνομίας που έκανε την περιπολία του σταμάτησε κοντά στον ανθρώπινο όγκο στο πεζοδρόμιο. Ή πόρτα του αυτοκινήτου άνοιξε κι ένας μεσήλικας αστυνομικός κατέβηκε με το όπλο στο χέρι του. Προχώρησε κι αναποδογύρισε αδιάφορα το σώμα που κειτόταν κατάχαμα. Ο αστυνομικός το κοίταξε κι έπειτα ή αναγνώριση. Φώναξε στον σύντροφό του που ήταν ακόμα στο αυτοκίνητο. 'ώ είναι ο Ούίλλυ. Την έπαθε κι αυτός τελικά. Γύρισε στο αυτοκίνητο, σήκωσε το μικρόφωνο και κάλεσε ένα νοσοκομειακό να έρθει να πάρει ένα άσχημα τραυματισμένο άτομο. Στη σκοτεινιά ενός κοντινού διαμερίσματος που έβλεπε σ' εκείνο το σημείο, ή γριά κυρία κοιτούσε μέσα από το παράθυρό της, κρυμμένη πίσω από τις κουρτίνες κι όταν είδε να παίρνουν τον Ούίλλυ και να τον πετάνε απρόσεχτα μέσα στο νοσοκομειακό οι νοσοκόμοι τον ήξεραν κι αυτοί πολύ καλά άρχισε να γελάει, να γελάει, να γελάει προτού γδυθεί και πάει να κοιμηθεί. Το αρχείο Ακάσικ, το οποίο μερικοί άνθρωποι μπορούν να το δουν, όταν κάνουν Αστρικό ταξίδι, είναι το αρχείο όλων των γεγονότων που έχουν γίνει σ' αυτόν τον κόσμο. Δείχνει την καταγωγή του κόσμου από την πρώτη αεριώδη μάζα στη διάπυρη κατάσταση. Δείχνει το κάθε τι που έχει γίνει. Φανταστείτε ότι ο κόσμος είναι ένας άνθρωπος κι ότι οι γονείς αυτού του ανθρώπου έχουν κινηματογραφικές μηχανές που τις έχουν βάλει να δουλεύουν από τη στιγμή της γέννησής του, όλη τη διάρκεια της ζωής του, ως το θάνατό του. Έτσι ο καθένας με την απαραίτητη γνώση μπορεί να γυρίσει το φιλμ και να βρει τι έχει γίνει, πως έχει γίνει, που έχει γίνει και πότε έχει γίνει στη ζωή αυτού του ανθρώπου. Το ίδιο συμβαίνει και μ' όλους τους κόσμους. Παράλληλα

υπάρχει κι ένα αρχείο πιθανοτήτων, ένα αρχείο που δείχνει αυτό που ελπίζεται ότι θα συμβεί, αλλά μόνο ή συμπεριφορά των μεμονωμένων κρατών θα καθορίσει το τι θα γίνει. Για παράδειγμα, έγινε τώρα ένας μεγάλος σεισμός στην άπω ανατολή κι ή κίνα έπαθε μεγάλες ζημιές. Εγώ προσωπικά πιστεύω ότι αυτό κατά κύριο λόγο είναι το αποτέλεσμα όλων των υπόγειων πειραμάτων ατομικών βομβών που γίνονται στην Αμερική και στη Σιβηρία. Είναι το ίδιο σαν να παίρνεις και να χτυπάς μια ορισμένη δομή και να βλέπεις ότι τίποτε δεν γίνεται, αλλά ξαφνικά σε ένα απομακρυσμένο σημείο αυτής της δομής εμφανίζεται ένα ρήγμα.163

Προσγείωση του αεροσκάφους μπορεί να προκαλέσει ζημιά και να εμφανιστούν ρήγματα στην ουρά! Πριν από πολλά χρόνια ένας μυστικιστής μου είχε προτείνει να κάνουμε ένα κόλπο. Αυτός ο άνθρωπος θα πουλούσε στους ανθρώπους την ιδέα ότι είναι ικανός να κάνει Αστρικά ταξίδια με τη βαλίτσα του μαζί, υποθέτω να συμβουλευεται τα αρχεία και να γυρίζει πίσω με οποιαδήποτε πληροφορία που θα την πουλούσε στον ενδιαφερόμενο για ένα μεγάλο χρηματικό ποσό. Μου έγραψε το σχέδιό του και προσπάθησε να με πείσει να δουλέψω μαζί του λέγοντάς μου ότι θα γινόμαστε εκατομμυριούχοι μέσα σε χρόνο μηδέν. Αρνήθηκα και γι' αυτό είμαι ακόμα φτωχός! Το αρχείο Ακάσικ για τις γυναίκες αναφέρει ότι όλα αυτά του φεμινιστικού κινήματος δεν θα πρεπε να είχαν γίνει. Δεν θα έπρεπε να είχε υπάρξει όλο αυτό το μίσος και ή πίκρα που έδειξαν οι γυναίκες. Ξέρω βέβαια ότι πολλές γυναίκες είναι καλά και σωστά πρόσωπα κι ο,τι κάνουν το κάνουν καθαρά για προσωπική ευχαρίστηση χωρίς να το παίρνουν στα σοβαρά. Αλλά υπάρχουν κι εκείνες που μπροστά στα ονόματά τους βάζουν, στην αγγλική γλώσσα, το περίφημο μς. Αλλά βάζοντας αυτή τη λέξη μπροστά από τα ονόματα τους, αντί για το δεσποινίς (Miss)ή το κυρία (Mrs) ή μη βάζοντας τίποτε δημιουργούν λάθος δονήσεις κι οι δονήσεις είναι ή ουσία όλης της ύπαρξης. Δημιουργούν άσχημες δονήσεις για ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΊΔΙΕΣ. Αν τα πράγματα συνεχίσουν να πηγαίνουν έτσι όπως φαίνεται να τα θέλουν αυτές οι γυναίκες, σύντομα άλλες δυνάμεις θα προκαλέσουν ανακατατάξεις πάνω στη Γη. Θα θελήσουν να δώσουν στους ανθρώπους την ευκαιρία να δοκιμάσουν την πραγματική όψη της ηλιθιότητας τους. Και τότε θα έχουμε μία αναστροφή των πραγμάτων που ισχύουν τώρα, κάτι που έγινε σε έναν μακρινό πολιτισμό, έναν πολιτισμό που είχε υπάρξει στη Γη

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

τόσο παλιά που δεν υπάρχει γι' αυτόν καμία αναφορά εκτός από τα αρχεία Ακάσικ. Σ' εκείνων τον πολιτισμό, όταν όλοι οι άνθρωποι είχαν πορφυρό χρώμα, αντί για μαύρο, κίτρινο, καφέ ή άσπρο οι γυναίκες πρόδωσαν την ανθρωπότητα σε μία αίρεση των σπορέων της Γης, των υπερόντων που προσέχουν αυτόν τον κόσμο ή που υποτίθεται ότι τον προσέχουν. Φαίνεται ότι τώρα τελευταία δεν κάνουν και τόσο καλά τη δουλειά τους. Τέλος πάντων, οι γυναίκες παραπλάνησαν μερικούς από τους αρσενικούς σπορείς και αυτό έφερε μεγάλη διαμάχη ανάμεσα στους σπορείς και στις γυναίκες τους. Τελικά δημιουργήθηκε μία νέα φυλή από την ένωση σπορέων και γήινων κι αυτή κυβερνιόταν από τις γυναίκες.¹⁶⁴

Οι γυναίκες είχαν καταλάβει όλες τις δουλειές και για τους άντρες που ήταν ανίκανοι δεν υπήρχαν και πολλά πράγματα να κάνουν. Ήταν δούλοι. Αλλά σε ορισμένα πολυτελή σπίτια υπήρχαν μερικοί γόνιμοι επιβήτορες. Βρίσκονταν εκεί με μόνο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων μικρών. Ώναι, όλα αυτά είναι αλήθεια, είναι πέρα για πέρα αλήθεια. Και σας λέω με απόλυτη ειλικρίνεια ότι αν διαβάσετε όλα μου τα βιβλία και τα δεκαεπτά εξασκηθείτε σ' αυτά που γράφω και είναι οι προθέσεις σας αγνές, τότε μπορείτε να ταξιδέψετε κι εσείς στον Αστρικό κόσμο και να δείτε τα αρχεία Ακάσικ, που αναφέρονται στην ιστορία του κόσμου. Δεν μπορείτε να δείτε τα αρχεία που αναφέρονται στα άτομα γιατί αυτό θα σας έδινε πλεονεκτική θέση απέναντι στους άλλους. Θα πρέπει να έχετε ειδική άδεια, όπως λένε και στη ρωμαϊκή καθολική εκκλησία, για να δείτε το προσωπικό αρχείο Ακάσικ κάθε ατόμου που έχει ζήσει τα τελευταία χίλια χρόνια. Αλλά εκείνη την παμπάλαιη εποχή υπήρχε μία μητριαρχική κοινωνία. Οι γυναίκες περνούσαν τη ζωή τους δουλεύοντας κι οι πιο ωραίες, οι πιο υγιείς εκείνες που τα πήγαιναν καλά με τις επικεφαλής μπορούσαν να πάνε στον επιβήτορα για ευχαρίστηση ή για αναπαραγωγή. Μπορείτε να φανταστείτε πως θα ήταν ή ζωή στη Γη αν συν- έβαινε και σήμερα κάτι τέτοιο. Μπορείτε να φανταστείτε πως θα είχαν διαμορφωθεί οι διαφημίσεις για τις γυναίκες αυτής της εποχής. Οίκος ηδονής της Πόλλυ διαθέσιμοι οι πιο δυνατοί άντρες. Κάντε την εκλογή σας. Διαλέξτε το χρώμα που σας αρέσει. Τις αποχρώσεις που σας αρέσουν. Τις διαστάσεις που θέλετε. Λογικές τιμές, ειδικοί όροι για τα μέλη του κλαμπ. Αλλά τελικά όπως πάντοτε συμβαίνει μια αφύσικη κοινωνία βρίσκει το τέλος της. Κι έτσι τέλειωσε κι ή μητριαρχία. Της έλειπε τόσο ή ισορροπία ώστε φυσικά κάποτε παραπάτησε και παρέσυρε μαζί της κι όλον τον πολιτισμό. Ξέρετε γιατί της έλειπε ή ισορροπία. Φέρτε στο μυαλό σας τη μπαταρία του

ραδιοφώνου σας ή του αυτοκινήτου σας ή οτιδήποτε άλλο έχει θετικό και αρνητικό. Ας υποθέσουμε ότι με κάποιο ιδιαίτερο τρόπο τα καταφέρνατε ώστε να κάνετε το αρνητικό πιο δυνατό από το θετικό, τότε δεν θα υπήρχε ισορροπία και το σύστημα της μπαταρίας δεν θα δούλευε. Αυτό συνέβη και σ' εκείνη τη φυλή. Ή ζωή απαιτεί να υπάρχουν δύο ισοδύναμοι πόλοι, ένας θετικός κι ένας αρνητικός, θα πρέπει να υπάρχει σε ισορροπία το καλό και το κακό. Θα πρέπει να υπάρχει ισοδυναμία ανάμεσα στο αρσενικό και στο θηλυκό στοιχείο. Χωρίς αυτή την ισοδυναμία δεν 165

Μπορεί να υπάρξει ισορροπημένη λογική ζωή κι όλοι αυτοί που προσπαθούν να ταραξουν την ισορροπία της φύσης καταστρέφουν την ανθρώπινη οικολογία κι αυτό δεν πρόκειται να βγει σε καλό. Οι παρακινητές αυτών των πραγμάτων προσθέτουν συνέχεια άσχημο κάρμα σ' αυτό που έχουν. Κοιτάτε το τι κακό έχουν κάνει. Είναι άπληστοι κι ή απληστία είναι μία από τις μεγαλύτερες κατάρρες του κόσμου. Ο χρυσός κανόνας λέει ότι θα πρέπει να κάνετε στους άλλους αυτό που θα θέλατε να σας κάνουν. Είναι πάντα καλύτερο να δίνεις παρά να παίρνεις. Αν δίνεις μεγαλώνεις το καλό κάρμα σου, αλλά αν προσπαθείς να φέρεις δυσαρμονία τότε το κάρμα σου γίνεται πολύ άσχημο πράγματι. Διασκεδάζω αφάνταστα με τις γυναίκες που παντρεύονται αλλά δεν παίρνουν το όνομα του άντρα τους έτσι ώστε να δημιουργήσουν ένα ισορροπημένο σύνολο. Έδώ στον Καναδά έχουμε έναν μνηστήρα για το ιερό γραφείο του πρωθυπουργού του Καναδά κι αυτός ο τύπος έχει μία γυναίκα που δεν χρησιμοποιεί το όνομά του, αλλά ονομάζει τον εαυτό της με. Το όνομα του άντρα είναι νομίζω Μακ Τίαρ. Αλλά πως είναι δυνατόν να έχεις μία ισορροπημένη οικογένεια σαν κεφαλή μιας χώρας όταν τα δύο κύρια μέλη της οικογένειας δεν είναι ενωμένα. Δεν μπορείς. Και στο κάτω-κάτω αν οι γυναίκες δεν θέλουν να γίνουν σύζυγοι, τότε γιατί παντρεύονται. Αν δεν θέλουν να γίνουν σύζυγοι, άλλα θέλουν να κάνουν παιδιά ε τότε ας φτιάξουν σταθμούς αναπαραγωγής. Πιστεύω ότι υπάρχει κάτι περισσότερο στο μέγαλωμα ενός παιδιού από ότι σε μία δεκάλεπτη αμφίβολη ευχαρίστηση. Πιστεύω ότι ο σκοπός των γυναικών από τη φύση είναι να γίνουν μητέρες που να μεγαλώνουν τα παιδιά τους κι αν αυτές προτιμούν μόλις κάνουν παιδιά να τρέχουν αμέσως στο δρόμο, τότε ανήκουν σε μία φυλή ανθρώπων που δεν μπορούν να νιώσουν αγάπη. Τώρα έχουμε συμμορίες παιδιών που είναι πρόθυμα να σκοτώσουν, παιδιών που τριγυρίζουν στα πάρκα και σπάνε τα δέντρα, ξεριζώνουν τα λουλούδια,

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

κάνουν ο,τι περνάει από το χέρι τους για να σε κάνουν να αγανακτήσεις. Στις παλιές μέρες οι σύζυγοι ήταν πραγματικοί σύζυγοι, ο ένας βοηθούσε τον άλλον. Ο άντρας έφερνε τα λεφτά στο σπίτι κι ή μητέρα μεγάλωνε τα μικρότερα μέλη της ανθρώπινης φυλής. Φυσικά οι καπιταλιστές ίσως να φωνάξουν γι' όλα αυτά, γιατί αυτοί που λυσσάνε για περισσότερα χρήματα ξέρουν ότι αν δουλεύουν κι οι γυναίκες θα υπάρχουν περισσότεροι πόροι. Σίγουρα είναι πολύ καλό να υπάρχουν χρήματα εγώ ποτέ μου δεν είχα παρά τα αναγκαία και πάντοτε προτιμούσα να είμαι ειλικρινής 166

Παρά να είμαι σαν αυτούς τους καπιταλιστές που προτιμάνε να καταστρέφουν τον πολιτισμό για να κερδίσουν μερικά δολάρια. Οι διαφημιστές κάνουν πολύ καλή δουλειά με όλες αυτές τις πιστωτικές κάρτες, τις αγορές με δόσεις και τα υπόλοιπα κι οι αδύναμοι άνθρωποι παρασύρονται, τα πιστεύουν και βυθίζονται μέσα στα χρέη, χρέη που μπορούν να τα ξεπληρώσουν μόνο αν πάρουν κι άλλη μία δουλειά, ίσως κι άλλες δύο. Όταν ήμουν στο Ουιντί Υρ ήξερα κάποιον που είχε τέσσερις δουλειές και έσκαβε το λάκκο μόνος του. Ή γυναίκα του είχε δύο δουλειές, συνολικά δηλαδή έξι κι ήταν τόσο χρεωμένοι ώστε όταν ο άντρας πέθανε το κάθε τι που είχαν το πήραν οι πιστωτές. Γιατί οι άνθρωποι να μη μπορούν να ζήσουν πιο λογικά, με μεγαλύτερη οικονομία αντί να τρέχουν να αρπάζουν το κάθε τι που βλέπουν σαν να είναι παλιόπαιδα που απλώνουν το χέρι τους για να πάρουν ότι βρίσκεται κοντά τους. Εγώ αντιτίθεμαι στο λεγόμενο φεμινιστικό κίνημα κι ελπίζω μ' όλα αυτά που έγραψα να το ξεκαθάρισα. Έχω δει τα αποτελέσματα του στο αρχείο Ακάσικ κι έχω πάρει πάρα πολλά γράμματα διαμαρτυρίας. Τώρα βρισκόμαστε στο σταυροδρόμι για το πεπρωμένο της ανθρωπότητας και αν οι άνθρωποι δεν πάρουν τις κατάλληλες αποφάσεις τότε δεν πρόκειται να υπάρξει σταθερή κοινωνία. Θα πρέπει να ξαναγυρίσει στη Γη κάποια μορφή θρησκείας, δεν έχει σημασία ποιά. Δεν έχω στο μυαλό μου ούτε τον χριστιανισμό, ούτε τον ιουδαϊσμό, ούτε τον μωαμεθανισμό, ούτε τον ινδουισμό. Δεν έχει σημασία ποιά θρησκεία θα είναι. Χρειαζόμαστε μία καινούρια γιατί οι παλιές απέτυχαν. Τι είναι για παράδειγμα χριστιανισμός. Ή καθολική πίστη. Ή μήπως ή προτεσταντική. Και ποιά από τις δύο είναι ή αληθινή. Κι αν κι οι δύο είναι σωστές τότε γιατί μάχονται στη βόρεια ιρλανδία. Κι ύστερα πάλι υπάρχει κι ή διαμάχη ανάμεσα σε χριστιανούς και μωαμεθανούς κι υπάρχουν κι οι Ρώσοι που δεν πιστεύουν πουθενά. Και σύμφωνα μ' αυτά που ακούμε για τις συνθήκες που επικρατούν στην κίνα, γιατί βέβαια δεν θα τολμούσα να πάω μόνος μου να δω τι γίνεται, τα πράγματα δεν πάνε και τόσο καλά. Θα πρέπει να υπάρξει

μία καλύτερη θρησκεία, θα πρέπει να υπάρξουν σωστοί ιερείς που να ενδιαφέρονται γι' αυτήν κι όχι μόνον για τα λεφτά και για την άνετη ζωή. Γιατί αυτό γίνεται σήμερα. Βρισκόμαστε, όπως είπα και παραπάνω, σε ένα σταυροδρόμι. Θα πρέπει να διαλέξουμε αν θα έχουμε μία ισορροπημένη κοινωνία, όπου οι άντρες κι οι γυναίκες θα δουλεύουν μαζί σαν σύντροφοι

167

Και στην οποία την ανατροφή των παιδιών θα την έχουν οι γονείς κι όχι τα μεγαλύτερα παιδιά του δρόμου. Γιατί το αντίθετο θα οδηγήσει στην κατάρρευση της κοινωνίας. Στη Ρωσία ήθελαν να παίρνουν όλα τα παιδιά και να τα μεγαλώνουν σ' ειδικά σπίτια μακριά από τους δικούς τους ενώ οι γονείς θα συνέχιζαν τη δουλειά τους στα εργοστάσια και στα αγροκτήματα. Αλλά αυτό δεν αποδείχτηκε και τόσο σωστό, γιατί οι Ρωσίδες μητέρες ήθελαν τα παιδιά τους κοντά και έκαναν πολύ μεγάλη φασαρία. Ο Χίτλερ, που είχε ορισμένες πολύ παλαβές ιδέες, ήθελε να έχει ιδιαίτερους σταθμούς αναπαραγωγής. Ίσως να έχετε διαβάσει τι ακριβώς ήταν, αλλά σε περίπτωση που δεν ξέρετε, να μια σύντομη περίληψη. Οι αρχηγοί του κόμματος έψαχναν συνέχεια να βρουν πιστά, υγιή μέλη του κόμματος που θα μπορούσαν να γίνουν καλοί πατέρες και μητέρες. Και όταν βρισκόταν ένας πιστός και υγιής νεαρός και μια πιστή και υγιής νεαρή, τότε τους έστελναν σε κάτι τεράστια κτίρια στην έξοχή. Εκεί τους πρόσεχαν πολύ καλά, τους έτρεφαν κι αφού έπαιρναν λίγο πάνω τους, γιατί οι Γερμανοί εκείνη την εποχή ήταν πολύ αδύνατοι, γίνονταν μία συνάντηση των ανδρών και των γυναικών για να εκλέξει ο καθένας το ταίρι του. Όταν έβρισκαν τους συντρόφους τους περνούσαν από ιατρικές εξετάσεις κι αν αυτές ήταν θετικές τότε είχαν το δικαίωμα να μείνουν μαζί για μια ολόκληρη βδομάδα. Ε ξέρετε τι γίνεται όταν ένας νεαρός μείνει μόνος του με μία κοπέλα για μία βδομάδα κι αυτό ήταν αποδεκτό από την κυβέρνηση. Λοιπόν, όταν γεννιόταν το παιδί τότε το έπαιρναν μακριά από τη μητέρα του και το έβαζαν σ' ένα ειδικό σπίτι όπου το μεγάλωναν μ' όλη τη φροντίδα, τη γνώση και τις ιδέες του ναζισμού. Αυτά τα παιδιά προοριζόνταν να γίνουν ο πυρήνας μιας ύπερφυλης. Είκοσι πέντε χρόνια μετά, ορισμένοι ερευνήσαν για να δουν τι είχαν γίνει αυτά τα παιδιά. Πολλά από αυτά βρέθηκαν, μεγάλα πια φυσικά, και σχεδόν χωρίς εξαίρεση τα παιδιά αυτά ήταν χαμηλής νοημοσύνης, μερικά μάλιστα ήταν και καθυστερημένα. Κι αυτό δείχνει ότι ούτε κι ο Χίτλερ δεν μπορούσε να βάλει έναν άντρα και μία γυναίκα μαζί, να τους περιποιηθεί και να παράγει

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

έστω κι ένα φυσιολογικό παιδί! Όταν φτάσουμε στο έτος 2.000 θα δούμε αν θα χρειαστεί να αφανιστεί το ανθρώπινο γένος και να φυτευτεί καινούριο υλικό. Αλλά αν οι γυναίκες καθίσουν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους τότε αυτή ή φυλή θα φτάσει να ζήσει στην χρυσή εποχή. 168

Εξαρτάται κυρίες μου και φεμινίστριες από σας ποια θα είναι ή εκλογή σας. Να γίνουμε ζιζάνια ή να συνεχίσει ή φυλή μας να ζει και στην χρυσή εποχή έχοντας σταθερότητα στην οικογένεια.169

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Μου φαίνεται ότι σ' αυτό το βιβλίο ασχοληθήκαμε ιδιαίτερα με τη μεταφυσική, φαντάσματα, πνεύματα, κλπ, κι έτσι ίσως θα ήταν καλό εδώ να[^]σας έλεγα όχι και με τόσο σοβαρό τρόπο την ιστορία για τη γάτα του πανδοχέα. Αυτός ο πανδοχέας ήταν ένας πολύ καλός άνθρωπος και πολύ υπάκουος στους νόμους. Είχε και έναν γέρο γάτο κοντά του εδώ και πολλά χρόνια. Ο γάτος αυτός που είχε το χρώμα της ταρταρούγας ή κάτι παρόμοιο συνήθιζε να κάθεται στο μπαρ, κοντά στο ταμείο. Κάποια μέρα ο γάτος πέθανε και ο πανδοχέας που τον αγαπούσε πολύ έμεινε απαρηγόρητος. Στο τέλος σκέφτηκε. Ξέρω τι θα κάνω! Θα κόψω την ουρά του γέρο Τομ και θα τη φυλάξω μέσα σε μία γυάλινη θήκη κοντά στο μπαρ για να τον θυμάμαι. Έτσι ένας φίλος του πανδοχέα που ήταν ταριχευτής, έκοψε την ουρά του γέρο Τομ, ενώ το υπόλοιπο σώμα του θάφτηκε. Ο γέρο Τομ, ο γάτος του πανδοχέα, είχε ζήσει μία πολύ καλή ζωή. Άκουγε όλες τις ιστορίες που έλεγαν οι άνθρωποι που έρχονταν στο μπαρ και πάντα συμπαθούσε εκείνους που έλεγαν ότι οι γυναίκες τους δεν τους καταλάβαιναν και τέτοια παρόμοια πράγματα. Κι έτσι ο Τομ, επειδή ήταν ένας τόσο καλός γάτος, πήγε στον παράδεισο. Πήγε μπροστά στις μαργαριταρένιες πύλες, χτύπησε την πόρτα και φυσικά όλοι ήταν πολύ ευχαριστημένοι μαζί του κι έτοιμοι να τον δεχτούν. Αλλά τότε δυστυχία, ώ δυστυχία ο φρουρός της πόρτας είπε. Ω Θεέ μου, Τομ δεν έχεις την ουρά σου. Δεν μπορούμε να σε δεχτούμε χωρίς την ουρά σου, έτσι δεν είναι. Ο γέρο Τομ κοίταξε πίσω του και μ' έκπληξη είδε ότι ή ουρά του έλειπε. Ταράχτηκε τόσο που το σαγόνι του έπεσε τόσο κάτω ώστε σχεδόν άφησε σημάδι στα ουράνια λιβάδια. Αλλά ο φύλακας τής πόρτας του είπε.171

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστευω 1977

Κοίτα Τομ, πήγαινε πίσω, πάρε την ουρά σου, εμείς θα σου την κολλήσουμε κι έτσι θα μπορέσεις να μπεις στον παράδεισο. Φύγε γρήγορα κι εγώ θα σε περιμένω. Έτσι ο γάτος του πανδοχέα κοίταξε το ρολόι του που είχε στο αριστερό του χέρι κι είπε, όταν είδε ότι κόντευαν μεσάνυχτα. Ώ, καλύτερα να βιαστώ, γιατί τ' αφεντικό κλείνει το μαγαζί τα μεσάνυχτα, βάζει τη μπάρα κι όλα αυτά. Πρέπει να βιαστώ. Έτρεξε λοιπόν γρήγορα στη Γη και πήρε το μονοπάτι για το πανδοχείο. Το πανδοχείο ήταν κλειστό, χτύπησε δυνατά την πόρτα, τίποτε. Έτσι ο γέρο Τομ χτύπησε πάλι με τον τρόπο που είχε ακούσει να χτυπάνε ορισμένοι πελάτες, φίλοι του πανδοχέα. Μετά από λίγο ή πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε ο πανδοχέας που μόλις είδε τον Τομ ταράχτηκε πολύ και είπε. Ώ Τομ, τι κάνεις εδώ. Σε θάψαμε σήμερα, δεν μπορείς να είσαι εδώ, είσαι πεθαμένος δεν το ξέρεις. Ο γέρο Τομ κοίταξε λυπημένα τον πανδοχέα κι είπε. Αφεντικό το ξέρω ότι κοντεύουν μεσάνυχτα κι ότι είναι πολύ αργά για σένα, αλλά πήγα στον ουρανό και μου είπαν ότι δεν με αφήνουν να μπω μέσα γιατί δεν έχω την ουρά μου. Δώσε μου λοιπόν την ουρά μου ώστε να μπορώ να ξαναγυρίσω στον ουρανό και να μ' αφήσουν να περάσω. Ο πανδοχέας έβαλε το χέρι του στο σαγόνι του, μία στάση που συνήθιζε να παίρνει όταν έκανε βαθιές σκέψεις. Έπειτα κόλλησε το μάτι του στο ρολόι (μεταφορικά βέβαια, γιατί αν το έκανε στην πραγματικότητα θα έχανε και το μάτι και το ρολόι) και στο τέλος είπε. Κοίτα Τομ, λυπάμαι πολύ, ξέρεις, αλλά πάλι ξέρεις πολύ καλά ότι δεν μ' αρέσει να παραβαίνω τους νόμους και τώρα ή ώρα είναι περασμένη κι ο νόμος απαγορεύει κάθε ανάμιξη με πνεύματα τέτοια ώρα. Μετά από αυτή την ιστορία γυρίζουμε πίσω στην πολύ σοβαρή εργασία της καταγραφής αυτού του τελευταίου κεφαλαίου. Ο κύριος που προερχόταν από μία από αυτές τις αρχαίες χώρες που συνορεύουν με τη μεσόγειο θάλασσα ήταν ή Ελλάδα, ή Ρώμη ή κάποια άλλη, δεν ξέρω προς το παρόν ποιά από όλες στεκόταν πάνω σ' ένα κουτί με σαπούνια. Το όνομά του ήταν Πλίνιος Σεκούντους κι ήταν ένας πολύ έξυπνος άνθρωπος. Και .ΞΕΡΕΤΕ Έπρεπε να είναι πολύ έξυπνος, γιατί όπως υποδεικνύει το όνομά

του Σεκούντους, δεύτερος δεν ήταν ο πρώτος, αλλά ο δεύτερος. Ίσως να έχετε δει κάποια από αυτές τις διαφημίσεις των 172

Γραφείων ενοικίασης αυτοκινήτων που υπάρχουν στις εφημερίδες. Ε μία από αυτές ιδιαίτερα λέει ότι το γραφείο τους είναι το δεύτερο που υπάρχει κι επομένως πρέπει να δουλέψουν ακόμα πιο σωστά από τα άλλα για να το κάνουν πρώτο. Το ίδιο και με τον Πλίνιο Σεκούντους. Έπρεπε να δουλέψει σκληρά για να γίνει πιο έξυπνος από τον Πλίνιο τρίμο τον πρώτο. Στεκόταν πάνω στο κουτί. Δεν ξέρω τι μάρκας ήταν το σαπούνι γιατί εκείνες τις μέρες δεν υπήρχαν τόσοι διαφημιστές που να ζαλίζουν τους άλλους. Στεκόταν εκεί πάνω και κουνιόταν κάπως περίεργα γιατί το κουτί δεν ήταν και πολύ σταθερό. Για ένα λεπτό κοίταξε το αδιάφορο πλήθος κι έπειτα είπε. Φίλοι μου, αλλά δεν υπήρχε καμία απάντηση, κανένας δεν κοίταξε. Έτσι άνοιξε πάλι το στόμα του κι αυτή τη φορά κυριολεκτικά βρυχήθηκε. Φίλοι μου, δανείστε μου για λίγο τ' αυτιά σας! Σκέφτηκε ότι ήταν πιο σωστό να ζητήσει από τους ανθρώπους να του δανείσουν τ' αυτιά τους, γιατί τους ήξερε πολύ καλά κι ήξερε ότι δεν θα μπορούσαν να κόψουν τ' αυτιά τους και να συνεχίσουν τον δρόμο τους. Αν τ' αυτιά σταματούσαν να τον ακούσουν, το ίδιο θα έκαναν κι οι κάτοχοί τους κι αυτός ήθελε να τους κάνει ν' ακούσουν. Καμιά απάντηση. Σταμάτησε για ένα λεπτό, κοίταξε πάλι το σκυθρωπό πλήθος που βιαζόταν να πάει εδώ, εκεί κι αλλού και ξαφνικά του ήρθε στο μυαλό μία καινούρια ιδέα. Φίλοι Ρωμαίοι, Έλληνες, Αμερικανοί, αλλά τότε σταμάτησε μπερδεμένος, με το στόμα του ακόμα ανοιχτό και θυμήθηκε ότι ή Αμερική δεν είχε ανακαλυφθεί ακόμα. Έπειτα, έχοντας καταλάβει το λάθος του, συνέχισε τον λόγο του. Τώρα, εγώ είμαι ένας πολύ ευγενικός άνθρωπος. Μερικοί με θεωρούν γέρο-γκρινιάρη, σκληροτράχηλο γέρο τάδε. Το ξέρω γιατί το γράφουν και μου το λένε. Αλλά, τέλος πάντων, εδώ ακολουθεί ή μετάφραση του τι είπε ο Πλίνιος Σεκούντους. Είναι μεταφρασμένος ο λόγος για το δικό σας το χατήρι, γιατί δεν μπορείτε να καταλάβετε τη γλώσσα του, ούτε κι εγώ βέβαια! Δεν υπάρχει κανένας νόμος που να αφορά την άγνοια των γιατρών. Οι γιατροί μαθαίνουν τα πάντα πάνω στα σώματα των ασθενών με κίνδυνο των ασθενών. Σκοτώνουν, κι ακρωτηριάζουν μ'

αδιαφορία και κατηγορούν τον ασθενή που υποκύπτει κι όχι τη θεραπεία τους. Ας κάνουμε κάτι για να μπορούμε να ελέγχουμε τους γιατρούς που δεν υπακούουν το ρητό ότι δεν θα πρέπει να προξενούν κακό, ότι θα πρέπει να φροντίζουν για τους πόνους τού ασθενή ενώ ή φύση αναλαμβάνει για τη θεραπεία. 173

Έχετε ποτέ καθίσει να σκεφτείτε σε τι μπέρδεμα μέσα βρίσκεται ή ιατρική. Σήμερα, στις μέρες μας ο μέσος γιατρός ασχολείται με τον μέσο ασθενή μόνο εννιά λεπτά. Εννιά λεπτά που περνούν από την ώρα που ο ασθενής θα παρουσιαστεί μπροστά στον γιατρό ως την ώρα που θα φύγει. Δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για προσωπική επαφή, για γνωριμία με τον ασθενή. Ναι, είναι πολύ παράξενο αυτό που συμβαίνει στις μέρες μας. Ο γιατρός έχει σαν σκοπό να βοηθήσει αυτόν που υποφέρει αλλά σήμερα, μετά από πέντε χιλιάδες χρόνια καταγεγραμμένης ιατρικής ιστορίας, κανένας γιατρός δεν μπορεί να θεραπεύσει το κοινό κρυολόγημα. Αν ένας γιατρός αναλάβει να θεραπεύσει ένα κοινό κρυολόγημα, τότε ο ασθενής θεωρείται καλά μετά από πάροδο δύο εβδομάδων, αλλά αν ο σοφός ασθενής δεν πάει στον γιατρό και αφήσει την υπόθεση στα χέρια της φύσης, τότε το κρυολόγημα θεραπεύεται σε δεκατέσσερις μέρες. Έχετε ποτέ σκεφτεί πως ο μέσος γιατρός εξετάζει τον ασθενή του. Τον κοιτάζει προσεχτικά για ένα ολόκληρο λεπτό προσπαθώντας να μαντέψει ποιές είναι οι γνώσεις του, γιατί πριν από πολλά, πολλά, χρόνια ο σοφός Αίσκουλάπιος έβγαλε το συμπέρασμα ότι όσα περισσότερα ξέρει ένας ασθενής τόσο λιγότερη εμπιστοσύνη έχει στον γιατρό. Αν τα πράγματα είχαν πάρει τον σωστό δρόμο πάνω σ' αυτόν τον κόσμο κι αν ή βασιλεία του Καλί δεν είχε προοδεύσει τόσο πολύ, τότε θα είχαν γίνει μεγάλες ανακαλύψεις στην ιατρική. Για παράδειγμα θα είχε γίνει το μηχάνημα για τη φωτογράφιση της αύρας, πράγμα που θα βοηθούσε κάθε ειδικευμένο πρόσωπο να καταλαβαίνει την ύπαρξη ασθένειας προτού αυτή προσβάλλει ακόμα το σώμα και έπειτα, παρέχοντας τις αναγκαίες δονήσεις, συχνότητες, κύκλους πέστε τες όπως θέλετε ο ασθενής θα θεραπευόταν προτού ακόμα γίνει ασθενής. Αλλά εγώ ποτέ δεν είχα αρκετά λεφτά για να μπορέσω να κάνω καμία έρευνα. Είναι περίεργο το γεγονός ότι ο οποιοσδήποτε δικηγόρος μπορεί να ζητήσει σαράντα δολάρια την ώρα για τις υπηρεσίες του και να τα πάρει, ένας δακτυλογράφος να ζητήσει τρία δολάρια για να δακτυλογραφήσει ένα μικρό γράμμα της μιας σελίδας και να

τα πάρει επίσης. Κι οι άνθρωποι πληρώνουν τόσα λεφτά για ποτά, διασκεδάσεις κλπ, αλλά όταν ερχόμαστε στο θέμα να δώσουν λεφτά για να βοηθήσουν την έρευνα ε τότε, όχι. Έδωσαν στο γραφείο ή κάτι τέτοιο. Κι έτσι ή επιστήμη της μελέτης της αύρας δεν έχει προχωρήσει όσο ήλπιζα. Εγώ μπορώ να δω 174

Την Αύρα οποιουδήποτε ανθρώπου, οποιαδήποτε στιγμή, αλλά τι γίνεται μ' εσάς. Ή ιδέα μου ήταν ότι ο καθένας με τα κατάλληλα εργαλεία θα είναι σε θέση να βλέπει την Αύρα. Αν μπορούσατε να δείτε την Αύρα ενός σχιζοφρενούς προσώπου, θα βλέπατε πως είναι χωρισμένη στα δύο. Είναι σαν να παίρνετε ένα μπαλόνι να το κόβετε και να έχετε δύο. Ή ακόμα μέσα από την Αύρα μπορείτε να δείτε τον καρκίνο όταν ακόμα δεν έχει προσβάλει το σώμα και τότε με το κατάλληλο αντίδοτο, με δονήσεις χρωματισμούς ή ήχους μπορείτε να τον σταματήσετε προτού ακόμα προσβάλει τον άνθρωπο. Υπάρχουν τόσα που θα μπορούσαν να είχαν γίνει για να βοηθήσουν τον ασθενή. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στις μέρες μας είναι ότι ο καθένας φαίνεται να πάσχει από χρηματολύσσα. Πηγαίνουν τα νεαρά παιδιά στο σχολείο ή στο κολέγιο, μελετάνε το ένα ή το άλλο για να αποφασίσουν πιο επάγγελμα ή νομική, ή εκκλησία, ή ιατρική προσφέρει τα περισσότερα χρήματα και τη μεγαλύτερη ξεκούραση. Ε όπως είναι τα πράγματα σήμερα με την ιατρική τα περισσότερα λεφτά φαίνεται ότι τα βγάζουν οι οδοντίατροι. Σ' αυτό το τμήμα του κύκλου της ζωής είχε αποφασιστεί από την αρχή ότι οι γιατροί θα έπρεπε να είναι πραγματικά αφοσιωμένοι στο καθήκον τους άνθρωποι, που δεν θα ενδιαφέρονταν για τα χρήματα. Θα έπρεπε να ήταν μοναχοί ιερείς, άνδρες και γυναίκες που δεν θα είχαν καμία άλλη σκέψη στο μυαλό τους εκτός από το να γιατρεύουν τους συντρόφους τους. Τους γιατρούς αυτούς θα έπρεπε να τους πλήρωνε το κράτος και να τους έδινε ότι έπρεπε για να καλυφθούν οι ανάγκες τους. Θα έπρεπε να ήταν ασφαλισμένοι ενάντια στους φόρους και σε άλλα παρόμοια και θα ήταν πάντοτε πρόθυμοι για βοήθεια, κάνοντας κι επισκέψεις στα σπίτια. Έχετε σκεφτεί ποτέ ότι ένας γιατρός αφήνει τον ασθενή του να περιμένει με τις ώρες στον προθάλαμο του γραφείου του και όταν φτάνει ή ώρα να τον δει του αφιερώνει μόνο εννιά λεπτά πως μπορεί αυτός ο γιατρός να έχει μία σωστή γνώση του ιστορικού του ασθενή. Πως μπορεί να ξέρει την κληρονομικότητα που βαραίνει τον ασθενή. Και τελικά αυτό που υπάρχει δεν

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

είναι μία σχέση γιατρού ασθενή, είναι περισσότερο μία σχέση μηχανοποιημένη, σαν να υπάρχουν κάποια αγαθά που έχουν πάθει κάποια βλάβη και τα πηγαίνουν στο εργοστάσιο να τα δει. Είναι τόσο απρόσωπη κι αν ο γιατρός δει ότι ο ασθενής χρειάζεται πάνω από εννιά λεπτά τότε τον στέλνει σ' ένα νοσοκομείο κι είναι το ίδιο ακριβώς που συμβαίνει με τα χαλασμένα αντικείμενα που πηγαίνουν 175

για επισκευή και μένουν μέσα στο εργαστήριο, πάνω στο ράφι για λίγο καιρό. Όλο το ιατρικό σύστημα είναι λανθασμένο και στη χρυσή εποχή θα γίνει κάτι από αυτά που έγραψα πιο πάνω δηλαδή οι γιατροί θα είναι ιερείς ή θ' ανήκουν τουλάχιστον σ' ένα θρησκευτικό τάγμα. Θα είναι αφοσιωμένοι άνθρωποι και θα είναι διαθέσιμοι σε κανονικές βάρδιες γιατί κανείς βέβαια δεν θα περιμένει να δουλεύουν είκοσι έξι ώρες το εικοσιτετράωρο, αλλά θα δουλεύουν πάνω από έξι ώρες. Ένα από τα πιο τρομερά, τρομερά πράγματα που γίνονται σήμερα είναι ότι οι γιατροί έχουν πολλούς χώρους εξέτασης ασθενών. Ο γιατρός κάθεται στο γραφείο του, στην άκρη ενός διαδρόμου μέσα στον οποίο υπάρχουν τέσσερα, πέντε ή έξι μικροί χώροι ο καθένας μ' ένα ασθενή μέσα. Ο γιατρός συζητάει γρήγορα μ' ένα ασθενή και μετά του λέει να πάει σ' έναν από αυτούς τους μικρούς χώρους που συμβαίνει να είναι άδειος. Κι ενώ ο ασθενής γδύνεται κι ετοιμάζεται ο γιατρός επισκέπτεται με την ψυχή στα δόντια όλους τους άλλους μικρούς χώρους που έχουν ασθενείς μέσα. Κι όλα αυτά είναι τόσο μηχανοποιημένα κι απρόσωπα και σού φέρνουν στο μυαλό εκείνα τα ορνιθοτροφεία, όπου οι κότες τοποθετούνται κατά σειρά μέσα σε κατάλληλους χώρους κι εκεί δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να τρώνε και να παχαίνουν ή τροφή δίνεται από μπροστά και τα αυγά πέφτουν από πίσω. Το ίδιο συμβαίνει και με τους άρρωστους. Τα σοφά λόγια του γιατρού μπαίνουν από τα αυτιά και ή αμοιβή είτε προέρχεται από κάποιο ταμείο, είτε από τον ίδιο τον ασθενή τρέχει σαν ποτάμι. Τώρα αυτό δεν είναι ιατρική. Ο γιατρός δεν κρατάει πάντοτε τον όρκο του. Συχνά πηγαίνει στο κλαμπ του και συζητάει τις υποθέσεις της γριάς κυρίας τάδε ή γελάει με τους φίλους του για τον γέρο τάδε που θέλει αλλά δεν μπορεί και τώρα τι θα γίνει ο γάμος του. Ξέρετε τώρα πως είναι αυτά τα πράγματα. Εμένα μου έχει δημιουργηθεί ή εντύπωση ότι οι γιατροί παίρνουν την άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος και μετά κλείνουν τα βιβλία τους για πάντα και ότι παραπάνω μαθαίνουν αυτό οφείλεται στους φαρμακευτικούς αντιπροσώπους που τριγυρίζουν από γιατρό σε γιατρό προσπαθώντας να πουλήσουν. Ο αντιπρόσωπος φυσικά αναφέρει μόνο τις θετικές πλευρές των

παρασκεύασμα των της εταιρείας του, αλλά ποτέ δεν αναφέρει τις πιθανές συνέπειες που μπορεί να έχουν. Για θυμηθείτε αυτό το τρομερό φάρμακο που δινόταν στη Γερμανία σ' εγκύους και το παιδί που έβγαине ήταν παραμορφωμένο, ίσως να του έλειπαν τα χέρια, τα πόδια ή κάτι άλλο.176

Το ίδιο γίνεται και με τ' αντισυλληπτικά χάπια. Οι γυναίκες παρασύρονται από όλα αυτά που τους λένε, ότι δηλαδή μπορούν να ευχαριστιούνται ελεύθερα χωρίς μετά να έχουν να πληρώσουν το τίμημα παίρνοντας το τάδε αντισυλληπτικά. Κι όμως μερικά τεστ έχουν δείξει ότι μπορούν να υπάρξουν κι από αυτά προβλήματα, παρενέργειες, καρκίνος, ναυτία κι άλλα παρόμοια. Κι έτσι τώρα οι διάφορες εταιρείες προσπαθούν πάλι από την αρχή να βρουν άλλες μεθόδους κατακράτησης του σπέρματος και να το εμποδίσουν να ανταλλάξει χειραψία με ένα ανυπόμονο ωάριο. Στη χρυσή εποχή, αν έρθει, θα υπάρξει μία εντελώς αλάνθαστη αντισυλληπτική μέθοδος όχι δεν εννοώ την αποχή. Ή πραγματική μέθοδος θα είναι μία μορφή πομπού υπερήχων που θα συντονίζεται με την ακριβή συχνότητα του άντρα ή της γυναίκας. Το αποτέλεσμα θα είναι να χτυπιέται το σπέρμα στο κεφάλι και να μην είναι πια γόνιμο. Στην πραγματικότητα και το σπέρμα και το ωάριο μπορούν να πάψουν να είναι γόνιμα αν επιδράσουν επάνω τους υπέρηχοι κι αυτό δεν προκαλεί καμιά παρενέργεια σε κανένα από τους δύο ενδιαφερόμενους, ούτε σ' αυτόν ούτε σ' αυτήν. Ο πόνος είναι κάτι το τρομερό, έτσι. Και στην πραγματικότητα οι γιατροί ή οι φαρμακοποιοί δεν έχουν βρει αποτελεσματική απάντηση στο πρόβλημα του πόνου. Μερικές ασπιρίνες δεν είναι λύση. Το Ντεμερόλ είναι κάτι το εντελώς προσωρινό και μπορεί να παρουσιάσει και παρενέργειες. Και τελικά ή μορφίνη έχει τον κίνδυνο του εθισμού. Εγώ πιστεύω ότι οι ερευνητές θα έπρεπε να σκεφτούν πρώτα πρώτα τη θεωρία ότι ο πόνος γίνεται αντιληπτός μόνο από πλάσματα με νευρικό σύστημα. Έτσι θα έπρεπε να σκεφτούν έναν τρόπο για να τοποθετήσουν ένα φράγμα ανάμεσα στην έδρα του πόνου και στα νεύρα δέκτες. Οι εμπειρίες μου, σαν αρρώστου, από τα νοσοκομεία μ' έχουν κάνει να μην τρέφω και μεγάλο θαυμασμό για τον ιατρικό κόσμο. Είχα αρρωστήσει βαριά και οι πόνοι μου ήταν τρομεροί, αλλά δεν ξέραμε τι να κάνουμε, γιατί στο κοντινότερο νοσοκομείο υπήρχε κάποια απεργία, τεχνικών, ή νοσοκόμων ή κάποιων άλλων και οι πόρτες ήταν κλειστές για τους ασθενείς. Έτσι ή Μάμα σαν Ράμπα επικοινωνήσε κατευθείαν με τους τραυματιοφορείς. Όπως έχω πει και προηγουμένως, ο σταθμός πρώτων βοηθειών Κάλγκαρι είναι

Τ. Λομπσανγκ Ραμπα Πιστευω 1977

αξεπέραστος. Οι τραυματιοφορείς είναι πολύ καλά εκπαιδευμένοι και ευγενέστατοι, κι όχι μόνο αυτό, αλλά προσέχουν πάρα πολύ τον μεταφερόμενο ασθενή. Δεν μπορώ να πω το ίδιο και για τους δικούς μας τραυματιοφορείς. Θα έπρεπε η Κλέο κι η Τάντυ Ράμπα να τους είχαν δώσει από ένα φιλί 177

Όστε να έχουν να λένε μετά ότι αφού φιλήθηκαν από σιαμέζες γάτες είναι ευλογημένοι. Σε λίγο ακούστηκαν οι σειρήνες που σταμάτησαν σ' έναν πνιχτό ήχο, καθώς το νοσοκομειακό φρενάρισε μπροστά στο σπίτι μου. Γρήγορα, γρήγορα μπήκαν μέσα δύο νοσοκόμοι που κρατούσαν μεγάλες μαύρες τσάντες. Δεν ήταν συνηθισμένοι νοσοκόμοι, ήταν βοηθοί γιατρού κι αυτοί είναι που αξίζουν περισσότερο από όλους. Έκαναν μερικές ερωτήσεις κι ούτε καν άνοιξαν τις τσάντες τους, αλλά έφεραν το φορείο τους και το έβαλαν δίπλα στο κρεβάτι μου. Με τοποθέτησαν με πολύ μεγάλη προσοχή πάνω στο φορείο κι έπειτα κατεβήκαμε με το ασανσέρ κάτω και μπήκαμε όλοι γρήγορα στο νοσοκομειακό. Ή Μάμα σαν Ράμπα κάθησε δίπλα στον οδηγό ενώ ο άλλος βοηθός κάθισε πίσω δίπλα μου. Ήμουν τυχερός γιατί είχα πέσει σε καινούριο νοσοκομειακό. Ήταν ή πρώτη φορά που χρησιμοποιόταν κι ακόμα μύριζε μπογιά κι απολυμαντικό. Πέρασαμε από τους δρόμους του Κάλγκαρι με κατεύθυνση το νοσοκομείο του όποιου δεν θα σας πω το όνομά του. Κατά τη γνώμη μου είναι το χειρότερο που υπάρχει στην Αλμπέρτα κι έτσι ας το πούμε Σαίντ σκυλότοπος. Αυτό το όνομα είναι το ίδιο καλό και κακό όσο και πολλά άλλα. Θα μπορούσα να βρω ένα καταλληλότερο όνομα, αλλά φοβήθηκα μήπως κοκκινίσει από ντροπή ο εκδότης μου (μπορεί ένας εκδότης να κοκκινίσει από ντροπή.) Και ζητάει αλλαγές. Σε λίγο το νοσοκομειακό μπήκε μέσα σε κάτι που έμοιαζε με σκοτεινό, ζοφερό σπήλαιο. Από τη δική μου θέση. Καθώς βρισκόμουν ξαπλωμένος ανάσκελα, είχα την εντύπωση ότι μπαίναμε μέσα σ' ένα ατέλειωτο εργοστάσιο που είχε στη μία πλευρά μία αποβάθρα εκφόρτωσης. Έκανε τρομερό κρύο. Μόλις τα μάτια μας συνήθισαν στο χαμηλό φως, οι τραυματιοφορείς με μετέφεραν κατά μήκος ενός ζοφερού διαδρόμου κι ο καθένας που βλέπαμε φαινόταν να πάσχει από παροξυσμό κυάνωσης. Ω, Θεέ μου, σκέφτηκα, πρέπει να έκαναν λάθος και να μ' έφεραν σε γραφείο κηδειών. Ή Μάμα σαν Ράμπα εξαφανίστηκε μέσα σ' ένα μικροσκοπικό γραφείο για να δώσει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για μένα κι έπειτα μεταφέρθηκα στη τμήμα επειγόντων περιπτώσεων που ήταν μία μακριά αίθουσα μέσα στην οποία βρισκονταν μερικές ράβδοι με κουρτίνες, που δεν ήταν όλες μάλιστα

τραβηγμένες. Εγώ τοποθετήθηκα σ' ένα μικρό ιδιαίτερο χώρισμα. Ένας από τους βοηθούς γιατρού, ξέροντας τις δυσκολίες μου.178

Είπε. Νοσοκόμα, χρειάζεται αναπηρική μπάρα. Η αναπηρική αυτή μπάρα είναι μια τριγωνική ράβδος που βρίσκεται κρεμασμένη με αλυσίδες πάνω από το κεφάλι του αρρώστου, σε ύψος ενενήντα εκατοστών περίπου. Βοηθάει τους παραπληγικούς, όπως ήμουν εγώ, να σηκώνονται καθιστοί πάνω στο κρεβάτι. Είχα μία για χρόνια και κάθε φορά που πήγαινα σε νοσοκομείο μου έδιναν μία καινούρια, αλλά αυτή τη φορά μόλις ο βοηθός του γιατρού είπε ότι τη χρειαζόμουν, ή νοσοκόμα, πιο κατσούφα από συνήθως, είπε. Α, χρειάζεται αναπηρική ράβδος, έτσι. Ε λοιπόν δεν πρόκειται να πάρει καμιά από εδώ! Και λέγοντας αυτά γύρισε την πλάτη της και βγήκε έξω από το μικρό παραπέτασμα. Οι δύο βοηθοί του γιατρού με κοίταζαν με συμπαθητικό ύφος και είπαν. Έτσι είναι πάντοτε! Και μετά άρχισε ή περίοδος της αναμονής. Βρισκόμουν σ' αυτό το μικρό διαμερισματάκι και δίπλα μου, αριστερά και δεξιά, υπήρχαν άλλα κρεβάτια. Δεν μπορούσα να γυρίσω να δω πόσα κρεβάτια ήταν αλλά άκουγα πολλές φωνές. Ο καθένας συζητούσε τα προβλήματά του κι άκουγε τις απαντήσεις δημόσια. Μερικές από τις κουρτίνες των παραπετασμάτων δεν ήταν καν τραβηγμένες. Δεν υπήρχε περίπτωση να μείνεις μόνος σου καθόλου. Έγινε και κάτι το πολύ αστείο ή τουλάχιστον εμένα μου φάνηκε αστείο. Δίπλα μου, στα δεξιά, πάνω στο κρεβάτι ήταν ένας γέρος που μόλις τον είχαν φέρει από τους δρόμους. Ένας γιατρός πήγε να τον δει κι ακούστηκε ή φωνή του. 'ώ, παππού, Θεέ μου, όχι εσύ πάλι. Σού είπα να μην ξαναγγίξεις το ποτό. Αν δεν το κάνεις θα σε μαζέψουν καμιά μέρα από κάτω νεκρό. Ακούστηκαν κάτι μουρμουρητά, κάτι βρυχηθμοί και στο τέλος ο γέροντας ξέσπασε. Δεν έχω καμιά όρεξη να θεραπευτώ από το ποτό! Θέλω να γίνω καλά από το τρεμούλιασμα! Ο γιατρός σήκωσε τους ώμους του τα έβλεπα όλα καθαρά - και έπειτα είπε. Λοιπόν, θα σου κάνω μία ένεση. Αυτό προς το παρόν θα σε δυναμώσει. Έπειτα μπορείς να πας σπίτι σου, αλλά μην ξαναρθεις εδώ πέρα πάλι. Μερικά λεπτά αργότερα, καθώς ήμουν ξαπλωμένος στο κρεβάτι μου, μπήκε μέσα στο διάδρομο μία νοσοκόμα βιαστική. Ήρθε μπροστά στο ιδιαίτερο διαμερισματάκι μου και χωρίς να μου πει κουβέντα χωρίς καν να ελέγξει να δει ποιός είμαι και τι χρειάζομαι τράβηξε το σεντόνι και μετά τις πυτζάμες μου κι έκανε μία υποδερμική ένεση στον ανύποπτο γλουτό μου. Έπειτα, βιαστικά, βιαστικά τράβηξε την ένεση έξω, γύρισε κι έφυγε. Όλα αυτά έγιναν

στ' αλήθεια. Κι από τότε αναρωτιέμαι μήπως αυτή ή ένεση 179

Προοριζόταν για τον γέροντα που βρισκόταν στα δεξιά μου. Κανείς δεν μου είπε τι θα γινόταν, ούτε μία λέξη. Το μόνο που ξέρω είναι ότι μου έκαναν μία ένεση από κάτι στον χμ, ίσως να υπάρχουν κυρίες, όλοι τέλος πάντων ξέρουμε που μου την έκανε. Μετά από λίγη ώρα ήρθε ένας νοσοκόμος και χωρίς να μου πει λέξη με άρπαξε κι άρχισε να με τραβάει από' το κρεβάτι μου. Που με πας. Ρώτησα λογικά. Αυτός με κοίταξε και συνέχισε τη δουλειά του. Θα δεις όταν θα φτάσουμε. Είπε στο τέλος. Και πρόσεξε εγώ δεν είμαι συνηθισμένος νοσοκόμος, απλώς βοηθάω εδώ. Ανήκω στο και ανέφερε ένα άλλο τμήμα. Πάντοτε πίστευα κι είχα μάθει ότι ένα από τα καθήκοντα του γιατρού ή της νοσοκόμας ή οποιουδήποτε άλλου που έχει σχέση με αυτά είναι να λέει στον ασθενή τι του κάνουν και γιατί του το κάνουν, γιατί στο κάτω κάτω. Είναι σοβαρό θέμα να τρυπάς τα οπίσθια κάποιου και μετά να τον αφήνεις ν' αναρωτιέται τι συμβαίνει. Προχωρούσαμε σ' έναν διάδρομο και διασταυρωθήκαμε μ έναν κληρικό. Μόλις με είδε πάγωσε το πρόσωπό του και το γύρισε αλλού. Δεν ήμουν κάποιος δικός του βλέπετε, έτσι συνέχισε αυτός τον δρόμο του κι εγώ τον δικό μου. Ο νοσοκόμος που έσερνε το κρεβάτι μου σταμάτησε και μια στριγγή φωνή τον ρώτησε. Αυτός είναι. Ο νοσοκόμος κούνησε καταφατικά το κεφάλι του και έφυγε κι εγώ έμεινα έξω από ένα δωμάτιο που αποδείχτηκε ότι ήταν το δωμάτιο με τις ακτίνες X. Λίγη ώρα αργότερα ήρθε κάποιος και μου έδωσε μια σπρωξιά κι εγώ κύλησα μέσα στο δωμάτιο με τις ακτίνες. Το κρεβάτι μου τραβήχτηκε δίπλα σ' ένα τραπέζι και κάποιος μου είπε. Ανέβα εκεί πάνω. Τελικά τα κατάφερα και έβαλα το πάνω τμήμα του σώματός μου στο τραπέζι. Έπειτα γύρισε σε μία μικρή κοπελίτσα που βρισκόταν εκεί. Την κοίταξα και μέσα μου αναρωτήθηκα τι δουλειά έχει μία τόσο μικρή κοπέλα σ' έναν τέτοιο χώρο. Φορούσε άσπρες κάλτσες και μία υπερβολικά κοντή φούστα. Της είπα. Μπορείς να με βοηθήσεις ν' ανεβάσω τα πόδια μου. Δεν τα καταφέρνω μόνος μου. Γύρισε και με κοίταξε με έκπληξη κι έπειτα είπε απότομα. Ω όχι! Και συνέχισε με σοβαρό ύφος. Εγώ είμαι τεχνικός δεν είμαι το κατάλληλο πρόσωπο για να σε βοηθήσει! Κι έτσι με τρομερούς πόνους που έφταναν τα όρια της αγωνία τα κατάφερα να αρπάξω τους αστραγάλους μου με το δεξί μου χέρι και να τους τραβήξω πάνω στο τραπέζι. Χωρίς άλλη κουβέντα ή τεχνικός πήγε πίσω από το μηχάνημα 180

Μία οθόνη μολύβδου-γυαλιού και μου είπε. Ανάπνευσε κράτα την αναπνοή σου βγάλε την! Έμεινα εκεί για δέκα λεπτά περίπου και στο τέλος ήρθε κάποιος και χωρίς να μου πει άλλη κουβέντα έσπρωξε το κρεβάτι μου δίπλα στο τραπέζι κι είπε. Μπες μέσα. Κι έτσι με εξαιρετικές προσπάθειες τα κατάφερα να βάλω το σώμα μου πάνω στο κρεβάτι. Ύστερα αυτό το θηλυκό έβγαλε το κρεβάτι έξω από το δωμάτιο το έσπρωξε και το άφησε να κυλήσει στο διάδρομο. Αφού περίμενα αρκετή ώρα ήρθε κάποιος κι αφού κοίταξε την κάρτα που υπήρχε στο κρεβάτι, χωρίς να πει κουβέντα, με οδήγησε πίσω στο τμήμα επειγόντων περιπτώσεων, όπου με τοποθέτησε στην παλιά μου θέση. Όπως ακριβώς κάποιος θα έσπρωχνε την αγελάδα του για να μπει στον στάβλο. Μετά από τρεις ή τέσσερις ώρες ήρθε και μ είδε κάποιος γιατρός, αλλά αποφάσισε ότι δεν υπήρχε τίποτε που να μπορεί να κάνει για μένα. Δεν υπήρχε κενή θέση στο νοσοκομείο εκτός από μία στο γυναικείο τμήμα. Όταν είπα ότι θα μπορούσα να πάω κι εκεί ο γιατρός παραλίγο να θυμώσει. Κι έτσι μου είπαν να ξαναγυρίσω σπίτι γιατί δεν υπήρχε τίποτε που να μπορούν να κάνουν για μένα και στο κάτω κάτω καλύτερα να τελειώσω στο σπίτι μου. Θα σε προσέξουν καλύτερα εκεί, είπε κάποιος άλλος και πιστέψτε με δεν χρειάστηκε και πολύ για να με πείσουν γι αυτό. Η Μάμα σαν Ράμππα όλη αυτή την ώρα την είχε περάσει καθισμένη πάνω σ' ένα σκληρό κάθισμα μέσα σ' ένα παγωμένο δωμάτιο αναμονής νιώθοντας, πιστεύω, σαν ναυαγός σ' ένα έρημο νησί, αλλά τελικά μπόρεσε να έρθει κοντά μου. Σε λίγο το νοσοκομειακό ξανάπαιρνε το δρόμο για το σπίτι μου. Από το σπίτι μου ως το Σάιντ σκυλότοπος ήταν δύομισι χιλιόμετρα περίπου κι από το Σάιντ σκυλότοπος άλλα δύομισι, δηλαδή συνολικά πέντε χιλιόμετρα, αν ξέρω βέβαια να λογαριάζω σωστά. Αυτό το μικρό άχρηστο ταξίδι μου στοιχίσε εβδομήντα δολάρια. Δεν φταίει το νοσοκομειακό γι αυτό. Αλλά αυτό το ποσόν σε χρεώνει ή πολιτεία για μια επείγουσα κλήση. Και τώρα ψάχνω να βρω κάποια άλλη πόλη πέρα από το Κάλγκαρι, ίσως μάλιστα και σε καμιά άλλη επαρχία, γιατί ή σκληρότητα της ιατρικής παρακολούθησης στο Κάλγκαρι με έχει εξοντώσει. Το κόστος των πραγμάτων στον ιατρικό κόσμο με έχει αφήσει έκπληκτο. Κι αυτό με φέρνει σ ένα άλλο σημείο. Πιστεύω ότι ή ιατρική είναι ένας τομέας στον όποιον έχουν θέση μόνο σωστοί άνθρωποι.181

Τ. Λομπσανγκ Ραμπά Πιστεύω 1977

Πιστεύω ότι θα πρέπει να γίνει κι ένα ξεκαθάρισμα των ασθενών, γιατί πολλοί συνηθίζουν να πηγαίνουν στα νοσοκομεία και να κάθονται στην αίθουσα αναμονής σαν να βρίσκονται στο κλαμπ τους, μόνο βέβαια που κανένα κλαμπ δεν είναι τόσο άβολο. Πιστεύω επίσης ότι οι γιατροί κι οι νοσοκόμες ναι, ακόμα κι οι θυρωροί-θα πρέπει να δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τους ασθενείς κι αν όλοι εφάρμοζαν τον χρυσό κανόνα κάντε στους άλλους αυτό που θα θέλατε να σας κάνουν τότε ο κόσμος δεν θα ήταν και τόσο κακός, έτσι δεν είναι. Θα 'πρεπε επίσης τα τμήματα επειγόντων περιπτώσεων να είχαν λίγη μεγαλύτερη απομόνωση. Εγώ άκουσα την ιστορία του γέροντα που βρισκόταν δίπλα μου και την ιστορία της νεαρής κοπέλας που βρισκόταν αριστερά μου. Ή κοπέλα αυτή είχε κάτι προβλήματα σεξουαλικής υφής με τον άντρα της κι είχε κατά κάποιον τρόπο, ας πούμε, σχιστεί. Έτσι ο γιατρός που την εξέταζε δεν ενδιαφερόταν κι αυτός ιδιαίτερα που ο χώρος ήταν δημόσιος τη συμβούλευε με δυνατή φωνή και της έκανε τις πιο αυστηρά ιδιωτικές ερωτήσεις δυνατά κι είμαι σίγουρος ότι κι ή φτωχή κοπέλα αισθανόταν τόσο ταραγμένη όσο κι εγώ. Πάλι σπίτι με τους Μάμα σαν Ράμπά, Μπάτερκαπ Ρόουζ, Κλεό και Τάντυ! Είχα άλλη μία κλήση για να γράψω άλλο ένα βιβλίο, το δέκατο έβδομο. Και εδώ, νομίζω ότι είναι το κατάλληλο σημείο για να τελειώσω το βιβλίο αυτό.182